

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

15'inci Birleşim 31 Ekim 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	186
II.- GELEN KÂĞITLAR	188
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	206
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>206:209</i>
1.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, 30 Ekim 1961'de imzalanan Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 62'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	206:207
2.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	207:208
3.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, genel ahlaka ve Türk-İslam kültürüne aykırı TV programlarına ilişkin gündem dışı konuşması	208:209

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**209,219,264**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılı nedeniyle birer dakikalık söz talebinde bulunan milletvekillerinin tümüne söz vereceğine ilişkin konuşması

209

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Eski Başbakan Mesut Yılmaz ile eski Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'yü vefat yıl dönümlerinde rahmetle yâd ettiğine ilişkin konuşması

219

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında 162 sayın milletvekiline söz verdiği, Mecliste temsil edilen partilerin tamamının cumhuriyeti ortak bir değer olarak ifade ettiklerine ve cumhuriyeti kendilerine emanet edenleri ve bu kutlu çatı altında cumhuriyete hizmet eden geçmiş bütün vekilleri saygıyla andığına ilişkin konuşması

264:265

V.- AÇIKLAMALAR**209,219,320**

1.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin ortak bir değer olduğuna, adalet kurumuna, Cumhurbaşkanının 29 Ekim saat 22.00'de attığı "tweet"e ve mülakata ilişkin açıklaması

209:211

2.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına, İYİ Partinin 100'üncü yıl kutlamalarına ilişkin bir kanun teklifi verdiği, sembollere sıkıştırılmış Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına karşı olduğuna, Cumhurbaşkanının donanmayı Vahdettin Köşkü'nde selamlamasına ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin sonsuza kadar payidar kalacağına ilişkin açıklaması

211:212

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Türk milletinin cumhuriyetin 100'üncü yılına ulaşana kadar atlattığı badirelere, cumhuriyetin 100'üncü yıl kutlamalarına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 29 Ekim 1923 tarihinde resmî olarak kurulduğuna, her alanda kalkınmış bir Türk milleti için var güçleriyle çalışmaya devam edeceklerine ve cumhuriyete ilişkin açıklaması

213:214

4.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında neler yaşandığına, yayınlanan Free Web Turkey 2022 Raporu'na, TÜRK-İŞ'in açıkladığı gıda enflasyonuna, Hatay Valiliğinin hassas alan düzenlemesini yürürlükten kaldırmasına, HEDEP'in kriminalize edilmeye çalışılmasına, AK PARTİ MKYK üyesi Orhan Miroğlu'nun basında çıkan açıklamasına, cezaevlerinde çıplak aramaların devam ettiğine ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

214:216

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, eski Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'nün vefatının 16'ncı yıl dönümüne, cumhuriyetin 100'üncü yılında Antalya'da bir öğretmeninin yaptığı konuşmadan dolayı gözaltına alınmasına, yargının geldiği duruma, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, öğrenci yurtlarındaki asansör kazalarına ve TÜRK-İŞ'in açıkl sınırlı rakamına ilişkin açıklaması

216:217

6.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılı kutlamalarına, cumhuriyetin ve Atatürk'ün ortak değerleri olduğuna, farklılıkları zenginlik olarak gördüklerine, yeni ve sivil bir anayasaya, Birleşmiş Milletler kararlarına, İsrail'in Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesini bombalamasına ve İsrail'in bu vahşetin altında kalacağına ilişkin açıklaması

217:219

7.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, eski Başbakan Mesut Yılmaz ile Erdal İnönü'nün vefat yıl dönümlerine ilişkin açıklaması	219
8.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	219:220
9.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	220
10.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Gazze'deki Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesinin bombalanmasına ilişkin açıklaması	220
11.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın ürettiği katma değere göre hak ettiği hizmeti alamadığına ilişkin açıklaması	220
12.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de 29 Ekim kutlamalarında çelenk sunum merasiminde yaşananlara ilişkin açıklaması	220:221
13.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe sunumu sırasında çalışan ve emeklilerle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması	221
14.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Batılı ülkeleri ve uluslararası kuruluşları Filistin halkı için duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması	221
15.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	221:222
16.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve 2014 yılında Bolu ilinin Eskiçağa köyünde yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması	222
17.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması	222
18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, üretim olmadan kalkınmanın olmayacağına ilişkin açıklaması	222
19.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması	222:223
20.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	223
21.- Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	223
22.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Antalya'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda konuşma yapan Emine Öğretmenin konuşmasına ilişkin açıklaması	223
23.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	224
24.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	224
25.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, İzmir depremzedelerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması	224
26.-Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Müslümanların Gazze'yi İsrail'in insafına terk ettiğine ilişkin açıklaması	224:225
27.-Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gazze için en doğru yaklaşımı Cumhurbaşkanı'nın önderliğinde Türkiye'nin ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması	225
28.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, yüz yıldır despotik bir cumhuriyetle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması	225

29.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, yargının tamamen çürüdüğüne ilişkin açıklaması	225
30.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	225:226
31.- Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in, Mecliste kadın temsil oranına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	226
32.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç Dora'nın, Kahramanmaraşlıların cumhuriyetin 100'üncü yılını buruk kutladıklarına ilişkin açıklaması	226
33.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında cumhuriyetin nasıl olması gerektiğine ilişkin açıklaması	226
34.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, İsrail'i kınadığına ve Erzincan'da yapılan Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına ilişkin açıklaması	227
35.- İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması	227
36.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında öğretmenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması	227
37.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve otoyol ve köprü fiyatlarına yapılan zamlara ilişkin açıklaması	227:228
38.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	228
39.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	228
40.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	228
41.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	229
42.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, cumhuriyetin Türk milleti için yönetim biçiminden daha fazlası olduğuna ilişkin açıklaması	229
43.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, Samsun'dan gelen bir mektuba ve öğretmenlerin atanma sorununa ilişkin açıklaması	229
44.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Türkiye'nin 2'nci yüzyılına hangi sorunlarla girdiğine ilişkin açıklaması	229:230
45.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılını devlet-millet el ele büyük bir onurla kutladıklarına ilişkin açıklaması	230
46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılında Kürtçe yasaklara ilişkin açıklaması	230
47.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Darphanenin bayramdan iki gün sonra hatıra para basma kararı almasına ilişkin açıklaması	230:231
48.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, cumhuriyetin Kayseri ve Kayserililer için ayrı bir anlamı olduğuna ilişkin açıklaması	231
49.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	231
50.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Ekim günü boğazda gerçekleşen uçak ve gemi geçit törenini Vahdettin Köşkü'nden izlemesine ilişkin açıklaması	231
51.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	231:232

52.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	232
53.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Öğretmen Emine Karakaş'ın gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması	232
54.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	232
55.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	232:233
56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, cumhuriyetin kazanımlarına ilişkin açıklaması	233
57.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, deprem illerinde hak sahipliği konusunda yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması	233
58.- Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'in, 100'üncü yılı kutlanan cumhuriyetin kimlerin cumhuriyeti olduğuna ilişkin açıklaması	234
59.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, On İkinci Kalkınma Planı'na, ilişkin açıklaması	234
60.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, cumhuriyeti herhangi bir cumhuriyetin kuruluşu gibi kutlamadıklarına ilişkin açıklaması	234:235
61.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, DEVA Partisi olarak hedeflerine ilişkin açıklaması	235
62.- Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gazze sokaklarında Tayyip Erdoğan sevgisine ilişkin açıklaması	235
63.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	235
64.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	236
65.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, deprem bölgelerinde orta hasarlı bina sahiplerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	236
66.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Kürt halkının penceresinden cumhuriyetin ilk yüzyılına ilişkin açıklaması	236
67.- Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	236:237
68.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin ne olduğuna ilişkin açıklaması	237
69.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	237
70.- Mardin Milletvekili Faruk Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	237
71.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin cumhuriyetin ve değerlerinin güvencesi olduğuna ilişkin açıklaması	237:238
72.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	238
73.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümüne ve cumhuriyeti koruyup geliştireceklerine ilişkin açıklaması	238
74.- İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü'nün, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına ve Federal Almanya Cumhuriyeti'yle imzalanan İşgücü Anlaşması'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması	238

75.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, AKP iktidarının öğretmenleri birbirlerinden ayırdığına ilişkin açıklaması	239
76.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına girerken hukuk alanında yaşananlara ilişkin açıklaması	239
77.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	239
78.- Bursa Milletvekili Emel Gözükara Durmaz'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	239:240
79.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, yeni yüzyılı barışın yüzyılı yapacaklarına ilişkin açıklaması	240
80.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	240
81.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat ili Turhal ilçesindeki antimon madenindeki işçilerin eylemine ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	240
82.- Isparta Milletvekili Osman Zabun'un, cumhuriyeti güçlendirdiklerine ilişkin açıklaması	240:241
83.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	241
84.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	241
85.- İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, Sıfır Atık Projesi'ne ilişkin açıklaması	241:242
86.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, cumhuriyete ve cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	242
87.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye için dilediklerine ilişkin açıklaması	242
88.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	242:243
89.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	243
90.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, mülakata ilişkin açıklaması	243
91.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, silah dipçiğiyle ağır yaralanan 14 yaşındaki Seyfullah Turan'a ilişkin açıklaması	243
92.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	243:244
93.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülalü'nün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	244
94.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	244
95.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Espiye-Ericek yoluna ilişkin açıklaması	244:245
96.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, cumhuriyetin 100'üncü yaşına ve 2'nci yüzyılında cumhuriyete ilişkin açıklaması	245
97.- Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'ın, Giresunluların Millî Mücadele'ye verdiği desteğe ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	245
98.- Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgiçi'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	245

99.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	246
100.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, İsrail'in Filistin'e karşı kara harekâtına başladığına ilişkin açıklaması	246
101.- Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	246
102.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	246:247
103.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması	247
104.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, cumhuriyetin ilk yüzyılının Kürtleri ve kürdistanı inkâr etmekle geçtiğine ilişkin açıklaması	247
105.- İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	247
106.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, cumhuriyetin demokrasiyle buluşamadığına ve Gazze'de çekilen acıya ilişkin açıklaması	247:248
107.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Demokrasi Endeksi'nde Türkiye'nin yerine ilişkin açıklaması	248
108.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	248
109.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında ifade özgürlüğünü askıya alan uygulamalara ilişkin açıklaması	248
110.- Aydın Milletvekili Ömer Özmen'in, İsrail'in Gazze'deki saldırılarına, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	248:249
111.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce'de hastanelerin yetersizliğine ilişkin açıklaması	249
112.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, cumhuriyetin ilanının 100'üncü yılına, İstanbul'da düzenlenen Filistin'e destek mitingine ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	249
113.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, On İkinci Kalkınma Planı'na ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması	249:250
114.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin kendileri için sadece bir yönetim biçimi olmadığına ilişkin açıklaması	250
115.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması	250
116.- Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	250:251
117.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Antalya'da Cumhuriyet Bayramı'nda yaptığı konuşma nedeniyle bir öğretmeninin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması	251
118.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Çanakkale'nin mücadelenin adı olduğuna ilişkin açıklaması	251
119.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Zonguldak'ta yapılan kutlamalara ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	251

120.- Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	252
121.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, 30 Ekim 2020'de İzmir ili Seferihisar ilçesi açıklarında meydana gelen depreme ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	252
122.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, cumhuriyetin kabulüyle Türk kadınına verilen haklara ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	252
123.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin kendileri için sadece bir yönetim biçimi olmadığına ilişkin açıklaması	252
124.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve bütçe maratonunun başladığına ilişkin açıklaması	253
125.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	253
126.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye'nin Filistin'in haklı davasında her zaman arkasında olduğuna ilişkin açıklaması	253
127.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılında birçok yetmişmiş insan gücünün beyin göçü vermek suretiyle kaybedildiğine ilişkin açıklaması	253:254
128.- Gaziantep Milletvekili Mesut Bozathı'nın, AK PARTİ iktidarının gerçekleştirdiklerine ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	254
129.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Cumhurbaşkanının İsveç'in NATO'ya katılım protokolünü Meclise göndermesine ilişkin açıklaması	254
130.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, AK PARTİ'nin Nevşehir'e yaptığı kara yolu yatırımlarına ilişkin açıklaması	254
131.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve 31 Ekim kadın vekillerin ilk defa Meclise başörtülü girebildikleri günün yıl dönümüne ilişkin açıklaması	255
132.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, cumhuriyetin öteki yüzüne ilişkin açıklaması	255
133.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	255
134.- Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	255:256
135.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın, cumhuriyetin 100'üncü yaşında yine emperyalist çevrilmenin içinde olduğuna ilişkin açıklaması	256
136.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türk millî kimliğine ilişkin açıklaması	256
137.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, CHP'li eski bir milletvekilinin 2023 yılı bütçesine ilişkin Plan ve Bütçe Komisyonundaki ifadelerine ilişkin açıklaması	256
138.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	256:257
139.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	257
140.- Kayseri Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	257

141.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, Devlet Bahçeli'nin 25 Ekim 1992'de İçel il istişare toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması	257
142.- Muğla Milletvekili Kadem Mete'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve yüz yıllık hizmeti yirmi yıla sığdıran Recep Tayyip Erdoğan'a ilişkin açıklaması	257:258
143.- Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına, İsrail'in Gazze'de uyguladığı insanlık dışı saldırılara ve şehit Furkan Doğan'a ilişkin açıklaması	258
144.- Gaziantep Milletvekili Bünyamin Bozgeyik'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	258
145.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Meclisin noter olmadığına ve cumhuriyetin 100'üncü yaşına ilişkin açıklaması	258
146.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, cumhuriyetin 100'üncü yaşına ve cumhuriyetin 2'nci yüzyılındaki vazifelerine ilişkin açıklaması	259
147.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Kütahya'nın cumhuriyetin kuruluş aşamasındaki önemine, Türkiye Yüzyılı'na ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	259
148.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gebze'nin il olmayı hak ettiğine ilişkin açıklaması	259
149.- Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar'ın, İsrail'in yaptığı katliamlara ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	259:260
150.- Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	260
151.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın 100'üncü yılına ilişkin açıklaması	260
152.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, cumhuriyetin 100 yaşına ilişkin açıklaması	261
153.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	261
154.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	261:262
155.- Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün övgülerine mazhar olmuş Gaziantep'i temsil ettiğine ilişkin açıklaması	262
156.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da sağlık sisteminin tamamen çöktüğüne ilişkin açıklaması	262
157.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına, atama bekleyen öğretmenlere ve mülakata ilişkin açıklaması	262
158.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, AK PARTİ iktidarının yirmi bir yılda gerçekleştirdiklerine ve eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz'ın vefatının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	263
159.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın; cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması	263
160.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve Bayburt'un yıllık şeker pancarı üretimine ilişkin açıklaması	263

- 161.- Giresun Milletvekili Nazım Elmas'ın, asırların birikimi üzerine kurulan cumhuriyete ilişkin açıklaması 263:264
- 162.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve soykırıma maruz kalan Filistin'e ilişkin açıklaması 264
- 163.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 320

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

265,268

A) TEZKERELER

265,265:266

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre'nin beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 5/10/2023 tarihli 7 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/787) 265

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Bosna Hersek Temsilciler Meclisi Başkanı Denis Zvizdic'in vaki davetine icabetle Bosna Hersek'e 2-3 Kasım 2023 tarihlerinde resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/788) 265:266

B) ÖNERGELER

265,268:270

1.- Başkanlıkça, Siirt Milletvekili Tuncer Bakırhan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısının 31/10/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/26) 265

2.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, (2/1228) esas numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/25) 268:270

VII.- ÖNERİLER

266

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

266:268

1.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 53, 39, 40 ve 52 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Genel Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1, 2, 3 ve 4'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi 266:268

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

270,298,320,321

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

270:297,321:334

1.- On İkinci Kalkınma Planının (2024-2028) Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/770) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 38)

270:297,321:334

B) KANUN TEKLİFLERİ

298:320,320,321:334

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53)

298:320,320,321:334

IX.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER

297

1.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın, On İkinci Kalkınma Planı'na değerlendirmeleriyle katkıda bulunan tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

297:298

X.- OYLAMALAR

321

1.- (S. Sayısı: 38) On İkinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin oylaması

321:334

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

335

1.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'yla ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/5082)

335:336

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bedelli askerlikte kışlaya gitme şartının kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/5240)

337:338

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Güllüce ve Yeşilburç köyleri arasında yapılması planlanan yolun akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5264)

339:340

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.05'te açılarak yedi oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve 2'nci yüzyılının ilk birleşimine ilişkin bir konuşma yaptı.

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Başkan Vekili Celal Adan'ın yönettiği oturumda mikrofonların kapalı olduğunu düşünerek hatiplerine ve partilerine yönelik kırı bir dil kullanmasına, bundan sonra olacak bu tür olaylara yönelik olarak Başkanlık Divanının bir tutum açıklaması için gerekli görüşmeleri yapmak üzere birleşime ara verilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Başkan Vekili Celal Adan'ın yönettiği oturumda mikrofonların kapalı olduğunu düşünerek sarf ettiği sözlere ve bundan sonra olacak bu tür olaylara yönelik olarak Başkanlık Divanının bir tutum açıklaması için gerekli görüşmeleri yapmak üzere birleşime ara verilip verilmemesiyle ilgili tutumuna yönelik usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Başkan Vekili Celal Adan'ın yönettiği oturumda mikrofonların kapalı olduğunu düşünerek sarf ettiği sözlere ve Cumhurbaşkan Yardımcısının altmış dakika konuşmasına,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Başkan Vekili Celal Adan'ın yönettiği oturumda mikrofonların kapalı olduğunu düşünerek sarf ettiği sözlere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve cumhuriyetin 100'üncü yılı münasebetiyle 15'inci Birleşimde 100 milletvekiline birer dakikayla söz vereceğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

On İkinci Kalkınma Planının (2024-2028) Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (3/770) (S. Sayısı: 38) görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın On İkinci Kalkınma Planı'nın ikinci bölümü üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

Samsun Milletvekili Erhan Usta,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin;

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın On İkinci Kalkınma Planı'nın ikinci bölümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın On İkinci Kalkınma Planı'nın birinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Bursa Milletvekili Mustafa Varank, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın On İkinci Kalkınma Planı'nın ikinci bölümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın On İkinci Kalkınma Planı'nın ikinci bölümü üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına ve Milliyetçi Hareket Partisine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden astronotlar Alper Gezeravcı ile Tuva Cihangir Atasever'e “Hoş geldiniz.” denildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ;

Tutumu hakkındaki tartışmalar sonucu ara vererek konuyla ilgili değerlendirme yaptıklarına ve değerlendirmelerinin devam edeceğine,

Meclisin mehabetini korumanın Başkanlık Divanının görevi olduğu kadar her bir milletvekilinin de asli görevi olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 31 Ekim 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 23.41'de son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 21

**31.10.2023 Salı
Milletvekili Teklifleri**

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1724) (İçişleri; Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2023)

2.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in; Katma Değer Vergisi Kanunu ile Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1725) (Tarım, Orman ve Köyışleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2023)

3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un; İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1726) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2023)

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in; Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1727) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2023)

5.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1728) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.10.2023)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 28. Yasama Döneminde göreve başlayan milletvekillerine tahsis edilen makam odalarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5519) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

2.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, 28. Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile yazılı soru ve Meclis araştırması önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5520) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Türkiye Varlık Fonunun Sayıştay denetimine tabi olmamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5521) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

4.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, TRT'de yapılan bazı atamalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5522) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

5.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5523) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

6.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kamu kurumlarının engelli avukat istihdam etmesi talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5524) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

7.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıl dönümü kutlamalarına yönelik yapılan hazırlıklara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5525) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

8.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, uyuşturucu kullanımı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5526) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

9.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, camilerin ısıtma ve soğutmasında kullanılan elektrige ait giderlerin genel bütçeden karşılanmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5527) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

10.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Basın İlan Kurumunca verilen bazı cezalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5528) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

11.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 2022-2023 yılları arasında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının kar amacı gütmeyen kuruluşlara yaptıkları transferlere ve temsil ve tanıtma giderlerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5529) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, son 10 yılda Şanlıurfa'da yaşanan cinsel istismar vakalarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/5530) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

13.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garında meydana gelen patlamaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5531) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.10.2023)

14.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısınca Hakimler ve Savcılar Kuruluna gönderilen bir yazıya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5532) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2023)

15.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Anayasa Mahkemesine makul sürede yargılanma hakkı konusunda yapılan bireysel başvurulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5533) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2023)

16.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Gaziantep H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun koşullu salıvermeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5534) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5535) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

18.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, yoksulluk nafakasına dair çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5536) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

19.- İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, Eskişehir'de intihar eden bir öğrenciye ve 2010 yılından günümüze ülkemizde intihar eden kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5537) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

20.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İnsan Hakları Eylem Planı konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'ne ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5538) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

21.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, TÜİK'in açıkladığı adli istatistiklere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5539) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

22.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, kadın konukevlerine dair çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5540) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

23.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Bakanlıkta yapılan bir atamaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5541) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

24.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, İstanbul Finans Merkezi şantiyesinde çalışan işçilerin hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5542) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

25.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 696 sayılı KHK ile sürekli işçi kadrosuna geçen kişilerin sorunlarının çözümüne ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5543) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

26.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, emeklilere dair çeşitli verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5544) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

27.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl Belediyesinin iştiraki olan bir şirketin çalışanlarına zam yapılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5545) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

28.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, çalışan kadınların çocukları için kreş açma zorunluluğuna uymayan iş yerlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5546) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

29.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, kadın istihdam oranlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5547) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

30.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, ülke genelinde SGK'lı ve Bağ-Kur'lu çalışan avukatların prim borçlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5548) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

31.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ülke genelinde ve Burdur ilinde görev yapan kamu görevlisi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5549) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

32.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ülke genelinde ve Kütahya ilinde görev yapan kamu görevlisi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5550) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

33.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Suriyeli sığınmacılara sağlanan meslek edindirme sübvansiyonlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5551) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

34.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, ayakkabı imalatında çalışan sayacıların SGK primlerinin düşürülmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5552) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

35.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ülke genelinde ve Uşak'ta görev yapan kamu görevlisi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5553) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

36.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ülke genelinde ve Denizli ilinde görev yapan kamu görevlisi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5554) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

37.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, 12. Kalkınma Planı'nda yer alan bir maddeye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5555) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

38.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatında yaşamını yitiren bir işçiye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5556) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

39.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, bir haber ajansı çalışanlarının haksız yere işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5557) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

40.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun ilinde bulunan Kurupelit Yat Limanında meydana gelen kumlanma sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5558) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

41.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde bulunan ve afetler açısından riskli alan ilan edilen küçük sanayi bölgesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5559) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

42.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne dair çeşitli verilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5560) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

43.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, ülke genelindeki kamu binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5561) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

44.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, ülkemizdeki yapı stoku envanterine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5562) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

45.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, itfaiye personeline ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5563) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

46.- Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'ın, Kayseri'nin fay haritasına ve ildeki hasarlı binalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5564) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

47.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, 2023 yılında Çanakkale'de gerçekleşen orman yangını ve sel felaketlerinin etkilerini azaltmak için yapılan çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5565) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

48.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya ilinde yabancı uyruklu kişilere yapılan arazi satışlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5566) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

49.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu ilçesindeki enkaz kaldırma çalışmalarının akubetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5567) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

50.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, şehir dışına taşınan askeri tesislere ait alanlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5568) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

51.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay geneli ve Antakya ilçesi için planlanan deprem sonrası yeniden yapılaşmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5569) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

52.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bursa Kestel Çataltepe Esnaf Sanayi Sitesinin yapım aşamasında yaşanan mağduriyetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5570) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

53.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari ili Çukurca ilçesi Kavuşak köyünde yürütülen kadastro çalışmasında usulsüzlük yapıldığı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5571) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

54.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman il merkezini ve havaalanı çevresini kapsayan alana yapılması öngörülen imar planına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5572) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

55.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'ın Kulp ve Batman'ın Sason ilçeleri arasında yapılması planlanan HES projesi için verilen ÇED raporuna ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5573) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

56.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında Bingöl'de yapılan hasar tespit çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5574) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

57.- İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz'ın, yenilenebilir enerji üretimine dair düzenlemelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5575) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

58.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay ilindeki elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5576) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

59.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, ülkemizde petrol fiyatlarının belirlenme yöntemine ve petrol ürünlerini ithal etme izni bulunan şirketlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5577) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

60.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, EÜAŞ'a yapılan görev zararı ödemesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5578) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

61.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Solhan ilçesinde yapımı devam eden baraj ve HES projelerinin maliyetine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5579) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

62.- İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek'in, Bakanlıkça yapımı devam eden öğrenci yurtlarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5580) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

63.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığa bağlı orta ve yüksek öğretim öğrenci yurtlarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5581) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

64.- Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın, 2022-2023 eğitim öğretim yılında KYK yurtlarına kayıt yaptıran öğrenci sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5582) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

65.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, engelli boccia branşında antrenör belgesi düzenlenmesi amacıyla bu branşın Bakanlığın listesine alınması talebine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5583) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

66.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne'nin Uzunköprü ilçesinde bulunan Ergene Şehir Stadyumunun yapımına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5584) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

67.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'da bulunan bir KYK yurdundaki yemeklerin hijyenik olmadığı iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5585) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

68.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sayıştayın 2022 yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu'ndaki bütçeden yardım alan sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili tespitlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5586) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

69.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, EÜAŞ'a yapılan görev zararı ödemesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5587) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

70.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Kemalpaşa ilçesine bağlı Sarp köyünde bir taksi durağı kurulması için yer tahsis edilmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5588) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

71.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, sigorta acentelerinin faaliyetlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5589) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

72.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, sahte fiş ve naylon fatura gibi yasa dışı uygulamaları önlemek üzere yapılan çalışmalara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5590) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

73.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Solhan ilçesinde yapımı devam eden baraj ve HES projelerinin maliyetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5591) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

74.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garında meydana gelen patlamaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5592) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.10.2023)

75.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Erzincan L Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5593) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

76.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Cumartesi Annelerinin eylemlerine müdahale eden kolluk güçlerinin orantısız güç kullandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5594) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

77.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, ülkemizdeki yapı stoku envanterine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5595) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

78.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu üyelerinin silah ruhsatı alabilme talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5596) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

79.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye Belediyesince hizmet damgalı pasaportla yurt dışına gönderilip geri dönmeyen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5597) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

80.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, intihar eden bir üniversite öğrencisine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5598) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

81.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, kadın konukevlerine dair çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5599) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

82.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, son 10 yılda ülke genelinde ve Ağrı'daki uyuşturucu kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5600) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

83.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, çifte vatandaşlığı bulunan ve İsrail ordusunda aktif görev yapan Türk vatandaşlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5601) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

84.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerin hususi damgalı pasaport talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5602) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

85.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, son 10 yılda ülke genelindeki uyuşturucu madde kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5603) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

86.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden kişi sayısı ile hasar gören binalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5604) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

87.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Geri Gönderme Merkezi ve Harran Geçici Barınma Merkezinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5605) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

88.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilindeki su sıkıntısına ve alınacak önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5606) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

89.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Uluagaç köyünde bulunan antik yerleşim yeri ile ilgili çalışma yapılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5607) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

90.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki Bağlama Yeraltı Şehri ile ilgili çalışma yapılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5608) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

91.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, bir vatandaşın Gaziantep Vakıflar Bölge Müdürlüğüne başısladığı binada oturan kiracıların tahliye edilmelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5609) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ve Nevşehir illeri arasında bulunan Yeşilgölcük Beldesi ile ilgili çalışma yapılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5610) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

93.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesinde yer alan Yeşilyurt köyündeki tarihi eserlerin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5611) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

94.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de açığa çıkarılan ve gezilebilir duruma getirilen yeraltı şehirlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5612) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

95.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Aladağlar ve Bolkarlar'da yer alan mağaralara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5613) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

96.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, rehber öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5614) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2023)

97.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son 5 yılda Dicle Üniversitesine ait arazilerin satışına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5615) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

98.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın ilindeki okulların depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5616) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

99.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'nın Sarıçam ilçesindeki Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin yeni binasının yapımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5617) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

100.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur ilindeki okulların ve Bakanlığa bağlı hizmet binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5618) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

101.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilindeki okulların ve Bakanlığa bağlı hizmet binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5619) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

102.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya ilindeki okulların ve Bakanlığa bağlı hizmet binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5620) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

103.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli ilindeki okulların ve Bakanlığa bağlı hizmet binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5621) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

104.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğünce maaş promosyonları hakkında düzenlenen bir toplantıyla ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5622) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

105.- İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, 2010 yılından bu yana intihar eden öğrenci ve öğretmen sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5623) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

106.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da bulunan devlet okullarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5624) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

107.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ilinde yapımı devam eden öğretmenleri binasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5625) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

108.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ÇEDES Projesi kapsamında Şırnak ili Cizre ilçesinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında yapılması planlanan faaliyetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5626) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

109.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, ülke geneli ve Diyarbakır özelindeki okulların depreme dayanıklılıklarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5627) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

110.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, ülke geneli ve Diyarbakır özelinde Bakanlıkça görevlendirilen ücretli öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5628) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

111.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, askeri fabrika ve tersanelerde işçi statüsünde çalışan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5629) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

112.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, özel bir hastane ile ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5630) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2023)

113.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır Barosu tarafından yayımlanan Madde Kullanımıyla Mücadeleye Dair Rapora ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5631) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.10.2023)

114.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Gaziantep ilinde bulunan bir hastanenin ek binasındaki personel ve tıbbi ekipman yetersizliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5632) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

115.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'e onkoloji hastanesi yapılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5633) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

116.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Karadeniz Sahil Yolu üzerinde meydana gelebilecek kazalara müdahale amacıyla bir acil yardım hastanesi kurulması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5634) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

117.- İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, 2010 yılından bu yana intihar eden kişilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5635) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

118.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, obezite ile mücadele ve diyetisyen atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5636) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

119.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında Adıyaman ilindeki içme suyunun kirliliğinde yaşanan artışa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5637) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

120.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bağışıklama Danışma Kuruluna ve HPV aşısı ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5638) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

121.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, ülke geneli ile Ağrı ve Muş illerindeki intihar oranlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5639) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

122.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Bakanlık bünyesinde istihdam edilen yeminli tercüman sayısına ve sağlık hizmetlerinin yabancı dillerde verilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5640) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

123.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, ülkemizdeki pestisit kullanımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5641) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

124.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Başkışla Göleti ve Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5642) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

125.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Tımarlı 2 Sulama Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5643) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

126.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, 2023 yılında arıcılara verilecek destek ödemelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5644) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

127.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya Ovasındaki su sorununa ve Mavi Tünel Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5645) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

128.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya'da yaşanan tarımsal sulama sorununa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5646) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

129.- Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'ın, Sapanca Gölü'nün etrafında artan yapılaşmanın göle ve çevreye olan etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5647) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

130.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, veteriner hekimlere yönelen şiddetin önlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5648) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

131.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Solhan ilçesinde yapımı devam eden baraj ve HES projelerinin maliyetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5649) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

132.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Türkiye'nin su potansiyeli ve kişi başına düşen su miktarı ile İzmir'in toplam su ihtiyacına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5650) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

133.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ilinin Yüksekova ilçesinde bulunan Keçili köyündeki şebeke sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5651) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

134.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Rize-Artvin Havalimanında Artvin'e bağlı ticari taksilerin müşteri almasının engellendiği iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5652) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

135.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Kırıkkale-Çorum Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5653) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

136.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Havaalanı Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5654) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

137.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 6 Şubat 2023 tarihli depremden önce aktif olup deprem sonrasında kullanılmayan SİM kartlarının sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5655) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.10.2023)

138.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'ye gerçekleştirilen uçak seferlerinin arttırılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5656) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2023)

139.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bir şirketin Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne satıldığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5657) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

140.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, PTT kargoya ait bir araçla ilgili iddialara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5658) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

141.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Sabiha Gökçen Havalimanının DHMİ'ye devredilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5659) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

142.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesindeki bazı köy yollarının onarılması ve asfalt çalışması yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5660) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

143.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, İstanbul ilindeki trafik sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5661) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

144.- Hakkari Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesindeki Dağlıca karayolunun onarılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/5662) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.10.2023)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Cevdet YILMAZ)

1.- İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in, bir cami imamının verdiği vaaza ilişkin yazılı soru önergesi (7/5031)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tacikistan'dan Türkiye'ye getirildiği iddia edilen bir kişinin akubetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5032)

3.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Ankara, İstanbul ve İzmir'deki memurların yaşam maliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5034)

Adalet Bakanlığı

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, tutuklu iki kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5035)

5.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, tutuklu iki kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5036)

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, tutuklu iki kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5037)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, terör suçları sebebiyle aynı anda tutuklu veya hükümlü bulunan eşlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5038)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin denetimli serbestlik sürecinde yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5039)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın adil yargılanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5040)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bafra T Tipi Kapalı Cezaevinde bir mahkuma kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5041)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Bahçelievler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan bir çocuğun hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5042)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara Sincan Açık Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5043)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5044)

14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5045)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin karakolda verdiği ifadenin gerçeği yansıtmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5046)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırıkkale Keskin T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5047)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Siverek 2 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5048)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Rize L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5049)

19.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, bir çocuğun cinsel istismara uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5050)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelli aylığının arttırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5051)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Bahçelievler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan bir çocuğun hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5052)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

22.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, son 10 yılda sonradan Türk vatandaşı olan kişilerin kamudaki istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5053)

23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, stajda geçen süreler için borçlanma hakkı verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5055)

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelli aylığının arttırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5056)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çağrı merkezlerinde çalışan kişilerin kadro taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5057)

26.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, dersanelerde çalışan öğretmenlerin kıdem tazminatına hak kazanabilmesine yönelik düzenleme yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5058)

27.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, İstanbul Ataşehir Belediyesi tarafından işten çıkarılan bazı kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5059)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

28.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı ilinin Diyadin ilçesinde gerçekleştirilen bir proje hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5060)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde kötü koku ve sinek oluşumuna sebep olan bir dereye ilişkin yazılı soru önergesi (7/5061)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bulunan bir fabrikanın çevreye yaydığı kokuya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5062)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde yer alan bir petrol rafinerisi tesisinden yayılan kokuya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5063)

32.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli doğrultusunda alınan kararlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5064)

33.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Şehirlerarası Otobüs Terminalinde kamu bankalarına ait bankamatik bulunmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5065)

34.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, Manisa'da Milli Emlak Genel Müdürlüğüne ait bir arazinin Gördes Belediyesi tarafından kiraya verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5066)

35.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, ipotekli tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5067)

36.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman ilindeki hasarlı binaların yıkımına ve enkaz kaldırma çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5068)

37.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi kapsamında Gaziantep'te yapılması planlanan konutlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5069)

38.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5070)

39.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Yedisu ilçesine bağlı Kaşıklı ve Yağmurlu köylerinde yürütülen maden arama çalışmalarının çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5071)

Dışişleri Bakanlığı

40.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, bir büyükelçinin sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5072)

41.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, bir büyükelçinin sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5073)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

42.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2019 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5074)

43.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2021 yılı Denetim Raporunda EPDK ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5076)

44.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, 2021 yılından bu yana Eskişehir ilinde verilen maden ruhsatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5077)

45.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da maden sahası olarak tahsis edilen alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5078)

46.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, son üç yılda Bursa ilinde verilen maden ruhsatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5079)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

47.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5083)

48.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/5084)

49.- Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Müşavirleri Yönetmeliği'nde yapılan bir değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/5085)

50.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/5086)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

51.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, kayıt dışı makaron üretimi ve ticaretine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5087)

52.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Şehirlerarası Otobüs Terminalinde kamu bankalarına ait bankamatik bulunmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5088)

53.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Suriye'den ithal edilen ürünlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5089)

İçişleri Bakanlığı

54.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bir köyde kolluk kuvvetleri tarafından yapılan bir aramaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5090)

55.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Gürbulak Sınır Kapısı ve Doğubayazıt Gümrük Müdürlüğünde çalışan personele adreslerini taşımalarına yönelik baskı yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5091)

56.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, 29 Mayıs - 1 Ekim 2023 tarihleri arasında polis, asker ve gümrük memurlarının ikamet adresi değişikliğiyle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5092)

57.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, 1 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5093)

58.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Muş'ta bir siyasi partinin üyesi iki kişinin yasa dışı dinlendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5094)

59.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Cumartesi Annelerinin oturma eyleminin engellenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5095)

60.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş'ta bir siyasi partinin üyesi iki kişinin yasa dışı dinlendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5096)

61.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 1 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5097)

62.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tacikistan'dan Türkiye'ye getirildiği iddia edilen bir kişinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5098)

63.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinin Derince ilçesinde bulunan bir üst geçidin tadilatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5099)

64.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde kötü koku ve sinek oluşumuna sebep olan bir dereye ilişkin yazılı soru önergesi (7/5100)

65.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir şirketin korsan taksicilik yaptığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5101)

66.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bulunan bir fabrikanın çevreye yaydığı kokuya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5102)

67.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde yer alan bir petrol rafinerisi tesisinden yayılan kokuya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5103)

68.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin karakolda verdiği ifadenin gerçeği yansıtmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5104)

69.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak ilinin Cizre ilçesinde ilçe milli eğitim müdürlüğüne devredilen bir binaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/5105)

70.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 2018 yılında hayatını kaybeden bir kişiye şehitlik unvanı verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5106)

71.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, 1 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5107)

72.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 1 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5108)

73.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'nin Çivril, Çal ve Çardak ilçelerinde meydana gelen trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5109)

74.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilindeki bazı yaylalara ulaşımında yaşanan zorluklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5110)

75.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli İl Emniyet Müdürlüğü'nün kriminal inceleme laboratuvarı ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5111)

76.- Siirt Milletvekili Tuncer Bakırhan'ın, Siirt'te vatandaşların mezarlık alanı konusunda yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/5112)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

77.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ait taşınmazlarda ikamet eden kiracıların tahliye edileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5113)

78.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mersin'de yer alan Adamkayalar kabartmalarının korunmasına ve turizme kazandırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5114)

79.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'nin Çivril ilçesinde bulunan Çıtak Köprüsü'nün restorasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/5115)

80.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Bakanlıkça hazırlanan Kars turizm tanıtım kitapçığında yer alan eksiklik ve hatalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5116)

Milli Eğitim Bakanlığı

81.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, öğretmen atamalarında mülakatın kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5117)

82.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da özel sağlık meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin staj işlemlerinin yapılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5118)

83.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/5119)

84.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, bir vakıf ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5120)

85.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Okul Gıdası Logosu İşbirliği Protokolü uygulamasının ertelenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5121)

86.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, okullarda sosyal yardımlaşma vakıflarıyla işbirliği halinde öğrencilere yemek yardımı yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5122)

87.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, ücretli öğretmen istihdamı ile ücretli öğretmenlerin çalışma şartlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5123)

88.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, stajda geçen süreler için borçlanma hakkı verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5124)

89.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Reyhanlı Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunun 2023-2024 eğitim öğretim yılı için uzaktan eğitim kararı almasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5125)

90.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Nilüfer ilçesindeki okul altyapısının geliştirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5126)

91.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, öğretmenlik mülakatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5127)

Sağlık Bakanlığı

92.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, doktorların yurt dışına gitmesini önlemek amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5128)

93.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, doktora kökenli öğretim üyelerinin tıpta uzmanlık eğitimi vermelerinin önüne geçilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5129)

94.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Tokat Erbaa Devlet Hastanesinde çalışan doktor sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5130)

95.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde yer alan verem savaş dispenseri binası hakkında alınan yıkım kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5131)

96.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin denetimli serbestlik sürecinde yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5132)

97.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşa hatalı tıbbi müdahale yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5133)

98.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, SSPE hastalığına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5134)

99.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından acil kullanım onayı verilen COVID-19 aşılara ve ülkemizdeki aşılama çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5135)

100.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'de yer alan Çivril Şehit Hilmi Öz Devlet Hastanesinde tam teşekküllü hizmet verilemediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5136)

101.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Covid-19 aşılarının yan etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5137)

102.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, bir ilaca erişimde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5138)

103.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli'nin Başiskele, Kartepe ve Çayırova ilçelerinin sağlık kuruluşu ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5139)

104.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, 2018-2023 yılları arasında gerçekleştirilen beyaz kod bildirimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5140)

105.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesindeki devlet hastanesinin hekim, sağlık personeli ve tıbbi cihaz ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5141)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

106.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5142)

107.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2021 yılı Denetim Raporunda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5143)

Tarım ve Orman Bakanlığı

108.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Okul Gıdası Logosu İşbirliği Protokolü uygulamasının ertelenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5144)

109.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Şahinler Tabiat Parkı sınırlarının genişletilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5145)

110.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Bakanlık bünyesinde sokak hayvanlarına yönelik kurulan komisyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/5146)

111.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, TMO'nun çeltik alım fiyatı açıklamamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5147)

112.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde son 5 yılda yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5148)

113.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, Edirne'deki çiftçilerin kuraklık nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/5149)

114.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, çiftçi kayıt sistemine ve tarımsal üretimle alakalı bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5150)

115.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, İzmir'in Narlıdere ilçesindeki bir araziye izinsiz şekilde villalar inşa edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5151)

116.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye ilinde çiftçilere yapılan tarımsal destekleme ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5152)

117.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, 2020-2023 yılları arasında yakacak odun satışı gerçekleştiren orman köylülerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5153)

118.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, kayıt dışı makaron üretimi ve ticaretine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5154)

119.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de bulunan Pilarget Vadisi'nde yürütülen dere ıslahı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5155)

120.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de şap hastalığının önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5156)

121.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Yedisu ilçesine bağlı Kaşıklı ve Yağmurpınar köylerinde yürütülen maden arama çalışmalarının çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5157)

Ticaret Bakanlığı

122.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir şirketin korsan taksicilik yaptığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/5158)

123.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, AVM'lerin çalışma düzenine ve AVM'ler dolayısıyla mağduriyet yaşayan küçük ve orta boy işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/5159)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

124.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, YHT biletlerine yapılan zamlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5160)

125.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Mersin-Adana-Gaziantep Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5163)

126.- Elazığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elazığ-Tunceli illeri arasında yapılması planlanan Pertek Köprüsü Projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/5164)

127.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, demiryolu sektörünün serbestleştirileceği yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/5165)

Genel Görüşme Önergesi

1.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, İsveç'in NATO'ya üyeliği sürecinde verdiği taahhütlere ilişkin attığı somut adımlarla ilgili TBMM'nin bilgilendirilmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/17) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kamu yatırımlarına yönelik iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/490) (Başkanlığa geliş tarihi:29.09.2023)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 Milletvekilinin, göçaltına alma süreçlerindeki hukuka aykırılık iddialarının incelenerek gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/491) (Başkanlığa geliş tarihi:19.10.2023)

3.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 19 Milletvekilinin, faili meçhul ve zorla kaybetme olaylarına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/492) (Başkanlığa geliş tarihi:19.10.2023)

4.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit ve 25 Milletvekilinin, 2011 yılında Van'da gerçekleşen depremlere bağlı olarak ortaya çıkan ve devam eden sorunların incelenerek sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/493) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

5.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz ve 19 Milletvekilinin, Muş'ta Bulanık, Varto, Eretepe ve Altınova belediyelerine atanan kayyımlar sonrası belediye işlemlerinin incelenerek varsa hukuka aykırılıkların giderilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/494) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

6.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ ve 19 Milletvekilinin, Ağrı'da sağlık hizmeti açısından mevcut eksikliklerin tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/495) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

7.- Diyarbakır Milletvekili Adayat Kaya ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Diyarbakır'da enkaz molozlarının yol açtığı asbest tehlikesinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/496) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

8.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 19 Milletvekilinin, kayyım atanan belediyelerdeki kadın kazanımlarına yönelik uygulamaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/497) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

9.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş ve 20 Milletvekilinin, Siirt Belediyesine kayyım atanmasının meydana getirdiği sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/498) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

10.- Mersin Milletvekili Ali Bozan ve 20 Milletvekilinin, Mersin Akkuyu'daki Nükleer Güç Santralinde yaşanan işçi ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/499) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

11.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın ve 20 Milletvekilinin, Mardin'de kayyım uygulamalarının meydana getirdiği sorunların tespiti ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/500) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

12.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir ve 19 Milletvekilinin, korucuların neden olduğu hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/501) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

13.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın ve 20 Milletvekilinin, Mardin ilinde mevcut sorunların tespit edilerek çözüm için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/502) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

14.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve 19 Milletvekilinin, ön ödemeli gayrimenkul satışlarında yaşanan sorunlar hakkında kurulmuş Alt Komisyonun önerilerinin yerine getirilip getirilmediğinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/503) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

15.- Ankara Milletvekili Deniz Demir ve 20 Milletvekilinin, motosikletli kuryelerin sorunlarının araştırılarak çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/504) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

16.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 22 Milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının araştırılarak çözüm bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/505) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

17.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Hatay ilinde narenciye üreticilerinin sorunlarının araştırılarak çözüm önerilerinin oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/506) (Başkanlığa geliş tarihi:23.10.2023)

18.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir ve 19 Milletvekilinin, hayvancılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/507) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

19.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp ve 19 Milletvekilinin, Bitlis ve ilçelerinde yaşanan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/508) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

20.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 5651 sayılı Kanun kapsamında temel hak ve özgürlüklerin tam olarak kullanılabilmesinin sağlanması ve uygulamada yaşanan sorunların tespit edilerek yapılması gereken düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/509) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

21.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, kamu kesiminde birden fazla görevlendirme ve çoklu maaş uygulamasının boyutlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/510) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

22.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, emeklilerin refah seviyesinin artırılması için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/511) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

23.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, adalet sistemine ilişkin rüşvet iddialarının araştırılarak yargıya güvensizliğin onarılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/512) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

24.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve 19 Milletvekilinin, İstanbul'da yaşanan barınma sorununun çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/513) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 20 Milletvekilinin, Kocaeli Aslanbey Organize Sanayi Bölgesinde bulunan bir fabrikadan çıkan dumanların halk ve çevre sağlığına etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/514) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 20 Milletvekilinin, SEKA Devlet Hastanesi Yürüyüş Yolu Semt Polikliniğinin boşaltılmasından sonra ortaya çıkan sorunların araştırılarak çözüme kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/515) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 20 Milletvekilinin, Kocaeli'nin yerel sorunlarının araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/516) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

28.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan Dağlı ve 19 Milletvekilinin, Şırnak ve ilçelerinde yaşanan çocuk yoksulluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/517) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

29.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez ve 19 Milletvekilinin, Şırnak ve ilçelerinde görev yapan kayyımlar tarafından gerçekleştirilen uygulamalara yönelik iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

30.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 20 Milletvekilinin, kayyım atanan belediyelerdeki uygulamaların incelenerek hukuka aykırılık iddialarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/519) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

31.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 19 Milletvekilinin, İstanbul'daki hayat pahalılığının araştırılarak yoksullaşmanın önüne geçilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/520) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

32.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, Diyarbakır Bağlar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ihalelerin incelenerek kamu zararı oluşup oluşmadığının tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/521) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

33.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 19 Milletvekilinin, okul çağında olup başta ekonomik nedenlerle eğitim öğretim sürecinin dışında bırakılan çocukların sorunlarının çözüme kavuşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/522) (Başkanlığa geliş tarihi:24.10.2023)

34.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, geçmişten bugüne faili meçhul cinayetlerin tespit edilerek faillerinin ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/523) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

35.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, KHK ile görevinden ihraç edilip mahkeme kararı ile beraat eden veya ceza soruşturması sonucunda hakkında takipsizlik kararı verilen kişilerin göreve iade edilmemesi sonucu oluşan mağduriyetlerin giderilmesi için izlenecek yol ve yöntemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/524) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

36.- HEDEP Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde kaybolan yurttaşların bulunması ve ailelerinin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/525) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

37.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayıgıt ve 22 Milletvekilinin, kayyım uygulamalarının incelenerek hukuka aykırılık iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/526) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

38.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunların araştırılarak çözüm bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/527) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

39.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, yoksulluğun çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak çocuk yoksulluğuyla mücadele için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/528) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

40.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu ve 20 Milletvekilinin, öğretmenlerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/529) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

41.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu ve 19 Milletvekilinin, çocuk işçiliğinin nedenlerinin araştırılarak engellenmesi için etkin politikalar üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/530) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

42.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu ve 19 Milletvekilinin, kadın yoksulluğunun sebeplerinin araştırılarak etkin politikalar üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/531) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

43.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, öğretmen alımlarında mülakat uygulamasının kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/532) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

44.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Grup Başkanvekili Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, eğitim alanındaki sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/533) (Başkanlığa geliş tarihi:25.10.2023)

45.- HEDEP Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Türkiye - İsrail ilişkileri kapsamında askeri anlaşmaların gözden geçirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/534) (Başkanlığa geliş tarihi:26.10.2023)

46.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, üniversiteli gençlerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/535) (Başkanlığa geliş tarihi:26.10.2023)

47.- HEDEP Grubu adına Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, belediyelere ilişkin yolsuzluk iddialarının araştırılması ve buna ilişkin yapılması gereken çalışmaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/536) (Başkanlığa geliş tarihi:26.10.2023)

48.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 19 Milletvekilinin, Bingöl'de artan uyuşturucu kullanımının nedenlerinin araştırılması, sorumluların ortaya çıkarılması ve önleyici politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/537) (Başkanlığa geliş tarihi:26.10.2023)

49.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, bireysel silahlanmada yaşanan artışın engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/538) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

50.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/539) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

51.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, eş durumu tayin taleplerinin karşılanmamasından kaynaklanan mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/540) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

52.- Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 21 Milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/541) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

53.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara ve 20 Milletvekilinin, öğrenci intiharlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/542) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

54.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal ve 24 Milletvekilinin, Halfeti ilçesindeki usulsüz adres değişikliği iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/543) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

55.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir ve 19 Milletvekilinin, Ağrı ilindeki okullarda temizlik, ısınma ve güvenlik sorunlarının tespit edilerek bunların giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/544) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

56.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 19 Milletvekilinin, üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/545) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2023)

31 Ekim 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 30 Ekim 1961’de imzalanan Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın 62’nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Meryem Göka’ya aittir.

Buyurun Sayın Göka.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Konya Milletvekili Meryem Göka’nın, 30 Ekim 1961’de imzalanan Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın 62’nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

MERYEM GÖKA (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, cumhuriyetimizin 100’üncü yılının ve Türkiye Yüzyılı’mızın ülkemiz ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bundan tam altmış iki yıl önce, 30 Ekim 1961 tarihli Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın yıl dönümünde söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Ellerinde bavullar, gönüllerinde sıra hasretiyle Almanya’ya gözyaşlarıyla birçok kervan uğurlandı. Güzel Konya’mızdan gurbete giden bir ailenin evladı olarak bugün bu yüce çatı altında sizlere hitap etmekten onur duyuyorum.

Günümüzde 3,5 milyonu aşan nüfusuyla kendi aidiyetini muhafaza eden Türk toplumu, Almanya’nın asli ve yerleşik bir unsuru olarak yaşadığı ülkenin geleceğine katma değer sunuyor. Bir dönem misafir işçi olarak ekmeğinin peşinde koşan Almanya’daki kardeşlerimizin bugün artık, tıptan mühendisliğe, spordan sanata, müzikten edebiyata kadar her alandaki başarılarıyla gurur duyuyoruz. Türkiye ve Almanya arasında beşerî köprüler kuran ve günümüzde yerini 4’üncü kuşağa bırakan toplumumuz hiç şüphesiz bu noktaya kolay gelmedi. Tüm bu başarıların arkasında zorluklarla, hasretle ve kimi zaman dışlanmışlıkla örülmüş çok büyük mücadeleler var.

Irkçılık, İslam ve yabancı düşmanlığı ve ayrımcılık ne yazık ki Avrupa’daki Türk toplumunun başlıca sorunları olmaya devam ediyor. İbadethaneler, dernek ve iş yerleri hedef alınarak inancından, kökeninden ve kültüründen dolayı birçok insanımız ayrımcılığa uğruyor. 1984’ten bu yana, 2020 Hanau saldırısı da buna dâhil, ırkçı terör eylemlerinde 31 vatandaşımız ne yazık ki hayatını kaybetti ancak Almanya-Türk toplumu basiret ve ferasetle hareket ederek nefret siyasetine asla prim vermedi. Bu vesileyle ırkçı terörün vahşi yüzünü gösterdiği Solingen katliamının 30’uncu yılında yaşadığı tarifsiz acıya rağmen fedakârlığı ve Anadolu irfanıyla yoğrulmuş, metanetli duruşuyla Almanya’ya ve Batı dünyasına insanlık dersi veren Mevlüde Genç annemizi ve ırkçı terör eylemlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı tekrar rahmet, minnet ve duayla anmak istiyorum. Kıta genelinde her zaman hız kazanan ayrımcılık, kültürel ırkçılık ve yabancı karşıtlığı, İslam düşmanlığı gibi toplumsal barışı kemiren ve bir arada yaşama kültürümüzü dinamitleyen bu akımlara karşı hep birlikte mücadele etmeliyiz.

Değerli arkadaşlar, son zamanlarda tüm uyarılarımıza rağmen Batı Avrupa’da kutsal kitabımız Kur’an-ı Kerim’e karşı düzenlenen ve nefret suçu içeren menfur saldırılara ifade özgürlüğü kisvesi altında izin verilmesi kabul edilemez. Sayın milletvekilleri, şundan hiç kimsenin şüphesi olmasın: Biz

Türkiye olarak yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın hak ve hukukunu savunmaya devam edeceğiz, kutsallarımıza yönelik her türlü baskı, ayrımcılık, insanlık dışı muamelelere karşı mücadelemize uluslararası alanlarda ve her yerde kararlılıkla devam edeceğiz. Bugünün Türkiye'si Avrupa'ya göç eden Türklerin geride bıraktığı Türkiye'den tabii ki çok farklı. Her alanda ölçek büyüten ekonomik bir güç hâline gelmiş, demokratik kurum ve teamüllerini oturtmuş, toplumsal barışı tesis etmiş, izlediği proaktif ve vizyoner dış politika sayesinde bölgede oyun kurucu olarak konumlanan Türkiye'miz yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız için yeni fırsat ve imkânlar doğuruyor. Bir zamanlar “gurbetçi” veya “Alamancı” gibi tanımlamalarla, yarım asra yakın, yabancı ülkelerde sorunlarıyla baş başa bırakılan insanlarımıza yönelik bu dışlayıcı tutumlar ancak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yurt dışı Türklerine gösterdiği önem ve özel çabalarıyla son buldu. AK PARTİ hükümetleri ve Cumhuriyetçi olarak “yurt dışı Türkleri” tanımlamasıyla birlikte ihdas ettiğimiz yeni kurumlarla güçlendirdiğimiz kurumsal politikaları devreye aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

MERYEM GÖKA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Vatandaş odaklı yaklaşımımızla eğitimden sağlığa, sosyal güvenlikle nüfus işlemlerine, gümrükten dövize, askerliğe, vatandaşlıktan Mavi Kart uygulamasına kadar her alanda dünyada örneği olmayan düzenlemeler yaptık. Yurt dışındaki vatandaşlarımıza yönelik seçim beyannamesi hazırlayan ve hükümet programında ayrı bir bölüm ayıran ilk Hükümetiz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, Türkiye Yüzyılı'nda, hayata girdiğimiz bu dönemde yurt dışında yaşayan, vatan hasreti ve memleket sevdalısı olan bütün kardeşlerimi tekrar en içten duygularıyla selamlamak ve yüce Meclisimize saygılarımı sunmak istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Göka.

Gündem dışı ikinci söz, Kocaeli'nin sorunları hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'ya aittir.

Buyurun Sayın Kanko. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kocaeli'nin sorunları üzerine söz aldım. Yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul'dan sonra Türkiye'nin en önemli sanayi kenti olan Kocaeli'nin sorunları maalesef çözülmemiş ve kronik bir şekilde devam etmektedir. Tüm Türkiye'de olduğu gibi çarpık kentleşme, plansız göç, yabancı sığınmacılar sorunu, uyuşturucu trafiği, hava kirliliği, ulaşım sorunu, ulaşımın pahalılığı, kent merkezindeki trafik sorunu, kent merkezindeki otopark sorunu maalesef kronik olarak devam etmekte.

Türkiye'nin en önemli ve stratejik kuruluşlarını barındıran kentte fay hattının üzerinde olmasına rağmen depreme gerekli hazırlığın olmaması, denizlerin kirliliği, limanlar gibi birçok sorun Kocaeli'de var ancak ben bugün size Kocaeli'de sporla ilgili iki tane sorunu aktarmak istiyorum. Bunlardan birincisi: Kocaeli'de buz pateni sporu yapan öğrencilerimiz var. Bu öğrenci aileleri bize sıklıkla haklarının yenildiğini, müsabakalardan alıkonulduklarını iddia etmektedirler. Türkiye Buz Pateni Federasyonu yöneticileri millî sporculara, gazi çocuklarına, engelli sporculara mobbing, sözlü taciz, fiziki şiddet uygulamakta ve bunu yaparken de Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın adını kullanmaktadırlar. Yine, Cumhurbaşkanımızın kuzeni olan Kredi ve Yurtlar Genel Müdürü Recep Ali Er'in ismini kullanarak Avrupa'daki müsabakalara başarılı millî sporcuları göndermek yerine eş, dost, akraba ve çocuklarının bu yarışmalara gönderildiği iddia edilmektedir.

Yine, velilerin iddialarına göre Kocaeli İzmit Olimpik Buz Sporları Salonu'ndaki kantin işletmecisi ile federasyon yöneticileri Atilla Yücel ve Orhan Şahin'in sistematik olarak velileri, millî sporcuları tehdit ettiği, darbettiği, şampiyonlukları ve dereceleri olan millî sporcuların antrenmanları için buz pateni sahasını kullanmalarını engellediği ancak bu şikâyetlerin Federasyon Başkanı Burhan Kurtuluş

ve Başkan Yardımcısı Recep Ali Er'e iletilmesine rağmen herhangi bir çözümün bulunmadığı iddia edilmektedir.

Aile şirketi hâlini almış ve kendi sporcularını yetiştirmek, kendi çocuk ve adamlarına menfaat sağlamak amaçlı tesis kullanımı dâhil diğer sporcu ve ailelere ayrımcılık ve her türlü mobbing çeşitleriyle spordan uzaklaştırma hâline dönüşmeye başlamış olan federasyon yapısı nedeniyle veliler yaşadıkları mağduriyetler karşısında yaptıkları onlarca şikâyete rağmen herhangi bir karşılık alamamışlardır. Ulusal ve uluslararası başarılarla imza atmış yetenekli gençlerimize yönelik -bunların içinde gazi çocuklarının, engelli sporcuların olduğu millî sporcularımıza yönelik- saldırı, mobbing, sözlü ve fiziki şiddetin uygulanması ve burada özellikle Cumhurbaşkanının isminin kullanılması kabul edilemez. Gençlik ve Spor Bakanı başta olmak üzere gazi çocuğu, engelli ve gençlerden oluşan millî sporcularımızın yaşadığı bu mağduriyetlere duyarlı olunacağına inanıyorum. Ulu Önder Atatürk'ün dediği gibi, Türk gençliği, sağlıklı yetişip spor yaparsa ulusumuzun geleceği güven altındadır.

İkinci konu ise, bizim "Hodri Meydan Grubu" dediğimiz taraftar grubunun gündeme taşıdığı bir sorun. 1. Lig'de mücadele eden Kocaelispor bu hafta İzmir temsilcilerinden Göztepe'yle karşılaşacak ancak geçtiğimiz haftalarda İzmir İl Spor Güvenlik Kurulu kararıyla Kocaelispor-Göztepe müsabakasına deplasman yasağı getirilmiştir. Başarıları sayesinde 1. Lig'e yükselen Kocaelispor ve taraftarı, bugünleri büyük bir heyecanla beklemiş, bugün de takımlarıyla birlikte il il, yöre yöre, gece gündüz, kar kış demeden özlemiş olduğu deplasman yolculuklarına devam etme iradesine sahip olmak istemektedirler. İşte, tam da böyle bir dönemde İzmir İl Spor Güvenlik Kurulunun mesnetsiz kararının takdirini de Türk spor kamuoyuna bırakıyorum. Birçok köklü Anadolu kulübünün çeşitli taraftar kulüpleri desteğiyle ayakta kalmaya çalıştığı şu günlerde, çeşitli engellerle yıldırılan taraftar grupları uygulanan yasaklar karşısında takımlarından ayrı kalarak Türk futbolunu seyirci zevkinden alıkoymuş ve mahrum bırakmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜHİP KANKO (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Kanko, lütfen tamamlayalım.

MÜHİP KANKO (Devamla) - Şu anda Kocaelispor'da futbol oynamış olan bir vekilimiz de var, MHP'de Sayın Saffet Sancaklı var. Futbol müsabakalarının seyirciyle coşku içinde geçmesinin sadece İstanbul takımlarının hakkının olmadığını, tüm Anadolu takımlarının hakkı olduğunu belirtiyor, yöneticileri bu karardan dönmeye davet ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kanko.

Gündem dışı üçüncü söz, genel ahlaka ve Türk-İslam kültürüne aykırı TV programları hakkında söz isteyen Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, genel ahlaka ve Türk-İslam kültürüne aykırı TV programlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; genel ahlaka ve Türk-İslam kültürüne aykırı televizyon programları hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, uzun zaman yayınlanan ve toplumumuzda derin yaralar bıraktıktan sonra evlilik programları, biliyorsunuz, yayından kaldırılmıştır. Üzerinde hassasiyetle durduğumuz bu konuda atılan bu adımı elbette doğru buluyor ve destekliyoruz. Türk toplumunun temelini oluşturan Türk örf ve âdetlerini, İslam ahlak ve faziletini hiçe sayan bu programlar ne yazık ki popüler kültürün rating kaygıları uğruna uzun yıllar yayınlanmıştır. Evlilik programlarının yayından kaldırılmasından sonra yapımcılar ve sunucular yeni bir format ve yayın mottosuyla günümüzdeki programlara başlamıştır. Özellikle çocuklarımızın ve kadınlarımızın ekran başında olduğu öğleden sonraki kuşakta yayınlanan bu programlarda güya Türk toplumunda yaşanan ve mağduriyetler yaratıldığı ifade edilen tekil durumlar genele mal edilerek izleyicilere sunulmaktadır.

Popüler kültür, yapısı gereği izleyiciyi uzun süre ekranda tutan, her şeyi metalaştırmayı ve popülerleştirmeyi amaçlayan bir olgudur. Popüler kültür ürünü yapımlar insanların doğrudan duygularına hitap ederek bireyleri olağan hayatın dışında davranmaya yönlendirirken daha da duygusallaştırmayı hedefler. Sunucularının bilinçli olarak seçildiği ve olayların olduğundan farklı gösterildiği ve abartıldığı bu programlar, topluma âdeta ahlaksızlığı enjekte etmekte, olağanlaştırmaktadır. İnsanlık var olduğundan bugüne ahlakıyla, hoşgörüsüyle, misafirperverliğiyle, nezaketiyle destanlara ve tarihe konu olmuş Türk toplumunu bu şekilde göstermeye hiç kimsenin hakkı da yoktur, haddi de değildir. Hazreti Peygamber'imiz Muhammed Mustafa'nın (SAV) övgüsüne mazhar olmuş, asırlarca İslam'ın kalemi ve kılıcı olmuş necip Türk milletini hiç kimse bu şekilde yozlaştıramaz. Aile arası yasak, çarpık, farklı ilişkileri gündeme taşıyan bu programlar, yaşanan bu olumsuzlukları meşrulaştırmakta ve olağanlaştırmaktadır. Bu programları izleyen ve bu çirkinliklere maruz kalan ya da yaşayan bireyler açısından bu vakalar sıradanlaşmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, bu görüntülere şahit olmayı artık istemiyoruz, toplumumuzun da bu duruma maruz kalmasına razı değiliz. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmek için gayret gösterdiğimiz, mücadele ettiğimiz şu günlerde tüm toplumun ahlaki ve kültürel yozlaşmasına yol açabilecek bu programlara karşı gereken tedbirler alınmalıdır. Diğer ülkelerdeki formatlardan esinlenilerek veya taklit edilerek yayına konulan bu içerikler bizi asla yansıtmamakta, bizi kati suretle temsil etmemektedir. Bundan dolayı bu duruma kayıtsız kalmamız mümkün değildir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak rahmetli Başbuğ'umuzun miras bıraktığı dokuz ışıktaki ahlakçılık ilkesinin ve Türk milliyetçiliğinin, ülkücülüğün gereği olarak teklifimiz ve önerimiz, televizyon kanalı yöneticilerinin de geçmişte çirkin görüntü olarak nitelediği bu programların derhâl yayından kaldırılması ve benzer programların yayınlanmaması hususunda hassasiyet sergilenmesidir. Bu programların yerine Türk kültürünü, sanatını, geleneğini, töresini, İslam ahlakını, kahramanlarımızı, Hazreti Peygamber'imizin ve Türk büyüklerinin hayatını, tarihimizi anlatan programlar yayına konulmalıdır. Türk toplumu bu programlarda gösterilmeye çalışıldığı gibi değildir. Hâlen dünyaya örnek teşkil eden Türk cihan hâkimiyeti mefkûresi uğrunda durmadan, yılmadan çalışan ve dünyanın dikkatini üzerine çeken Türk milletinin ferdi olmaktan iftihar ediyoruz.

Gazi Meclisimizi, ilgili bakanlıkları ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu bu konuda bu sorunu çözmek için göreve davet ediyor, Genel Kurulu tekraren saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılı nedeniyle birer dakikalık söz talebinde bulunan milletvekillerinin tümüne söz vereceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, dünkü birleşimde de ifade ettiğim üzere, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı münasebetiyle sisteme giren 100 sayın milletvekilimize söz vereceğim ancak birer dakikalık bu söz istemlerinin 100'den daha fazla vekilimiz tarafından girildiğini gördük ve bu tarihî güne özel olarak, sisteme giremeyen ama ismini ifade eden -100'den fazla olacak ama- o milletvekillerimize de duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için Divan olarak söz vereceğimizi buradan ifade etmek isterim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Ancak bugün diğer günlerden farklı olarak Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini birer dakikalık sözlerden sonra karşılıklı, bugüne mahsus olarak onu başa almak istiyorum ve ilk sözü Saadet Partisi Grubu adına İsa Mesih Şahin'e veriyorum.

Buyurun Sayın Şahin.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin ortak bir değer olduğuna, adalet kurumuna, Cumhurbaşkanının 29 Ekim saat 22.00'de attığı "tweet"e ve mülakata ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını geride bırakıyoruz, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı tekrar kutlu olsun, cumhuriyetimizi yüzyıllar ötesine taşımak bize, bizden sonraki nesillere nasip olsun diyorum.

Tabii, Cumhuriyet Bayramı bizim ortak gururumuzdur, ortak değerimizdir. Biz ortak değerlerimizi, sevinçlerimizi, ortak gururlarımızı birlikte yaşamamızı bilmeliyiz diye düşünüyorum. Burada geçen hafta farklı değerlendirmelerimiz oldu, yeri geldi eleştirilerimiz oldu, yeri geldi önerilerimiz oldu; bunların hepsi ortak bir değerimiz olan cumhuriyetin, cumhuriyetimizin gerçek manada hakkıyla kutlanabilmesi içindi, bu işin hakkının verilmesi içindi, aslında bir derdi ortaya koymaktı. Bu anlamda bu eleştirilerin hepsi, önerilerin hepsi yapıcı bir bakış açıydı, onun altını özellikle çizmek istiyorum. Tabii, farklı kutlamalar yapıldı, ben burada farklı bir konuya dikkat çekeceğim: Cumhuriyet, bizim, hepimizin ortak değeridir, 85 milyon Türkiye'nindir. Biz bu değeri birlikte yaşamaya, birlikte yaşatmaya devam edeceğiz diyorum. Onun için burada, siyasetçiler olarak, siyasi parti yöneticileri olarak, bu konularda biraz daha sorumlu olmamız gerektiğini savunuyorum. Burada genç siyasetçi arkadaşlarımıza bir yere kadar anlayış gösterebiliriz çünkü onlar olgunlaşacaktır. Şunu kast ediyorum: Yani cumhuriyet üzerinden... Cumhuriyet bizi birleştiren bir kavram olmalı, cumhuriyet bizim ortak değerimiz olduğu için bizi kucaklaştıran, birleştiren bir kavram olmalı, cumhuriyet ayırıştırıcı bir kavram olmamalı. Yani cumhuriyeti tanımlarken, cumhuriyete bakış açımızı ortaya koyarken "Biz şunu yaptık, siz şunu yaptınız." kavramını çok da doğru bulmuyorum. Dedğim gibi, genç arkadaşlara bir yere kadar anlayış gösterebiliriz ama bu ülkede, ya bakanlık yapmış arkadaşların dahi maalesef "Biz şunu yaptık, siz şunu yaptınız." demesini, bu bakış açısını doğru bulmuyorum, bunu da yapıcı bir eleştiri olarak ortaya koyuyorum.

Ben özellikle iktidar partisindeki arkadaşlara bu tür konularda hep Sayın Cumhurbaşkanının 2011 balkon konuşmasını izlemelerini tavsiye ediyorum, bu bakış açısında olan arkadaşlara. Orada Sayın Cumhurbaşkanının "Biz kazandık." kavramı yok, "Türkiye kazandı." kavramı var; geri kalan yüzde 50 muhalefete de "Onların hassasiyetleri de bizim hassasiyetimiz." bakış açısı var, onun için 2011 balkon konuşmasına işaret ediyorum. Evet, bu anlamda, tekrar bu duygumu özellikle paylaşarak cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun diyorum.

Tabii ki cumhuriyetimizi taçlandıracağımız en önemli konulardan biri adalet. "Adalet devletin direğidir." "Adalet mülkün temelidir." diyoruz; mahkeme salonlarında da bu yazar, hâkimlerin önünde de yazar ama bunun uygulamada maalesef böyle olmadığını üzülerek görüyoruz.

En son örneklerinden birini dün yaşadık; Anayasa Mahkemesi kararına uymayan yerel mahkeme hâkimlerini görüyoruz.

Arkadaşlar, burada, adalet kurumunu düzeltmeden, adaleti gerçekten devletin temeli yapmadan hiçbir şeyi düzeltemeyiz, ekonomik sorunları da düzeltemeyiz. Bu anlamda, bu iklimi yeniden düzeltmek zorundayız. Ya, bir ülkede Anayasa Mahkemesi kararlarına dahi uyulmuyorsa o ülkede kalkınma da olmaz, ekonomik refah da olmaz. Bunu baştan gözden geçirmemiz gerekiyor. Türkiye'nin son yıllarda kaybettiği güven iklimi bu yani hukuk güvenliği, farklı konulardaki hassasiyetlerden dolayı Türkiye bu güven iklimini kaybettiği için bu krizleri yaşıyor; bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, son olarak, Sayın Cumhurbaşkanı 29 Ekim akşamı saat 22.00'de bir "tweet" attı, okulların tatil olmasıyla ilgili. Tabii ki bu konuları çok konuşmak istemiyoruz ama bu konularda biraz daha ciddi bir devlet anlayışı ortaya konulmasını bekleriz çünkü saat 22.00, çocuklar uyumuş, veliler hazırlıklarını, planlamalarını yapmış; ya, tatil olacaksa önceden açıklansın. Bir de başka bir şey, ya, tatili de Sayın Cumhurbaşkanı lütfen açıklamasın, bu ülkede Millî Eğitim Bakanının da sorumlulukları var yani bu konuda Sayın Millî Eğitim Bakanı da bu "tweet"i atabilirdi veya Millî Eğitim Bakanlığından bir açıklama yapılabilirdi. Bu bakış açısına da dikkat çekmek istedim.

Millî Eğitim Bakanı demişken mülakat konusunu atlamayacağım çünkü her konuşmamda dile getiriyorum. Mülakat sözünün iktidar partisindeki arkadaşların üzerinde bir sorumluluk olduğunu, gençlerin bu anlamda sizden bir mesaj beklediğini "Evet, biz bu konuyu çözeceğiz." diye net bir mesaj beklediklerini tekrar size hatırlatıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

2.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına, İYİ Partinin 100'üncü yıl kutlamalarına ilişkin bir kanun teklifi verdiği, sembollere sıkıştırılmış Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına karşı olduğuna, Cumhurbaşkanının donanmayı Vahdettin Köşkü'nde selamlamasına ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin sonsuza kadar payidar kalacağına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

29 Ekim 2023 tarihi itibarıyla, Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türk milleti şanla ve şerefle dolu bir yüz yılı geride bırakmıştır. Aziz milletimizin bu coğrafyada bir ve beraber olarak gelecek yüz yıllarda daha büyük şereflerle ve saadetlerle Cumhuriyet Bayramlarını kutlamasını gönülden arzu ediyoruz.

Bu düşüncemizi daha önceki konuşmalarımızda da ifade ettik, 100'üncü yılın şanına ve şerefine yakışır kutlama programlarının düşünceden eyleme dönüştürülmesi talebimizi yetkililere de iletтик, hatta Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi vererek böylesine önemli bir günde yapılan kutlamaların İletişim Başkanlığının inisiyatifine terk edilmemesi gerektiğine ve bu iş ve işlemlerin kanunla gerçekleşmesi gerektiğine de işaret ettik. Şimdi, bunların hepsi haklı taleplerdi çünkü 10'uncu yıl kutlamaları, 50'inci yıl kutlamaları ve 75'inci yıl kutlamaları Türkiye Büyük Millet Meclisinin çıkardığı kanunlarla gerçekleştirildi.

Kutlamanın biçimine asla ve kata itirazımız yok, her yiğidin yoğurt yiyişi de biliyoruz ki farklıdır. Sebepleri ve gerekçeleri üzerinde de görüşlerimizi zaten çeşitli ortamlarda yaptığımız konuşmalarda dile getiriyoruz. Dün, bu Meclisin içinden eski bir Bakan -efendim, sanki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına biz yeteri kadar takdir, sevgi göstermiyormuşuz- onlar da sembollere sıkıştırılmış bir Cumhuriyet Bayramı kutlamasının nasıl yapıldığını büyük istek ve iştihayla anlattı. Biz bu Cumhuriyet Bayramı'nı, Türkiye Büyük Millet Meclisinden kanun çıksa da çıkmasa da, İletişim Başkanlığı bunu yapsa da yapmasa da ve Türkiye Cumhuriyeti devletini bugün yöneten Hükümet buna gerekli özeni göstermese de zaten büyük Türk milleti tarafından doğru bir biçimde kutlanacağını biliyorduk, görüyorduk ve buna inanıyorduk çünkü bu cumhuriyeti kuran millet onu yaşatmasını da onu kutlamasını da gayet iyi bilir ve bu yönde gerekli iradeyi hiç şüphesiz ki sergiler. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Dediğim gibi, bayramı millet kutluyor ama birtakım semboller ve ritüeller de devreye çıkarılıyor. Ben, sembollere sıkıştırılmış Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına da en başından beri karşıyım. Şimdi, cumhuriyeti kuran millettir, cumhuriyeti yaşatma iradesini sergileyen de millettir, cumhuriyeti kutlamak da onu ancak idrak ederek olur yani kendi kendinize cumhuriyeti kutlayamazsınız. Biz, şanlı bir maziden geliyoruz, bu tarihin bize yüklediği sorumlulukları da biliyoruz; bu yaşadığımız coğrafyada sadece cumhuriyet kurmadık biz, iki cihan imparatorluğu daha kurduk. Dolayısıyla, bu coğrafya üzerinde kurulmuş imparatorluklar ve o imparatorlukların bakiyesi üzerine inşa edilmiş cumhuriyetin, bize “kahramanlıklarla elde edilmiş bir eser”miş gibi tanımlanmasıyla yetinemeyiz. Cumhuriyetin bize getirdiği kazanımlar var; elbette ki kahramanlıklarımızla Kurtuluş Savaşı'nı verdik, vizyoner devlet anlayışımızla cumhuriyeti yoktan var ettik ve sıfırdan inşa ettik ama kazanımlarının anlatılmasını istiyoruz. Cumhuriyet Bayramı'nın 100'üncü yıl kutlamalarının kendisine yakışır bir biçimde yerine getirilmesini istememizin arkasında yatan gerekçe bu. Örneğin, 50'nci yıl kutlamalarında 200 tane kitap yazılmış. Örneğin, üniversitelerden, bankalardan, sivil toplum kuruluşlarından, onlarla beraber şahısların destekleriyle 200'e yakın kitap yazılmış, binlerce panel düzenlenmiş cumhuriyetin faziletlerini anlatan. Yüz yıllık bir cumhuriyetin dünden bugüne getirdiği elbette ki birçok eser de vardır, bunların hiçbirine itirazımız yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen tamamlayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitireceğim.

Bu ülkede taş üstüne taş koymuş hangi hükümet olursa olsun hepsinin hizmetlerine ve gayretlerine biz büyük bir şükranla yaklaşıyoruz, hepsine medyunuşükranız ama muhafazakâr sağ geleneğin bir hastalığı vardır -ben de o geleneğin içinden gelmiş bir insan olarak bunu söylüyorum- herkesi tatmin etmeye yönelik söylemler geliştirmek ve işte, bu söylemleri de kamuoyuyla buluşturmak ister, herkesi tatmin etmek ister ya da bir şey yaparken “Bunu böyle söylersem acaba başkası ne anlar?” türünden de birtakım kaygılar yaşayarak doğruları ıskalamak gibi bir durumla da karşı karşıya kalır. Bu gerçeğin altını çizerek hafızalarımızda önemli bir yere yerleşmesini istiyorum. Birilerini mecburen ikna etmek, birilerini tatmin etmek gibi bir sorumluluğu yoktur iktidarın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bu iktidar birçok şeyi cumhuriyete nazire yaparcasına, örneğin, Avrupa Birliği uyum yasalarını Erzurum Kongresi’nin yıl dönümünde Erzurum Kongresi’nin yapıldığı salonda imzalamıştır; efendim, açılım süreciyle ilgili görüşmeleri Dolmabahçe’de yapmıştır; cumhuriyetin 100’üncü yılı gibi önemli bir kutlamayı Sayın Cumhurbaşkanı donanmayı selamlamak suretiyle Vahdettin Köşkü’nde yapmıştır, bu kabul edilebilir bir şey değildir. Ben Osmanlı padişahlarının, 6 yaşında tahta çıkmış olanları da dâhil olmak üzere, hepsine gönülden saygı duyuyorum, bir sürü padişah var. 1683 İkinci Viyana bozgunundan itibaren Osmanlı’nın geri çekiliş ve yıkılış sürecinde yaşananları da hemen herkesle tartışabilecek bir fikri birikime ve müktesebata sahibim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen tamamlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tamamlayacağım, çok az bir şeyim kaldı.

Cumhuriyet düşmanlığı Osmanlı padişahları üzerinden yapılacak bir şey değildir. Dolayısıyla, efendim “Ben böylesine önemli bir günde donanmayı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Hava Kuvvetlerini Vahdettin Köşkü’nden selamlıyorum.” diyerek cumhuriyet düşmanlarına cüret, cesaret ve moral verme hakkı Cumhurbaşkanı bile olsa hiç kimsenin hakkı değildir; öncelikle bunu ifade etmek istiyorum, bunun bilinmesini istiyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Bakanlarımızın da geçmişin ne olduğunu bilerek hareket ettiklerini öngörüyorum ama bir de işin şu boyutu var: Doğru işler yapmak için doğru bir tarih şuuruна sahip olmak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son kez rica ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Attığımız adımların neye mal olacağının doğru anlaşılması lazım. O sebeple atılan adımların da öncelikle doğru olması lazım. Cumhuriyeti sloganlara, sembollere ve ritüellere hapseden bir zihniyeti cumhuriyeti sindirerek yaşamış bir Türk vatandaşı olarak asla kata kabul etmiyorum. Onun ruhunu ve temsil ettiği değeri hiçbir zaman tam ve kâmil olarak anlayamayan ve içselleştiremeyenlerin de bunu becerebileceklerine asla ve kata inanmıyorum.

28’inci Dönem Parlamentosunda Türkiye Cumhuriyeti’nin şeklini ve biçimini değil onun temel ilkelerini ve temsil ettiği ruhu konuşmaya devam edeceğimizi buradan partim ve şahsım adına ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son olarak, Türkiye Cumhuriyeti devleti güneş gibi doğduğu bu coğrafyada dünya var olduğu sürece sonsuza kadar payidar kalacaktır diyor, yüce milletimizin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin cumhuriyetinin 100’üncü yılını tebrik ediyorum efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dervişoğlu.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbül’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bülbül.

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Türk milletinin cumhuriyetin 100'üncü yılına ulaşana kadar atlattığı badirelere, cumhuriyetin 100'üncü yıl kutlamalarına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 29 Ekim 1923 tarihinde resmî olarak kurulduğuna, her alanda kalkınmış bir Türk milleti için var güçleriyle çalışmaya devam edeceklerine ve cumhuriyete ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Selçukilerle Doğu ve Batı arasında bir köprü olarak çift başlı kartalı omuzlarında taşıyan büyük Türk milleti Osmanlı'yla üç hilal sancağını göndere çekerek üç kıtaya nizam, adalet ve hoşgörü götürerek insanları Türk-İslam medeniyetiyle buluşturmuş ve hâkim olduğu coğrafyaları imar, inşa ve ihya etmiştir.

Tarihin akışı içerisinde gün gelmiş, yedi düvel bir araya gelmiş, sırtlan gibi kapısına dayandığı Osmanlı'yı topyekûn imha etmek istemiştir. İşte, o şerait içerisinde büyük Türk milletinin bağrından yetişmiş olan Mustafa Kemal ve kahraman silah arkadaşlarının öncülüğünde büyük Türk milleti, Kuvayımillîye ruhuyla düşmana karşı durmuş ve Karlofça'dan beri süregelen makûs talihi yenmiştir.

Sakarya Zaferi'nden sonra tarihteki geri çekilme devrini sona erdiren Türk milleti, varlığına kasteden düşmanların çizdikleri Sevr haritasını tarihin çöplüğüne atarak aziz vatanda bağımsız Türk devletini ihya etmiş ve yeni bir ufukla tarih sahnesindeki kutlu yolculuğuna devam etmiştir.

Türk milleti, cumhuriyetinin 100'üncü yılına ulaşana kadar türlü badireler atlattmış, darbe ve ihanetlere maruz kalmış fakat yeni bir yüzyılı yeni ülkelerle karşılaşmıştır. Allah'ın izniyle, dünyanın çektiği sancının sonunda sökecek olan şafak Türk şafağıdır. O gün Türk ve Türk yüzyılı olarak tarihe yazılacaktır. Anadolu'nun her karış toprağında gurur ve coşkuyla kutlanan cumhuriyetimiz, dost ve kardeş ülkeler başta olmak üzere dünyanın her yerinde dalgalanan al bayrağımızla mazlumların gönüllerinde, gariplerin ise dualarında yerini almıştır

İstanbul Boğazı'nda 100 gemiyle tarihinin en büyük resmî geçidini gerçekleştiren Türk Donanması Büyük Türk denizcisi Barbaros Hayrettin Paşa'yı ve devlet icalimizi selamlarken Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir.” emriyle hareket etmeye devam edeceğini bütün dünyaya göstermiştir. Cumhuriyet coşkusunu gökyüzüne resmeden Türk Hava Kuvvetlerimize bağlı SOLOTÜRK hepimizi gururlandırmış, aziz milletimiz Anıtkabir'de Ata'sına koşmuş, yurdun her yerinde yakılan hürriyet meşalesiyle yapılan yürüyüşler dosta güven, düşmana korku salmıştır.

Türk devleti, milletiyle kenetlenerek kutlu yürüyüşüne pranga vurmak isteyen hain ve düşmanların hayalî haritalarını yırtarak emperyalist emellere teslim olmayacağını göstermiştir. Türkiye Cumhuriyeti devleti 29 Ekim 1923 tarihinde Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhuriyeti ilan etmesi ve Gazi Meclisimizin de kabul etmesiyle resmî olarak kurulmuştur. Cumhuriyet, egemenliğin millete ait olduğu bir yönetim şeklidir ve TBMM'nin uhdesindedir. Gazi Mustafa Kemal'in ifadesiyle “Milletin saltanat ve hâkimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisidir.”

Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Döneminin bir milletvekili olarak cumhuriyeti kuran iradeyi saygı, minnet ve hürmetle anıyorum. Kurucu ve kurtarıcı iradenin Türk milliyetçiliği fikir sistemiyle teşekkül ettiği bilinciyle cumhuriyeti sonsuza dek korumaya yeminli olduğumuzu tarih huzurunda not düşmek istiyorum. Millî kültürümüzü koruyarak cumhuriyeti yeni nesillere emanet ederken ekonomik refahı yükselmiş, bilimde, sanayide, sağlıkta, eğitimde muasır medeniyet seviyesini yakalamış, birlik ve dirlik içinde her alanda kalkınmış bir Türk milleti için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Cumhuriyet kimsesizlerin kimsesi, aziz Türk milletinin sözü, sesi ve nefesidir. Cumhuriyet köylüyü, kentliyi, yaşlıyı, genci, işçiye, memuru sevindiren bir düşünce, bir umut ve bir güneştir. Hürriyet timsali aziz milletimizin kan ve ırfanla kurduğu Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbul, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere kahraman ecdadımızı, şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz. Selçuklu, Osmanlı, cumhuriyet; devlet ebet müddet şuuruyla Türkiye Cumhuriyeti devletimizin 100'üncü yıl dönümünü ve Cumhuriyet Bayramı'mızı kutluyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş'a aittir.

Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

4- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında neler yaşandığına, yayınlanan Free Web Turkey 2022 Raporu'na, TÜRK-İŞ'in açıkladığı gıda enflasyonuna, Hatay Valiliğinin hassas alan düzenlemesini yürürlükten kaldırmasına, HEDEP'in kriminalize edilmeye çalışılmasına, AK PARTİ MKYK üyesi Orhan Miroğlu'nun basında çıkan açıklamasına, cezaevlerinde çıplak aramaların devam ettiğine ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyetin 100'üncü yılında neler yaşıyoruz, aslında bunları konuşmamız lazım. Bizim mücadelemiz cumhuriyeti demokrasiyle buluşturmadır, demokratik bir cumhuriyeti inşa etmektir çünkü demokratik cumhuriyet -bugün olmayanları söyleyeyim- tekçiliğe karşı çoğulculuktur, emek sömürüsüne karşı emeğin kurtuluşudur, Kürt sorununda demokratik ve barışçıl çözümdür, kadınların özgürleşmesidir, inançlara özgürlüktür, doğanın özgürleşmesidir ve bugün cumhuriyet demokrasiden eksiktir, yoksundur.

Evet, cumhuriyetin 100'üncü yılında yeni bir rapor yayınlandı; Free Web Türkiye 2022 Raporu. Bu rapora göre 2022 yılında en az 40.536 URL'ye erişim engeli getirildi. Sayı itibarıyla en çok Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi hakkındaki haberler engellenirken onu AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar hakkındaki haberler izliyor. Erişime engellenen en az 3.196 haberin konularına göre dağılımına bakıldığında 1'inci sırada Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ailesi hakkındaki usulsüzlük iddialarına değinen haberler ve bu konuyu ele alan toplam 1.770 haber için erişim engeli kararı verilmiş, onu 517'yle AKP'ye yakın kişi ve organizasyonlar hakkındaki usulsüzlük iddialarını konu alan haberler izliyor. Alan adı engellenmesinde ise muhalif siteler olarak kodlanan, hükümet ideolojisine taban tabana zıt bir yayın politikası benimseyen internet gazeteleridir. Muhalif siteler ifadesiyle Etkin, Mezopotamya, Kızıl Bayrak, Jin News, Siyasi Haber, Umut Gazetesi, Komün Dergi, Gazete Yolculuk, Özgür Gelecek, PIRHA, Yeni Demokrasi, Yeniden Yaşam ve Kaldıraç Dergisi gibi siteler kastediliyor. Niye muhalif? İktidarın karanlık yüzünü gösterdikleri için. Ve muhalif sitelere ait 53 alan adı 51 farklı kararla erişime engellendi. Amaç neymiş burada? Millî güvenliği korumakmış. İçeriğe baktığımızda, millî güvenlik değil, iktidarın bekasının korunduğu zaten ortada. Burada iktidarın yolsuzluk çarkının açığa çıkarılmasından duyulan korkunun olduğunu görebiliyoruz. “Tek adam rejimi” derken tam da bunu söylemeye çalışıyoruz.

Sayın Başkan, cumhuriyetin 100'üncü yılında TÜRK-İŞ gıda enflasyonunu açıkladı ve Türkiye yurttaşları aç. Nedir bu araştırmanın ayrıntıları? Aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 13.684 TL ve açlık sınırı ile asgari ücret arasındaki fark, makas giderek artıyor; 2.282 liraya çıktı bu fark. Yine, 4 kişilik bir aile için uyarlısak bunu, yoksulluk sınırı 44.573 TL olduğunda ve bekâr, yalnız yaşayan birinin yaşama maliyeti 17.803 lirayken bu ülke yurttaşlarının aç olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz. Evet, sadece kıymanın fiyatını vereyim: Dana kıymasının ortalama fiyatı 332 TL'den 369 TL'ye çıkmış. Et, balık, tavuk, yumurta, yoğurt insanlar için artık bir hayal çünkü yiyemiyorlar. Hazreti Muhammed demişti ya: “Komşusu açken kendisi tok yatan bizden değildir.” Kimlerin tok olduğunu herkes biliyor!

Sayın Başkan, Hatay Valiliği hassas alan düzenlemesini yürürlükten kaldırdı. Ne demek bu? Maden ve taş ocakları ÇED raporu olmadan faaliyete geçebilecek. Bu karar Hatay ve Hataylıları öldürmektir. Kararın ayrıntıları elimde var ama özeti: “ÇED raporu alınmasına gerek yok.” Sekiz aydır asbestten, tozdan boğulan Hatay, taş ocaklarıyla yok edilmek isteniyor. Hatay'ın madene değil, yaralarının

sarılmasına ihtiyacı var. Baronun açtığı dava maalesef reddedilmiş. Hatay'dan, her yerden bu konuda çağrı var, çığlık var; biz de bu çağrıya ortak olarak şunu söylüyoruz: Hatay bir kez yok oldu, bir kez daha yok olmasın. Depremde yerle bir olan kentin ölüm fermanı olacak olan bu karara karşı durmaya tüm kamuoyunu davet ediyoruz.

Sayın Başkan, Mersin'de gözaltına alınan parti meclisi üyemiz Naif Bulğa ve gençlik meclisi üyesi Mazlum Kaya maalesef tutuklandı. Şaşırdık mı? Hayır. Hedef ne?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hedef, partimizi kriminalize etmek. Gerçekten bunları geçin. Bizler mücadelemizi her koşulda yürüttürüz cezaevinde de olsak dışarıda da olsak, merak etmeyin. Yargıyı da bu kadar yormayın. Tutuklamak için gerekçe üretmekten ülkede başka meselelerle ilgilenemiyor bu iktidar. Yargı erkini partimizden sorumlu bir kuruma dönüştürdünüz artık gerçekten. Bırakın, erkler görevlerini yapsınlar.

Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi MKYK üyesi Orhan Miroğlu bir şeyler buyurmuş -basında çıktı bu sabah- “Kayyumlar dönemi AK PARTİ'nin belediyeleri kazanmasıyla sona erer, başka yolu yok.” demiş. Başka yolu yokmuş demek, öyle mi? Aslında itiraf ediyor “Evet, biz kayyumları bilerek, isteyerek kazanımlara el koymak için atadık.” diyor; bu bir itiraf. Herkesin bildiği gerçeği bir kez daha Miroğlu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Danış Beştaş, lütfen toparlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Miroğlu, herkesin bildiğini bir kez daha teyit etmiş. İçinde bir gram hikmet barındırmayan bu cümlede başka şeyler de var, saklı. Ne demek? “Gerekirse yerel yönetimleri ortadan kaldırırız.” demek istiyor. Neyle olacakmış? Zorla alacaklarmış, belediyeler alınana kadar da kayyum olacakmış. Biz de buradan net olarak söyleyelim: Hayır, o kayyumlar gidecek, başka yolu yok; bunları göndereceğiz. Köstebek ne kadar toprağı kazarsa o kadar kendi kafası üzerinden atarmış. Bu duruma Kürtçede “...”(*) denir. “...”(*) muhatapları bunu gayet iyi biliyorlar. Buradan kendisine sesleniyoruz: Bu kadar aklın varsa başkalarına sakla, bize akıl vermeye kalkma. Yani hakikaten çıkar için inkâr etmediği hiçbir şey kalmamışken şimdi halkın iradesine ve seçimlerde seçtiği temsilcilere dil uzatmayın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Röportajın çıktısı da burada.

Sayın Başkan, cumhuriyetin 100'üncü yılında Türkiye cezaevlerinde çıplak arama var, evet. Bizim İzmir İl Eş Başkanımız Berna Çelik'e çıplak arama işkencesi uygulanmış ya! Bunu nasıl izah edelim? Bu Mecliste günlerce kavgalar oldu, iktidar grubu inkâr etti, sonra Adalet Bakanlığı kabul etti, sonra yönetmelik geldi ve bugün tekrar tekrar çıplak arama işkencesi devam ettiriliyor ve TEM polisinin kendi koşuşuna girdiğini söylemiş Sevgili Berna Çelik. Bu işkenceyi kabul etmeyeceğiz, her yerde teşhir edeceğiz. Cezaevleri artık bir suç mahalline dönüştü. Bunu durdurma çağrısını Adalet Bakanına tekrar tekrar yapmak istiyorum, derhâl bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Yani çok fazlasıyla zorladım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben kronometremi tuttum, bitiriyorum.

BAŞKAN – Ama lütfen, lütfen; bir daha ikaza...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bu cumhuriyeti demokratikleştirmek zorundayız, mücadelemiz buna dairdir. “Bir an önce demokrasiye dönün.” çağrımızı yineliyorum ve son olarak, Can Atalay hakkında dün yerel mahkeme inanılmaz ucube bir karar verdi, dosyayı Yargıtaya gönderdi, tamamen kendi üstünden attı. AYM kararı “Dosyayı ele al ve tahliye et.” demiştir, bu konuya direniş

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

hakkı yoktur, direnme hakkı yoktur, tıpkı 4 Kasım darbesi gibi şu anda bir milletvekilimiz, bu Parlamentonun bir milletvekili cezaevinde tutuluyor; Can Atalay'ı serbest bırakın diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi de söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'a aittir.

Sayın Başarır, buyurun.

5.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, eski Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'nün vefatının 16'ncı yıl dönümüne, cumhuriyetin 100'üncü yılında Antalya'da bir öğretmeninin yaptığı konuşmadan dolayı gözaltına alınmasına, yargının geldiği duruma, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a, öğrenci yurtlarındaki asansör kazalarına ve TÜRK-İŞ'in açlık sınırı rakamına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜBİTAK'ın kuruluşunda önemli bir rol oynayan, fizik alanında önemli hizmetler veren, Başbakan Yardımcılığı ve Dışişleri Bakanlığı yapan, Türk siyasetine getirdiği ilkeli duruşuyla her zaman örnek aldığımız Türk siyasetinin dürüst, unutulmaz isimlerinden Profesör Doktor Sayın Erdal İnönü'yü aramızdan ayrılışının 16'ncı yılında saygı, sevgi ve rahmetle anıyoruz.

Evet, hafta sonu cumhuriyeti coşkuyla kutladık. Cumhuriyetin önemini, değerini idrak eden milyonlarca yurttaşımıza, özellikle gençlere, Türk Bayrağı'nı eline alıp sokaklarda olan her vatandaşımıza teşekkür ediyoruz, minnet duyduğumuzu belirtmek istiyoruz. Cumhuriyet önemli, cumhuriyet eşitlik, cumhuriyet demokrasi, cumhuriyet adalet demek.

Cumhuriyetin 100'üncü yılına giriyoruz Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ama 100'üncü yılına girerken maalesef ki üzücü olaylar görüyoruz, üzücü olaylar yaşıyoruz. Bakın, Antalya'da cumhuriyet kutlamalarında yapmış olduğu konuşmadan dolayı bir öğretmenimiz gözaltına alındı, yirmi dört saat gözaltında tutuldu, savcı mevcutlu olarak istedi, daha sonra adli kontrolle serbest bıraktı. Bu öğretmen ne demişti, bakalım. Öğretmenin konuşmasına baktığımız zaman, cumhuriyetin 100'üncü yılında cumhuriyetin bütün nimetlerinden faydalanıp onu yok etmeye çalışanlar olduğunu söylemişti. Koskoca ülkenin sığınmacılar tarafından bir anlamda işgal edildiğini, özellikle ülkenin bu anlamda tımarhaneye dönüştüğünü söylemiş. Onun söylediklerini aktarıyorum ben. Tabelalardan "Türkiye Cumhuriyeti" ibaresinin söküldüğünü, millî marş okunurken ayağa kalkmaya tenezzül etmeyenlerin olduğunu, gencecik kadın sporcular yaftalanırken millîlikten söz edildiğini söylemiş ve bu sözlerden dolayı gözaltına alınmış. Şimdi, burada şüpheli, burada suçlu bu öğretmen mi yoksa gerçekten onun hakkında gözaltı kararı veren bir savcı mı? Evet, ağır bir eleştiri var ama bir eleştiri var. Türk Ceza Kanunu'nda hangi suçun unsurlarının oluştuğunu ben sormak isterim burada arkadaşlarıma. Bunlara bile tahammülümüz yok mu? Bir öğretmen Cumhuriyet Bayramı'nda, cumhuriyetin 100'üncü yılında bu sözleri sarf ettiği için yirmi dört saat gözaltına alınıyorsa sözün bittiği yerdeyiz. Yargı nereye gidiyor? Yargı öğretmeni, yargı milletvekilini, yargı gazeteciyi, yargı gençleri muhalefet ettiği için susturmaya arayan bir kurum hâline mi geldi? E, birileri dediği zaman kızılıyorsunuz, yargı bir vesayet organı mı oldu? Ben soruyorum, gerçekten cümleler bu; neden bir öğretmen gözaltına alınır?

Hemen Can Atalay olayına geliyorum. Yargıyı konuşmak zorundayız cumhuriyetin 100'üncü yılında çünkü yargı, özgür bir ülkeyi maalesef ki susturmak adına yargı tehdidiyle baskı altına alarak cezaevine atıyor insanları, milleti. Efendim, bakın, Anayasa Mahkemesi bir karar verdi. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar Anayasa 153'e göre bağlayıcıdır. Dosya 13. Ağır Ceza Mahkemesinde. Şimdi Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun kararında Anayasa Mahkemesi ihlal kararı verdiği zaman Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi tahliye kararını vermiş. Enis Berberoğlu'nun kararında Anayasa Mahkemesi ihlal kararı verdiğinde İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi tahliye kararını vermiş. Peki, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, hangi hukuk, hangi yasa, hangi vicdan, hangi adaletle bu dosyayı Yargıtaya tekrar yolluyor? Anayasa'dan, Anayasa Mahkemesinden kendini büyük gören bu mahkemenin amacı nedir? Bunu sormak istiyorum. Bir milletvekili... Bu yüzyılda, cumhuriyetin 100'üncü yılında, egemenliği tek kişiden alıp millete veren o önemli bir günde yaşadığımızı görebiliyor muyuz? Neden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – 13. Ağır Ceza Mahkemesi kendisini Anayasa’dan, kendisini halk iradesinden önemli mi görüyor? Ve bir suç işliyor, bir suç işliyor. Efendim, bakın, devlette, bir hukuk devletinde böyle bir şey olmaz. Tutuklu, karar var, emsal karar var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında Can Atalay milletvekili olduğunda Gergerlioğlu ve Berberoğlu hakkında verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını tahliye talebiyle birlikte dosyaya koyduğu anda o mahkeme tahliye kararını vermeliydi, Anayasa Mahkemesini beklememeliydi bile, emsal karar var bakın ama Türkiye öyle bir noktaya gelmiş ki -utanarak söylüyorum- tutuklanan 3 milletvekilinin 2’si Anayasa Mahkemesi kararıyla tahliye olabiliyor, bu mahkeme direnmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlıyorum.

Olmaz efendim, bakın, yargının gidişi gidiş değil; öğretmenini tutukla, milletvekilini cezaevinde tut, gazeteciyi tutukla ve bunu eleştiri hakkı, muhalefet hakkı kullanıldığı için yapıyor. Eğer bu Parlamento, Meclis Başkanı, 13. Ağır Ceza Mahkemesinin bu kararına karşı bir tutum sergilemezse bunun önünü alamayız.

Diğer bir durum, efendim, asansör kazalarını dün burada konuştuk. Aydın’da 1 evladımız öldü, Çorum’da 6 öğrenci yine Sayıştay raporlarında belirtilmesine rağmen, “Asansörlerde sıkıntı var.” denilmesine rağmen mahsur kaldı.

Bakın, bir devlette Sayıştay raporlarına rağmen öğrenci yurtlarının yazın bakımı onarımı yapılmıyorsa ve tedbirleri alınmıyorsa burada bir sıkıntı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlıyorum efendim, çok kısa.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Öğrenciler, gençler gerçekten bu ülkede yaratıcı. Bakın, o öğrenciler o yurdun asansörünün kapısına ne yazmış: “Asansör bozuk adalet gibi.” Gerçekten de hâlimiz bu.

Sayın Başkanım, TÜRK-İŞ’in araştırmasına göre -son bu konuya değineceğim- aylık sınırı 13.684 lira ama emekli maaşı 7.500 lira, yoksulluk sınırı 44.573 lira, asgari ücret 11.402 lira. Bugün kalkınma planını oylayacağız. Bu, iktidar için, ülkemiz için, geldiğimiz nokta için utanç verici bir noktadır, utanç verici bir durumdur çünkü aylık sınırının hemen hemen yarısı kadar maaş alan emeklilerimiz vardır. İktidarın bir parça yüzü kızarması lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Abdulhamit Gül’e aittir.

Sayın Gül, buyurun.

6.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, cumhuriyetin 100’üncü yılı kutlamalarına, cumhuriyetin ve Atatürk’ün ortak değerleri olduğuna, farklılıkları zenginlik olarak gördüklerine, yeni ve sivil bir anayasaya, Birleşmiş Milletler kararlarına, İsrail’in Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesini bombalamasına ve İsrail’in bu vahşetin altında kalacağına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önceki gün cumhuriyetimizin 100’üncü yılını büyük bir coşkuyla, şanla şerefle kutladık; hem Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde hem Birinci Meclisimizde, İstanbul’umuzda, başkentimizde, Türkiye’nin her yerinde, 85 milyon büyük bir coşkuyla, onurla cumhuriyetimizi kutladık ve bugün Türkiye Yüzyılı’nın ilk haftasındayız. Türkiye, bu coğrafyada, bu vatanda daha nice yüzyıllarda daha güçlü bir hâle gelecektir.

Yüz yıl önce Gazi Meclisimizde, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır.” sözleriyle, bu vatani bize emanet eden tüm şehitlerimize, gazilerimize rahmet diliyor ve minnetlerimizi, şükranlarımızı sunuyoruz. O gün bugündür cumhuriyet, halkın

egemenliği, demokrasi, millet, cumhur daima bizim ortak değerimizdir ve her zaman da öyle olacaktır. Bu vatanımızda, gök vatanda, mavi vatanda, bu coğrafyada “Manda ve himaye asla kabul edilemez.” anlayışıyla, bu ülkeye hiçbir emperyalistin ayak basmaması için canla başla mücadele ettik ve şu da bilinsin ki: Bu coğrafyada hiçbir zaman bu millet ne işgal yapmıştır ne de işgale maruz kalmıştır, kıyamete kadar da bağımsız bir şekilde, emperyalistlerle mücadele edecek azim bizdedir, kararlılık bizdedir, irade bizdedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ve cumhuriyete gelinceye kadar bin yıldır bu topraklarda, Selçuklu’dan Osmanlı’ya varıncaya kadar ortak mazimiz vardır, ortak geleceğimiz vardır. Cumhuriyet kimsenin babasının malı değildir. Atatürk ortak değerimizdir, 85 milyonun ortak değeridir ve bu birliktelik bizi geleceğe daha güçlü bir şekilde taşıyacaktır. Biz, ortak değerlerimize daha da sahip çıkarak geleceğe emin adımlarla yürüyeceğiz.

Bakın, Çanakkale’de Diyarbakırlı Kürt ile Trabzonlu bir Türk yan yana, omuz omuza yatmaktadır. Bugün, ülkemizi, cumhuriyetimizi, Millî Mücadele’de omuz omuza, kahramanca hep beraber kurtardık, cumhuriyeti beraber kurduk; cumhuriyeti biz böyle kurduk. Yine, nasıl orada yan yana, omuz omuza mücadele edip şehit olduysak bugün de Türk’üyle, Kürt’üyle, Alevi’siyle, Sünni’siyle, Edirne’den Kars’a kadar 85 milyon bir ve beraber olarak cumhuriyeti, ülkemizi, ay yıldızlı bayrağımızı kıyamete kadar bağımsız bir şekilde koruyacağız. Bizim en büyük gücümüz birliğimizdir, beraberliğimizdir ve farklılıklar da zenginliğimizdir. Millî Mücadele’de, Galatasaray Mektebi’nden de Fenerbahçe’den de Galata’dan da Tophane’den de Fatih’ten de Üsküdar’dan da bu vatan için giden şehitlerimiz ve Ata’mız bu vatani nasıl koruduysa farklılıklarımız ne olursa olsun bir zenginlik olarak görüp bunu 2053’e, 2071’e, geleceğe, yine büyük bir coşkuyla, hep beraber taşıyacağız.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın da ifade ettiği gibi, Türkiye Yüzyılı Türkiye’nin daha güçlü ekonomisiyle, siyasetiyle güçlü bir yüzyıl olacaktır; bunu da hep beraber, hep birlikte inşa edeceğiz. Burada yine önemli olan bir diğer nokta, Türkiye Yüzyılı’nın yeni anayasayla, sivil bir anayasayla geleceğe emin adımlarla ilerlemesidir. Ben inanıyorum ki burada, Gazi Meclisimizde cumhuriyet ve ortak değerlerimizden, demokrasiden yana herkesin fikri aynıdır ama düşüncelerimiz farklıdır, eleştirilerimiz vardır; bunlar zaten olacaktır, olmazsa demokrasi olmaz, bu farklılıklar ve eleştirilerle beraber yeni ve sivil anayasayı yapacağız.

Ben bu Türkiye Yüzyılı’nın ilk haftasında tüm milletvekillerine ve siyasi partilere sesleniyorum: Gelin, 12 Eylül darbesinin kalıntısı bu darbe anayasasından kurtulalım. Darbecilerin yaptığı anayasadan daha iyisini demokratik bir şekilde, sivil bir şekilde bizler yapabiliriz, bu Meclis yapabilir. Gazi Meclis yüz yıl önce cumhuriyeti nasıl kabul ettiyse, gelin, yüz yıl sonra biz de yeni, sivil, demokratik, çoğulcu, katılımcı bir anayasayı hep beraber yapalım diyorum; Türkiye Yüzyılı’nı beraber inşa edelim.

Değerli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Gazze yine bombalanmaya devam ediyor, Filistin gözlerimiz önünde bombalanmaya devam ediyor ve Birleşmiş Milletler kararları ortadayken, bugün, Birleşmiş Milletlerin hiçbir kararının da yaptırımı, anlamı yoktur. Ben de Bakanken katılarak bizzat şahit olduğum Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, lütfen tamamlayalım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – ...Sayın Cumhurbaşkanımızın bütün dünya liderlerinin gözüne bakarak söylediği “Dünya 5’ten büyüktür.” çağrısı ve “Gelin, yeniden Birleşmiş Milletler mekanizmasını adil bir hâle getirelim.” çağrısı dünyanın ihtiyaç duyduğu bir çağrıdır. Dünyanın adil bir hâle gelmesine, yeni bir dünyaya ihtiyacı vardır. İnsan hakları beyannameleri var ama insanı tasnif eden bir anlayış var. Ölen Gazzeliyse, Filistinliyse insan haklarını dikkate almayan insan hakları anlayışını reddediyoruz, kınıyoruz ve artık kınamadan da öte bütün dünyanın, vicdan sahibi insanlığın bu zulme son verilmesi için daha güçlü bir şekilde -hep beraber destek vererek- gayret göstermesi gerekmektedir.

Cumhurbaşkanımız, Dışişleri Bakanlığımız her platformda Türkiye’nin garantörlüğüyle başta insani yardımı oraya götürerek her türlü diplomatik girişimi yapmaktalar. Bu gayretlerin ve çabaların meyve vereceğine hep beraber inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, lütfen tamamlayalım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Son olarak, Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesi Gazze'deki tek kanser hastanesiydi, İsrail'in vahşi saldırılarından birini dün burada gördük. O hastane bombalandı ve İsrail'in bu soykırımı bütün dünyanın gözü önünde maalesef devam etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi tüm dünyaya bu çağrını elbette yapmıştır, yine yapmaya devam edecektir. Türkiye yine insanlığın ve mazlumların sesi olmaya devam edecektir ama şunu bir kez daha ifade ederek sözlerime son vermek istiyorum: Ne yaparlarsa yapsınlar, İsrail bu vahşetin altında kalacaktır; başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız, özgür bir Filistin kurulacaktır; Kudüs bağımsız ve özgür olacaktır diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gül.

Şimdi birer dakika süreyle milletvekillerimize söz vereceğim. Sisteme...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, bir husus var, bir cümleyle ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

7.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, eski Başbakan Mesut Yılmaz ile Erdal İnönü'nün vefat yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Dün, eski Başbakanlarımızdan Mesut Yılmaz Beyefendi'nin vefat yıl dönümüydü, kendisini rahmetle anıyorum; bugün de rahmetli Erdal İnönü'nün vefatının yıl dönümü. Türk siyasetine önemli hizmetlerde bulunan bu 2 güzide şahsiyeti buradan anmış olalım; kabirleri nur, mekânları cennet olsun.

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Eski Başbakan Mesut Yılmaz ile eski Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'yü vefat yıl dönümlerinde rahmetle yâd ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Türkiye Büyük Millet Meclisimizin saygın üyeleri merhum Mesut Yılmaz ve Erdal İnönü'yü, değerli Başbakanımız, Başbakan Yardımcımızı rahmetle yâd ediyoruz; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Şimdi, değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı münasebetiyle sisteme giren 100 milletvekili arkadaşımıza söz vereceğim. Ancak sisteme daha fazla milletvekilimiz girdiği için bugünün önemine binaen, yeni yüzyılın başlangıcında, sisteme giremeyen, sonradan iştirak eden her arkadaşımıza da ayrı ayrı söz vereceğim.

Şimdi ilk söz, Kars Milletvekili Sayın Adem Çalkın...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ADEM ÇALKIN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 100'üncü yaşına ulaşan Türkiye Cumhuriyeti'miz, kökleri derinlerde ulu bir çınar misali ihtişamıyla gözleri kamaştırmaya devam ediyor. Binlerce yıllık devlet geleneğimizle inşa edilen cumhuriyetimiz, bu topraklarda kurduğumuz ilk değil, en son devletimizdir. Milletimizin şanlı tarihinde dünyaya yön vermiş, insanlığa istikamet çizmiş, medeniyete öncülük etmiş pek çok devletimiz vardır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde, Türkiye Yüzyılı artık başladı, bugün yüzyılın ikinci günü. Ülkemizi istikrarlı büyüme, güçlü ekonomiyle; yeşil ve dijital dönüşümle, rekabetçi üretimle, nitelikli insan, güçlü aile, sağlıklı toplum anlayışıyla; afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevreyle; adaleti esas alan demokratik, iyi yönetim hedefine ulaştırmakta kararlıyız. Yeni yüzyılımız ülkemizin üzerinde bir güneş gibi doğsun; aziz vatanımızın, necip milletimizin yolu ve bahtı açık olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Şebnem Bursalı...

9.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere armağan ve emanet ettiği cumhuriyetimizin 100'üncü yılını coşkuyla, heyecanla ve gururla kutladık. Onun ifadeleriyle “En güzel bayramdır cumhuriyet.” Asırlık çınar cumhuriyet, başta biz kadınlar olmak üzere, gençlere, çocuklara, işçiye, memura hasılı bu topraklar üzerinde yaşayan, bu devlete aidiyet duyan herkese sayısız kazanımlar sağlamıştır. 100'üncü yıllla birlikte, Türkiye Yüzyılı ise bu kazanımları daha da artırma hedefiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından başlatılmış millî bir kalkınma hamlesidir. Son yirmi bir yılda dünün hayalleri, günün gerçekleri oldu; bugünün hedefleri ise 2053 ve 2071 vizyonuyla gerçeğe dönüşecek inşallah.

Bu duygularla cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları ile bu vatan uğruna canını feda eden tüm kahramanlarımızı rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Halit Yerebakan...

10.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Gazze'deki Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesinin bombalanmasına ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin Gazze'ye olan bağlılığının ve dayanışmasının bir simgesi olan Türk-Filistin Dostluk Hastanesinin üzerine yağın bombalar insanlığın vicdanına isabet etmiştir. Bu saldırılar “kendini savunma hakkı” adı altında yapılan katliamlardır. Kaynakların sistematik olarak tükenmesi, acımasız bombardımanlar ve temel ihtiyaçların yok edilmesi 2 milyon insanı var olma sınırına itmiştir. Unutulmamalıdır ki Gazze halkı jeopolitik bir oyunun piyonları değildir, onlar da baba, anne veya çocuktur. Umutları, barış içinde yaşamak için temel hakkı olan insanlardır ancak yaşanan vahşet, Gazzelilerin varlığını yok sayan, yaşam hakkını gasbeden bir katliamdan başka bir şey değildir. Uluslararası hukuku açıkça ihlal eden bu saldırıları en güçlü şekilde lanetliyoruz. Dünya bu zulmü seyretmemelidir, uluslararası toplum bu suçta ortak olmamalı, bu barbarlığa artık sessiz kalmamalıdır. İnsanlık, adil bir barış için vicdanına sahip çıkmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya...

11.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın ürettiği katma değere göre hak ettiği hizmeti alamadığına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – Antalya'mız ürettiği katma değere göre hak ettiği hizmeti alamayan bir şehrimizdir. Hatta hak ettiği hizmeti bir kenara koyun, aldığı temel hizmetler bile sağlıklı değildir. Antalya'nın ürettiği katma değer belli bir kısmı Antalya'da kalırsa altyapısına ve kalkınmasına büyük destek olur. Bakın, özellikle Avrupa'da olmak üzere yurt dışında otelde kaldığınız zaman şehir vergisi ödersiniz ve bu, o şehir için kullanılır; bizde ise toplanan konaklama vergisi doğrudan Hazine Bakanlığına gitmektedir. Antalya'dan toplanan yaklaşık 400 milyon dolarlık konaklama ve tanıtım vergisinin en az yarısı Antalya'da kalmalı ve Antalya'nın altyapısı ve kalkınması için kullanılmalıdır. Antalya'nın sorunlarını ve çözümünü en iyi bölge insanları bilebilir. Valiliğin önderliğinde Büyükşehir Belediye Başkanı, STK temsilcileri ve turizm temsilcilerinden oluşan bir komisyonla Antalya'mız yatırımlara karar vermelidir.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı...

12.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de 29 Ekim kutlamalarında çelenk sunum merasiminde yaşananlara ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; Cumhuriyetimizi 100'üncü yılına yakışır bir coşkuyla kutlamaya çalıştığımız bugünlerde, Kuvayimillîye'nin başkenti Balıkesir'de 29 Ekim bayram kutlama etkinlikleri kapsamında düzenlenen çelenk sunum merasiminde,

Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü temsil eden, milletimizin göz bebeği Mehmetçik'imizin ana kucağı bellediği ordumuzun temsilcisi Garnizon Komutanına protokolde çelenk sunma hakkı tanınmamıştır. Yıllardır tüm halkımız ile devletimizin, milletimizin ve ordumuzun temsilcilerinin omuz omuza kutladığı bayram coşkuımıza gölge düşmüştür. Millî bayramlarımızı her geçen gün yok sayma çabasında olan iktidar temsilcilerinin yaşadığı bu protokol skandalı halkımızın gönlünde derin bir yara açmıştır. Ordumuzu itibarsızlaştıran, rütbe karmaşası ve alt-üst ilişkileri sebebiyle yaşanan bu sorunun acilen çözülmesi için İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığının gecikmeden bir çözüm üretmesini bekliyorum. Tüm halkımızın Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum. Yaşasın tam bağımsız, laik Türkiye Cumhuriyeti!

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan...

13.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe sunumu sırasında çalışan ve emeklilerle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı bir kez daha kutlu olsun.

Bakan Şimşek bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe sunumu gerçekleştirdi. Sunumunda “Çalışanlarımızı ve emeklilerimizi enflasyona ezdirmedik ve bundan sonra da ezdirmeyeceğiz.” ifadelerini kullandı. Ezilmenin ne olduğunu anlayabilmesi için emeklilerimiz tepkilerini daha nasıl göstermeli Sayın Bakana? Her ifadesiyle her geçen gün bir önceki Bakana benzeyen, toplumun en az 15 milyonuyla dalga geçen Sayın Bakan derhâl gerçeklerle yüzleşmeli, yüzünü topluma dönmelidir. Aldığı maaş bir önceye göre eriyen; kira, ulaşım, iletişim, gıda ve çocuklarının ihtiyacını karşılamaya yetmeyen emekli ve çalışanlarımız pembe masallar değil, hemen, şimdi düzenleme bekliyor.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Sayın Abdürrahim Dusak...

14.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Batılı ülkeleri ve uluslararası kuruluşları Filistin halkı için duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tarih boyunca Filistin topraklarında yaşanan işgallere tanıklık ettik. İsrail'in son eylemleri sadece bir işgal olmanın ötesinde bir milletin kültürünü, tarihini ve geleceğini tehdit eden bir soykırıma dönüşmüştür. Son olarak İsrail'in Gazze'deki Türk-Filistin Dostluk Hastanesine saldırısı yapılan canice saldırıların sonucusu olmuştur. Bebek, çocuk, kadın, yaşlı demeden sivilleri hedef alan bu vahşet, insanlık tarihindeki en karanlık dönemlerinden birini yaşıttır. Ne yazık ki dünya bu trajediye karşı büyük bir sessizlikle tepki veriyor. Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği üzere, çocuklar öldürülürken değil, uyutulurken sessiz kalınmalı. Dünya bu vahşeti sessizce izlerken bazı ülkeler bu zulme açıkça destek vermektedir. İsrail'i ve bu vahşeti destekleyen tüm güçleri şiddetle kınıyorum. İnsan haklarına duyarlı batılı ülkeleri ve uluslararası kuruluşları aynı duyarlılığı Filistin halkı içindeki göstermeye davet ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Cüneyt Yüksel...

15.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını coşku ve gurur içinde kutlarken ecdadımızdan aldığımız mirası ve meşaleyi daha da yukarılara taşımak için azim ve kararlılıkla çalışmaktayız. Türkiye Yüzyılı hedefi doğrultusuna muasır medeniyetler seviyesine ulaşma yolunda kararlılıkla ve emin adımlarla ilerlemekteyiz. Türkiye Cumhuriyeti geçmişten aldığı ilham ve tarihî sorumluluklarıyla mazlumların sesi, kimsesizlerin kimsesi olmaya devam edecektir. Bu meyanda Filistin'deki İsrail işgali, yaşanan insanlık dramı, soykırım ve savaş suçları teşkil eden insan hakları ve insancıl hukuk ihlallerinin sona ermesi için Türkiye olarak yoğun çaba sarf etmekteyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nı adaletin yüz yılı yapmakla kalmayacak daha adil bir dünyanın mümkün olduğu inancıyla hareket etmeyi sürdüreceğiz. Bu hedef doğrultusunda zinhar

yılgınlık göstermeden, yeni sivil bir anayasayla, ayırım yapmadan insanlığın umudu ve adaletin sesi olmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bolu Milletvekili Sayın Türker Ateş.

16.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve 2014 yılında Bolu ilinin Eskiçağa köyünde yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

2014 yılında aşırı yağışlar nedeniyle Bolu'nun Eskiçağa köyünde sel felaketi yaşandı. Şiddetli yağmur sonucu yaşanan sel ve heyelan nedeniyle köylerdeki evlerin tamamı zarar gördü. 2014 yılında köy afet bölgesi ilan edildi ancak dokuz yıl geçmesine rağmen hâlâ taşınmadı. Tam dokuz senedir taşınmayı bekleyen köylüler her an yağmur, sel altında kalma ve heyelan yaşama korkusuyla diken üstünde yaşıyorlar. Kastamonu Bozkurt'ta ve diğer bölgelerde yaşanan sel felaketinin acı sonuçları hâlâ aklımızda. Buradan yetkililere sesleniyorum: Bir an önce, köyün daha güvenli bir bölgeye taşınması için harekete geçin, Eskiçağa köylülerini daha fazla diken üstünde yaşamak zorunda bırakmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

17.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – 100'üncü yılda cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacağız. Kürt sorunu bir güvenlik sorunu değildir, eşitlik ve var olma sorunudur. Savaş politikaları çözüm getirmiyor, devam eden ekonomik krizi daha da derinleştiriyor. 100'üncü yıl, savaş ekonomisi yerine halkın refahını konuştuğumuz bir ekonomi olmalıdır. 100'üncü yıl cumhuriyetin eşitliği ve birlikteliği sağladığı bir zaman olursa anlam kazanır. Türkiye bir halklar mozaiğidir. Devlet geçmişle yüzleşmelidir, 100'üncü yıl yüzleşme yılı olmalıdır. Barışta ısrar, çözümde ısrardır. 100'üncü yıl barış yüzyılı yapılmalıdır. Her şeye rağmen barışta ısrarcı olmaya devam edeceğiz. "...(*)" (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Aşila...

18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, üretim olmadan kalkınmanın olmayacağına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – On İkinci Kalkınma Planı'nı görüşüyoruz. "Kalkınma" deyince Ekonomist Profesör Doktor Osman Altuğ Hocanın bir TV programındaki sözlerini hatırladım: "Bizde bir söz var: '3 ses meşhurdur: Su sesi, para sesi vesaire.'" Hayır, asıl ses dişli sesi. Üretim, üretim, üretim... Üretim olmadan kalkınma olmaz, üretim olmadan paranın değeri de korunmaz. Aslında çare de çözüm de belli: İsrافی önleyeceksin, denk bütçeyle, havuz sistemiyle yerli ve milli kaynakları harekete geçirerek üretim yapıp bölüşümde adaleti sağlayınca bütün problemleri çözeriz Allah'ın izniyle. Tabii ki maddi kalkınmanın yanında manevi kalkınmayı da ihmal etmeyeceğiz. "Önce ahlak ve maneviyat" diyerek "Beni gören Allah var." korkusunu kalplere yerleştirecek insanlarla bu işi hallederiz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bitlis Milletvekili Sayın Hüseyin Olan...

19.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) – 2'nci yüzyılda cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacağız. Cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yılında Kürt diline karşı inkâr ve asimilasyonda ısrar politikası bilinçli bir şekilde devam ediyor. Cumhuriyetin yeni bir ulus yaratma politikasıyla yeni bir kimlik ve tekçi anlayış inşa edilmeye başlandı. Cumhuriyetin dil politikası bu anlayışla karakterize oldu. Türkçe dışındaki dillerin varlığı yok sayıldı, kamusal alandan çıkarıldı, asimilasyoncu politikalarda ısrar edilerek tek dillilik dayatıldı, diğer dillerin yok olmasına neden olundu. Kürtler, cumhuriyet öncesi

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

dönemde, kendi tarihî süreçleri içinde kimi kurumlara sahipti, bu dönemde değişik isimlerle yayın yapan Kürtçe gazete ve dergi çıkarıyorlardı. Bu kurumlar cumhuriyetin ilanı sonrasında tasfiye edildi. Her ne kadar cumhuriyetle birlikte Kürt halkı ve Kürtçe diye bir dilin olmadığı, Kürtlerin aslının Türk olduğu, Kürtçe denilen dilin aslında Türk dilinin bir dağ ağızı olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Oğuz...

20.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını ülkemizin her köşesinde büyük bir coşkuyla kutladık, bizler de bu coşkunun haklı gururunu hep birlikte yaşadık. Büyük bir coşkuyla kutladığımız cumhuriyet, ülkemizin dört bir tarafı işgal edilmişken bağımsızlık âşığı olan aziz milletimizin kurtuluş destanıdır. Milletimizin ortak eseri olan cumhuriyetimize sahip çıkmak, ülkemizin ve milletimizin geleceği için çalışmak bizlerin ortak paydasıdır. Bu şuurla vatanımıza hizmet ederken Türkiye Yüzyılı'nın inşasına katkıda bulunma gayretlerimiz de asla son bulmayacaktır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına adım attığımız bu dönemde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 2053 ve 2071 hedeflerimize ulaşmak için çalışmaya, kalkınmaya, dünyadaki barışın, dostluğun ve huzurun teminatı bir Türkiye Cumhuriyeti devleti olma yolunda yürümeye devam edeceğiz.

Büyük bir onurla kutladığımız cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümünün ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan...

21.- Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Bandırma Vapuru yolculuğu ve Samsun'a ayak basılmasıyla başlayan Millî Mücadele'miz, Kuvayimillîye şehrimiz Bandırma'da atılan son kurşunla nihayete ermiştir. İstiklal Harbi'mizin Başkomutanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm kahramanlarımızı rahmetle yâd ediyorum.

Bizler, Sultan Alparslan'dan Osman Bey'e, Fatih Sultan Mehmet'ten Yavuz Sultan Selim'e, Abdülhamit Han'dan Gazi Mustafa Kemal'e ve bugüne uzanan tarihimizi Türkiye Yüzyılı'na hazırlamanın gayretindeyiz. Selçuklu'dan Osmanlı'ya ve Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne uzanan bin yıllık mirasımızla, ülkemizde ve bölgemizde birliğimizi, beraberliğimizi ve kardeşliğimizi Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde en üst seviyeye çıkarmayı amaçlıyoruz.

Bu minvalde, ecdadımızın emanetine sahip çıkan kahraman milletimize ve bize dualarıyla destek olan tüm vatandaşlarıma en kalbî şükranlarımı sunuyor, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızın 100'üncü yılını canigönülden kutluyorum.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sayın Sibel Suiçmez...

22.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Antalya'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda konuşma yapan Emine Öğretmenin konuşmasına ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – “Türkiye Yüzyılı'nı hedef almak” diye bir suç daha var artık. Antalya'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı konuşması yapan Emine Öğretmenimizin konuşmasına imzama atıyorum. 2023 hedeflerinin yarısına bile ulaşamamış iktidarın “Türkiye Yüzyılı” söyleminin masal olduğunu söylemek suç değil tespittir. Cumhuriyet öğretmenimiz, kurtuluş ve kuruluştaki mücadelemizin özüne ilişkin saptamalarını ve bugün ülkemizin içinde bulunduğu sosyal, ekonomik ve kültürel krizleri ifade özgürlüğü kapsamında dile getirmiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen Meclisimizin bir üyesi hâlâ cezaevindeyken bir de Emine Öğretmenimizin düşüncelerini dile getirmesinden ötürü gözaltına alınması, yargı eliyle adaletin çökertilmesi, çürütülmüştür. Can Atalay nerededir?

BAŞKAN – Kastamonu Milletvekili Sayın Fatma Serap Ekmekci...

23.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

FATMA SERAP EKMEKCİ (Kastamonu) – Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ'nin yirmi bir yıllık kesintisiz iktidarında toplumun her ferdine, vatanımızın ve gönül coğrafyamızın her santimetrekaresine ulaşan birbirinden kıymetli projeleriyle damgasını vurduğu cumhuriyetimizin ilk yüzyılını şan ve şerefle tamamladık. Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere şehitlerimize rahmet, gazilerimize şifa diliyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında, Türkiye Yüzyılı'nda aynı ruh, inanç ve şaşmaz iradeyle yolumuza devam edeceğiz ve her alanda dünyanın önder devletlerinden biri olacağız. Çıktığımız bu mukaddes yolda ne içimizdeki ne dışımızdaki düşmanlar bizi ne durdurabilir ne de yıldırayabilir. Yüce Allah'ın yardımı ve aziz milletimizin gayretiyle Türkiye Cumhuriyeti nice yüzyıllara!

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Sayın Seda Sarıbaş.

24.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde yüce milletimiz işgale karşı zorlu bir mücadele göstererek kazanılan cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü yılını kutlamanın sevincini yaşıyoruz. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyerek Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran kahraman milletimiz aynı zamanda dünyanın tüm mağdur ve mazlum coğrafyalarının da ilham kaynağı olmuştur.

Türkiye Yüzyılı, Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde kalkınmanın, başarının, bilimin, istikrarın, üretimin yüzyılı olacaktır. Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, binlerce yıllık devlet geleneğimizin yeni bir halkası olan cumhuriyetimiz bu topraklarda kurduğumuz ilk değil son devletimizdir.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Millî Mücadele'de vatani ve milleti için can vermiş aziz şehitlerimize rahmet diliyorum. Milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlu olsun!

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Burcuğül Çubuk...

25.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir depremzedelerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması

BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) – Cumhuriyetin 100'üncü yılında, İzmir depreminin üzerinden üç yıl geçmişken depremzedelerin sorunları hâlâ giderilemedi. Ev yapma sözü tutulmadı, kredi sağlanmadı; konteyner kentlerde yaşamak zorunda kalan depremzedeler buralardan çıkartılıyor üstüne üstlük, konteynerleri terk etmeleri için elektrikleri dahi kesiliyor. Depremzedeler başlarını sokacak bir ev istiyorlar, bir dam istiyorlar; siz bu başlarında bir dam isteklerini hapis damı olarak anlamış, 2024'te 20 hapisane açma hedefini önünüze koymuşsunuz. Sizin Türkiye Yüzyılı'nız bu; rant, talan, yağma, Rojava'da savaş dışında gündeminiz yok.

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

Sayın Yaz, buyurun.

26.-Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Müslümanların Gazze'yi İsrail'in insafına terk ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün dünya biliyor ki İsrail zalim ve vahşidir. Buna rağmen, Batı dünyası bütün mekânlarıyla ve imkânlarıyla İsrail'in yanında yer almaktadır. Buna karşı, İslam İşbirliği Teşkilatına üye Müslüman ülkelerin tavırları şayanıbrettir. Hadiste “Müslüman Müslüman'ın kardeşidir, ne ona zulmeder ne de zalime teslim eder...” Fakat Müslümanlar Gazze'yi İsrail'in insafına terk etmiştir. Unutmayalım, bütün imkânsızlıklara rağmen, bugünkü Gazzelilerin dedeleri Çanakkale'de şehit olup dedelerimizle yan yana yatmaktadır. Bu vahşeti bir an önce durdurup İsrail'e de haddini bildirmek bizim imani, İslami ve insani görevimizdir. Elbette devlet aklıyla hareket edeceğiz fakat ahiretimizi de fâni dünyaya feda etmemeliyiz. Mademki iman vardır, imkân da vardır; tüm imkânlarımızı kardeşlerimiz için seferber

etmeliyiz. Unutmayalım, biz melekelerimizi harekete geçirmeden gökteki melekler asla harekete geçmez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Sayın Rukiye Toy...

27.-Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gazze için en doğru yaklaşımı Cumhurbaşkanının önderliğinde Türkiye'nin ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) – Binlerce yıla uzanan devlet geleneğimizde kurduğumuz son devletin, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak ediyoruz. Bu vesileyle Millî Mücadele'mizin ve cumhuriyetimizin kahramanlarını ve şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Mete Han'dan Alparslan'a, Osman Gazi'den Fatih'e ve nihayet bir asır önce kazandığımız zaferin ardından cumhuriyetimizi kuran Atatürk'e kadar tüm kahramanlarımızı saygıyla yâd ediyorum.

Ülkemiz, tarih boyunca kimsesizlerin kimsesi, sahipsizlerin sahibi, her zaman beklenen olmuş; hem ulusal hem bölgesel hem de küresel ölçekte toplumların barışı ve huzurundan yana hareket etmiştir. Bugün de insanlık tarihinde eşine az rastlanılacak bir mezalimi yaşatan terör devleti İsrail'e ve destekçilerine karşı Gazze için insan hakları, uluslararası hukuk ve diplomatik açıdan en doğru yaklaşımı ve çabayı 21'inci yüzyılın lideri Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde ülkemiz ortaya koymaktadır. Türkiye olarak mazlumların umudu, zorbaların kâbusu olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca...

28.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, yüz yıldır despotik bir cumhuriyetle karşı karşıya olduklarına ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) – Yüz yıldır despotik bir cumhuriyetle karşı karşıyayız. İşçilerin örgütlenmesi, hak talebi yüz yıldır baskı altında, Kürtlerin kimliği ve dili yüz yıldır inkâr ediliyor, Alevilerin inancı yüz yıldır inkâr ediliyor ve yüz yıldır devletin Diyanet İşleri tarafından asimile ediliyor. Merkezî yönetme biçimi ve onun taşra uzantıları yüz yıldır yerelde seçilmişlere zulmediyor, halkı yok sayıyor. Böyle bir cumhuriyete mahkûm değiliz, halk için halk tarafından yönetilen bir demokratik cumhuriyet istiyoruz. Sermayenin, inkârcı ve katliamcı anlayışın Anayasa'sı bizzat icracıları tarafından yok sayılıyorken yeni anayasa yapacağını müjdeleyen iktidarın anayasası da meşru değildir. Demokratik bir cumhuriyet ve demokratik bir anayasa halkların birlikte mücadelesiyle mümkün olacaktır.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir...

29.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, yargının tamamen çürüdüğüne ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – AKP iktidarının en kullanışlı baskı aracı hâline getirdiği yargı nihayet tamamen çürüdü. Halkın seçilmiş 2 milletvekili üzerinden düşman hukuku takkenin altındaki keli parıl parıl parlatıyor sayenizde. Can Atalay için Anayasa Mahkemesinin verdiği kararı yerel mahkeme yerine getirmeye korkuyor, Gültan Kışanak'ın azami tutukluluk süresi bitmesine karşın mahkeme açıkça yasayı ihlal ediyor. Tek adam rejiminin halkı sindirmek ve muhalefeti cezalandırmak için özel olarak dizayn ettiği Kobane ve Gezi davalarında devlet kendi eliyle bütün kuralları ayaklar altına alıyor. Hakta, hukukta yaşanan bu çürümüşlüğün kokusu saraydan yükseliyor, memleketi sarıyor. Adını koyalım, Anayasa'nın düzenlediği hak ve özgürlükleri tanımayan tek adam rejimi yıkılmadıkça bağımsız ve tarafsız bir yargıdan söz etmek mümkün olmayacaktır.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

30.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurtuluş mücadelemizi, İstiklal Harbi'mizi cumhuriyetle taçlandırarak milletimizin tarihe vurduğu bağımsızlık ve egemenlik mührünü dünyaya tam yüz yıl önce ilan ettik. Cumhuriyet, kardeşliğin, vatan sevdalısı ve istiklal aşığı milletimizin güçlü ve güven dolu bir gelecek inşa etme arzusunun sarsılmaz gücüdür. Ülkemiz, her renkten, her kökten, her sestən insanımızın dil, din, ırk, mezhep farklılıklarına bakmaksızın bütün vatandaşlarımızın hak ve özgürlüğünü teminat altına almıştır.

Türkiye Yüzyılı'nın mimarı AK PARTİ Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde tam bağımsız, büyük ve güçlü Türkiye yolunda yediden yetmişe milletçe emin adımlarla ilerliyoruz. Bir asırdır tüm dünyaya verdiğimiz güçlü birlik, beraberlik ve bağımsızlık mesajının Türkiye Yüzyılı'nda da takipçisi olmaya devam edeceğiz. Bu duygu ve düşüncelerle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Düzce Milletvekili Sayın Ayşe Keşir...

Buyurun.

31.- Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in, Mecliste kadın temsil oranına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın milletvekilleri, Anadolu Türk kadınının gururu 1935 yılındaki seçimlerde Mecliste kadın temsil oranı yüzde 4,1'di ve Mustafa Kemal Atatürk'ün o dönemlerde koyduğu bir hedef de “Şimdi yürüyeceğimiz bir yol vardır, büyük Türk kadınına çalışmalarımıza ortak kılmaktır.” sözüdür. Ne yazık ki kurucu iradenin bu hedefi uzun yıllar tam olarak gerçekleştirilemedi; 4,1 oranı yarım puan dahi artmadı, hatta darbe dönemlerinde yüzde 1'in altına düştü. Ne mutlu bize ki cumhuriyet ülküsünü 2002'den bu yana adım adım gerçekleştiriyoruz. 2002'den bu yana her seçimde kadın temsili artarak ilerledi ve bugün yüzde 20'ye ulaştı.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hedeflerini gerçekleştiren ak kadrolar olarak Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nda aynı inanç ve kararlılıkla çalışmaya devam edeceğiz. Nice yüzyıllara cumhuriyet!

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç Dora...

32.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora'nın, Kahramanmaraşlıların cumhuriyetin 100'üncü yılını buruk kutladıklarına ilişkin açıklaması

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Bundan tam yüz dört sene önce bugün Sütçü İmam işgalci kuvvetlere karşı Kahramanmaraş'ta ilk kurşunu atarak Millî Mücadele'yi başlatmıştı. Kahraman şehrin evlatları ve Sütçü İmam'ın yiğit torunları olarak bizler cumhuriyetin 100'üncü yaşını başımız dik fakat depremde kaybettiğimiz canlarımız nedeniyle kalbimiz buruk kutluyoruz. Kahramanmaraşlılar olarak Türk Kurtuluş Savaşı tarihinin şerefli sayfalarına 12 Şubat destanını nasıl yazdıysak acılarımızı kalbimizde birer emanet fakat aynı zamanda belleğimizde birer rehber olarak taşırken aynı şekilde 6 Şubattan da yeniden doğuşumuzun destanını yazma gayreti içindeyiz. Devletimizin her türlü imkânı seferber ettiği deprem bölgesinde kayıplarımız o kadar büyük ki atılan her adım çok kıymetli fakat önümüzde hâlâ uzun ve çetin bir yol olduğunun da bilincindeyiz. Kimsesizlerin kimsesi olan cumhuriyetimizi kutlarken bu yolda en büyük fedakârlıkları yaparak namsalan kahraman şehrimizi bu vesileyle anmak boynumun borcudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Şahin...

33.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında cumhuriyetin nasıl olması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Teşekkürler Başkanım.

Cumhuriyetin 100'üncü yılında nasıl bir cumhuriyet? Tarihiyle kavga eden değil, tarihiyle barışık ve oradan güç alarak ilerleyen bir cumhuriyet. Köksüz değil, köklü ve güçlü bir geçmişe sahip olma bilinciyle hareket eden bir cumhuriyet. Bazılarının yapmak istediği gibi cumhursuz bir cumhuriyet değil, cumhuruyla iç içe, el ele veren bir cumhuriyet. Halkıyla, milletiyle kavga eden ve onu tehdit olarak gören bir cumhuriyet değil, halkıyla ve milletiyle barışık bir cumhuriyet. Darbecilerin değil, demokrasi mücadelesi verenlerin değer gördüğü bir cumhuriyet. Darbe anayasasıyla yönetilen değil, sivil bir anayasayla yoluna devam eden bir cumhuriyet. Kerameti kendinden menkul bir grup tarafından halkın teste tabi tutulduğu değil, itibar gördüğü, millî iradenin merkeze oturduğu bir cumhuriyet.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Sayın Süleyman Karaman...

34.- *Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, İsrail'i kınadığına ve Erzincan'da yapılan Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çoluk çocuk demeden Filistin halkını katleden, devlet gibi değil örgüt gibi davranan İsrail'i şiddetle kınıyorum.

Türk milletinin azmi, bağımsızlık kararı, birlik ve beraberliği sayesinde ve Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde ilan edilen, aziz Türk milletinin büyük bir destan ve onur kaynağı olan cumhuriyetimizin 100'üncü yılını Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde hep birlikte kutlamanın mutluluğunu yaşadık. Cumhuriyet Bayramı'nı bir daha kutluyor, şehit ve gazilerimizi rahmetle anıyorum.

Cumhuriyet Bayramı'nda, Erzincan'da 3 bin askerle kırk bir yıl önce Keşiş Dağı'nda yapılan dünyanın en büyük dev Atatürk portresi, Başbakanımızın talimatı, Valimizin desteğiyle yenilendi ve törenle yeniden açıldı. Eməği geçen herkese teşekkür ederim.

Cumhuriyet Bayramı'nda, Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan duble yolun Refahiye-İliç arasındaki Sünbeli Tüneli son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım ve Ulaştırma Bakanı tarafından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Gökçe Gökçen...

35.- *İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması*

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) – Anayasa Mahkemesi, 25 Ekim tarihinde Can Atalay'ın seçme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verdi. Anayasa Mahkemesi buna ek olarak yeniden yargılama yapılmasını, Can Atalay milletvekili olduğu için yargılamanın durmasını, Sayın Atalay'ın hükümlülük hâlinin sonlandırılmasını ve serbest bırakılmasını da ifade etmiştir. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, bu doğrultuda karar almayı reddederek dosyayı Yargıtaya gönderdi, Anayasa Mahkemesi kararını uygulamadı.

Bundan on yıl önce milyonlarca insan kentine, ağacına, özgürlüğüne sahip çıktı, sokaklara ve meydanlara döküldü. Bu ülkenin milyonlarca genci olarak hepimiz Gezi'deydik. Gezi'nin intikamı, Hatay halkının iradesiyle seçilen, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugün burada olması gereken Can Atalay'dan alınamaz. Milletvekili Can Atalay derhâl serbest bırakılmalıdır. Anayasa'ya uymayanlar, Anayasa Mahkemesi kararını uygulamayanlar açıkça ve çok net olarak suç işlemektedir.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer...

36.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında öğretmenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Uluslara örnek olan ve 100'üncü yılını büyük bir gururla kutladığımız Cumhuriyet Bayramı'mız bir kez daha kutlu olsun. “Zaferi, kazananlar kutlar.” cümlesinden yola çıkarak Cumhuriyet Bayramı kutlamalarını sıradanlaştırmak isteyenlerin hangi tarafta olduklarını çok iyi bildiğimizi hatırlatmak isterim.

Cumhuriyet, özgür bireyleri yetiştirme projesidir; bunun en önemli temeli de eğitimidir, eğitimeidir. 2023 KPSS sınavına 572.019 aday başvurdu yani şu anda 572.019 atanamamış öğretmenimiz bulunuyor. Daha önceki yıllarda sınava giren ve ataması yapılmamış öğretmenlerimizle birlikte bu sayı ne yazık ki 1 milyonu aşmış durumda. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında hâlâ atanamayan öğretmenler, mülakat sorunu, ücretli öğretmenlerin asgari ücretten daha az maaş almasıyla anılmak Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışmamaktadır. İktidar derhâl bu sorunu çözecek gerekli adımları atmalıdır.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun...

37.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve otoyol ve köprü fiyatlarına yapılan zamlara ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun. Millet iradesinin üzerindeki tüm güçleri tek tek yıkan Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve bizi cumhuriyete taşıyan devrimci kadroları rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 9 Ocak 2023 tarihinde otoyol ve köprü fiyatlarına herhangi bir zam yapılmayacağını ifade etmişti. 15 Temmuz Şehitler ve Fatih Sultan Mehmet Köprüleri geçiş ücretleri hafif ticari araçlar için yüzde 75 zamla 8,5 liradan 15 liraya çıktı. 25 Ekimden geçerli olmak üzere Çanakkale Köprüsü'nde otomobillere geçiş ücreti yüzde 47,5 zamlandı, ücret 200 liradan 295 liraya çıktı. Osmangazi Köprüsü geçiş ücreti ise yüzde 52,5 zamlandı, ücret 190 liradan 290 liraya çıktı.

Emekliye verdiğiniz sözü tutmadınız, bütçe açığını kapatmak için ek vergi koydunuz; “depremdi” “savaştı” derken iğneden ipliğe her şeye zam yapıp vatandaşın cebini boşalttınız. Yeter artık, fakirden alıp zengine vermeyin, zenginden alıp fakire verin! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Nilhan Ayan...

38.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurtuluş Savaşı'mızın zaferle sonuçlanmasından sonra 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen cumhuriyet, yüz yıl önce yakılan bir meşaledir. Kimsesizlerin kimsesi, Nene Hatunların, Sütçü İmamların, Hasan Tahsinlerin sesidir cumhuriyet. Biliyoruz ki özgürlük ve ilerleme mücadelesi hiç bitmez. Cumhuriyeti cumhuriyet yapan değerleri gelecek nesillerimizin birlik ve beraberlik içinde koruyarak, gönülden gönüle ve nesilden nesile aktararak Türkiye Yüzyılı hedeflerini yaşatacağına yürekten inanıyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere vatan uğruna canını feda eden tüm şehitlerimizi rahmetle minnetle anıyorum. Nice yüzyıllara!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Düzce Milletvekili Sayın Ercan Öztürk...

39.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı vesilesiyle tüm dünyaya mesajımızdır: Yüzyıllar öncesine dayanan devlet deneyimi ve iradesi, aziz ecdadımızın üstün çaba ve gayretleriyle kurulan cumhuriyetimizin 100'üncü yılına erişmesinin haklı gururunu yaşamaktayız. Bugün devlet reflekslerimiz ilk günkü kadar sağlam ve millî şuurumuz her zamanki kadar güçlüdür. Bu yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti dünya barışına katkıda bulunacak ve yüzyıla Türkiye Yüzyılı damgasını vuracaktır. Köklerimizden aldığımız güçle göklere yükselecek, millî birlik ve beraberliğimizi muhafaza ve müdafaa ederek iri ve diri bir devlet olarak daha adil bir dünyanın mümkün olduğunu cümle âleme göstereceğiz. Kalpleriyle anlamayan, gözleriyle görmeyen, kulaklarıyla işitmeyenlerden olmayacak; dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan bir zulme asla sessiz kalmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Malatya Milletvekili Sayın Mehmet Celal Fendoğlu...

40.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yıl dönümüne ulaşmanın muazzam kıvancını ve müstesna kıymetini hak edilmiş bir millî gururla idrak ediyoruz. Aziz Atatürk'ün liderliğinde az zamanda çok büyük işler yapan Millî Mücadele kuşağı, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'ni tam bir asır evvel cihana ilan ve ilam etmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran millî irade ve şuurun kaynağı, tam bağımsızlığa duyulan eşi ve benzeri olmayan tarihsel bağlılıktır. Sonsuz bağlılık, vazgeçilmez yemin, hiç bitmeyecek azimle Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yıl dönümü hayırlı olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Yahya Çelik.

41.- *İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Orta Asya steplerinden Avrupa içlerine, Afrika Kıtası'ndan Kuzey Kutbu'na yedi iklimde iz bırakan 16 şanlı devlet ve son çınarımız 100 yaşında. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun, şan ve şerefle dolu nice asırlara!

Cumhuriyetimizin banisi, Kurtuluş Savaşı'mızın Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, tüm gazilerimizi, Meclisimizin ve ordumuzun tüm kahraman mensuplarını şükranla yâd ediyorum. Bundan tam bir asır önce Akif'in ifadesiyle “Kimi Hindu, kimi yamyam, kimi bilmem ne bela” diyerek her yerden gelenlere “Geldikleri gibi giderler!” diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde istiklal mücadelesi verilerek, mazisi ve gelenekleri çok eskiye dayanan Türklüğe millî ve modern bir siyasi veçhe verilerek yeni, genç bir cumhuriyet kurulmuştur. 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen cumhuriyetimiz, bugün ilk asrını tamamlayıp adına “Türkiye Yüzyılı” dediğimiz 2'nci asrına yelken açmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Sayın Beyaz, buyurun.

42.- *İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, cumhuriyetin Türk milleti için yönetim biçiminden daha fazlası olduğuna ilişkin açıklaması*

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Cumhuriyet, Türk milleti için bir yönetim biçiminden çok daha fazlasıdır. Vatani dört bir yandan işgal edilmiş bir milletin yedi düvele meydan okuduğu ve düşmanın sırtını yere vurduğu bir er meydanıdır cumhuriyet. Küllerinden yeniden doğan bir milletin tüm dünyaya medeniyet dersi verdiği, kadınına seçme-seçilme hakkı tanıyan, kızlarına değer veren, onları omuzlar üstünde göklere yükselten şiarın adıdır cumhuriyet. Cehaletle mücadelenin düşmanla savaştan daha önemli olduğu bilinciyle ülkeyi yeniden bayındır hâline getirmenin adıdır cumhuriyet. Bu topraklarda Ata'sına borçlu olup milletine en güzel hizmeti yapmaktır cumhuriyet.

Bu düşüncelerle cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum, ruhları şad olsun. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun!

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Sayın Kürşat Zorlu...

Buyurun.

43.- *Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, Samsun'dan gelen bir mektuba ve öğretmenlerin atanma sorununa ilişkin açıklaması*

KÜRŞAD ZORLU (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyetin 2'nci asrına adım atarken özellikle Millî Mücadele'nin başladığı Samsun'dan gelen bir mektubu okumak istiyorum:

“Ben Samsun'dan Duru Doğa. 5,5 yaşındayım. Okulumuz cumhuriyetimizin 100'üncü yıl etkinliği için bizlerden seçtiğimiz bir milletvekiline mektup göndermemizi istedi, ben de sizi seçtim.

Ben Atatürk'ü ve ülkemi çok seviyorum. Güzel ülkemizde mutlu bir şekilde büyümek istiyorum, büyüyünce ülkem için çok çalışacağım.”

İşte, bu evlatlarımızı yetiştirecek olan öğretmenlerimizin atama sorununa dikkat çekmek istiyorum. Cumhuriyetin 100'üncü yılına yakışır şekilde 68 bin öğretmen atamasını lütfen yapın. Seçimden önce söz verdiğiniz gibi mülakatı da derhâl kaldırın; bu arkadaşlarımızın, bu gençlerimizin vatanına, milletine olan güvenlerini sarsmayın diyorum, yoksa tarih sizi affetmeyecek.

Son olarak, bu konuda büyük Atatürk'ün bir ifadesini sizlerle paylaşmak istiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

44.- *Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Türkiye'nin 2'nci yüzyılına hangi sorunlarla girdiğine ilişkin açıklaması*

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Türkiye, 2'nci yüzyılına yargı, hukukun üstünlüğü, yönetimde kadrolaşma ve ekonomi sorunlarıyla giriyor. Bugün artık birbiri içine girerek kördüğüm olmuş yargı ve hukukun üstünlüğü sorunları, etkisini en çok da yoksullar, işçiler, kadınlar, çocuklar ve bunların bir

toplama olarak Kürt halkı üzerinde gösteriyor. Kürtlere, Kürt siyasetçilerine, gazetecilere ve yazarlara yönelik baskılar, öfke ve nefret söylemleri, gözaltı ve tutuklamalar, bir kördüğüm olmuş yargı ve hukukun üstünlüğü sorununun yansımalarıdır. Eski Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanımız Gültan Kışanak Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yedi yıllık azami tutukluluk süresi dolmasına rağmen, yargı henüz bir talimat almadığı için karar veremiyor. Halkların seçilmiş iradesi olan Gültan Kışanak'ın ulusal ve evrensel normlar ve kurallar gereği amasız ve fakatsız bir an önce tahliye edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Adem Yıldırım...

45.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılını devlet-millet el ele büyük bir onurla kutladıklarına ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pazar günü cumhuriyetimizin 100'üncü yılını devlet-millet el ele büyük bir onurla kutladık. Cumhurbaşkanımızın, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına yakışır bir şekilde dünyanın başşehri İstanbul'dan tüm dünyaya verdiği mesajlar ve gösteriler tek kelimeyle mükemmeldi. Dosta güven düşmana korku salan, İstanbul Boğazı'mızdan yapılan 100 gemimizin geçişini, Türk Yıldızları'nı, "drone"la yapılan ışık gösterilerini, Türkiye'nin ilk yerli ve millî otomobili Togg konvoyunu, TCG ANADOLU'nun "Bu boğazların hâkimi benim." edasındaki denizde süzülüşünü milletçe hayranlıkla ve büyük bir gururla izledik.

Marifet, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını Onuncu Yıl Marşı'yla kutlamak değil marifet, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını Yüzüncü Yıl Marşı'yla, yerli ve millî eserlerimizle milletçe kutlamaktır; cumhuriyete sözde değil özde sahip çıkmak, lafla peynir gemisinin yürütülemeyeceği görmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bu şimdi 10'uncu yıla laf söylüyor, fark ettiniz mi? 10'uncu yıla laf söylüyor, ayıptır ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Aziz milletimizin Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum, bayramımız kutlu olsun.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Cumhuriyetin her yılı kıymetli.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılında Kürtçe yasaklara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cumhuriyetin 100'üncü yılında yine Kürtçe yasakları. "Kürt sorunu niye var?" diyenlere "Niye Kürtçeyi yasaklıyorsunuz?" diye soruyoruz. Marmara Cezaevinden Silivri Devlet Hastanesine götürülen bir mahpus, İsa İpekli yanındaki mahpusla Kürtçe konuştuğu için jandarma tarafından uyarıldı, "Anlaşılmayan bir dilde konuşma." dedi jandarma. Mahpus, Kürtçe konuşmaya devam edince tehdide, hakarete, küfre ve darba maruz kaldı. Jandarma görevlilerinin derhâl görevden alınması ve haklarında soruşturma başlatılması gerekiyor. Mahpus diyor ki: "Sırf yanımdaki arkadaşım Kürtçe konuştuğum için küfre maruz kaldım, hakarete maruz kaldım, tehdit edildim ve darbedildim." 21'inci yüzyılda ana diliyle konuştu diye açıktan tehdit ediliyor, darbediliyorsak bu güvenliğimizin olmadığıdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çanakkale Milletvekili Sayın Özgür Ceylan...

47.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Darphanenin bayramdan iki gün sonra hatıra para basma kararı almasına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Merkez Bankası 1264 sayılı Kanun'la 1970'ten beri hatıra para basmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 50'nci yılındaki ilk paranın ardından onlarca hatıra para Darphane tarafından basılmış, satışa sunulmuştur. 29 Ekim Pazar günü cumhuriyetimizin 100'üncü yılı halkımızca coşkuyla kutlandı. Milyonlar meydanlarda cumhuriyet coşkusunu yaşarken iktidar kamu binalarına bayrak asmakla yetindi. Darphanenin de bayramdan iki gün sonra hatıra para basmak aklına gelmiş ve 100'üncü yıl hatıra parası için tebliğ dün gece

Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Togg için bronz ve gümüş para basan, 1915Çanakkale Köprüsü için 3 çeşit para basan, daha inşası başlamayan Kanal İstanbul için bile hatıra parası basan Darphane neden bayramdan sonra hatıra parası basma kararı almıştır? Acaba halkın tepkisinden mi utanmıştır? Söylenecek tek söz var: Yazık, çok yazık!

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç...

48.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç’in, cumhuriyetin Kayseri ve Kayserililer için ayrı bir anlamı olduğuna ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılını tüm yurtta ve seçim bölgem Kayseri’de büyük bir coşkuyla kutladık. Cumhuriyet, kuşkusuz tüm vatandaşlarımız için çok büyük bir anlam taşıyor ancak Kayseri ve Kayserililer için ayrı bir anlamı da var. Genç cumhuriyetimizin üretim alanındaki en büyük atılımı olan Sümerbankın ilk işletmesi Kayseri Bez Fabrikası şehrimizde 16 Eylül 1935 tarihinde hizmete açılmıştır. Kayseri üretim hafızasının en önemli kuruluşlarından biri olan Bez Fabrikası kentin ticaret ve sanayisinde de hayati bir rol oynamıştır. Cumhuriyetimizin ekonomi alanındaki en büyük devrimi üretim ve istihdam olmuştur. Bu bağlamda, cumhuriyetin 2’nci yüzyılında bizlere düşen görev, devletimizin sanayide ve üretimde bir asır önce attığı cesur adımları yok saymak değil takip edip büyütmek olmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kilis Milletvekili Sayın Mustafa Demir...

49.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (Kilis) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İstiklale tutkun, istikbale hazır, daha nice yüzyıllara olan kararlılığımızla başta cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, İstiklal Harbi’mizin kazanılmasında ve bu toprakları bize vatan kılmak için fedakârca mücadele eden tüm kahramanlarımızı saygıyla yâd ediyorum.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılı yüce Türk milletimize kutlu olsun!

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

50.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul’un, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 29 Ekim günü boğazda gerçekleşen uçak ve gemi geçit törenini Vahdettin Köşkü’nden izlemesine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekim günü memleketimizin her sokağında coşkuyla cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutladık ancak halkın coşkusunun ön plana çıktığı bu kutlamalar sırasında AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, boğazda gerçekleşen uçak ve gemi geçit törenini cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’le özdeşleşen Dolmabahçe Sarayı yerine Ulu Önder’imizin ve cumhuriyetimizin kurucu kadrolarının idam fermanını imzalayan son Padişah Vahdettin’in adını taşıyan Vahdettin Köşkü’nden izledi. Daha önce, başka tarih yokmuş gibi 29 Ekim 2014’te peşmergeye vatan topraklarını çiğneten Cumhurbaşkanı’nın vermek istediği mesaj nedir? Son Padişah Vahdettin’in Kurtuluş Savaşı zaferinden sonra vatani İngiliz zırhlısıyla terk ettiğini hatırlatmak isterim. Bugün oturduğunuz o koltukları Atatürk ve kurucu kadrolara borçlusunuz. Türk milletinin içindeki Atatürk sevgisi asla bitmeyecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Sayın Adil Biçer...

51.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı’na ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100’üncü yıl dönümüne ulaşmanın heyecanını ve gururunu yaşıyoruz. Milletçe ülkemizin dört bir yanında Cumhuriyet Bayramı’mızı 100’üncü yılına yaraşır bir coşkuyla kutladık. Bu coşkuyu paylaşan aziz milletimize teşekkür ediyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde “Türkiye Yüzyılı” vizyonuyla cumhuriyetimizin 2’nci asrına girmiş buluyoruz. Malazgirt’ten Mohaç’a, Sakarya’dan Dumlupınar’a tarihi eşsiz zaferle dolu büyük bir milletin evlatları olarak cumhuriyetimizi daha nice yıllara çok daha güçlü, çok daha müreffeh bir şekilde taşıyacağız. Cumhuriyetimizin 100’üncü

yılıni kutluyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi de minnetle anıyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Ersan Aksu...

52.- *Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

ERSAN AKSU (Samsun) – 19 Mayıs 1919'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışıyla Millî Mücadele meşalesinin fitili ateşlenmiş ve kadın-erkek, genç-yaşlı demeden örneği olmayan bir kenetlenmeyle tüm ülkeye istiklal ruhu yayılarak bir karış vatan toprağının dahi kimseye verilmeyeceği tüm dünyaya gösterilmiştir. Gazi'nin "En büyük eserim." dediği cumhuriyet, vesayetsiz şekilde milletin egemenliğidir. Binlerce yıllık devlet geleneğimizin son büyük halkası olan Türkiye Cumhuriyeti, kurtuluş ve kuruluş yüzyılının birikimiyle şimdi Türkiye Yüzyılı'na, şahlanış yüzyılına 85 milyonun birlik ve beraberliği içinde çok büyük bir adım atıyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye'yi daha nice başarılarla tanıştıran Gazze başta olmak üzere mazlumların sesi, kimsesizlerin kimsesi olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Sayın Ali Karaoba...

53.- *Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Öğretmen Emine Karakaş'ın gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması*

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bilhassa kimsesizlerin kimsesi olan cumhuriyetimizin 100'üncü yılını tüm Türkiye'de coşkuyla kutladık, bu coşkuyu durduramadınız, durduramayacaksınız. Kadın düşmanları, cumhuriyet düşmanları, Atatürk düşmanları, cumhuriyete ve çağdaş Türkiye'ye küfreden alçaklar özgürce gezip ödüllendirilirken cumhuriyet için fikri hür, vicdani hür nesiller yetiştiren öğretmenlerimizden Emine Karakaş halkın sesi olduğu için gözaltına alındı. Siz onu susturmaya çalışırken öğretmenimizin sözlerini tekrarlamak istiyorum: "Koskoca ülkemiz Araplar için darphaneye, Bulgarlar için AVM'ye, Suriyeliler için doğumhaneye, bizim için tımarhaneye dönüştürülmeye çalışılırken sen neredesin?" Bu ülkede gözaltına alınması gereken birileri varsa onlar öğretmenler değil mafyalardır, çetelerdir, dolandırıcılardır, uyuşturucu kaçakçılarıdır. Öğretmenleri, kadınları, doktorları, işçileri, çiftçileri, sanatçıları, aydınları, gazetecileri ve bizleri susturamayacaksınız.

Yaşasın cumhuriyet, yaşasın tam bağımsız Türkiye!

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Sayın Ayhan Salman...

54.- *Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

AYHAN SALMAN (Bursa) – 29 Ekimde, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kalbi Türkiye sevdasıyla çarpan aziz milletimizle birlikte büyük bir coşku ve mutlulukla kutladık. Son yirmi yılda ülkemize kazandırdığımız eşsiz eserlerle hayalleri gerçeğe dönüştürerek cumhuriyetimizin 2'nci asrına, Türkiye Yüzyılı'na adım atmış olmanın gururunu yaşıyoruz. Tarihi şanlı zaferlerle dolu bir milletin evlatları olarak daha adil bir dünya için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın mimarlığında, dün olduğu gibi bugün de Balkanlardan Kafkaslara, Karabağ'dan Filistin'e kadar nerede bir mazlum, mağdur ve ihtiyaç sahibi varsa her zaman yanlarında olduk, olmaya da devam edeceğiz; daha güçlü, daha müreffeh yarınlar için Türkiye Yüzyılı'nda aşkla hizmet etmeyi sürdüreceğiz.

Bu duygularla, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, istiklal ve istikbal mücadelemizin tüm kahramanlarını rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk...

55.- *İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Her biri milletimizin gurur abidesi olan muhteşem eserlerle ve hizmetlerle cumhuriyetimizin 2'nci asrına girmiş bulunuyoruz. Cumhuriyetimizi daha nice yıllara çok daha güçlü, çok daha itibarlı

bir şekilde taşıma azmindeyiz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki "Türkiye Yüzyılı" vizyonu ile ecdadımızın emaneti olan bu aziz vatani ilelebet payidar kılmak için azimle çalışmayı sürdüreceğiz; şehit kanıyla yoğrulmuş her karış toprağını, vatan kokan her bir nefesini tüm benliklerimizle hissederek daha nice yüzyılları geride bırakacağız.

Bu vesileyle, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşları başta olmak üzere, tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmetle, minnetle anıyorum. Ay yıldızlı al bayrağımızın gölgesinde daha nice yüzyıllara!

BAŞKAN – Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, cumhuriyetin kazanımlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cumhuriyeti anlamak için cumhuriyet öncesi süreci doğru ve gerçekleriyle öğrenip anlamak gerekir. Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk ülkemizde cumhuriyeti ilan ederken "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüyle tek adam saltanatınız değil halkın kendi yöneticilerini kendisinin seçmesinin yolunu açmıştır. Kadın haklarından tutun her alanda devrimler gerçekleşmiştir. Ülke demir ağlarla örülürken kamucu bir anlayışla, devlet katkısıyla üretim desteklenmiştir. İthal edilen sanayi unundan şekere, pamuğa, her alanda üreten bir ülkeye Türkiye dönüşmüştür. Elektrikten barajlara, okullardan hastanelere ülke taçlandırılmıştır, ayakta çarık iskarpin olmuştur. Osmanlı'nın borçları ödenmiş, çitçiye zulüm aşar vergisi kaldırılmıştır. Cumhuriyet kimsesizlerin kimsesidir.

Yaşasın cumhuriyet, yaşasın Mustafa Kemal Atatürk!

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...

57.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, deprem illerinde hak sahipliği konusunda yaşanan mağduriyetle ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Deprem sonrası, deprem illerinde hak sahipliği konusunda devlet tarafında kafa karışıklığı, vatandaşlar tarafında yaşanan mağduriyet devam ediyor. Bir vatandaşımız bana depremde 3 bağımsız bölümünün yıkıldığını, bu 3 bağımsız bölüme dair müracaat ettiğinde ise bir kişiyle ortak hak sahipliğinin çıktığını; tek dükkânına bakıldığında hiç tanımadığı birisiyle ortak hak sahipliğinin çıktığını söyledi. Deprem öncesi tamamı kendine ait dükkânının üzerinde hiç tanımadığı birisiyle nasıl ortak hak sahipliği çıktığını soruyor vatandaş. Hiç hakkı olmayan evlerde de hak sahipliklerinin çıktığını söylüyor vatandaşlarımız. Vatandaş soruyor: "Neden sadece bana ait olan binaların üzerinde deprem sonrası ortak hak sahiplikleri görünüyor?"

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ve AFAD'a sesleniyorum: Hak sahipliği konusundaki bilgi yanlışlıklarını düzeltin, mağduriyetleri giderin.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.59

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi söz sırası Karaman Milletvekili Sayın Selman Oğuzhan Eser’e aittir.

Sayın Eser, buyurun.

58.- Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser’in, 100’üncü yılı kutlanan cumhuriyetin kimlerin cumhuriyeti olduğuna ilişkin açıklaması

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) – Tarifi mümkün olmayan bir sevinç ve muhabbetle 100’üncü yılını tamamladığımız cumhuriyet, İstiklal Marşı’nda “Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı” hitabına muhatap olanların, “Türk ve İslam Türkiye devleti, bu iki saadetin tecelli ve tezahürüne memba ve menşe olmakla dünyanın en bahtiyar bir devleti olacaktır.” diyen Mustafa Kemal Atatürk’ün, “Cihan yıkılsa Türk yılmaz.” diyen Kâzım Karabekir Paşa’nın, “On dört asır evvel Peygamber Muhammed’in Mekke duvarlarında kurduğu hükümeti, bugün de Türk milleti Ankara’ya kurmuştur”. diyen Karahisar Milletvekili Mehmet Emin Bey’in, “Garbın cebin-i zalimi affetmedim seni/Türk’üm ve düşmanım sana kalsamda bir kişi” diyen Emin Bülent Serdaroğlu’nun cumhuriyetidir ve ilelebet payidar kalacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili İskender Bayhan...

59.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan’ın, On İkinci Kalkınma Planı’na, ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – On İkinci Kalkınma Planı, yerli ve yabancı tekelleri, yandaş sermaye gruplarını daha çok kalkındırmanın planıdır. Ülkemizin emperyalizme olan bağımlılığını artırmanın; nükleer santraller, maden ocakları, kentsel dönüşüm politikalarıyla yaşam alanlarımızı ve doğamızı talan etmenin planıdır. Milyonlarca emekçinin zaten sınırlı olan eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, emeklilik ve kıdem tazminatı haklarını gasbetmenin planıdır. Türkiye işçi sınıfının esnek, güvencesiz, düşük ücretle sömürülmesinin, örgütlenme, toplu sözleşme ve grev haklarının yok edilmesinin planıdır. Kadınları aile içine hapsederken hasta, çocuk ve yaşlı bakımının yükünün altında ezmeye devam etmenin planıdır. Meslek liselerinde okuyan ve çocuk ve genç öğrencilerin emeğini en ucuza sömürmenin, ücretlerini de İşsizlik Fonu’ndan ödemenin planıdır. Etkin NATO üyeliği ve silahlanma giderlerinin artırılmasıyla ülkemizi daha fazla savaş bataklığına saplamanın planıdır. Emek Partisi olarak bu planı reddediyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Edirne Milletvekili Mehmet Akalın...

60.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’ın, cumhuriyeti herhangi bir cumhuriyetin kuruluşu gibi kutlamadıklarına ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizler şanslıyız çünkü Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü kuruluş yıl dönümüne şahitlik ediyoruz ve gururla kutluyoruz. Biz cumhuriyetimizi herhangi bir cumhuriyetin kuruluşu gibi kutlamıyoruz. Bizim için cumhuriyetimiz sadece bir yönetim biçimi değil dünyanın tüm emperyalist devletlerine meydan okumaktır, imkânsıza inanmaktır; Türk kadınına Avrupa’nın birçok ülkesinden önce seçme ve seçilme hakkı verilmesidir, Türk

kadının bağımsızlık için kucağında çocuğunu, sırtında mermi taşımasıdır; gençlerin hayal kurmasıdır; sanatı önemsemektir, güzel sanatlar fakültesi, resim ve heykel müzesidir. Cumhuriyet üretmektir, en zor şartlarda fabrika kurmaktır. Cumhuriyet eşitliktir, Türk milleti için yaptıkları ve devrimleriyle Mustafa Kemal'dir.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmetle ve minnetle yâd ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Elif Esen...

61.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, DEVA Partisi olarak hedeflerine ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yaşını gururla kutluyorum. Milletin evinden millete, özellikle kadın arkadaşlarım, sevgili kız kardeşlerim sizlere seslenmek istiyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk "Dünya yüzünde gördüğümüz her şey kadının eseridir." diyor. Biz de bu değerli anlayışı, 100'üncü yaşa yaraşacak bir hediyeyle DEVA Partisi olarak kutluyoruz, yerelde kadına yer var diyoruz. Amacımız, yeni yüzyılda meclislerde, yerel yönetimlerin her kademesinde daha çok kadının var olması. Amacımız, daha çok kadının yaşadığı yerle ilgili alınacak kararlarda söz sahibi olması. Hedefimiz, kadınların, kız çocuklarının ve tüm toplumun sorun ve ihtiyaçlarına daha etkin, güçlü çözümler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul...

62.- Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gazze sokaklarında Tayyip Erdoğan sevgisine ilişkin açıklaması

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüzlerce yıllık bir medeniyet geçmişinin son meyvesi olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılını kutluyorum.

Kadim devlet geleneğimiz milletimize dünyada yaşanan tüm sorunlarla ilgili önemli sorumluluklar yüklemektedir. Filistin'de yüz yıla yakındır devam eden siyonist işgal, azgın ve soykırımcı yüzünü bir kez daha tüm dünyaya gösteriyor; kardeşlerimiz, evlatlarımız katil İsrail'in saldırıları sonucu şehit oluyorlar. Siyonist İsrail ve yeryüzündeki bütün iş birlikçileri bilsinler ki yaptıklarının yanlarına kâr kalacağını düşünüyorlarsa büyük bir yanılgı içinde olduklarını çok yakın bir gelecekte göreceklerdir. İnancımız, yeryüzünün izzetli, merhamet sahibi yiğitleri eliyle yapılan zulmün hesabının bir gün mutlaka sorulacağıdır. Kızdı mı cehennem, sevdi mi cennet kesilen Müslüman yüreklerin cesaretiyle bu zulüm sona erecektir.

Son sözüm Meclis kürsüsünden Cumhurbaşkanımıza Gazze üzerinden saldıranlara olsun: Gazze'nin sokaklarını gezmiş birisi olarak söylüyorum; o sokaklardaki Tayyip Erdoğan sevgisini görseydiniz burada söylediklerinizden utanırdınız, tabii ki bir nebze utanma duygunuz kaldıysa.

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış...

63.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bağımsızlık mücadelemizin tecelligâhı olan Gazi Meclisimizde cumhuriyetimizin 100'üncü yılına kavuşmanın haklı gururunu yaşıyoruz. 100'üncü yıla yakışır bir şekilde bağımsızlığı kendisine misyon edinmiş olan milletimiz Cumhuriyet Bayramı'nı büyük bir coşkuyla kutladı. Ecdadımızın bu toprakları bize yurt kılmak için verdiği mücadeleyi "Türkiye Yüzyılı" vizyonu ile taçlandırmak için var gücümüzle çalışacağız. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde her alanda gerçekleşen reformlar, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünde bizleri "Türkiye Yüzyılı" başlığıyla yeni bir heyecana sevk etmiştir. İnanyoruz ve biliyoruz ki milletimiz bugün de bağımsızlığı için her türlü fedakârlığı yapmaya hazırdır. Ben bu vesileyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve bütün devlet büyüklerimizi saygı ve minnetle yâd ediyor, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç...

64.- *Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını en içten dileklerle kutluyorum.

100'üncü yılımızda, Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda kadınların rolü ve önemini vurgulamak isterim. Cumhuriyetimizin kuruluşunda ve bugünlere ulaşmasında Türk kadını çok önemli bir rol oynamıştır. Eğitimden iş dünyasına, siyasetten sanata kadar her alanda kadınlarımızın başarılarına tanık olduk. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Gazi Meclisimizde Nevşehir'imizin seçilen ilk kadın milletvekili olarak Türk milletine hizmet etmek şahsım ve bütün Türk kadınları adına büyük bir gururdur. Kadınlarımızın yönetim kademelerinde daha fazla yer almaları, ekonomik ve iktisadi bağımsızlıklarını kazanmaları için daha çok gayret sarf etmeliyiz. Unutmayalım ki kadınlarımızın güçlenmesi, cumhuriyetimizin temel değerlerine ve hedeflerine uygun bir şekilde ilerlememizi sağlayacaktır. Türk ve Türkiye Yüzyılı için daha adil ve eşit bir Türkiye inşasının çabasını göstermeliyiz.

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...

65.- *Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, deprem bölgelerinde orta hasarlı bina sahiplerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması*

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, cumhuriyetin 100'üncü yılında, deprem bölgesinde Kahramanmaraş başta olmak üzere orta hasarlı bina sahipleri büyük mağduriyet yaşıyor. Vatandaş kış gelmeden binalarına güçlendirme yaparak evinde oturmak istiyor. Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü topu belediyeye atıyor. Belediyeler maliyeti yüksek, yapılması mümkün olmayan onlarca taleple vatandaşları oyuluyor. Bunlardan biri, gökdelenler için istenen tasarım gözetmeni raporudur. Halkın binlerce hasarsız veya orta hasarlı evinin olduğu yerlere “uygun olmayan alan” tanımı yapılarak vatandaş çözümsüzlük içerisine sürüklenmektedir. Deprem bölgesinde ilk günlerde hızlıca ve yetersiz kişilerce yapılan ve büyük hatalar içeren hasar tespitleri yeniden yapılmalıdır. Deprem mağduru vatandaşların işlerini yokuşa sürmek ve maliyeti yüksek talepler istemek yerine kolaylaştırıcı çözümler üretilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun...

66.- *Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Kürt halkının penceresinden cumhuriyetin ilk yüzyılına ilişkin açıklaması*

YILMAZ HUN (Iğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyetin 1'inci yüzyılını geride bırakıp 2'nci yüzyılına geçtiğimiz bugünlerde Kürt halkının penceresinden geçen yüzyılı şöyle özetleyebiliriz: Kültüründen diline, gelenek-göreneklerinden edebiyatına, kutsallarından doğasına, şehirden köyüne kadar her noktasında asimilasyon ve yok sayma dayatılmıştır. Öyle ki Zilan, Dersim, Koçgiri, Ağrı İsyanları adı altında Kürt halkı katliamından geçirilmiş, katliamdan kurtulanlar ise sürgünlere maruz bırakılmıştır. Cumhuriyetin ilan edildiği günden beridir Kürt halkının dili yok sayılmış, köyleri boşaltılmış, Kürt halkı kendi topraklarından göç ettirilmiştir. Bunun sonucu olarak Kürt halkının dili, kültürü bu politikayla birlikte yok edilmeye çalışılmıştır. Cumhuriyetin ilan edildiği bu Mecliste Kürtçe, yüz yıl sonra bile tutanaklara hâlen “bilinmeyen dil” olarak geçmektedir. Asimilasyon, eğitimden yoksun bırakma, kültürel sömürü kabul edilemez. 100'üncü yıl, halklarının eşit yurttaşlık temelinde, barış içinde yaşadığı, haklarının anayasayla güvence altına alındığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu...

67.- *Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını millet olarak gurur ve heyecanla kutluyoruz. Cumhuriyetimizin kurucusu, Millî Mücadele'mizin muzaffer kahramanı ve komutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere

tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi, Meclisimizin ve ordumuzun tüm kahraman mensuplarını şükranla yâd ediyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının Samsun'a çıkarak yaktığı Millî Mücadele meşalesi sırasıyla Amasya, Erzurum, Sivas'ta yakılarak tüm yurdu aydınlattı. Millî Mücadele sonunda 29 Ekim 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti bu yıl 100'üncü yaşına ulaştı. Biz "tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet" diyerek duruşumuzdan taviz vermedikçe Türkiye Cumhuriyeti'nin muzaffer olmasının önüne hiçbir emperyalist güç geçemeyecektir. 29 Ekim 1923 yılında ilan ettiğimiz cumhuriyetimiz, bugün ilk asrını tamamlayıp adına "Türkiye Yüzyılı" dediğimiz 2'nci asrına yelken açıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Sayın Burhanettin Bulut...

68.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin ne olduğuna ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde kurulan cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamanın onurunu, mutluluğunu ve heyecanını yaşıyoruz. Cumhuriyet, karanlığa bir başkaldırı, aydınlığa açılan bir yoldur. Çanakkale'de, Trablusgarp'ta Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk'tür. Çukurova köylüsü Mehmet ağanın, şehirli Mehmet beyin de göğsünde yaşadığı umuttur. Köy enstitülerinde İsmail Hakkı Tonguç, tiyatro sahnesinde Afife Jale, gökyüzünde Vecihi Hürkuş, kitap satırlarında Orhan Pamuk, bilimde ise Aziz Sancar'dır. Mete Gazoz'un yayındaki ok, Filenin Sultanlarının kadının adına bile tahammülü olmayanlara vurduğu smaçtır. Seçim sandığında kadını sadece seçmen değil seçilen, mahkeme salonlarında kadını hâkim, savcı ve avukat cübbeleriyle görünür kılandır. Ekonomiden eğitime, tarımdan şehirciliğe, kültürden sanata bir ulusun yeniden varoluşudur. Atatürk'e...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Bilal Bilici...

69.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüz yıl önce imkânsızlıklar içinden çıkıp medeniyet ve aydınlığa doğru koşan fikri hür, vicdanı hür aziz milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı büyük bir coşku ve gururla kutladık. Cumhuriyetimizin 100'üncü yaşında ay yıldızlı bayrağımızın göklerde dalgalandığı nice asırlara ulaşmak arzusuyla Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN – Mardin Milletvekili Faruk Kılıç...

70.- Mardin Milletvekili Faruk Kılıç'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

FARUK KILIÇ (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millet olarak büyük fedakârlıklarla kazandığımız zaferlerden sonra kurulan cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünü kutlamanın gurur ve heyecanını yaşıyoruz; günden güne büyüyen, güçlenen ve itibarı artan bir Türkiye gerçeğine şahit olmanın bahtiyarlığını yaşıyoruz. Cumhuriyetimizi bugün bulunduğu noktadan daha ileriye taşımak adına her alanda özveriyle çalışan bir Türkiye var. Dünyada önemi giderek artan, yeni nesil teknolojinin üssü konumuna gelmek için tüm imkânları seferber eden bir Türkiye var. Yerli otomobilden insansız hava araçlarına, millî ve yerli tanklardan deniz araçlarına kadar her alanda üretim yapan bir Türkiye var. Yüzyılını ilmek ilmek işleyerek kararlılıkla yoluna devam eden bir Türkiye var ve en önemlisi de güçlü bir liderle dünyada sözü dinlenen bir Türkiye var diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Denizli Milletvekili Şeref Arpacı...

71.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin cumhuriyetin ve değerlerinin güvencesi olduğuna ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetin değerlerini korumak, demokrasiyi güçlendirmek ve insan haklarını daha da ileriye taşımak için sürekli çaba sarf etmek gerekmektedir. Cumhuriyetin önemini anlamak, değerlerine sahip çıkmak ve gelecek nesillere aktarmak büyük bir sorumluluktur.

Büyük Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının kurduğu, yolumuzu her daim aydınlatan, ülkemiz için her zaman daha iyisini isteyen, tarihî bilinç ve birikimiyle cumhuriyetimizin ve değerlerinin güvencesi olan partimiz, cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında da yüzyıldır olduğu gibi bağımsızlığımıza ve kazanımlarımıza sahip çıkacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutluyor, cumhuriyeti ilan eden partimizin 100’üncü yılında bir üyesi ve milletvekili olmaktan gurur duyduğumu belirtiyor, bize bu kazanımları armağan eden başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kahramanlarımızı saygı ve minnetle anıyorum.

Yaşasın cumhuriyet!

BAŞKAN – Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir...

72.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı’na ilişkin açıklaması

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milletinin azim ve kararlılığıyla ulusal bağımsızlık için verdiği destansı istiklal mücadelesinin sonucu olan cumhuriyetimizin 100’üncü yılına erişmenin coşkusunu birlikte yaşıyoruz. Birçok zorluğu göğüsledik, sayısız engeli aştık. Milletimizin sevgisiyle yıllar geçti, hizmet aşkımız hiç solmadı. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında ise rotamız olan Türkiye Yüzyılı doğrultusunda birlik ve beraberlik içinde daha da güçlenerek ülkemizi iyilerin en iyisi, büyüklerin en büyüğü, etkinlerin en etkilisi hâline getireceğiz.

Cumhuriyet emanetimiz ve demokrasinin müstesna teminatıdır. Bugün Türkiye demokratik değerleri koruyan, insan haklarına saygı gösteren ve hukukun üstünlüğünü benimseyen güçlü bir cumhuriyettir. Bu değerleri daha da güçlendirme ve gelecek nesillere aktarma sorumluluğunu taşıyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde güçlü, müreffeh, itibarlı Türkiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan...

73.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan’ın, cumhuriyetin 100’üncü yıl dönümüne ve cumhuriyeti koruyup geliştireceklerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yokluklar, yoksunluklar, kan ve gözyaşları içinde; yiğit, devrimci Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının önderliğinde kurulan cumhuriyetimizin 100’üncü yıl dönümünü büyük bir onur ve gurur içinde kutluyoruz. Önderimizin en büyük eseri olarak tanımladığı ve hepimizin var olma sebebi olan cumhuriyetimize, onun ilke, devrim ve temel değerlerine saldırıların yoğunlaştığı bugünlerde Ata’mızın emaneti olan bu mirası koruyup geliştirerek gelecek kuşaklara taşıma sorumluluğumuzun bilincindeyiz.

Cumhuriyetimiz için demokrasi, demokrasi için laiklik vazgeçilmez temel değerlerimiz. Ant olsun ki bu canlar bu bedenlerde olduğu sürece laik, demokratik cumhuriyetimizi sonsuza kadar yaşatma azim ve kararlılığı içinde mücadele edeceğiz!

Cumhuriyetimizin 100’üncü yıl dönümü kutlu olsun: Yaşasın laik, demokratik cumhuriyet! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü...

74.- İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü’nün, cumhuriyetin 2’nci yüzyılına ve Federal Almanya Cumhuriyeti’yle imzalanan İşgücü Anlaşması’nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Cumhuriyetimizi 2’nci yüzyılının ilk günlerinde bizlere bu cumhuriyeti emanet edenleri saygı ve minnetle anıyorum.

Federal Almanya Cumhuriyeti’yle altmış iki yıl önce imzalanan İşgücü Anlaşması’nın yıl dönümünü de vesile bilerek yurt dışında yaşayan, vatanımıza bağlılıkları ve katkıları tartışılmaz 7 milyon insanımızı da “Türkiye Yüzyılı” vizyonumuza dâhil ettiğimizi buradan bildiriyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Barış Bektaş...

75.- *Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, AKP iktidarının öğretmenleri birbirlerinden ayırdığına ilişkin açıklaması*

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarı toplumun her kesimini birbirinden ayırdığı gibi öğretmenleri de farklı şekilde çalıştırarak birbirinden ayırdırdı. Sözleşmeli, ücretli, kadrolu, uzman şeklinde istihdam edilen öğretmenler arasında “eşit işe eşit ücret” ilkesi dahi yok sayıldı. Örneğin, ücretli öğretmen olarak atanan 75 bin öğretmen ne yazık ki asgari ücret altında bir maaşla çalışma hayatına devam etmektedir. Ayrıca yine ücretli öğretmenlerin sigorta priminin yarım yatırılması, nöbet ücretinin olmaması, aile ve çocuk yardımının olmaması hatta bankalardan maaş promosyonu bile alamadıkları bir durum söz konusudur. Gelecek nesillerimizin mimarı olan öğretmenlerin insani koşullardan yoksun çalışması kabul edilemez. Öğretmenlerimiz için kadrolu, güvenceli, örgütlü bir çalışma yaşamı sağlamak görevimizdir.

Saygılar.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu...

76.- *Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına girerken hukuk alanında yaşananlara ilişkin açıklaması*

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet, cenebilere yaranmak için idam edilen ama idamıyla Millî Mücadele ruhunu ateşleyip teslimiyet hesaplarını bozan Kaymakam Kemal Bey'in ruh huzuru, Bolayır sürgünü Namık Kemal'in ideali, katline ferman verilen Mustafa Kemal'in destansı direnişi, Bekir Ağa işkencehanelerinden Malta'ya, mütarekeye karşı Türk muhalefetidir; cumhuriyet adalettir. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılına Anayasa Mahkemesi kararına direnen paralel bir hukuk düzeniyle girmek, cumhuriyetin bütün nimetlerinden faydalanıp da onu yok etmeye çalışanlara tepki gösteren bir öğretmeni gözüaltına alarak girmek onun tek bir hecesini bile anlamamak demektir. Ulu Önder Atatürk ve Kuvayımillîye'yi cepheden kongrelere, fabrikalara, tersanelere, demir yollarına, okullara, bilime, spora, sanata taşıyıp on yılda 15 milyon aydın genç yetiştiren bütün cumhuriyet kadrolarını şükranla anıyor, nice yüzyıllara diyorum.

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Hakan Aksu...

77.- *Sivas Milletvekili Hakan Aksu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

HAKAN AKSU (Sivas) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını millet olarak hep birlikte kutlamanın onur ve gururunu yaşıyoruz. Cumhuriyetimizin kuruluşunda Sivas'ımız kuşkusuz ki müstesna bir yere sahiptir. Samsun'da başlayan süreç devamında Sivas'ta şekillenmiştir. Sivas yüz sekiz gün boyunca Millî Mücadele'nin merkezi olmuş, Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarına ev sahipliği yapmıştır. Cumhuriyetin temellerinin atıldığı şehrimiz bir asır önce olduğu gibi bugün de aynı hassasiyetlerle ve birlik beraberlik ruhuyla kadim tarihinin getirdiği duruşunu korumaktadır. Bu bayram Türkiye'nin en önemli dönüm noktalarından biri olduğu gibi aynı zamanda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ortaya konulan Türkiye Yüzyılı'nın başladığı tarihtir. Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda da daha çok çalışarak büyük ve güçlü Türkiye hedefine emin adımlarla ilerleyeceğiz.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Emel Gözükar Durmaz...

78.- *Bursa Milletvekili Emel Gözükar Durmaz'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

EMEL GÖZÜKARA DURMAZ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekim 2023 itibarıyla sadece bir yüzyılı geride bırakmanın gurur ve mutluluğunu değil, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının ve Türkiye yüzyılında nice başarılarla karşılaşacağımız, nice güzel yarınlarla karşılaşacağımız bir devrin ilk günlerinin heyecanını yaşıyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın cesur ve kararlı liderliğinde “Yüzyıl gururumuz, Türkiye Yüzyılı rotamız.” diyerek; üreten, büyüyen ve güçlü Türkiye hedefi doğrultusunda, sanayi ve teknolojide, ulaşımda, ekonomide, eğitimde, bağımsız ve tarafsız bir anlayışla milletimiz için adalette; güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum anlayışıyla aile

ve sosyal hizmetlerde; yaşadığımız çevreyi gelecek nesillere daha iyi durumda bırakabilmek için iklim değişikliğine karşı küresel mücadelede, her alanda yirmi bir yılda yaptığımız çalışmalarını daha ileriye ve yeni zirvelere taşıyacak ve Türkiye Yüzyılı'nda da çalışmalarımıza kadın-erkek, omuz omuza...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ağrı Milletvekili Nejla Demir...

79.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, yeni yüzyılı barışın yüzyılı yapacaklarına ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) – "...”(*)

Bugüne kadar, savaşlarda ölen insanların sayısının 3,5 ile 5 milyar arasında olduğu tahmin edilmektedir. Savaşlar tüm kötülüklerin kaynağıdır. Ülkemizde kırk yıldır sürdürülen düşük yoğunluklu çatışma yani ilan edilmemiş savaş son bulmadıkça cumhuriyet demokratikleşemez. Kürt sorunu çözülmedikçe yüz yıllık cumhuriyet beklenen ana karakterine yani barışa asla kavuşamaz. Barışta ısrar, çözümde ve insanlıkta ısrardır. Halklarımızın son otuz yılda tüm barış çabalarına cevap verilmeli, İmranlı'nın kapıları açılarak Sayın Öcalan'ın onurlu bir barış için rolünü oynamasının önü açılmalıdır. Kürt halkının anayasal haklarını güvence altına alan demokratik cumhuriyeti inşa ederek yeni yüzyılı barışın yüzyılı yapacağız. "...”(*)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

80.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhuriyetimizin 10'uncu yılındaki "Bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim." sözlerindeki gibi büyük bir heyecan ve mutluluk içindeyim. 86 milyon vatandaşımızla cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamanın onurunu ve coşkusunu yaşadık. Cumhuriyetin tek sahibi halkımız, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu tüm dünyaya bir kez daha ilan etti. Halkımız karanlığa, umutsuzluğa geçit vermeyeceğini gösterdi. Tüm şehirlerimizde görkemli şekilde kutlanan 100'üncü yılımızda gördüğümüz o kalabalık ve heyecanlı sahne yarınımıza ışık tutmuştur. Mersin'de de tüm sokaklarda ay yıldızlı bayrağımızın altında hemşehrilerimizle beraber cumhuriyetin coşkusunu yaşadık. Bu büyük günde bize bu gururu yaşatan tüm hemşehrilerime ve milletimize teşekkür eder, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlarım.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Tokat Milletvekili Kadim Durmaz...

81.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat ili Turhal ilçesindeki antimon madenindeki işçilerin eylemine ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Turhal ilçemizde, doksan yıllık antimon madeninde geçtiğimiz hafta 25 kişi hukuksuzca işten çıkarıldı. 3 işçi ekmek ve yaşam mücadelesi için binanın çatısına çıktı, eylem yaptı; biz de oradaydık. İşçiler hukuki yollara başvurdu ama işletme müdürü, işçiler hak aramaktan vazgeçmezse diğer işçilerin de tamamını işten çıkarmakla tehdit etmektedir. Turhal Cumhuriyet Meydanı'nda eylemleri devam etmektedir. İşçilerin birçoğu da bu madende büyüklerini kaybetmiştir. İşçilerin sesine kulak verin ve geri alın. Şeker fabrikası özelleştirmesinden sonra bu yanlış Turhal kabul etmez. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında yapılan bu yanlıştan dönülmelidir.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını ve Cumhuriyet Bayramı'nızı kutluyor, ülkemizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Genel Kurula saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Isparta Milletvekili Osman Zabun...

82.- Isparta Milletvekili Osman Zabun'un, cumhuriyeti güçlendirdiklerine ilişkin açıklaması

OSMAN ZABUN (Isparta) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhuriyet kendi başına kutsal bir yönetim biçimi değildir, cumhuriyeti anlamlı kılan ve yücelten ahlakın, erdemin, doğruluğun, ilkelerin egemen olmasıdır. Cumhuriyet dürüstlük ilkesiyle güçlenir, cumhuriyet adaletle yücelir, cumhuriyet güçlü ekonomiyle yükselir. Yirmi bir yıllık

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

AK PARTİ iktidarımız döneminde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemiz kalkındıkça cumhuriyetimiz güçlenmiştir. Demokratik hak ve özgürlükler alanında altına imza attığımız reformlarla adalette, eğitimde, sağlıkta, savunma sanayisinde, ulaşım, tarımda, dış politikada, ticarete, sosyal devlet uygulamalarında katettiğimiz gelişmelerle cumhuriyetimizi tahkim ettik. Cumhuriyet ile cumhuriyeti, millet ile devleti barıştırdığımız için cumhuriyetimiz hiç olmadığı kadar güçlü hâle gelmiştir. Cumhuriyeti boğmaya çalışan tek parti, vesayet dönemi ve uzantısı olan darbe dönemleri ve uygulamaları sonuçlarıyla beraber cumhuriyet ve milletin eşsiz gönlünde mahkûm olmuştur.

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Hasan Çilez...

83.- *Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

1'inci yüzyılını tamamladığımız cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun. Aziz ve asil milletimiz tarihteki şanlı yürüyüşünde iftihar edeceğimiz medeniyetler kurmuştur. Türk milleti, İslam'la müşerref olduktan sonra ilayikelimetullah yolunda, hak ve adalet temelinde merhametle kuşanmış, sevgi ve hoşgörüyle dünyaya öğretmiştir. Devlet ebet müddet şıartıyla kurduğu devletler bulunduğu dönemlere damga vurmuştur. Tüm dünya bilmelidir ki devlet ebet müddet ülkemiz içimizde hiçbir zaman sönmeyecek ve söndürülemeyecek bir kordur. Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır. Atatürk "Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak sizlersiniz." diyerek bu görevi yeni nesillere emanet etmiştir. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde cumhuriyetimizi Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla muasır medeniyetler seviyesinin üstüne taşıyarak her alanda büyük ve güçlü Türkiye'yi hep birlikte inşa edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle başta cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk olmak üzere cumhuriyetimizin kurulmasında emeği geçen tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Konur Alp Koçak...

84.- *Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

KONUR ALP KOÇAK (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türk milletinin Anadolu topraklarına mührünü vurduğu 1071'den bu yana vatan tektir, adı "Türk'tür. Binlerce yıldır millet Türk'tür, devlet Türk'tür, cumhuriyet Türk'tür. Türk milliyetçiliği fikrinin ve Millî Mücadele'nin önderi Mustafa Kemal Atatürk ve aziz dava arkadaşlarının omzunda yükselen Türkiye Cumhuriyeti ne mutlu ki 100 yaşına ulaşmıştır. 100'üncü yılın gururunu yaşadığımız bu dönemde 21'inci yüzyılı Türk ve Türkiye Yüzyılı yapma hedefine doğru emin adımlarla ilerlemekteyiz. Cumhuriyeti kuran Ata'mız emin olsun ki Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet İttifakı cumhura ve cumhuriyete sahip çıkacak, yeni yüzyılda bir kez daha dünyaya Türklüğün mührünü vuracaktır. Bu vesileyle, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm kurucu kahramanlarımızı, aziz şehit ve gazilerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Yaşasın Türk milleti, yaşasın Türk Cumhuriyeti!

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük...

85.- *İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, Sıfır Atık Projesi'ne ilişkin açıklaması*

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepimizin Cumhuriyet Bayramı kutlu olsun. Bugün, burada, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarma noktasında belki de insanlığa sunulmuş en değerli katkılardan birini tekrar kayıtlara geçirmek adına söz almış bulunuyorum.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde, 2017 senesinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca hayata geçirilen ve toplumun tüm kesimlerini aynı çatı altında buluşturması bakımından Türkiye'nin en büyük çevre hareketi olarak tanımlanan Sıfır Atık Projesi küresel bir boyut kazanmış, sadece kendi menfaatlerine odaklanan ülkelerin aksine tüm dünyaya aktarılan bir tecrübe hazinesi hâline gelmiştir. Önce, Birleşmiş Milletler çatısı altında Sıfır Atık Danışma Kurulu kurulmuş,

bu girişimin bir sonucu olarak da 30 Mart, Uluslararası Sıfır Atık Günü olarak ilan edilmiştir. Dünyanın her yerinde ama özellikle kendi coğrafyamızda savaşlar, ayrımcılıklar ve insani krizler boy gösterirken insan yaşamının temel problemini sürdürülebilir metotlarla çözmeye odaklanan ve ara buluculuk rolünü üstlenen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve kıymetli eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'ye teşekkürlerimi sunar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan...

86.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, cumhuriyete ve cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyet; şu anda mikrofonda konuşan, Artvin'in bir köyünde doğmuş bir çocuğa fırsat eşitliği yaratarak öğrenim görmesini sağlayıp bu çerçevede Türkiye'nin en iyi hukuk fakültelerinden biri olan, açılışını bu toprakların yetiştirdiği en büyük devrimci Büyük Atatürk'ün yaptığı Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun edip cumhuriyet nimetleri sayesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyesi olma onurunu yaşatan ve o Parlamentoda 24'üncü Dönemde bu ülkenin 2'nci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün torunu Ankara Milletvekili Gülsün Bilgehan Tokar ile yine 6'ncı Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün oğlu İstanbul Milletvekili Osman Korutürk'le aynı sıralarda, yan yana milletvekilliği görevini yaptırmanın adıdır. Bu duygu ve düşüncelerle Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün “En büyük eserimdir.” diyerek bize emanet ettiği cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve aziz silah arkadaşları başta olmak üzere, vatanımız için canlarını feda eden tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Türk milletine bırakılmış en büyük miras Cumhuriyet Bayramı'mızı yürekten kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Yaşasın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun...

87.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye için dilediklerine ilişkin açıklaması

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun.

Dilerim ki hak ve hürriyetlerin en üst düzeyde yaşandığı, iyi eğitilmiş, başarılı, çalışan gençlerimizin vatanlarını terk edip yabancı ülkelere gitmediği, alın teri ve emeğin karşılığını bulduğu, gelir adaletsizliğinin son bulduğu, hukukun üstünlüğünün yeniden hâkim kılındığı, ifade özgürlüğünün yeniden tesis edildiği, üniversitelerin susturulmadığı, dinin istismar aracı yapıp mevki ve koltuk kapma aleti hâline getirilmediği bir Türkiye'de “Yurtta sulh, dünyada sulh.” prensibi ve çizgisinde bölünmeden, parçalanmadan, tam bağımsızlığını koruduğu bir Türkiye'de nice yüzyıllarımızı kutlayalım.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının Büyük Taarruz zaferiyle cumhuriyete giden yolda ilk adım atıldığı şehir olan Afyonkarahisar'ın Vekili olmaktan gurur duyuyor ve tüm ilçelerindeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Denizli Milletvekili Nilgün Ök...

88.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

100'üncü yılını büyük bir coşkuyla kutlamanın gururunu yaşadığımız cumhuriyeti kanımızla, canımızla, kadın-erkek omuz omuza kurduk. Bu ülkenin kadınları olarak “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” iradesini esas almış cumhuriyet değerlerimizle haklarımıza birçok Avrupa ülkesinden önce sahip olduk. Bu hakkı bizlere sağlayan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet ve minnetle anıyorum.

AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın “Kadını dışlayan bir toplum, gücünün ve potansiyelinin yarısından vazgeçmiş demektir.” anlayışıyla kadının cumhuriyet kazanımlarına tam olarak ulaşabilmesi için yirmi bir yıldır eğitimden çalışma hayatına, siyasetten kadın

haklarına kadar yüzlerce düzenleme ve kanunu hayata geçirdik. Cumhuriyet ülküsü temelinde inşa ettiğimiz Türkiye Yüzyılı'nda da durmadan çalışmaya devam edeceğiz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun, nice asırlara!

BAŞKAN – Konya Milletvekili Ünal Karaman...

89.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Şanlı Türk Bayrağı'mızın gölgesinde aziz Türk milletinin emeği, fedakârlığı, inanmışlığı, azmi ve kararlı duruşuyla büyüyen, vatan toprağına kök salan cumhuriyetimiz 1'inci asrını şan ve şerefle doldurmuştur. Cumhuriyet, millî iradenin hâkim kılınması, Türklüğün yüksek karakterinin devletleşmiş hâlidir. Cumhuriyet, istikbali koşulsuz istiklalde gören bir millî irade beyanıdır. En kıymetli emanetimiz olan Türk istiklal ve cumhuriyeti eğilmez başların, bükülmez bileklerin, yenilmez Türk evlatlarının elinde sonsuza dek yaşayacak ve nesillerden nesillere devredilecektir. Bizleri cumhuriyetin parlayan güneşine kavuşturan Büyük Atatürk başta olmak üzere cumhuriyetimizin kurucu iradesini, Millî Mücadele kahramanlarımızı, şehit ve gazilerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum. Var olsun milletimiz, yaşasın Cumhuriyetimiz!

BAŞKAN - Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal.

90.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, mülakata ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2023 mayıs ayında gerçekleşen genel seçimler öncesinde mülakat sisteminin kaldırılacağına yönelik, iktidarınız tarafından sözler verildi. Ancak yerel seçimlere az bir zaman kalmasına rağmen verilmiş olan sözler hâlen yerine getirilmedi. Birçok eğitim kurumunda ek ders karşılığı çalışan ücretli öğretmenlerimiz asgari ücretin dahi altında aldıkları maaşlarla yaşam mücadelesi veriyor. Oysa Türkiye'nin her köşesinde öğretmen açığının olduğunu hepimiz biliyoruz. KPSS'ye giren ve ataması yapılan öğretmen sayılarına, atanamayan öğretmenlerin sosyal medyadaki paylaşımlarına ve tarafımıza iletilen şikayetlere baktığımızda, adil, yeterli, hakkaniyetli, şeffaf ve sağlıklı bir atamanın yapılmadığını görüyoruz. Sınavlarda çok başarılı sonuçlar alan memur adaylarının mülakatlarda elendiğini biliyoruz. Bu adaletsizliğin ve haksızlığın bitirilmesini, ücretli öğretmenlerin kadroya geçirilmelerini, verilen sözlerin tutulmasını, ayrıca kamuda personel alımlarında mülakatların kaldırılmasını bekliyoruz.

BAŞKAN – Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin...

91.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, silah dipçiğiyle ağır yaralanan 14 yaşındaki Seyfullah Turan'a ilişkin açıklaması

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) – DTP'nin kapatılmasına karşı, 2009'da yapılan protesto eylemlerinde polis Bahadır Turan, 15 yaşındaki Seyfullah Turan'ı kafasına silah dipçiğiyle vurarak ağır yaraladı. Turan, günlerce yoğun bakımda kalırken polis hakkında kasten öldürmeye teşebbüs ve işkence suçundan dava açıldı. Polise meşru müdafaa hâli ve psikolojisinin bozuk olduğu gerekçesiyle altı ay yedi gün ceza verildi. Ceza para cezasına çevrildi. Yargıtayın onaması üzerine yapılan itiraz sonucunda AYM, Turan'ın yaşam hakkının ihlal edildiğine ilişkin başvuruyu kabul etti. Daha sonra Elâzığ 3. Ağır Ceza Mahkemesi, Polis Bahadır'a altı yıl üç ay gibi komik bir ceza verdi ancak polisin tutuklanmaması ve verilen bu hukuksuz karara karşı yapılan itiraz reddedildi. 100'üncü yıl Türkiye'sinde bu davada da hukukun üstünlüğü değil, üstünlerin hukuku karşımıza çıkmaktadır. 14 yaşındaki bir çocuğa yönelik polis şiddetine karşı on dört yıldır sürdürülen adalet mücadelesine karşı sessizliğini iktidar acaba ne zaman bozacak?

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Kıratlı...

92.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, bugün bu yüce Mecliste olmaktan her zamankinden daha fazla onur duyduğumu belirtmek isterim.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladığımız bugünlerde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimize ve ebediyete intikal etmiş gazilerimize Allah'tan rahmet dilerken minnet ve şükranlarımızı da ifade etmek isterim. Hayatta olan gazilerimize de sağlıklı ömürler diliyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde Türkiye Yüzyılı'mızda muasır medeniyetler seviyesine çıkardığımız ülkemizi dünyanın lider ülkelerinden biri hâline getirmek için el ve gönül birliği hâlinde çalışarak gelecek nesillere taşımak şehitlerimize ve gazilerimize minnet borcumuzdur. Bağımsızlığımızı daima muhafaza edecek, cumhuriyetimizi ilelebet yaşatacağız.

Tüm Türkiye'de hissedilen cumhuriyet coşkusunu bizler de Mersin'de coşkuyla kutladık ve yürekten hissettik. Tüm Mersinli hemşehrilerime sonsuz teşekkürlerimi sunuyor, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını en içten dileklerle kutluyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü.

93.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) – Teşekkürler Başkanım.

Emperyalistlerin pençesinde çırpınarak yok olmaktansa ataları gibi savaşıp ölmeyi tercih eden kahraman milletimizin iradesinin tecellisi olan cumhuriyetimizin 100'üncü yılını en içten dileklerle kutluyorum. Türkiye Yüzyılı hedefiyle çıktığımız bu yolda Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde geleceğin Türkiye'sini yaratmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Her zaman mazlumlara umut olmuş olan cumhuriyetimiz kimsesizlerin kimsesi vasfıyla milletimizin eşitliğini ve tam bağımsızlığını temsil etmektedir. Bir millet için kısa sayılabilecek yüz yıl gibi kısa bir sürede yapmış olduklarımızdan duyduğumuz gurur, daha büyük işler başaracağımıza inancımızın 2'nci yüzyılımızın teminatıdır. Bundan yüz yıl önce dünyanın en büyük kahramanlık destanını yazan şehitlerimizi rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurucu Meclisimizin tüm üyelerini saygıyla anıyorum.

Cumhuriyetimizin ilelebet payidar olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, Gazi Meclisimizi hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Meryem Göka...

94.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MERYEM GÖKA (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Şanla, şerefle ve sevinçle kutladığımız cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümünün ülkemiz ve aziz milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Köklü tarihimizden ve kadim değerlerimizden aldığımız ilhamla cumhuriyetimizi daha da güçlendirerek Türkiye Yüzyılı'nı hayata geçirdiğimiz bir döneme girdik. Hafta sonunda güzel Konya'mızda 50 ülkeden 400 yerel yönetim temsilcisinin katılımıyla büyük bir uluslararası etkinlik gerçekleştirdik. Türkiye Yüzyılı'nda Dünya Belediyeler Birliği Başkanlığı görevini devralan Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Uğur İbrahim Altay'ı tebrik ediyor ve Konya modeli belediyecilik yani AK PARTİ belediyeciliğinin en güzel örneklerini dünyayla buluşturacağına inanıyoruz.

Sayın milletvekilleri, İsrail'in, en temel insan haklarını ve uluslararası hukuku yok sayan ve soykırıma varan saldırılarını hepimiz lanetliyoruz. Tüm ülkeleri Gazze'de çocuklar, kadınlar ve masum sivillerle birlikte enkaz altında kalan insanlığın ortak değerlerine sahip çıkmaya çağırıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

95.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Espiye-Ericek yoluna ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Temsil ettiğim il olan Giresun'da 2020'de büyük bir sel felaketi yaşanmıştır. Yaşanan sel felaketinin bir yıl ardından Ulaştırma ve Altyapı Bakanı mağduriyetin kısa sürede giderildiğini, köprü ve yolların tamamlandığını açıklamıştı. Oysa şu an Espiye-Ericek yolunda ulaşımı aksatan eksiklikler acil çözüm bekliyor. Ayrıca, geçtiğimiz ay heyelanla kapanan Espiye-Ericek yolu hâlen açılmadı. Ana yolun heyelanlı bölgesinin bir an önce trafiğe açılması, yaklaşan yağışların ve kış koşullarının dikkate alınarak bir an önce mevcut yol için çözüm üretilmesini, daha fazla araç ve personelle yolun konforlu hâle getirilmesi için çalışma yürütülmesini bekliyoruz.

Temsil ettiğim Giresun ilinin Vekili olarak ilimin her türlü sorununun takipçisi olacağımı söylemek istiyor, Cumhuriyet Bayramı'mızı kutluyorum.

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer...

96.- *Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, cumhuriyetin 100'üncü yaşına ve 2'nci yüzyılında cumhuriyete ilişkin açıklaması*

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Büyük Önder'imiz Atatürk'ün mirası cumhuriyetimizin 100'üncü yaşı kutlu olsun. Cumhuriyet; bağımsızlıktır, gelecektir, umuttur, herkesin yaşam biçimine saygıdır, kadınların özgürlük güvencesidir, fırsat eşitliğidir. Cumhuriyet; kimsesizlerin kimsesidir, başımızı sokacağımız en güvenli çatıdır. 2'nci yüzyılında cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandıracağız. Ata'mızın hiç tereddüt etmeden cumhuriyetimizi emanet ettiği gençlerimiz, hayalini kurduğu şekilde bu topraklarda yaşayacak. Köylüyü, çiftiyi yeniden milletin efendisi yapacağız. Ata'mızın "Beni Türk hekimlerine emanet edin." dediği doktorlarımız, evrensel hekimlik değerleriyle görevlerini yapacak. Öğretmenlerimiz; alnı pak, başı dik yetiştirecek aydınlık yarınlarımızı ve en önemlisi, Türkiye Cumhuriyeti devleti var oldukça egemenlik, kayıtsız şartsız milletin olacak. Sözümüz: Cumhuriyetimiz, Ata'mızın izinde ilelebet yaşayacaktır. Yaşasın cumhuriyet, yaşasın Mustafa Kemal Atatürk!

BAŞKAN – Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal...

97.- *Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'ın, Giresunluların Millî Mücadele'ye verdiği desteğe ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması*

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – 19 Mayıs 1919'da "Ya istiklal ya ölüm!" düsturuyla başlayan mücadelemiz, 29 Ekim 1923'te meyvesini vermiş ve günümüzde dünyadaki mazlum milletlerin umudu olan cumhuriyetimiz ilan edilmiştir.

Bugün Gazze'de masumlara uygulanan mezalim, dün Sevr Anlaşması'yla bize uygulanmak istenmiş ancak Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki Türk milleti buna izin vermemiştir. Giresunlular da Millî Mücadele'ye Giresun'un gururu gazimiz Osman Ağa'mız ve Binbaşı Hüseyin Avni Alparslan komutasında 42'nci ve 47'nci gönüllü alayları kurarak destek vermiş, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün ilk muhafız alayı olma unvanını kazanmıştır; ruhları şad olsun,

Şanını anlatarak bitiremeyeceğimiz cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun!

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici...

98.- *Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması*

ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yaşını millet olarak güçlü, zengin ve köklü bir birikime sahip olmanın gururuyla kutluyoruz. Cumhuriyetimiz, bugün ilk asrını tamamlayıp adına "Türkiye Yüzyılı" dediğimiz 2'nci asrına yelken açıyor. Türkiye, bugün demokrasiden özgürlüklere, savunmadan ekonomiye, sağlıktan dış politikaya kadar her alanda başarıdan başarıya koşmaktadır. Ülkemizin önünü kesmeye yönelik içeriden ve dışarıdan gelen saldırılar, mücadele azmimizi güçlendirmekte, kararlılığımızı daha da artırmaktadır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyoner liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmekte kararlıyız.

Yüz dört yıl önce bugün Kahramanmaraş'ta düşmana ilk kurşunu atarak Millî Mücadele'nin ateşini yakan Sütçü İmam'dan ve zaferlerle dolu şanlı mazimizden cesaret alarak birlik, beraberlik ve kardeşlik içinde ortak geleceğimize doğru yürümeye devam edeceğiz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümünün ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere bütün şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

99.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına ulaşmanın, kurulan hayalleri gerçeğe dönüştürmenin ve yeni hedeflere emin adımlarla ilerlemenin gururunu yaşıyoruz. Artık kuruluş döneminden yükseliş dönemine geçtik, herkes kendi ilgi ve ihtisas alanında ülkemizi yükseltecek değerler üretmeli, uyuyanlar uyandırılmalı, oturanlar ayağa kalkmalı, Türkiye Yüzyılı'nın Kızılması'na doğru hep birlikte yürümeliyiz.

Ecdadımız “Beşiği sallayan el, dünyaya hükmeder.” demiş. Bizler, Türkiye Yüzyılı'nda nesillerimizi bilimin ve teknolojinin ışığında yetiştirerek ülkemizi uluslararası alanda daha etkin hâle getirmeliyiz. Modern zamanlarda insanlar şehirleri, şehirler de insanları inşa eder fikri kabul görmüştür. Türkiye Yüzyılı'nda her birimiz sorumluluklarımızı en iyi şekilde yerine getirerek ülkemizi daha da güçlendirmeliyiz. Geçmişte yaşadıklarımız, geleceğimizin yol haritası olmalıdır. Şimdi, Türkiye Yüzyılı vakti; hayırlar getirmesi dileğiyle.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan...

100.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, İsrail'in Filistin'e karşı kara harekâtına başladığına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, Filistin'de halka karşı büyük bir soykırım sonrası kara harekâtı başlamıştır. Buna karşı seyirci kalmak, insanlığa karşı bir vebaldir. Elbette Hükûmetin artık miting yapmaktan öte icraat yapması gerekir. Bugün, bu harekâta karşı asla seyirci kalamayız. Buraya sahip çıkmak, insani, vicdani, İslami, tarihi, millî görevimizdir. Bugün itibarıyla derhâl İsrail'le ilişkiler askıya alınmalı, Kürecik Radar Üssü kapatılmalı, İncirlik'in faaliyeti askıya alınmalı, ticari faaliyetler durdurulmalı, İsrail'e giden gemiler, gıda, yakıt ve su kesilmelidir. Bu konuda en küçük de olsa bir adım atılması gerekir. Bugün Meclis olarak buna bir duyarlılık göstermemiz son derece önemlidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Yakup Otgöz...

101.- Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

YAKUP OTGÖZ (Muğla) – Destansı bir Kurtuluş Savaşı'nın ardından ilan edilen cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmet ve minnetle yâd ediyorum. Cumhuriyetimiz emin ellerdedir ve Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır. Bu yıl da her zamanki coşkuyla Cumhuriyet Bayramı'mızı kutladık. 1919 yılında Atatürk'ün liderliğinde yakılan istiklal meşalesi, 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen cumhuriyetle taşlanmıştır. Ülkemiz içten ve dıştan yapılan tüm saldırılara, hain FETÖ terör örgütü tarafından gerçekleştirilen darbe girişimine rağmen dimdik ayakta. Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti için muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkma hedefini gerçekleştirme yolunda azim ve kararlılığa sahibiz. Bu kararlılıkla Cumhurbaşkanlığı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde büyüme ve geliştirmeye devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Ali İnci...

102.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün binlerce yıllık şanlı tarihimizin en önemli basamaklarından biri olan 29 Ekim 1923'te Türkiye'mizin cumhuriyetle taşlanması 100'üncü yılını kutluyoruz. Yüz yıl önce dünyada eşi görülmemiş bir zaferle kurulan cumhuriyetimiz; büyük bir milletin, güçlü iradenin, üstün bir fedakârlığın eseridir. Hepimiz için benzersiz bir gurur ve mutluluk vesilesi olan bu kutlu gün, vatan ve istiklal sevdalısı milletimizin tarih sahnesinde yeniden şahlanışının yıl dönümüdür. Bu vesileyle başta cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları olmak üzere bu cennet vatan uğruna fedakârlıktan kaçınmayan, seve seve canını, varlığını

feda eden aziz ecdadımızı rahmetle ve minnetle anıyor, önümüzdeki asrı da Türkiye Yüzyılı'yla taçlandırmak temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan...

103.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayarak sözlerime başlıyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladığımız bu günlerde, Cumhurbaşkanımızın en büyük hayallerinden biri olan şehir hastaneleri halkasına Gaziantep'te yeni bir hastane eklenmiştir. Gaziantep Şehir Hastanemiz; 1.875 yatak kapasitesi, 335 polikliniği, 250 yoğun bakım yatağı, 30 diyaliz yatağı, 64 ameliyathaneye 638 bin metrekarre kapalı alanda hizmet vermeye başlamıştır. Şehrimize, bölgemize ve ülkemize hayırlı olsun.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Bozan...

104.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, cumhuriyetin ilk yüzyılının Kürtleri ve kürdistanı inkâr etmekle geçtiğine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, cumhuriyetin ilk yüzyılı, Kürtleri ve kürdistanı inkâr etmekle geçti, 2'nci yüzyıla girerken bu inkâr devam ediyor. Kimse inkârla boşuna heveslenmesin, kürdistan hakikattir, hakikat değişmez. Ben Kürt'üm, doğduğum toprakların adı da kürdistanıdır. Bu hakikati bir de Sayın Cumhurbaşkanının Meclisten dile getirdiği sözlerle anlatayım, belki daha iyi anlaşılır: “‘Kürdistan’ kelimesini o Meclis zabıtlarında görecekler. Kendi tarihini bilmeyen, kendi tarihini okumayan, cehalet ve karanlıktan başka hiçbir şey söylemez. Şöyle biraz daha geçmişe, Osmanlı'ya gittiğiniz zaman, Doğu ve Güneydoğu'nun kürdistan eyaleti olduğunu görecekler. Doğu Karadeniz'in lazistan eyaleti olduğunu görecekler. Bunlar, bizim tarihimizin bize devrettiği mirastır, bunları görmemezlikten gelemezsiniz.” Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 19/11/2013.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın...

105.- İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

DERYA AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yılını milletçe büyük bir gurur ve coşkuyla kutladık. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, özellikle cumhuriyetin kuruluş yıl dönümleri için düzenlenen törenlerle tüm dünyaya kurduğu cumhuriyetin emin ellerde olduğunu göstererek cumhuriyet düşmanlarına gerekli mesajları her daim vermiştir, bizler de cumhuriyetimizi her daim güçlü kılabilirmeliyiz. Bunu gerçekleştirmek için de dünyada her alanda baş döndürücü bir hızla yaşanan gelişmelerin tam merkezinde yer almak ve bütün bilim dallarında ileri gitmek, bulunduğumuz coğrafyada söz sahibi olmak gerekmektedir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde çıkmış olduğumuz Türkiye Yüzyılı vizyonu için AK PARTİ olarak var gücümüzle çalışıp Türkiye'yi bugünden daha güçlü hâle getirmeye kararlı ve azimliyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar...

106.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, cumhuriyetin demokrasiyle buluşamadığına ve Gazze'de çekilen acıya ilişkin açıklaması

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) – Cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünde Anadolu'nun tam ortasında Kayseri'deydim, halkın gösterisine tanık oldum. Aynı gün akşamüstü donanmanın 100 gemiyle İstanbul Boğazı'ndan geçişini izledim; ondan daha etkilisi, sokakları dolduran on binler oldu. İstanbul'daki coşku, yüz yıl önce duyulan minnetten ziyade yüz yıl sonra geldiğimiz demokrasi özleminin göstergesiydi. Cumhuriyet, ilan edileli yüz yıl geçti ama demokrasiyle buluşamadı. Cumhuriyeti demokrasiyle buluşturmak en büyük ödevimizdir.

Bu vesileyle cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünde Gazze'de çekilen acıyı, ızdırabı da unutmamalıyız. Gazze'de kaybedilen Filistinli canlar nüfus oranına vurulursa Türkiye'de 500 bin

kişinin hayatını kaybetmesine denktir. Cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünde ülkemizde demokrasi, bölgemizde barış özlemiyle.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen...

107.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Demokrasi Endeksi'nde Türkiye'nin yerine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – AKP'li Cumhurbaşkanı ve AKP milletvekilleri bir Türkiye Yüzyılı masalı tutturmuş, gidiyorlar. Oysa Demokrasi Endeksi'nde Türkiye 2012 yılında 87'nci sıradayken 2021 yılında 103'üncü sıraya gelmiş, gerilemiştir. Bu günlerde Sayın Cumhurbaşkanı; özgürlükçü, sivil Anayasa'dan bahsediyor; daha dün Antalya'da Türkiye hakkında düşüncesini dile getiren bir öğretmen bu nedenle tutuklanmıştır. AKP'nin bütün çabalarına rağmen Türk halkı; demokratik, laik cumhuriyete sahip çıkmıştır, çıkmaya devam edecektir. Yaşasın laik, demokratik Türkiye Cumhuriyeti! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Şengül Karslı...

108.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gururla, şerefle, sevinçle kutladığımız cumhuriyetimizin 100'üncü yılını bir kez daha tebrik ediyor, ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Pazar günü yaşadığımız bu birlikte olma, beraber başarma coşkusunu siyasetten sokaklara, okullardan evlere kadar toplumun her alanında canlı tutmalıyız. Bugün dosta güven veren, mazlumu himaye eden, düşmana korku salan Türkiye; yalnızca 814 bin kilometrenin değil, Türkistan'dan Somali'ye, Endülüs'ten Bosna'ya, Üsküp'ten Kosova'ya, Kırım'a kadar uzanan bir gönül coğrafyasının vücut bulmuş hâlidir. Türkiye Yüzyılı'nda da dünyada lider, teknolojide üstün ve millî sanayide güçlü ülke hedefini daha ileriye götürmek için çalışmaya devam edeceğimizin kararlılığıyla bin yıldır vatan topraklarının müdafaası için toprağa düşen aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere istiklal ve istikbal mücadelesinin tüm kahramanlarını şükranla yâd ediyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

109.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, cumhuriyetin 100'üncü yılında ifade özgürlüğünü askıya alan uygulamalara ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir öğretmenimize cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlamaları kapsamında bir kolejde yaptığı konuşma nedeniyle idari işlem başlatıldı. Bununla da yetinilmeyip cumhuriyetçi söylemlerini hazmedemeyenler tarafından sosyal medya lincine uğradı ve ardından gözaltına alındı. Yine, KYK yurdunda asansör faciası nedeniyle vefat eden evladımız için demokratik protesto hakkını kullanan üniversite öğrencilerimize soruşturma açılıyor. Cumhuriyetimizin 1'inci asrına ulaştığı ilk günlerde ifade özgürlüğünün askıya alınması kabul edilemez; öğretmenlerimizin, öğrencilerimizin, düşüncelerini dile getirmeleri nedeniyle cezalandırılması kabul edilemez. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bu tür uygulamalar, Türkiye'ye yakışmamaktadır. Çok seslilik; renktir, demokrasidir. Buradan tüm yetkililere seslenmek istiyorum: Bu tür uygulamalardan lütfen derhâl vazgeçelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Ömer Özmen...

110.- Aydın Milletvekili Ömer Özmen'in, İsrail'in Gazze'deki saldırılarına, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

ÖMER ÖZMEN (Aydın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, işgalci İsrail'in Gazze'de masum sivillere yönelik saldırılarıyla binlerce insanı katletmesinin insanlık suçu olduğunu ifade ediyor, her birine Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Devletimizin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümüne ulaşmanın onurunu hep birlikte yaşarken başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, İstiklal Harbi'mizin tüm kahramanlarını saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

Dünyanın adaletten ve hakikatten hızla uzaklaştığı bu dönemde hakkın ve hakikatin öncüsü olmaya devam ediyoruz. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde cumhuriyetimizin 100'üncü yılında çok daha güçlü adımlar atmaya devam edeceğiz. Millet olarak büyük fedakârlıklar sonucu kurulan ülkemizin küresel ölçekte bir güç hâline gelen konumunu, milletimizin sarsılmaz kardeşliğini kararlılıkla koruyacak ve geliştireceğiz, buna mâni olmak isteyenlere asla fırsat vermeyeceğiz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun en önemli hedeflerinden biri olan sivil ve özgürlükçü bir anayasa oluşturmak istediğimizi de ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Düzce Milletvekili Talih Özcan...

111.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, Düzce'de hastanelerin yetersizliğine ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Düzce'de hastanelerin yetersizliği, yatak sayısının az olması, uzman doktor açığı, hastanelerimizde verilen hizmetleri aksatmaktadır. Düzce Atatürk Devlet Hastanesi ve üniversite hastanelerinin özellikle çocuk hastalıkları, kadın doğum, onkoloji ve yoğun bakım üniteleri talepleri karşılayamıyor. Yakın zamanda doktor atamaları yapılmış olsa da uzman doktor ihtiyacı hâlâ devam ediyor. Düzce'de kanser hastaları için PET görüntüleme ve radyoloji hizmetleri maalesef verilemiyor. Hastalar başka illere sevk ediliyor. Hastalarımız büyük zorluklar yaşıyor. Düzce'ye acilen görüntüleme cihazları, kemoterapi ve radyoterapi imkânları sağlanmalı, insanlarımız bu çileden kurtarılmalıdır. Noksanların tamamlanması için Sağlık Bakanlığına çağırda bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan.

112.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, cumhuriyetin ilanının 100'üncü yılına, İstanbul'da düzenlenen Filistin'e destek mitingine ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin ilanının 100'üncü yılını büyük bir gururla kutladık. Tüm yurttta olduğu gibi Tekirdağ'da da çok coşkulu ve heyecanlı kutlamalara şahitlik ettik.

Empati yoksunu bazı gruplar, kutlamaların yeterli coşkuyla yapılmadığı eleştirilerini yaptılar. Ancak akliselim her vatandaşımız yaşanan katliamlar, kendi öz vatanlarında parya ilan edilen ve haklı mücadeleleri terörizmle yaftalanan Filistinli kardeşlerimizin acıları henüz taptaze dururken, bu kutlamaların biraz buruk ama umut dolu geçmesini de doğal karşıladı.

Cumhuriyetimizin ilanının 100'üncü yılında İstanbul'da 1,5 milyonu aşkın duyarlı vatandaşın Filistin'e destek mitinginde bir araya gelmesi, Müslüman coğrafyamız için çok önemliydi. Burada yaşanan duygu yoğunluğunun kısa bir süre sonra karşılığı mutlaka olacaktır.

Dünya, 5'ten büyüktür; daha adil bir dünya mümkündür. Türkiye Yüzyılı başlamıştır, hız kesmeden de devam edecektir.

Buradan Sayın Cumhurbaşkanımıza selam eder, davasını daha da yukarılara taşıma sözü verir ve Gazi Meclisimizi sevgi ve saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent...

113.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, On İkinci Kalkınma Planı'na ve Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun.

100'üncü yılımızda, dünden bu yana Meclis çatısı altında On İkinci Kalkınma Planı üzerine yapılan konuşmaları dinliyoruz. Neler var bu Kalkınma Planı'nın içinde? Yirmi yıllık iktidarında hukukun üstünlüğünü tesis edememiş bir iktidarın hukukun üstünlüğü, demokrasi, temel hak ve hürriyetlerin

güçlendirilmesiyle ilgili kâğıt üstündeki hedefleri. Gerçeklere baktığımızda ise Anayasa Mahkemesi kararlarını dahi uygulamayan, talimatlarla çalışan mahkemeleri görüyoruz.

Bugün halkın iradesiyle seçilmiş, milletvekili olmaya hak kazanmış bir partinin 4 vekilini de Mecliste göremiyoruz. Çünkü bu vekillerden birisi, hukuk hiçe sayılarak tutuklu, diğer 3'ü ise Can Atalay'ın tutukluluğunun son bulması için direniyor.

Uyamayacağınız hedefleri anlatmaya son verin, Can'ı serbest bırakın.

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Yüksel Arslan...

114.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin kendileri için sadece bir yönetim biçimi olmadığına ilişkin açıklaması

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 50'nci, 75'inci ve 100'üncü yıllarını görmeyi Allah bizlere nasip etti.

Cumhuriyet; bizim için sadece bir yönetim biçimi değildir, Türk'ün hapsedilmek istendiği yeni Ergenekon'dan çıktığını yedi düvele göstermesidir. Cumhuriyet, Türk milleti gerçeğini esas alarak millî bir devlet inşa etmektir. Bir avuç Türk milliyetçisinin boynunda idam fermanıyla Türk milletinin var olma mücadelesine önderlik etmesidir cumhuriyet. Cumhuriyetin kurucu fikri Türk milliyetçiliğinin suç sayılmaya başlandığı son zamanlar, ülkemizi yönetenler eliyle uygulanan karartmaların en ağırının yaşandığı ortamdır.

Türk İstiklal Savaşı ve Türkiye Cumhuriyeti, Türk'ün son yüzyıllardaki en büyük mucizesidir. Buna hasımlık edenler, yan gözle bakanlar, değerini anlamayanlar ve de sessiz kalanlar geçip gideceklerdir; Türk milleti, yeni başarı ve mucizelerle yaşamaya devam edecektir. Taş kırılır, tunç erir ama Türklük ebedidir.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin...

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu...

115.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacaklarına ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) – Teşekkürler.

2'nci yüzyılında cumhuriyeti demokrasiyle buluşturacağız. Cumhuriyetin geçen yüzyılı, Kürt ve Aleviler başta olmak üzere farklı kimlik ve inançtan her kesime dönük inkâr, asimilasyon ve katliamlarla geçmiştir ve bu savaş politikaları çok yönlü olarak günümüzde devam ettirilmektedir. Dincilik, milliyetçilik, cinsiyetçilik ile tekçilik üzerinden hak ve özgürlükler yok sayılmıştır. Kürt sorunu güvenlik sorunu değildir, ne Kürt sorunu ne de kürdistan bu ülkede bir güvenlik sorunu değildir; özgürlük ve eşitlik sorunudur.

Barışın ve özgürlüğün inşası için insanlık suçu olan İmralı tecridine son verilmeli, hakikatlerle yüzleşilmeli, katliamların sorumluları yargılanmalıdır.

2'nci yüzyılda cumhuriyeti demokratikleştireceğiz. "...”(*)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt...

116.- Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

SAFFET BOZKURT (Zonguldak) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Büyük bir istiklal mücadelesinin ardından 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünü millet olarak hep birlikte kutlamanın onur ve gururunu yaşıyoruz. Cumhuriyet, Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde istiklali ve istikbali uğruna ölüme meydan okuyan, millî ve manevi değerlerini çiğnetmeyen, her türlü zorluk ve yokluğa rağmen Kurtuluş Savaşı'mızı eşsiz bir zaferle taçlandıran kahraman ecdadımızın bizlere emanetidir. O nedenle, bugün bize düşen en önemli görev Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak, muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarmak ve gelecek nesillere güvenle teslim etmektir.

Birlik ve beraberlik içerisinde kurduğumuz Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar kalmasını sağlamak için hep birlikte var gücümüzle çalışmak şiarımız olmalıdır.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Cumhuriyetimizin kurucusu başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, silah arkadaşlarını, kanlarıyla bu toprakları vatan yapan aziz şehitlerimizi, kahraman gazilerimizi sonsuz şükran ve rahmetle anıyor, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını en içten dileklerle kutluyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Aliye Coşar...

117.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Antalya'da Cumhuriyet Bayramı'nda yaptığı konuşma nedeniyle bir öğretmenin gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) – Kimsesizlerin kimsesi cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun.

Hatay Milletvekili Can Atalay'ın tutsaklığının son bulması gerekirken hâlâ serbest bırakılmamıştır. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararını uygulamamaktadır. Anayasa Mahkemesinin kararı derhâl uygulanmalı, meslektaşımız Can Atalay serbest bırakılmalıdır.

Ayrıca, Antalya'da Cumhuriyet Bayramı törenlerinde cumhuriyet üzerine yaptığı açıklamalar nedeniyle bir öğretmenimiz dün gözüaltına alınmıştır. Her gün cumhuriyet değerlerine hakaret edenlere karşı sessiz kalan kolluk ve yargı, doğruları söyleyen bir cumhuriyet öğretmenin yakalamakla gurur duymaktadır.

Cumhuriyetin 100'üncü yılını geride bırakıp 2'nci yüzyılına AKP'nin halkın iradesini gasbetmesi, cumhuriyet değerlerini göz ardı etmesiyle giriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz...

118.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Çanakkale'nin mücadelenin adı olduğuna ilişkin açıklaması

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

Çanakkale, cumhuriyetin ön sözünün yazıldığı yer. Çanakkale, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün tarih sahnesine çıktığı ve mührünü vurduğu yer. Dolayısıyla, Çanakkale'den cumhuriyeti kutlamış olalım.

Çanakkale, hep beraber “Düşman bu topraklara ayak basmasın, ezan susmasın, bayrak inmesin.” diyen mücadelenin adıdır. Dolayısıyla, cumhuriyetin başkentidir. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında inşallah, bu çağın Türk çağı olması temennisiyle Meclisimizi selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı...

119.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Zonguldak'ta yapılan kutlamalara ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MUAMMER AVCI (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kökü ezelde, dalları ebedette uluçlarımız cumhuriyetimizin 100'üncü yılını şan, şeref ve büyük bir gururla kutladık.

Üretimin ve emeğin başkenti olarak yüz yıllık mazide taş kömürü ocakları, termik santralleri, demir çelik fabrikalarıyla ülkemizin sanayileşmesinde lokomotif olmuş, her karış toprağı madencilerimizin alın teriyle kucaklanmış ve 2'nci yüzyılda Filyos doğal gazının tam kapasiteye ulaşmasıyla yeniden enerjinin üssü olacak olan Zonguldak'ımızda büyük bir heyecan içerisinde cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladık.

Emsalsiz zaferimiz İstiklal Harbi'nin ardından imkânsızlıklar içerisinde gerçekleştirilen kuruluşu müteakip muasır medeniyetler seviyesine hızla yükselen ülkemizin inanıyorum ki gelecek yüzyılı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı olarak inşa edilecektir.

Bu düşüncelerle, yüzyıllar boyu payidar kalacak cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, ülkemize, aziz ve asil milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

BAŞKAN – Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal...

120.- Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Binlerce yıllık devlet geleneğimizin yeni bir halkası olan cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamanın mutluluğunu, bahtıyarlığını hep birlikte yaşıyoruz. Adım attığımız bu yeni yüzyılda, köklü tarihimizden ve kadim değerlerimizden aldığımız ilhamla cumhuriyetimizi yeni asrına hazırlamanın gayreti içinde olacağız. Yeni yüzyılda darbelerin, e-muhtıraların olmadığı, demokrasinin, insan haklarının, özgürlüklerin dünden daha güçlü bir şekilde yer bulduğu yeni bir yüzyılı inşa etmenin bilinci ve sorumluluğuyla çalışmak zorundayız.

Bu azim ve kararlılıkla cumhuriyetimizin yeni yüzyılını kutluyor, Gazi Mustafa Kemal'i, silah arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar...

121.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, 30 Ekim 2020'de İzmir ili Seferihisar ilçesi açıklarında meydana gelen depreme ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

30 Ekim 2020'de, İzmir'in Seferihisar ilçesi açıklarında 6,6 büyüklüğünde yaşanan ve yüreklerimizi yakan depremin üzerinden üç yıl geçti. 117 canımızı kaybettiğimiz, yüzlerce insanımızın yaralanmasına neden olan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, bu felaketten yaralı kurtulanlara sağlıklı, uzun ömür diliyorum.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde, bir milletin destansı mücadelesi olan İstiklal Harbi'mizin cumhuriyetle taçlandırıldığı cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun.

Başta kurucumuz Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere cumhuriyetimizi kuran tüm kahramanlarımızı, bu toprakları bizlere vatan kılanları rahmet ve minnetle anıyorum

BAŞKAN – Çankırı Milletvekili Pelin Yılık...

122.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, cumhuriyetin kabulüyle Türk kadınına verilen haklara ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

PELİN YILIK (Çankırı) - Cumhuriyetimizin kabulüyle, Türk kadınına hukuksal ve siyasi katılım anlamında tüm dünyaya örnek teşkil eden haklar verilmiştir. Binlerce yıllık Türk kültürünün yetiştirdiği milyonlarca Türk kadını; sanatçı, bilim insanı, eğitimci, yönetici, iş kadını gibi görevlerle büyük başarılar göstermekte, üstün nitelikleriyle, ulusal ve uluslararası camiada takdir görmektedir.

Bugün şanlı geçmişinden aldığı feyzle Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında siyasi temsil görevini üstlenmiş bir cumhuriyet kadını olarak, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e sonsuz teşekkürü borç biliyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını yürekten kutluyorum

Seçim bölgem olan Çankırı'da cumhuriyet coşkusunu yüksek millî ve manevi bilinçle yaşayan hemşehrilerime teşekkür ediyorum. Başta aziz Atatürk olmak üzere kurucu kahramanları ve aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Adnan Beker...

123.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve cumhuriyetin kendileri için sadece bir yönetim biçimi olmadığına ilişkin açıklaması

ADNAN BEKER (Ankara) - Geçtiğimiz gün Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını hep beraber, coşku içinde kutladık. Elinde bastonu, kucağında bebeğiyle Anıtkabir'i ziyaret ederek, yaklaşık 1,5 milyon katılımcıyla rekor kıran yüce Türk milletine teşekkür ediyorum.

Cumhuriyetimiz bizim için sadece bir yönetim biçimi değildir, Ankara Solfasol'daki kömürücü Adnan'ı Ankara Milletvekili Adnan Beker yapan iradedir, İzmit'in Gündoğdu köyünde fakir bir ailenin kızı olan Meral'i Genel Başkanımız Meral Akşener yapan iradedir, mütevazı bir kıyı kaptanı Ahmet Erdoğan'ın oğlu Tayyip'i Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yapan irade de bu iradedir. Cumhuriyetimizin bizlere yüklediği sorumluluğun farkında olarak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı yolda bu değerleri korumak ve geliştirmek hepimizin görevidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

124.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına ve bütçe maratonunun başladığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını tüm ülke olarak büyük bir coşkuyla kutladık. Buradan, başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarını, şehitlerimizi ve gazilerimizi şükranla ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçe maratonu başladı ancak başarısız ekonomi yönetimi sonucu kayıt dışı yolsuzluk ve rantçılarla baş edemeyen Hükümet, çareyi az kazanandan çok vergi alarak görmekte ne yazık ki. Üzülerek belirtmek isterim ki 2024 bütçesi vatandaşı sömürme, garibanı yoksulluğa mahkûm etme, dar gelirliyi, işçiyi, memuru ve emekliyi açlık sınırında yaşamaya zorlayan bir vergi bütçesidir. Hakça paylaşılan, üretimle büyüyen, demokrasinin, liyakatin ve adaletin sağlandığı bir Türkiye bu bakış açısıyla hayal oldu, maalesef. Umarım, Meclis olarak, bize getirilen bütçenin onay makamı olmak dışında geniş halk kitlelerine yüklenen bu bütçede gerekli düzenlemeleri yaparız diyor, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

125.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emperyalist işgale karşı dünyanın ilk kurtuluş mücadelesini vererek binlerce yıllık tarihsel geçmişe sahip asil Türk milletini yeniden ayağa kaldıran, mazlum milletlere örnek olan bu mücadelenin ölümsüz kahramanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, bu toprakları bizlere yeniden vatan yapan ve bugün olmuş, canını esirgemeyen aziz şehitlerimizi, kahraman gazilerimizi bir kez daha minnet ve şükranla anıyorum.

2'nci yüzyılımızın başlangıcında görev üstlenen 28'inci Dönem Meclisimizin bir üyesi olarak cumhuriyetimizin 100'üncü şeref yılını gururla kutluyor, tam bağımsız Türkiye hedefine yönelik çalışmalarında üstün başarı dilekleriyle asil milletimizin her bir ferdi ve yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan...

126.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye'nin Filistin'in haklı davasında her zaman arkasında olduğuna ilişkin açıklaması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını en kalbi duygularıyla kutluyorum.

Filistin topraklarında insan hakları çiğneniyor, camiler, kiliseler, hastaneler bombalanıyor, masumlar ölüyor, tüm kutsallar ayaklar altına alınıyor ve maalesef, çağdaş dünya sadece izliyor. Türkiye olarak Filistinli kardeşlerimizin haklı davalarının her zaman arkasında olduğumuzu, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, 28 Ekim Cumartesi günü büyük Filistin mitinginde 1,5 milyondan fazla vatandaşımız bir araya gelerek bir kez daha İstanbul'dan tüm dünyaya haykırdık. Sayın Cumhurbaşkanımızın sözüyle, insanlık tarihinin hiçbir döneminde zalimin zulmünün sonsuza dek sürdüğü baki değildir, İsrail'in tam yetmiş beş yıldır kesintisiz her gün sürdürdüğü zulüm de elbet bir gün bitecektir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve ara buluculuğuyla bu zulmün de biteceğine inanıyor, bu vesileyle, başta Gazze olmak üzere Hilal-i

Ahmerden bu yana dünyanın dört bir yanında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Cumhur Uzun...

127.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılında birçok yetişmiş insan gücünün beyin göçü vermek suretiyle kaybedildiğine ilişkin açıklaması

CUMHUR UZUN (Muğla) – Hepimizin bildiği gibi yeni akademik yıl başladı ve fakat cumhuriyetin 100'üncü yılında, uzmanlık alanı başta kimya, tıp, biyoloji ve yazılım olmak üzere birçok yetişmiş insan gücümüzü beyin göçü vermek suretiyle kaybediyoruz. Özellikle son dönemde, zor şartlarda

düşük ücretlerle çalıştırılan akademisyenlerimiz ülkemizi bir bir terk ediyor. En temel gereksinimlerini dahi karşılamakta zorlanan akademisyenlerimiz, ekonomik ve sosyal açıdan büyük sıkıntı içerisinde sorunlarına çözüm bekliyorlar. Yapılan araştırmalara göre yurt dışına giden akademisyenlerimizin sayısı 12 bin. Akademik liyakat ve mobbing sorunu büyük boyutta. En önemlisi ise ekonomik sorunlar. Geçim sıkıntısı yaşayan akademisyenlerimiz bilime odaklanamaz hâle geldiler. İktidarı bir an önce bu sorunları çözmek ve bu çözümü üretecek düzenlemeler yapmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı...

128.- Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı'nın, AK PARTİ iktidarının gerçekleştirdiklerine ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 2'nci asrına kapı aralamış bulunmaktayız. Geçen yüzyılın son yirmi iki yılı Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ'mizin iktidarıyla geçmiştir. Demokratik yollarla seçilen en uzun ve kesintisiz iktidar olma özelliğine sahip partimiz, askerî ve yargı vesayeti dâhil her türlü vesayete meydan okuyarak bitmesini sağlamış, millet iradesinin tam uygulanmasıyla cumhuriyetin yılmaz savunucusu olmuştur. Son yirmi iki yılda savunmadan enerjiye, sağlıktan eğitime, ulaşımdan altyapıya, turizmden sanayiye kadar daha birçok alanda atılımlar gerçekleştiren iktidarımız, milletimize sayısız hizmetler yaparak cumhuriyete en büyük katkıyı sunmuştur, bundan sonra da aynı kararlılık ve hizmet aşkıyla yeni yüzyılın Türkiye Yüzyılı olması için Cumhurbaşkanımızın liderliğinde çalışmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç...

129.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Cumhurbaşkanının İsveç'in NATO'ya katılım protokolünü Meclise göndermesine ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere, Sayın Cumhurbaşkanı İsveç'in NATO'ya katılım protokolünü Meclise gönderdi. Sormadan edemiyoruz: İfade özgürlüğü adı altında mukaddesatımıza saldırılmasına göz yuman İsveç'in NATO üyeliğinin ne acelesi var? İsveç'in NATO üyeliği size verilmiş bir ödev midir? NATO ırkçı emperyalizmin silahlı gücüdür, topraklarımız üzerinde akan bir damla kanı bile durdurmamış, aksine coğrafyamızın parçalanmasına yol açmıştır. İsveç yönetimi ve diğer Batılı ülkeler, İsrail'in Gazze'deki soykırımına karşı herhangi bir tepki göstermiyorlar, aksine bu ülke yönetimleri İsrail'in suç ortağı olmaktan çekinmiyorlar. Bizler, Gazze'de her gün katledilen çocuklar için sizden somut bir adım bekliyoruz ancak siz verilen ödevleri yapmakla meşgulsünüz. Bırakın şimdi İsveç'i de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan...

130.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, AK PARTİ'nin Nevşehir'e yaptığı kara yolu yatırımlarına ilişkin açıklaması

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, "Yol medeniyettir." şiarıyla durmadan çalıştığımız Anadolu'nun incisi Nevşehir'imizde toplam 532 kilometre kara yolumuz bulunmaktadır. Hükümetimiz, ilimizdeki kara yollarına son yirmi yılda toplam 8 milyar lira yatırım yapmıştır. Seçtiğimiz günden itibaren İl Başkanımız, Belediye Başkanımız ve AK PARTİ milletvekilleri olarak süreci takip ettiğimiz kuzeybatı çevre yolumuzdaki ilerlemeyi paylaşmak isterim. Ulaştırma ve Altyapı Bakanımızla görüşmek suretiyle, öncelikli olarak 18 uygulamasında sona geldik, ardından yatırım planına aldırarak sürecin sonunda ilk kazmayı vuracağız. Biz AK PARTİ olarak biliyoruz ki sorun çözme makamında olanların sorunları çözmek için uğraşmak yerine şikâyet etmesi sorunun ta kendisidir. Biz sorun konuşmayacak, sorun çözeceğiz.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç...

131.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve 31 Ekim kadın vekillerin ilk defa Meclise başörtülü girebildikleri günün yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını tüm Türkiye tek yürek coşkuyla kutladık. Dünden bugüne, AK PARTİ olarak, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Gazi Mustafa Kemal'in muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkma hedefiyle reform niteliğinde adımlar attık, bundan sonra da Türkiye Yüzyılı'nda millet ile devletin kucaklaştığı yeni anayasayı milletimizle birlikte hayata geçireceğimize yürekten inanıyorum.

Bugün aynı zamanda 31 Ekim, başörtülü kadın vekillerin ilk defa Meclise girebildikleri gün. Çok şükür ki cumhuriyetimizin 100'üncü yılında artık tüm kadınlar hiçbir ayrımcılığa uğramadan seçilme hakkını kullanabiliyor. Kadın-erkek omuz omuza daha nice yüz yıllara ulaşacağına inşallah.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mardin Milletvekili George Aslan...

132.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, cumhuriyetin öteki yüzüne ilişkin açıklaması

GEORGE ASLAN (Mardin) – Cumhuriyet, maalesef ki devletin ulusunun tek bir etnik ve dinsel bütünden oluştuğunu kabul eden, diğer halkları ve inançları reddeden bir anlayışla kuruldu. Bu anlayış, Ermeni, Rum ve Asuri-Süryanileri yok etme noktasına getirmiş, aynı zamanda ülkenin çok kültürlü yapısını da ortadan kaldırmıştır. Hristiyan halkların Anadolu ve Mezopotamya topraklarından tasfiyesi, ekonomik gelişmişlik başta olmak üzere ülkenin pek çok alanda da geriye gitmesine neden olmuştur. Yüz yıl geçmesine rağmen bugün hâlen demokratikleşmemiş bir cumhuriyetten söz ediliyorsa bu, Hristiyan halkların yok oluşundan bağımsız değildir. Cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümü kutlanırken bir yandan da cumhuriyetin öteki yüzünü sorgulamamız gerekmektedir.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy...

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Benim söz talebim yok.

BAŞKAN – Peki.

Bolu Milletvekili İsmail Akgül...

133.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Türkiye Cumhuriyeti muazzam bir fedakârlığın, muhteşem bir mücadele azminin eseridir. Türk milleti istiklalini perdeleyen, hürriyet onurunu zedeleyen her türlü saldırıya karşı kahramanca direnmiş, kurtuluş destanını şehit ve gazilerin fedakârlığıyla yazmıştır. Türk milleti işgal ve esarete boyun eğmemiş, cumhuriyet fikrinin aydınlatıldığı yolda geleceğini inşa etmiştir. Türklüğün özgür ve bağımsız ruhuna en uygun yönetim biçimi olarak cumhuriyet, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün en büyük eseri, Türk milletine yüz yıllık emanetidir. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır. Cumhuriyet, Türklüğün yeni yüzyılında yeni yolumuzu aydınlatan ışığımız, Gazi Mustafa Kemal Atatürk yine yolumuzu gösteren gökbörümüz olmaya devam edecektir. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi ve kurucu kahramanlarımızı rahmet ve saygıyla anıyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı yüce Türk milletine kutlu olsun.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş...

134.- Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Bayramı'mızı ve cumhuriyetimizin 100'üncü yılını ülkemizin dört bir yanında büyük bir coşkuyla kutladık. Türkiye Cumhuriyeti binlerce yıldır elden ele, gönülden gönüle ve nesilden nesile aktarılan ortak hazinemizdir. Çok zor şartlarda kurduğumuz Türkiye Cumhuriyet'imizi, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine taşımak ve geleceğimiz için rehber olacak olan sivil, özgürlükçü, kuşatıcı yeni bir anayasa için tam bağımsızlık ilkesi doğrultusunda Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla var gücümüzle çalışacağız.

Başta cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile silah arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak...

135.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın, cumhuriyetin 100'üncü yaşında yine emperyalist çevrilmenin içinde olduğuna ilişkin açıklaması

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) - Yüce Meclisi selamlayarak başlıyorum.

Cumhuriyet 100'üncü yaşında ve yine aynı, tam yüz yıl önceki gibi aynı emperyalist çevrilmenin içerisinde, Akdeniz'de etrafımızı tutanlar, şimdi, artık yanlarına bir de küçük bir terör devletini alarak yeni bir şeye başladılar. Ben onların hepsine şöyle bir hatırlatma yapmak istiyorum: Efendim, 1534 yılında Barbaros Hayrettin Paşa İstanbul'u ziyaret etti. 1534 yılının Mayıs ayında, daha doğrusu 1533 yılının sonunda ama 1534 yılında İstanbul'u ziyaretinden sonra Kanuni kendisine 40 parçalık bir donanma vererek geri gönderdi, kendisi hem de Cezayir Beylerbeyi oldu ve peşinden size şunu söylüyorum: 29 Ekimde Türkiye 100 gemiyle, donanmayla ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Metin Ergun...

136.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türk millî kimliğine ilişkin açıklaması

METİN ERGUN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, başta Büyük Atatürk olmak üzere tüm kahramanlarımızı saygı ve rahmetle anıyorum.

Cumhuriyet milleti ve milletleşmeyi sosyolojik anlamda bir kültürleşme olarak kabul eder ve bundan dolayı Türklüğü etnisiteye indirgemez ve öyle görmez. Cumhuriyet etnik ve dinsel ayrımlara dayalı demografik çeşitliliği ve bölünmeyi değil, Türk vatandaşlığı ortak paydasına dayalı Türk millî kimliğiyle bütünleşmeyi öngörür. Cumhuriyetle kavgalı olanların Türk kimliğini hedef almasının nedeni budur çünkü Türk kimliği cumhuriyetimizin çelik çekirdeğidir. Bu yüzden Türk millî kimliğini savunmak cumhuriyeti ve kuruluş felsefesini savunmaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

137.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, CHP'li eski bir milletvekilinin 2023 yılı bütçesine ilişkin Plan ve Bütçe Komisyonundaki ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, Meclis tutanaklarından -26 Ekim 2022- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nden bir parça okumak istiyorum: “Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz bu bütçe iktidarı uğurladığımız bir bütçe. Seneye neler yapacağımızı da vurgulamak iyi olur kanaatindeyim. Güçlendirilmiş parlamenter sistemde ne Cumhurbaşkanı'nın ne de Başbakanın bütçe yapma yetkisi olmayacaktır. Kamu kaynağı kullanan bütün kurumların bütçelerinin Meclis tarafından denetlenebilmesi sağlanacaktır.” diyerek giden bir tutanak. Ne yazık ki bu tutanağı konu alan Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimiz bugün Mecliste olmadığı için ismini okumuyorum.

Yine, aynı milletvekilimize ait 2 Kasım 2022 tarihli bütçe tutanağını okumak istiyorum: “Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz bu bütçe iktidarı uğurladığımız bir bütçe. İlk seçimde gençleri kucaklayacak kamucu politikaları hayata geçirmek için iktidara geleceğiz. Halkımızın teveccühüyle Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici...

138.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulu Önder Atatürk'ün Türk milletine en büyük armağanı olan cumhuriyetimizin, bu topraklarda kurduğumuz son devletin 100'üncü yılı kutlu olsun. Cumhuriyet eğitimidir, bilimdir uygar olmandır; cumhuriyet bugün sizlere devletin en kutsal kurumu Millet Meclisinden bir kadın milletvekilinin sesini

duyurmasıdır. Bugün burada tüm bu kazanımları yaşatacağıma ve yılmaz savunucusu olacağıma büyük Türk milleti önünde bir kez daha ant içerim. Bugün yüz yıl önce başlayan bu destanı genç nesillerimize aktarmak, onlara daha güçlü ve müreffeh bir ülke bırakmak için buradayız; birlik ve beraberlik içinde hoşgörü ve adaletle bu yolda ilerlemek en büyük görevimizdir. Nice yüzyıllarımıza olmasını diliyor, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı...

139.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını seçim bölgesi ve memleketim Aksaray'da önceki gün hemşehrilerimizin yoğun katılımıyla büyük bir coşku ve heyecanla kutladık. Hesapsız fedakârlığın temsili, Kuvayimillîye hareketinin önderi, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk; günümüzün Bilge Kağan'ı, "Lider Ülke Türkiye"nin mimarı, Türkiye Yüzyılı'nın kurucusu, cumhuriyetimizin koruyucusu, milliyetçi-ülkücü hareketin lideri Sayın Devlet Bahçeli'dir. İki asırlık demokrasimizin 2'nci gününde Türk milletinin bağımsızlığı ve hürriyetiyle taçlanmış güçlü iradenin tecellisi olan Gazi Meclisimizden cumhuriyetin 100'üncü yılını kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi saygı, minnet ve rahmetle anıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu...

140.- Kayseri Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın dört bir yanında yangınlar, savaşlar devam ederken bundan tam bir asır önce özgürlüğümüzün, tam bağımsızlığımızın sembolü cumhuriyetimizin ilanının 100'üncü yıl dönümünü kutladık. Bu mukaddes mirası bizlere emanet eden Kurtuluş Savaşı'mızın muzaffer komutanı, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, aziz ecdadımızı, şehitlerimizi, gazilerimizi rahmetle, şükranla ve saygıyla yâd ediyorum; Allah hepsinden razı olsun.

Dünyanın neresinde olursa olsun ezilen, yok edilmek istenen tüm milletlere örnek olmaya, bağımsızlık meşalesi olarak dünyayı aydınlatmaya devam edecektir. Rabb'im bin yıldır olduğu gibi kıyamete kadar bu topraklar üzerinde aziz milletimize birlik ve beraberlik ve barış içerisinde yaşamayı nasip etsin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak...

141.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, Devlet Bahçeli'nin 25 Ekim 1992'de İçel il istişare toplantısında yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan "Gelecekte ve 21'inci yüzyılı kucaklamakla şeref duyduğumuz ve Cenab-ı Allah'ın bir lütfu olarak karşıladığımız birinci merhale olarak... Türk birliğini köreltmek için Türkiye üzerinde oynanan oyunları anlamak gerekir. Cumhuriyetin ilanının 69'uncu yılındayız yıl 1992, 21'inci yüzyılın eşliğindeyiz. 21'inci yüzyılın Türk yüzyılı olmasını istiyor isek gelin hep beraber haykıralım. cumhuriyetin 100'üncü yılında, 2023 yılında lider ülke Türkiye olarak Türkiye'yi hatırlayalım." 25 Ekim 1992, İçel İl İstişare Toplantısı, Devlet Bahçeli. Başardık Sayın Genel Başkanım. Çok şükür...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Kadem Mete...

142.- Muğla Milletvekili Kadem Mete'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve yüz yıllık hizmeti yirmi yıla sığdıran Recep Tayyip Erdoğan'a ilişkin açıklaması

KADEM METE (Muğla) – Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yıl dönümünde cumhuriyetimizin temelini atan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve ölümsüz kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyor; cumhuriyetimizin 100'üncü yılında yeni bir yüzyıla adım atarken âdeta ülkemizin her köşesine mührünü vuran yerli otomobilimiz Togg'u, kendi İHA'larımızı, SİHA'larımızı, millî tankımızı, helikopterlerimizi, doğal gaz keşiflerini, barajları, nükleer santralleri, Marmaray'ı, tünelleri, köprüleri, dev şehir hastanelerini milletimize kazandıran, ücretsiz ders kitaplarıyla ücretsiz eğitim veren, 3600

ek gösterge sözünü tutup, yerli uzay hamlesini başlatıp, Ayasofya Camisi'ni açan, öğrenci yurtlarını, spor salonlarını gençlerimizin hizmetine sunan, kamuda istihdamı ve tarımsal üretimi artıran, katsayı ve başörtüsü zulmünü ve IMF borcunu bitiren, terörle mücadelede destan yazan, dışarıda korku, içeride güven veren bir siyaset güden, kısıcası yüz yıllık hizmeti yirmi yıla sığdıran Recep Tayyip Erdoğan ve yol arkadaşlarına da selam olsun. Nice yüzyıllara!

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu...

143.- Kayseri Milletvekili Şaban Çopuroğlu'nun, cumhuriyetin 100'üncü yılına, İsrail'in Gazze'de uyguladığı insanlık dışı saldırılara ve şehit Furkan Doğan'a ilişkin açıklaması

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal'in hayallerini gerçekleştirmiş bir kadro olarak, Türkiye Yüzyılı vizyonuyla cumhuriyetimizin 2'nci asrına girmiş olmamız sebebiyle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum.

İsrail'in Gazze'de uyguladığı insanlık dışı saldırıları şiddetle kınıyor, lanetliyorum. Gazze'de yaşanan katliam ve yıkımın gerisindeki failler, İsrail'e sınırsız destek verenlerdir; Gazze'de yaptıkları, insan haklarının ve uluslararası hukukun ihlalidir. İsrail, alenen kadınları, çocukları, yaşlıları ve masum sivilleri katletmektedir. Son olarak hastaneye saldırı yapılması, vicdanları kanatmış, kalpleri yaralamıştır. Yapılan bu alçak saldırı insanlık tarihine kara bir leke olarak geçmiştir.

Bu vesileyle, 20 Ekim 1991 yılında doğan, daha hayatının baharında, 19 yaşında Mavi Marmara gemisinde 31 Mayıs 2010 tarihinde arkadaşlarıyla beraber şehit olan hemşehrimiz, güzel yüzlü, kendi güzel, yüzü güzel Kayserili hemşehrimiz, şehidimiz Furkan Doğan'ı da rahmet ve dualarla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Bünyamin Bozgeyik...

144.- Gaziantep Milletvekili Bünyamin Bozgeyik'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

BÜNYAMİN BOZGEYİK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılı kutlu olsun. Esarete rıza göstermeyen necip Türk milleti, istiklaline ve istikbaline kasteden işgalcilere karşı başlattığı Kurtuluş Savaşı'nı tarihte benzeri görülmemiş bir zaferle taçlandırmıştır. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, gelecek kuşaklara daha iyi bir dünya bırakma arzusuyla, son yirmi bir yılda ülkemizi başarıdan başarıya koşturup ekonomiden güvenliğe, adaletten eğitime, sağlıktan spora, tarımdan dış politikaya varıncaya kadar her alanda tarihî reformları hayata geçirdiğimiz gibi Türkiye Yüzyılı hedefimizle cumhuriyetin 2'nci asrını dünyada milletimizin asrı yapmak için canla başla çalışmaya devam edeceğiz. Büyüyen ekonomimiz, artan itibarımızla tüm dünyada kimsesizlerin kimsesi olmayı sürdüreceğiz. Bu vesileyle, bir kez daha kurtuluş mücadelemizi eşsiz bir zaferle taçlandıran cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, şanlı silah arkadaşlarını ve aziz milletimizi minnet ve şükranla anıyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun, Türkiye Yüzyılı hayırlı olsun.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar...

145.- Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar'ın, Meclisin noter olmadığına ve cumhuriyetin 100'üncü yaşına ilişkin açıklaması

CEM AŞAR (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Vatanın dört bir yanı taarruz altındayken, yedi düvel kirli emelleriyle Anadolu'nun boğazını sıkarken bu ahval altında millî iradenin tecelligâhı bu yüce Meclis "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." şiarıyla çalışıyordu, her mebusun fikri hür ve muteberdi. Yüz yıl sonra bugün 600 milletvekilinin olduğu bu çatıda yaşadığımız yönetim krizi sistematik bir ret politikasıyla örtbas edilmekte, müzakere ve ortak akıl saf dışı bırakılmaktadır. 28'inci Yasama Döneminde onlarca araştırma önergesi kabul edilmedi, muhalefetin önerdiği kanun teklifleri reddedildi, sorulan binlerce önerge cevaplanmadı. Müzakerenin, istişarenin ve ortak aklın simgesi bu yüce Meclis noter değildir.

TBMM'nin demokratik iradesine tekrar kavuşması için çalışacağımızı beyan ediyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Millî Mücadele kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum. Binbir zorluklarla bugünlere kavuşan cumhuriyetimizin 100'üncü yaşı kutlu, 2'nci asrı hayırlı olsun.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen...

146.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, cumhuriyetin 100'üncü yaşına ve cumhuriyetin 2'nci yüzyıldaki vazifelerine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yaşını büyük bir coşkuyla kutluyoruz. Yüz yıl önce canını ortaya koyarak büyük kurtuluş mücadelesini gerçekleştiren Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, İsmet İnönü'yü, Kâzım Karabekir Paşa'yı, Ali Fuat Cebesoy'u, Rauf Orbay'ı, Refet Bele'yi, Kara Fatma'yı, Şerife Bacı'yı, Nene Hatun'u, Halime Çavuş'u, Şekerci Ökkeş'i, Çuhadar Ali'yi, isimsiz kahramanlarımızı ve savaş şartlarında Meclisimizi çalıştıran dönemin milletvekillerini şükranla anıyor; Allah'tan rahmet diliyoruz.

Şimdi, her bir vatandaşımızı eşit, özgür ve birinci sınıf vatandaş hissettiren; gerçek anlamda katılımcı, demokratik, çoğulcu bir sistem, itibarlı ve zengin bir devlet, güvenli ve müreffeh bir ülke inşa etmek zamanıdır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında vazifelerimiz devraldığımız bayrağı yükseltmektir.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Mehmet Demir...

147.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Kütahya'nın cumhuriyetin kuruluş aşamasındaki önemine, Türkiye Yüzyılı'na ve cumhuriyetin 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin kuruluş aşamasında genç Türk devletinin temellerinin atıldığı kuruluşun ve kurtuluşun kadim şehri Kütahya, bu süreçte ayrı bir öneme sahiptir; Dumlupınar'da cumhuriyetin kurulmasında mücadele etmiş ve birçok şehit vermiştir. Milletimize hizmet yolunda Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ederiz. Kütahya Milletvekilleri olarak var gücümüzle Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun ve ilimizin kalkınması için eğitim, sağlık, ekonomi alanında çalışmaya devam edeceğiz; Türk milletinin bağımsızlık ve hürriyetini sonsuza dek yaşatacağız.

Bu toprakları vatan kılan başta cumhuriyetimizin banisi ve Kurtuluş Savaşı'mızın Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi ve gazilerimizi saygıyla anar, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlarım.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Nail Çiler...

148.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Gebze'nin il olmayı hak ettiğine ilişkin açıklaması

NAİL ÇİLER (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyetin 100'üncü yılını içtenlikle kutluyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, en büyük bayram kutlu olsun.

Cumhuriyetin 100'üncü yılında, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin ilk kez dile getirdiği, yeni yüzyılda 100 il olacaksa sanayinin devleştiği, farklı kültürlerin birleştiği, teknolojinin vücut bulduğu yer Gebze il olmayı en çok hak eden bölgedir. Neden? 10 tane organize sanayi bölgesi, 10 tane limanı, 4 tane teknoloji geliştirme bölgesi, 18 tasarım merkezi, 124 banka şubesi, 65 ilin toplamından fazla ihracat yapan, 70 ilin toplamı kadar vergi ödeyen, aynı zamanda günlük nüfusu 1,5 milyon olan, yerleşik nüfusu 900 bin olan bir yer ve Türkiye'de örneği olmayan yani yerleşik nüfustan çok çalışanın olduğu bir bölge...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar...

149.- Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar'ın, İsrail'in yaptığı katliamlara ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – “Ey Kudüs, ey hüznüler şehri/Ey gözlerinden kocaman yaşlar akan/Kim durduracak düşmanları/Üzerine çullanan, ey dinlerin incisi/Kim silecek kanları duvarlarından” İsrail'in yaptığı katliamların bir an evvel son bulmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum. İsrail ile yandaşlarını şiddetle kınıyorum. Her “insanım” diyenin bu konuda bir sorumluluğu olduğunu buradan tüm dünyaya sesleniyorum.

İnşallah, Türkiye Yüzyılı'nda yaşların ve kanların durduğu daha adil, daha müreffeh bir dünya için çalışmaya devam. Dünyaya hak, hukuk ve adalet dünyanın vicdanını temsil eden Türkiye eliyle

gelecektir. Bu sebeple, bu uğurda bu sorumlulukla çalışmaya, çalışmaya, daha çok çalışmaya devam. Ey dünyanın kötülere, zulümle abat olunmaz!

Genel Kurulu saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı...

150.- Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın, cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) – Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2023 yılı hedeflerimizin çoğuna ulaşmış, bölgede söz sahibi, denizlerde ve havada güç sahibi, sağlıktan kültüre yalnızca Avrupa'ya değil, dünyaya tırnak yedirten büyük ve güçlü Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını idrak ediyoruz.

Bu yüzyıla “Türkiye Yüzyılı” dememizin bir sebebi var; ticaret yollarının aktif edilmesi, millî enerji hamlesi, millî savunma sanayisi, yerli ve millî otomobil ve daha niceleri.

Sizleri yirmi beş yıl öncesinin Türkiye'sine götürsek ve yapılanları anlatsak alacağınız tepkileri az çok kestirebilirsiniz. Ancak bugün özellikle cumhuriyetimizin 100'üncü yılında öyle bir noktadayız ki dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleşen bir olayda dahi herkes, Mustafa Kemal Atatürk ve yol arkadaşlarının kurduğu Türkiye Cumhuriyeti ne diyecek diye bekliyor, merak ediyor ve bizim sözümüze göre konum alıyor. Cumhuriyetimize sahip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

151.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın 100'üncü yılına ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Karakteri bağımsızlık olan asil ve yüce Türk milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın 100'üncü yılını büyük bir coşkuyla, onurla kutladık. Türk milletinin her türlü zorluk ve imkânsızlıklara rağmen bağımsızlığı için kadınıyla erkeğiyle, yaşlısıyla genciyle hep birlikte büyük bir inanç ve kararlılıkla giriştiği Kurtuluş Savaşı'mız, destansı bir zaferdir ve bu büyük destansı zafer cumhuriyetle taçlandırıldı.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere aziz şehitlerimizi, gazilerimizi ve tüm Millî Mücadele kahramanlarımızı rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. Cenabı Allah'tan aziz milletimizi ve cumhuriyetimizi her daim hür ve egemen kılmasını niyaz ediyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz sırası Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz’ın.

Buyurun Sayın Kocamaz.

152.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz’ın, cumhuriyetin 100 yaşına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyetimiz 100 yaşında; milletimize kutlu olsun.

Cumhuriyet, insan onuruna yakışan en önemli yönetim şeklidir; insanı odağına alır. Cumhuriyet ilhamını “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarından alır. Cumhuriyet idaresinde insanlar eşittir ve egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.

Atatürk, Türklüğün bastırılan ve unutturulan kimliğini yeniden tarih sahnesine çıkaran en büyük Türk’tür. Bu nedenle aziz Atatürk ve arkadaşlarına, kurtuluş mücadelesi veren ceddimize ne kadar teşekkür etsek azdır. Atatürk’ün açtığı yoldan, gösterdiği hedefe azim ve kararlılıkla yürütenlere selam olsun.

Çok yaşa Atatürk. Yaşasın Türk milleti, yaşasın Türk devleti! Sonuna kadar demokrasi, sonsuza kadar cumhuriyet! “Ne mutlu Türk’üm diyene!” diyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Ordu Milletvekili Seyit Torun...

Sayın Torun? Yok.

Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver...

153.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver’in, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı’na ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, çok ağır şartlar altında büyük mücadeleler sonunda kurulmuş ve yüz yıllık zaman zarfında siyasi, ekonomik ve sosyal açıdan çeşitli dönüşümler yaşayarak bugünkü konumuna gelmiştir. Ülkemiz, bölgesel ve küresel bir aktör olarak etkisini her geçen gün artırmış ve stratejik konumunu güçlendirmiştir.

Türk ve Türkiye Yüzyılı için adaletten sanata, sanayiden eğitime, tarımdan ticarete, ekonomiden siyasete varıncaya kadar her alanda yeni yüzyılın ruhunu kavrayan millî stratejilerin el birliğiyle oluşturulup olgunlaştırılması hedefiyle Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü yıl dönümüne ulaşmanın gururunu yaşıyor, bu vesileyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk, onun kahraman silah arkadaşları ve aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum. Yüce Allah, büyük Türk milletini korusun ve yüceltsin. Rabb’im, devletimizin ve milletimizin düşmanlarına fırsat vermesin. Ne mutlu Türk’üm diyene!

BAŞKAN - Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan...

154.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan’ın, cumhuriyetin 100’üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı’na ilişkin açıklaması

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetin kazanıldığı topraklarda, Afyonkarahisar’da yetişen bir kardeşiniz olarak cumhuriyetin 100’üncü yılı nedeniyle söz almış bulunuyorum.

29 Ekim 1923’te başlayan rejim değişikliği 1’inci asrını tamamlamış, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğinde Türkiye Yüzyılı vizyonu ile 2’nci asrına adım atmıştır.

Türkiye Yüzyılı, öylesine bir söylem olmamakla birlikte, cumhuriyetimizin 2'nci asrına damga vuracak içerisinde savunma sanayisinden havacılığa, otomotiv sanayisinden uzay sanayisine kadar ülkemizi dünya üzerinde her alanda en iyi seviyeye çekme yüzyılıdır. Bu çalışmalar da seçim bölgesi Afyonkarahisar ve merkezi dâhil 18 ilçesinde hayranlıkla takip edilmekte ve Afyonkarahisar halkında büyük bir heyecan uyandırmaktadır. Birlik ve beraberliğimiz devam ettiği müddetçe, inşallah, 29 Ekim 1923'te yakılan o özgürlük ve hürriyet ateşi kıyamete kadar yanacaktır.

Bu vesileyle Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmet ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt...

Sayın Enginyurt? Yok.

Adana Milletvekili Orhan Sümer...

Sayın Sümer? Yok.

Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya...

155.- Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'nın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün övgülerine mazhar olmuş Gaziantep'i temsil ettiğine ilişkin açıklaması

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

“Ben Gaziantep'linin gözlerinden nasıl öpmem ki onlar yalnız Gaziantep'i değil, Türkiye'yi de kurtardılar.” diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün övgülerine mazhar olmuş bir şehrin evladı olmaktan, gazi ünvanı taşıyan Gaziantep'i Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil etmekten büyük bir onur ve gurur duyuyorum. Nice yüzyıllara!

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı... Yok.

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

156.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da sağlık sisteminin tamamen çöktüğüne ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatay'da sağlık sistemi tamamen çökmüş durumda; hastane yok, depremde yıkılan devlet hastaneleri yerine yalnızca Defne Devlet Hastanesi kuruldu. O da sağlık hizmeti talebini karşılamaktan çok uzak; ekipman yok, ameliyathane yok, uzman hekim yok, anjiyo merkezi yok, gebelerin ulaşabileceği doktor yok, esnek çalışma yok, adaletli nöbet sistemi yok. Aile sağlığı merkezleri yıkıldı, hasar aldı, yeni ASM yok, verilen konteynerlerde çalışılabilecek alan yok. Antakya'da deprem sonrası nüfus kalmadı ama aile hekimlerine nüfusa göre maaş veriliyor. Düzenleme yapılmazsa aile hekimimiz de kalmayacak. Sekiz ayda var olan tek şey yok olanların sayısının giderek artması.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

157.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına, atama bekleyen öğretmenlere ve mülakata ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Kimsesizlerin kimsesi olan cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılı milletimize hayırlı olsun.

Atama bekleyen öğretmenler sorunu bu ülkenin artık kanayan yarası olmuş durumda. 500 bin öğretmenimiz atama bekliyor. Gençlerimiz eğitim fakültesini kazanıyor, dirsek çürütüp mezun oluyor. Yetmiyor; KPSS sınavına giriyor, KPSS'de iyi bir puan alıyor o da yetmiyor; mülakata giriyor; sınav puanı yüksek olsa dahi mülakatta eleniyor. Sonuç, öğretmenlik hayaliyle yola çıkan gençlerimiz yıllarca atama bekliyor, hayalleri yıkılıyor. Ya özel sektörde asgari ücretle çalışıyor ya da inşaatlarda işçi olarak çalışmak zorunda kalıyor.

Seçim öncesi Cumhurbaşkanı söz verdi “Mülakatlar kaldırılacak.” dedi, eski Bakan Mahmut Özer de bunu tasdikledi. Şimdiki Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin “Mülakatlar kaldırılmayacak.” diyor. Gençlerimizin umutlarıyla bir kez daha oynadınız, liyakati bitirdiniz, mülakatı getirdiniz. Mülakat demek torpil demek. Öğretmenlerimiz KPSS puanlarıyla mülakatsız bir şekilde atanıp liyakatli bir şekilde görevlerini yapmak istiyor. Yıllardır onları yorduğunuz, hayallerini kırdığımız yetmedi mi? Sözüünüzü yerine getirin ve 68 bin öğretmeni atamasını yapın.

BAŞKAN – Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

158.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, AK PARTİ iktidarının yirmi bir yılda gerçekleştirdiklerine ve eski Başbakan Ahmet Mesut Yılmaz'ın vefatının 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) – 1923 yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, milletimiz kendi kaderini tayin etme hakkını elde etti. Bu büyük millet cumhuriyetin temsil ettiği değerleri benimseyerek çağdaş, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olma hedefine doğru yürümeye başladı. Yüz yıl önceki o mücadele ruhu bugün de milletimizin kalbinde canlı bir şekilde yer almaktadır. 3 Kasım'da 21'inci yılını kutlayacağımız iktidarımız boyunca eğitimden sağlığa, sanattan bilime ve teknolojiye, yerli ve millî savunma sanayisine kadar birçok alanda büyük başarılarla imza attık. Bu başarılarla önümüzdeki yıllarda yenilerini ekleyerek çalışmaya, üretmeye, ülkemize değer katmaya devam edeceğiz. Bu güzel ülkeyi daha güçlü ve refah içinde görmek için birlikte el birliğiyle çalışacağız. Şehitlerimizin ruhu şad olsun.

Bu vesileyle, eski Başbakanlarımızdan hemşehrimiz merhum Ahmet Mesut Yılmaz'ı da vefatının 3'üncü yılında saygı ve rahmetle yâd ediyorum.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...

159.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın; cumhuriyetin 100'üncü yılına ve Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail cinayet mafyasının Filistin'de uyguladığı insanlık zulmünün burukluğu içinde de olsa cumhuriyetimizin 100'üncü yılını tebrik ediyor, devleti ve milletiyle beraber bu ülkenin geleceğine olan güven ve inancımızı bir kez daha yineliyoruz. Kurtuluş mücadelemizin bir neticesi olan cumhuriyetimiz seksen yıl boyunca inişli çıkışlı bir seyir göstermiş, askerî müdahaleler, sivil darbeler, ekonomik buhranlar, siyasi çalkantılar ve vesayet rejiminin tahakkümüyle çok zor günler geçirmiş ama ayakta kalma mücadelesini kazanmış bulunmaktadır. O zaman yeni Türkiye Yüzyılı'nda daha müreffeh bir ülke için bütün milletimizin gayret etmesi gerekmektedir. Başta bu yüce Meclis çatısı altındaki milletvekillerinden başlamak üzere kendisini Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kabul eden herkesin bu ülkeye olan iman ve azmiyle yeni yüzyılın inşasında görev almasını temenni ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara... Yok.

Bayburt Milletvekili Orhan Ateş...

160.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve Bayburt'un yıllık şeker pancarı üretimine ilişkin açıklaması

ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladığı bugünlerde cumhuriyetimizin ülküsü olan muasır medeniyetler seviyesine ulaşmanın vizyon ve misyon projesi olan Türkiye Yüzyılı'yla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde emin adımlarla hedefine yürümektedir. Bu duygu ve düşüncelerimle cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi saygıyla yâd ediyorum.

Bayburt'umuzun yıllık şeker pancarı üretimi 2019 yılında 1.900 dekardan 2023 yılında yaklaşık 17 kat artarak 3.300 dekara ulaşmıştır. Yıllık ayçiçeği üretimi 2021 yılında deneme üretimi olarak başlamış, 2022 yılında 600 dekara, 2023 yılında 50 kat artarak 3 bin dekara çıkmıştır. Ülke olarak her alanda Türkiye Yüzyılı yolunda emin adımlarla yürümeye devam etmekteyiz.

Gazi Meclisi hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp... Yok.

Giresun Milletvekili Nazım Elmas...

161.- Giresun Milletvekili Nazım Elmas'ın, asırların birikimi üzerine kurulan cumhuriyete ilişkin açıklaması

NAZIM ELMAS (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her başarı bir bedel ister. Fedakârlıklar kahramanları öne çıkarır. Şanlı mazimiz en büyük mirasımızdır. Bu mirasta adalet vardır, medeniyet vardır, sevgi ve merhamet vardır. Asırlar süren devlet geleneğimizde bugün pişman olacağımız bir hatıramız, hesabını

veremeyeceğimiz bir davranışımız olmamıştır. Birçoğu sözde cumhuriyetle yönetilen ülkelerin dünya üzerinde uygulamalarına baktığımızda onların geçmiş sayfalarında nice sömürü, nice kan, nice gözyaşı var. Asırların birikimi üzerine kurduğumuz cumhuriyetle Kıbrıs'tan Libya'ya, Bosna Hersek'ten Karabağ'a, Somali'den Myanmar'a, Filistin'e merhamet ve şefkat dağıtıyoruz. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Adalet Divanı gibi nice süslü organizasyonlarla insanların cumhuriyeti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven...

162.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, cumhuriyetin 100'üncü yılına, Türkiye Yüzyılı'na ve soykırıma maruz kalan Filistin'e ilişkin açıklaması

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cumhuriyetin kazanıldığı topraklardan, seçim bölgem olan Afyonkarahisar'dan tüm aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin yüzyılı kutlu olsun. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde Türkiye Yüzyılı'na başlamış bulunuyoruz. İki bin iki yüz yıllık geçmişe sahip olduğumuz tarihimizde bu toprakları bize vatan eden 1071'deki Alparslan'dan Osman Gazi'ye, oradan Fatih Sultan Mehmet'e ve II. Abdülhamit'e ve Mustafa Kemal Paşa'ya kadar bu vatan için, bu millet için, bu ezan için, bu Kur'an için şehit olmuş tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Yüreğimizin bir tarafında bu sevinç yaşanırken şu anda bir soykırıma maruz kalan Filistin'de de yüreğimiz yanmaktadır. Buradan İsrail'i lanetliyorum, kahrolsun İsrail! Buradan mazlum millet olan Filistinlilere de selam gönderiyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 100'üncü yılında 162 sayın milletvekiline söz verdiği, Mecliste temsil edilen partilerin tamamının cumhuriyeti ortak bir değer olarak ifade ettiklerine ve cumhuriyeti kendilerine emanet edenleri ve bu kutlu çatı altında cumhuriyete hizmet eden geçmiş bütün vekilleri saygıyla andığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı münasebetiyle bugün 162 sayın milletvekilimize söz verdik. Çok kıymetli milletvekillerimiz, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının başlangıcında hem geçen yüzyıla hem de önümüzdeki yüzyıla dair çok önemli değerlendirmelerde bulundular. Tabii, buradan şunu ifade etmekte fayda görüyorum: Mecliste temsil edilen partilerimizin tamamı, grubu olan ve olmayanların hepsi cumhuriyetimizi ortak bir değer olarak ifade ettiler; bu, cumhuriyetimizin en büyük kazanımıdır. Artık cumhuriyet, Türk milletinin her bir ferdinin, 85 milyon ortak değeri, başının tacıdır. Görüşleri dinlediğimde de her bir arkadaşımız, cumhuriyetimizin daha da güçlenmesi, daha ileri gitmesi, demokrasiyle, hukukla, adaletle ve pek çok iyilik ve güzellik erdemleriyle taçlanması hususunda kanaatlerini ifade ettiler. Tabii, bu farklılıklar da bunun bir ifadesidir.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun, 100'üncü yaşı kutlu olsun. İnşallah, Rabb'im -bizler belki göremeyiz ama- torunlarımıza kıyamete kadar cumhuriyetin 100'üncü yıllarını, daha nice yüzyıllarını coşkuyla, onurla, gururla ve şerefle kutlamayı nasip etsin. Yüz yıl sonra da burada bu milletin şerefli temsilcileri aynen bugün olduğu gibi duygu ve düşüncelerini tarihe ve kayda emanet etsinler.

Bu vesileyle cumhuriyetimizin kurucusu, kurtuluş mücadelemizin Başkomutanı, kuruluşun mimarı, Meclisimizin ve cumhuriyetimizin ilk Başkanı, ilk Cumhurbaşkanımız, cumhuriyetimizi kabul ve ilan eden Meclisimizin Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Meclisin “kabul” oyu veren o dönemdeki -oy birliğiyle kabul edildi biliyorsunuz- bütün milletvekillerinin her birini saygıyla, rahmetle, minnetle, şükran ve duayla yâd ediyorum. Rabb'im bizleri onlara layık evlatlar olmayı, onların izinden gitmeyi nasip etsin diye dua ediyor, inşallah, bundan sonra da bu büyük yürüyüşü bizden daha güçlü bir şekilde ileriye taşıyacak nesilleri bu millete, bu devlete Rabb'im nasip etmesini, bizleri de böylesi nesiller yetiştirmeye vesile kılmasını temenni ediyorum. Yaşasın cumhuriyetimiz, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti devletimiz! (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Allah aziz milletimizi var etsin, Allah aziz cumhuriyetimizi var etsin, Allah aziz devletimizi var etsin ve kıyamete kadar varlığını, birliğini, hürlüğünü, müstakillliğini ve egemenliğini tam ve güçlü bir şekilde korusun, yaşatsın diye dua ediyorum ve tekrar cumhuriyeti bize emanet edenleri ve bu kutlu çatı altında cumhuriyetimize hizmet eden geçmiş bütün vekillerimizi, rahmete giden ve hayatta olan herkesi saygıyla anıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Şimdi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre'nin beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 5/10/2023 tarihli 7 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/787)

31/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Zorlu Töre'nin beraberinde bir Parlamento heyeti ile birlikte, ülkemizi ziyaret etmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 5 Ekim 2023 tarih ve 7 sayılı Kararı ile uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyaretleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

B) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, Siirt Milletvekili Tuncer Bakırhan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısının 31/10/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/26)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Siirt Milletvekili Sayın Tuncer Bakırhan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısı 31 Ekim 2023 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

A) TEZKERELER (Devam)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Bosna Hersek Temsilciler Meclisi Başkanı Denis Zvizdic'in vaki davetine icabetle Bosna Hersek'e 2-3 Kasım 2023 tarihlerinde resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/788)

31/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Bosna Hersek Temsilciler Meclisi Başkanı Denis Zvizdic'in vaki davetine icabetle

Bosna Hersek'e 2-3 Kasım 2023 tarihlerinde resmî bir ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 53, 39, 40 ve 52 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Genel Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1, 2, 3 ve 4'üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

31/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/10/2023 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 53, 39, 40 ve 52 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1, 2, 3 ve 4'üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

1, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Kasım 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Kasım 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar,

31 Ekim 2023 Salı günü (bugün) birleşiminde 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesinin oylamasına kadar,

1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde 39 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 7 Kasım 2023 Salı Günü birleşiminde 40 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

2 Kasım 2023 Perşembe günü toplanmaması,

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

53 sıra sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ile 11'inci maddeler	11
2. Bölüm	12 ile 21'inci maddeler	10
Toplam Madde Sayısı		21

BAŞKAN – Şimdi, öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş.

Buyurun Sayın Danış Beştaş. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Zeren Ertaş, bu ismi bütün Türkiye duydu, 2004 doğumlu daha gencecik bir çocuk, genç bir kız, 19 yaşında ve kaldığı Aydın Işıklı KYK Yurdu'nda tamir edilmeyen asansörün düşmesi sonucu maalesef hayatını kaybetti. “Bu normal, asansör düşmüş ve hayatını kaybetmiş,” diyebilirsiniz ama maalesef işin perde arkasını öğrenince ve kamuya yansıyanları görünce böyle normal bir ölüm olmadığını üzülererek bütün Türkiye gibi biz de öğrendik. Neymiş? Zaten asansör şirketi bu KYK yurdundaki asansörün bozuk olduğunu rapor etmiş ve bu rapor şu anda elimizde. Buna rağmen, yurt yönetimi, arızalı asansörü tamir etmemiş, hiçbir şey yapmamış yani o arızalı asansör o öğrencileri taşımaya devam etmiş, periyodik bakımını yapmamış, arıza sonucu kullandırmaya devam etmiş rapora rağmen ve tabii ki sorumludur. Yani bu konuda KYK yurdunun ilgili yetkilileri sorumludur. Yani buna kaza diyemeyiz, bu alenen bir cinayet ve sorumluların başka bir ülkede olsa şu ana kadar tutuklanmış olmaları gerekiyor ve yargılanmaları gerekiyor tabii ki. Yurt müdüründen ilgili Bakana kadar aslında hepsi bu gencecik çocuğumuzun ölümü sebebiyle şu ana kadar istifa etmeliydi. Tabii, ben normal, sosyal bir devletten, bir hukuk devletinden söz ediyorum. Maalesef, burada iktidardan tek bir açıklama bile duymadık. Bu vaka... Yalnız orada da değil, her yerden arıza haberleri geliyor. Birçoğunuzun çocuğu üniversitelerde okuyordur, belki yurttta kalmıyorlardı ama yurttta kalanlar da vardır. Ama bakıyoruz ki hakikaten, bu sefer de öleni ve ölenin yakınlarını suçlayan bir yaklaşımla karşı karşıyayız. Sinop KYK Yurdu önünde bir eylem olmuş, şu cümleyi hiç aklınızdan çıkarmayın, KYK müdürü: “Çakılacağını düşünüyorsan binme asansöre.” diyebiliyor. “Asansör arızalı, tamir etmeyeceğim; seni ölüme terk ediyorum.” diyor ama “Sen binme.” diyor. Böyle bir aymazlık olabilir mi? Bu, açıkça cinayete giden yolu döşemektir ve yeni Türk Ceza Kanunu'na göre de olası kasıtlı insan öldürmektir, taammüt yok ama olası bir kasıttır.

Şimdi, bununla ilgili, 10 üniversite öğrencisinden 1 kişi zaten üniversiteye alınıyor, bu yurtların kontenjanı, fazlalığı her geçen gün artıyor, barınma sorunu çığ gibi büyüdü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İnsanlar, öğrenciler “Barınmıyoruz.” diye bas bas bağırıyolar. Ucuz ve sağlıklı yemekler zaten verilmiyor, tasarruf genelgesi yayınlanıyor. Çoğu yurttta yangın alarmı yokmuş -öğrencilerden geldi bunlar- ve internet yokmuş. Yurttta sağlıksız ve çok az yemek veriliyormuş ve hijyen yok, kurt çıktığını söylüyor öğrenciler yemeklerin içinden. Diğer intihar haberlerini söylemek istemiyorum ve söylemeyeceğim ama 3 öğrencinin -Zeren'le beraber- intihar ettiğini biliyoruz. Hakikaten, bu ülkenin evlatları, üniversite öğrencileri bunu hak etmiyor. Bunu iktidarın behemehâl gündemine alması, bu yurt sorununu da ihtiyaçları da çözmesi gerekiyor. Biz muhalefet olarak tabii ki bu meseleyi takip etmeye devam edeceğiz ve yeni Zerenler olmasın diyoruz yani çocuklar asansörde ölmesin ve intihar etmesin. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır, söz size ait. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günlerdir konuştuğumuz bir hukuksuzluğu, haksızlığı bir kez daha konuşma ihtiyacı duydum çünkü Anayasa Mahkemesinin Can Atalay’la ilgili 13. Ağır Ceza Mahkemesine yazdığı bir yazıyı da öğrenmiş bulunmaktayız. Bakın değerli arkadaşlar, Can Atalay meselesi Meclis için de yargı için de ülke için de büyük bir problem. Her ne kadar 13. Ağır Ceza Mahkemesinin Başkanı ve üyeleri bunu görmese de Sayın Meclis, Sayın Başkan, Meclis Başkanı olayın önemini tam olarak anlamasa da gerçekten Türkiye Cumhuriyeti için büyük bir sorun.

Şimdi, 25 Ekimde Anayasa Mahkemesi Can Atalay için “hak ihlali” kararı veriyor, 27 Ekimde Resmî Gazete’de yayımlanıyor ve 27 Ekimde Anayasa Mahkemesi Başkanlığı Genel Sekreterliği İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına bir yazı yazıyor, diyor ki: “Hak ihlali vardır, yeniden yargılama yapılması gereklidir. İnfazı durdurun, tahliye kararı verin.” Bakın, 13. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanına ve heyetine bir takdir hakkı vermiyor ama 13. Ağır Ceza Mahkemesi... Anayasa’nın 153’üncü maddesi açıkça belirtmiş: “Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazete’de hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.” diyor.

Şimdi ben Sayın Meclise soruyorum: Ne yapmaya çalışıyorlar? 13. Ağır Ceza Mahkemesi bir vesayet kurumu olarak halkın iradesine, Meclisin iradesine, Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı mı duruyor? Derhâl 13. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti hakkında soruşturma açılmalıdır.

Bakın, arkadaşlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamadık, hakkımızda ihlal prosedürü başladı. Bu durum da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidecek, Türkiye belki ihraç edilecek; bunun sorumlulukları ülkemiz için çok ağır. O yüzden, Meclis Başkanı, tüm gruplar bu konuda gerekli tepkileri vermek zorunda. Bu, sıradan bir karar değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım, hemen tamamlıyorum.

Bu tutuklamalar, hak ihlalleri, evet, bunlar çok vahim ama bugün Anayasa Mahkemesinin kararına karşı direnen, Anayasa’ya karşı direnen, Meclis iradesine karşı, Anayasa Mahkemesine karşı direnen, başkaldıran bir Mahkeme Başkanı ve üyeleri var. Yargılanmalıdırlar, suç işliyorlar ve maalesef ki Türkiye’nin itibarını da bu Meclisin itibarını da Hatay halkının iradesini de gasbediyorlar. Gerçekten çok yazık! Ben avukatlarıyla görüştüm. Bir karar var, bir gerekçeli karar tebliğ edilmiş, onunla da yetinilmemiş, bir yazı daha yazmış Anayasa Mahkemesi Resmî Gazete’den sonra “Gereğini yapın.” demiş ama buna rağmen Yargıtaya yolladı bu dosyayı. Bu, bir utanç meselesidir. Derhâl HSK bu mahkeme hakkında gerekeni yapmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER (Devam)

2.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut’un, (2/1228) esas numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/25)

BAŞKAN - İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1228) esas numaralı 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ve talep ederim.

Saygılarımla.

Burhanettin Bulut

Adana

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi Adana Milletvekili Burhanettin Bulut konuşacaktır.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İç Tüzük 37'yle ilgili konumuz nadir hastalıklar; bu Meclis kürsüsünde, bu çatı altında sıkça dile getirilen bir konu. Hatta bu konuda geçen dönem bir komisyon bile kuruldu ancak komisyon kurulmasına rağmen bir gram dahi mesafe alınmamış bir konu. Türkiye'de adı “nadir hastalıklar” ama hitap ettiği kitle açısından bakıldığında hiç de azımsanacak bir sayı değil. Türkiye'de nadir hastalıkla boğuşan 5 milyon yurttaşımız var, nüfusa orantıladığımızda on altıda 1'e tekabül ediyor. Ayrıca, genetik bir hastalık olduğu için de yüzde 80'i genetik aktarıma müsait bir hastalık olduğu için de bakıldığında, bunun yakın bir tarihte de bitmeyeceği aşikâr ve bu hastalıklarda en önemli veri akraba evliliği. Türkiye'de de akraba evliliğine baktığınızda beşte 1 oranında akraba evliliği var. Yani tüm bunların, ortaya çıkan tablonun, bu noktada çaresiz insanların çaresini bulması gereken kurum burası, yüce Meclis olmasına rağmen, maalesef bu konuda en küçük bir ilerleme katedilemedi çünkü bu hastalarımız adı üzerinde nadir hastalar ancak tedavisi açısından bakıldığında bilançosu ağır olan bir hastalık; özel besinlere ihtiyacı var, tıbbi cihazlara ihtiyacı var, özel bakıma ihtiyacı var, özel ilaçlara, çok pahalı ilaçlara ihtiyacı var ve bunun bir şekilde devlet tarafından desteklenmesine ihtiyaç var. Böyle olduğu için de nadir hastalıklarla boğuşan hastalar ve aileleri bizlere ulaşıyor, hemen hemen hepinizin sosyal medyasında bu tür hastalıklarla boğuşan insanların sizleri etiketliyorlar, daha doğrusu çaresiz insanlar çareyi Mecliste arar durumdalar ancak bunlara ilişkin bir yasal mevzuatın dışında Sosyal Güvenlik Kurumuna ya da iktidar yetkililerince sadece söz dışında bir icraat olmamış. Buradaki vatandaşlarımız da çareyi nereden buluyor? Yurttaşlardan. İşte, Ankara'da Kızılay Caddesi'ne gidin mutlaka bir SMA'lı hasta bir yardım talebinde bulunuyordur, İstanbul'da keza aynı şekilde, Adana'da Çakmak Caddesi'ne gittiğinizde mutlaka bulursunuz. Hepimizin başına gelebilir, bu aktarım meselesi bizim başımıza gelmez diye düşünmeyelim, torunumuzda dahi çıkabilir. Bu insanların sürekli, sosyal medya üzerinden yardım talebinde bulunuyor. Bakın, elimde SMA hastası Zehra; ne diyor Zehra? “Tedavim için 13,5 kilo sınırim var, şu anda almam gereken son kilo 1,5 kilo. Bunun için bana yapılacak yardım 13 milyon TL.” Yine bakalım burada kim var? Merve. Merve 2'nci defa valilik izni almış ama hâlâ ihtiyacı olan TL'ye ulaşamadığı için yine yardım talebinde bulunuyor, bu yavrumuzun da kırk yedi günü kaldı. Yine Sümeyye'nin kampanyasının da 20 Aralıkta valilik izni bitiyor, 20 Aralıkta kadar rakamını toplamaya çalışıyor. Son olarak Yusufhan, bu da aynı şekilde; Türkiye'nin dört bir yanında bu yavrularımızın hepsi yardım bekliyor. Peki, bunlar bu yardımı beklerken Sağlık Bakanlığı ne yapıyor? Sağlık Bakanlığı sürekli açıklamalarda bulunuyor. Örneğin, yine bu Mecliste, geçen yıl Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakanı -şöyle bir ifadeye bulundu- SMA'lı hastalarda -bir ilaç kullanılıyor 2017'den bu yana- 2'nci ilacın da getirileceğini, daha çok bu yardımlarda toplanan paranın harcandığı ilaçla ilgili Bilim Kurulunun karar aldığını, çok yakın zamanda ilacın geri ödeme sistemine dâhil olacağını ifade etti. Ne zamandı? Bir yıl önce Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Sağlık Bakanı ifade etti ancak şu ana kadar en küçük bir gelişme yok. Yine aynı Sağlık Bakanımız bu defa Nadir Hastalıklar Farkındalık Günü'nde bir sempozyuma katılarak orada da -şu ifadeye bulundu- Nadir Hastalıklar Sağlık Strateji ve Eylem Planı'nı oluşturduğunu, gelecek üç yılı kapsayan bir strateji belirlediğini ve bu yılın ilk aylarında bunu hayata geçireceğini ifade etti. Yıl bitiyor hâlâ en küçük bir icraat yok.

Şimdi, tüm bunlar sonuçta bir maliyetle alakalı elbette. Nadir hastalıklarda kullanılan ilaçlar pahalı ilaçlar, adı da yetim ilaçlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Yetim ilaç olma gerekçesi, piyasada ticari değerinin olmaması, sayısının az olduğu için de ilaç firmaları bu konuda yatırım yapmıyor, hâliyle de üretilen ilaçlar çok pahalı. Bunun bir bütçe tarafından karşılanması gerekiyor. Bizim söylediğimiz, ısrarla üzerinde durduğumuz, bir bilimsel heyetle bu çocukların, bu yardıma ihtiyacı olan insanların, hastaların toplumdan yardım dilemek, el uzatmak yerine devletimizin bu konuda destek vermesi ve yapılabilir ise -ki yapılmaması da mümkün değil, uzun süredir Sağlık Bakanımız görevde- bununla ilgili bir nadir hastalıklar yardım sandığı kurulması. O heyet... Eğer bir çocuğun ilaç ihtiyacı var ise bu sandıktan bu karşılanabilir. Yeter ki niyetiniz, bu sorunları çözmeye dair bir inancınız olsun. Ama o inanç yerine sadece ve sadece bütçeyi 5 müteahhide harcamayı yeğlerseniz nadir hastalıklarla boğuşan yavrularımıza ilaç alamayız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum, çok çok sağ olun Sayın Bulut.

Şimdi İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınma önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge gündeme alınmamıştır.

Değerli milletvekilleri, gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısımda yer alan On İkinci Kalkınma Planının Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- On İkinci Kalkınma Planının (2024-2028) Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/770) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 38)()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Yürütmenin temsilcisi? Yerinde.

Dünkü birleşimde 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı’nın İkinci Bölüm’ü ve tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, planın Cumhurbaşkanlığına geri verilmesine dair gerekçeli önergelerin işlemlerini yapacağız.

Önerge listesi gruplara dağıtılmıştır.

Başkanlığa verilmiş bulunan 29 adet geri verme önergesi plandaki sırasına göre numaralandırılmış ve birer örneği yürütme temsilcisine verilmiştir. Yürütme bu önergelere katılmadığını Başkanlığımıza gönderdiği tezkereyle bildirmiştir.

Şimdi bu tezkereyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı’yla ilgili olarak verilmiş bulunan değişiklik önergelerine katılmadığımızı bilgilerinize gereği için arz ederim.

Cevdet Yılmaz

Cumhurbaşkanı Yardımcısı

BAŞKAN – Şimdi yürütmenin katılmadığı önergeleri sırasıyla okutacağım ve istenildiği takdirde yürütmeye, Komisyona ve önerge sahibine beşer dakikayı geçmemek üzere söz vereceğim, daha sonra da bu önergeleri oylarınıza sunacağım.

Bu önergelerden Genel Kurulca kabul edilen olursa söz konusu önergeler üzerinde en sonra yeniden görüşme açılacaktır. Bu görüşme sırasında da her bir önerge hakkında Komisyon, yürütme ve geri verme önergesindeki birinci imza sahibi veya göstereceği bir diğer imza sahibi konuşabilecektir. Bu görüşme sonunda geri verme gerekçeleri ayrı ayrı oylanacak ve kabul edilen geri verme gerekçeleri planla birlikte Cumhurbaşkanlığına geri verilecektir.

(*) 38 S. Sayılı Basmayazı 30/10/2023 tarihli 14’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen geri verme gerekçelerini de dikkate alarak planda uygun gördüğü değişiklikleri yapacak ve bu hususları bir raporla Genel Kurula sunacaktır. Bu rapor üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre Genel Kurulda müzakere açılacaktır. Bu işlem de bittikten sonra planın tümü, varsa yapılan değişikliklerle birlikte açık oylamaya sunulacaktır.

Değerli milletvekilleri, önergelere geçmeden önce bir hususu ifade etmekte fayda görüyorum: 29 tane önerge vardır, önergeler üzerinde konuşma süresi beşer dakikadır, uzatma yapılmayacaktır. Bütün gruplardan konuşan sayın milletvekillerimizin bu hususu bilmeleri, otomatik cihaz tarafından mikrofon kesildiğinde lütfen sözünü tamamlayıp yerine geçmeleri Divanımızın ve gruplarımızın ortak arzusudur. Bunu herkes için eşit uygulayacağımı ifade etmek isterim.

Şimdi, 1 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.1. İstikrarlı Büyüme, Güçlü Ekonomi" başlığı altındaki 295'inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragrafın eklenmesini ve diğer paragrafların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"296. İtibar gerekçesine sığınarak gerçekleştirilen tüm gereksiz harcamalara son verilecektir. Temsil ve ağırlama harcamaları en az yarı yarıya azaltılacak, gösterişin önüne geçilmesi amacıyla kamuda makam odaları için standart belirlenecektir. Yeni hizmet binası ve araç kiralamasına son verilerek, mevcut kiralamalar kademeli biçimde tasfiye edilecektir."

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

Selcan Hamşioğlu

Afyonkarahisar

İstanbul

Tekirdağ

Yüksel Arslan

Turhan Çömez

Adnan Beker

Ankara

Balıkesir

Ankara

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; On İkinci Kalkınma Planı'na bir paragraf eklenmesi için verdiğimiz önergeyle ilgili söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Peki, bu önergeyle ne istedik? "İtibar" öne sürülerek yapılacak tüm gereksiz harcamalara son verilsin, temsil ve ağırlama harcamaları azaltılsın, gösterişin önüne geçilsin, makam odalarının bir standardı olsun, yeni hizmet binaları ve araç kiralamalarına da son verilsin. İstedığımız bu İYİ Parti olarak.

Peki, biz "itibarlı bir devlet" denince ne anlıyoruz? Mesela çok geniş bir yüz ölçümüne sahip olmak sizi büyük ve güçlü bir devlet yapmaz; örneğin Moğolistan. Ya da nüfus çok yüksekse siz güçlü bir devlet mi olursunuz? Hayır; örneğin Hindistan.

Yer altı kaynakları; bir ülke bunlarla çok güçlü olabilir mi? Öyle olsa dünyanın en zengin petrol ve altın rezervlerine sahip Venezuela en güçlü ülkelerden biri olurdu.

Tarih örneğin bir ülkeyi büyük ve güçlü yapar mı? Şüphesiz önemlidir ancak öyle olsa mesela Mısır köklü tarihiyle bugün dünyanın en güçlü ülkeleri arasında yer alırdı.

Silahlarınız sizi güçlü yapar mı? Katkısı var elbette ama sadece silahlar yetseydi atom bombasına sahip Pakistan ya da kıtalar arası balistik füzelere sahip Kuzey Kore dünyanın en güçlü ülkeleri arasında yer alırdı.

Peki, itibarlı ve güçlü bir devlet nasıl olunur? Şüphesiz bahsettiklerimden hepsi önemli ancak yeterli değil. Asıl önemli olan devletin ve kurumlarının güvenilir olması, güçlü ve uyumlu bir mekanizmayla disiplinli bir şekilde çalışabilmesi ve elbette meşruiyeti ve tüm yurttaşların kamu hizmetlerinden eşit, adil ve yeterince yararlanıyor olabilmesi. İnsan hakları ve hukukun üstünlüğü de şüphesiz vazgeçilmez şartlardandır. Sivil toplumun güçlü olması, medyanın bağımsız olması, üniversitelerin özgür ve siyasetten arınmış olması yine hayati öneme sahiptir. Yolsuzluklardan, devlet dışı aktörlerin nüfuzundan ve şüphesiz mafyadan, organize suç örgütlerinden bahsetmeniz de mümkün değil güçlü ve itibarlı bir devlette. Rüşvet olmaz, kara para olmaz, yolsuzluk olmaz gelişmiş ülkelerde ve sosyal adalet vardır, eşitlik vardır, ekonomik istikrar vardır ve kuşkusuz halkın iradesinin tam olarak temsil edildiği,

demokrasinin tüm kurum ve kurallarının mükemmel işlediği bir düzen vardır. İşte, biz bunlardan tasarruf edilmesin ancak tüm gereksiz harcamalara son verilsin istiyoruz. İtibar, harcanan paranın çokluğuyla, sahip olduğunuz sarayların sayısıyla, özel uçaklarınızın konforuyla değil, dünya nezdinde sözünüzün geçerli olmasıyla ölçülür. Devletin gücü, devasa hizmet binaları, konforlu makam odaları, lüks araç filolarıyla ölçülmez şüphesiz; biz bunlara da son verelim istiyoruz. Ne demişti Mehmet Şimşek 2015 yılında makam aracı saltanatını eleştirenlere? “Türkiye’nin millî gelirinde, bütçesinde çerez parası değil, çerez.” İşte bu bakış açısıyla maalesef bugün Sayın Şimşek günlerdir kapı kapı yurt dışında dolaşıp para arıyor.

Yine, diyoruz ki temsil ve ağırlama harcamalarınızı azaltın, ülkenin imkânlarını daha rasyonel bir şekilde kullanın. Bakın, bir örnek vereceğim bölgem Balıkesir’den: Susurluk Çayı, tam seksen yıl önce yapılan bir bent ve kanaletlerle bu çaydan yıllarca bölge çiftçisine su verilmiş ancak çaydan kontrolsüz kum alınması münasebetiyle zamanla bentler aşınmış ve çökmüş. O günden bugüne su akıyor ve benim zavallı çiftçim akıp giden suya bakıyor. Tabii, ne yapsın, çareyi artezyen kuyuları açmakta bulmuş ve maalesef, artezyen kuyularında da su artık yok olmuş; zamanla su tükenmiş ve çiftçi şu anda ciddi bir su sıkıntısı yaşıyor. Bunun maliyeti 4-5 milyon lira fakat ne yazık ki defalarca yaptığımız başvuruya karşılık bu 4-5 milyon liralık maliyet ödenmedi ve çiftçi hâlâ ciddi bir su sıkıntısı çekiyor. Peki, bu arada ne yaptı Balıkesir Büyükşehir Belediyesi? VIP organizasyonlarında para harcamak için tam 41,8 milyon liralık bütçe aldı ve aldığı bütçenin 6 milyon lirasını da harcadı. Harcadığı bu bütçe kalemleriyle de “powerbank”ler, deri andalar, flaş diskler vesaireler aldı. Yazıktır bu milletin emeğine, yazıktır bu milletin hakkına hukukuna.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çömez, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi 1 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi 2 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı’nın “3.1. İstikrarlı Büyüme, Güçlü Ekonomi” başlıklı altındaki 310’uncu paragrafın 2’nci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Kayıt dışılıkla mücadele ve kamuda tasarruf hamlelerinden elde edilecek mali alan sayesinde en düşük emekli aylığı asgari ücret seviyesine çıkarılacaktır.

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

Selcan Hamşioğlu

Afyonkarahisar

İstanbul

Tekirdağ

Adnan Beker

Yüksel Arslan

Aykut Kaya

Ankara

Ankara

Antalya

BAŞKAN – Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Aykut Kaya’nın söz talebi vardır.

Sayın Kaya, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Ülkemizin üretmesine, büyümesine emeğiyle katkı sağlayarak ülkemizin üretim şartlarını döndürenleri yaşlanınca unutmak düşünülemez, düşünülmemelidir. Fiyatlar sürekli artarken, enflasyonun yüksek seviyelerde kalacağını Merkez Bankası kabullenmişken artmayan tek şey en düşük emekli aylığı oldu. Mercer CFA Enstitüsü, geçtiğimiz günlerde Küresel Emeklilik Endeksi’nin 2023 sonuçlarını paylaştı; dünya nüfusunun yüzde 64’ünü kapsayan 47 ülkenin emeklilik sistemleri yeterlilik, sürdürülebilirlik ve bütünlük alanlarında incelendi. Yapılan bu çalışmada ne yazık ki ülkemiz 47 ülke arasında emeklilik sisteminin genel durumu açısından 44’üncü sırada yer aldı; yeterlilik alanı verilen, aylıkların emekliler için ne kadar yeterli olduğunu gösteren endekste 40’ıncı sırada yer aldık; sürdürülebilirlik alanında yani emeklilik sisteminin ödeme yapmaya devam edebilirliğinin ölçüldüğü endekste 44’üncü sırada yer aldık; son olarak emeklilik sisteminin ne kadar güvenilir olduğunu tartışan bütünlük alanı var, bu alanda da 36’ncı sırada yer aldık. Ben, bu sonuçlara bakınca -küresel olarak verilere de baktığımız zaman- emeklisine yeterince ücret ödeyemeyen ve

finansal sürdürülebilirliği de risk altında olan bir emeklilik sistemine sahip olduğumuzu görüyorum. Peki, bu durumdan hızlıca kurtulmamız mümkün mü? Doğum oranları düşerken, iş gücüne katılım oranı kıyas ülkelerin gerisindeyken, ortalama ücret asgari ücrete yakınsamasını sürdürürken bu pek de mümkün gözükmemektedir.

Kıymetli milletvekilleri, aslında, bu sonuca varmak için bir küresel endekse de bakmaya ihtiyacımız yok; bugün, 10 milyona yakın emekliye 7.500 TL aylık ödeyen, ortalama ödediği emekli aylığı 8.500-9.000 TL arasında olan bir emeklilik sistemine sahibiz. TÜRK-İŞ'in 2023 Eylül verilerine göre, yetişkin bir erkek ve bir kadının dengeli beslenebilmesi için yapacağı gıda harcaması tutarı 7.251 TL, BİSAM verilerine göre 6.748 TL. Emekli bir amcamızın kendisi ve eşinin dengeli beslenebilmesi için yaptığı harcamadan sonra cebine kalacak ücret 249 TL; bununla siz orta mesafeli bir otobüs bileti bile alamazsınız.

Emekli aylığıyla ilgili kendi ilimden, Antalya'dan bir örnek vermek istiyorum. En düşük emekli aylığı alan bir emeklimiz Antalya'mızda bırakın bir daire kiralamayı, bir oda kiralamakta bile zorlanacaktır; yeme içme ve diğer ihtiyaçlarını saymıyoruz bile. Emeklilerimiz, geçim sıkıntısı nedeniyle bugün çarşıda, pazarda ve düşük ücret ödeyen diğer işlerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Avrupalı emeklilere baktığımız zaman, ülkemize rahatça tatile gelmekte, keyiflerini sürmektedirler. Emeklilerimizin bu dinlenebilecekleri dönemde, yorgunluklarını atacakları dönemde çalışmak zorunda kalmaları ülkemiz için kabul edilebilir bir durum değildir. İkramiye verirken bir de çalışmak durumunda kalan emeklilerimizi bu ikramiye kapsamı dışına almak da kabul edebileceğimiz bir durum değildir.

Emeklilerimizi çocukları dâhil kimseye muhtaç olmayacakları bir emekli maaşına kavuşturmak Türkiye Cumhuriyeti'nin en temel görevlerinden biridir. Kısa vadede kamu tasarruflarından açılacak mali alanı, en düşük emekli aylığını asgari ücret düzeyine çekmek için kullanabiliriz. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi'nin de sık sık dile getirdiği gibi asgari ücretin gerçek enflasyona göre belirlenmesi ve en düşük emekli aylığının da bu asgari ücret seviyesine çıkarılması elzemdir. SGK'nın fon yönetimini iyileştirmemiz hem de iş gücü piyasasının etkinliğini artırmamız elzemdir. Çalışanlarına yeterli ücret sunabilen ülkeler emeklilerine de insanca yaşama fırsatı sunmaktadırlar. O yüzden, emeklilik sorunumuz düşük ücreti normalleştirmeye çalışan emek piyasası politikalarımızın da neticesidir.

Ralph Waldo Emerson'un güzel bir sözü var: "Hayat, bir varış noktası değil bir yolculuktur." der. Emeklilerimizin bu yolculuğa müreffeh şekilde devam edebilmelerini sağlamak da bu ülkenin seçilmiş vekilleri olarak bizlerin görevidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 2 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün 3'üncü başlığı "Planın Hedefleri ve Politikaları" bölümünün "3.1.1. Makroekonomik Politika Çerçevesi" alt bölümünün 331 numaralı paragrafına "Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen proje uygulamalarının şeffaflığı sağlanacaktır. Bu projelerin sözleşme bedelleri ve sözleşme bedellerinin içerdiği kullanma ve hizmet bedelleri için kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen garantiler kamuoyu ile paylaşılabilecek, bunların gelecek dönemleri içeren mali yüklerinin Merkezi Yönetim Bütçesine eklenen Cetvellerde proje bazında gösterilmesi sağlanacaktır." ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Rahmi Aşkın Türel	Sibel Suiçmez	Cevdet Akay
İzmir	Trabzon	Karabük
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Tahsin Ocaklı	Yüksel Taşkın
Manisa	Rize	İzmir
Kadim Durmaz	Ali Mahir Başarır	
Tokat	Mersin	

BAŞKAN – Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın söz talebi vardır.

Sayın Taşkın, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; On İkinci Kalkınma Planı'nda kamu-özel iş birlikleriyle ilgili partimizin değişiklik önergesi hakkında söz almış bulunmaktayım.

Sayın Süleyman Demirel'in "Bu memlekete plan değil pilav lazım." şeklinde meşhur bir sözü var. Plan anlayışını yok edince maalesef pilav da elden gitti. 2011'de Devlet Planlama Teşkilatının kapatılmasının ne kadar vahim bir hata olduğunu On İkinci Kalkınma Planı'nın metnine bakınca anlıyorsunuz. Pek çok hedef var doğal olarak ama araçlar ikna edici bir biçimde tanımlanmamış ve plan mantığına göre tasarlanmamış. Örneğin, hukuk alanıyla ilgili şöyle bir hedef var: "Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığı güçlendirilecektir. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı bakımından sorun oluşturan unsurların tespiti için durum analizi yapılacak, bu husustaki iyi uygulama örnekleri ile uluslararası standartlar incelenerek rapor hazırlanacaktır." Biz bu lafları çok duyduk tabii. İnsan düşünmeden edemiyor; bu satırlar öz eleştiri mi temenni mi yoksa günü kurtarmak mı? Çünkü iktidar bunları defalarca söyledi ama sıra yapmaya gelince sırra kadem basıyor.

Dün 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin Can Atalay'la ilgili kararına rağmen topu Yargıtayın önüne attı. Yani söylenilen başka, yapılan başka; hâlâ "-ecek" "-acak"larla önümüze yargı programları, reformları konulmaya devam ediyor ama biz burada haykırmaya devam edeceğiz: Can Atalay'ın yeri Türkiye Büyük Millet Meclisidir!

Yine, azami tutukluluk süresi dolan Gültan Kışanak'ı serbest bırakmamak hukuki midir siyasi midir? Daha mevcut kanunları uygulamayanlar, bunlara hukuki değil siyasi nedenlerle direnen bir yargı varken anayasa yapmaktan bahsediyorsunuz ama kusura bakmayın, biz, bu oyunda yokuz.

Kamu-özel iş birlikleriyle ilgili de kalkınma planında şöyle bir ifade var, gene temenniler üzerinden gidiliyor: "KÖİ projeleri, makroekonomik politikalar, sektörel öncelikler, kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak sosyoekonomik yapılabilirlik, maliyet etkinlik, bütçe prensipleriyle uyum ve dengeli bir risk paylaşımı gözetilerek planlanacak ve yürütülecektir." Yani burada "bütçe prensipleriyle uyum ve dengeli bir risk paylaşımı gözetilerek" ifadelerine dikkatinizi çekiyor ve acaba yine öz eleştiri mi var, yine bir temenni mi var diye sormak istiyorum. Çünkü KÖİ'lerle ilgili taahhüt edilenler ile gerçekler birbirleriyle kesinlikle uyuşmuyor. "Milletin cebinden tek kuruş çıkmıyor." diye savunulan projeler için ödenen tutarlar, bütçede yeni bir kara delik olma yolunda ilerliyor. KÖİ'ler, döviz bazlı servet aktarımı mantığıyla bir avuç yandaş iş insanını zenginleştirirken kamuda oluşan kara deliğin yükünü de sıradan vatandaşlar sırtlanacak hatta onların henüz doğmamış çocukları bunları sırtlanacak.

Karayolları bütçesinden yap-işlet-devret modeliyle yaptırılan otoyol ve köprüler, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinden Avrasya Tüneli'nin trafik garantileri ile Sağlık Bakanlığı bütçesinden şehir hastaneleri için ödenen kira ve hizmet tutarı 2023 yılında 103 milyar lirayı bulacak. Buna göre, bu projeler için 2024 yılında 162 milyar lira, 2025 yılında 240 milyar lira, 2026 yılında ise 270 milyar lira ödeneceği tahmin ediliyor yani önümüzdeki üç yılda söz konusu projelere 673,5 milyar ödenecek. Kendi menfaatlerini savunması beklenen bir kamu idaresi böyle anlaşmalar yapar mı, insan hayret ediyor. Söz konusu garanti ödemelerinin tutarı döviz kuruna, verilen garantinin gerçekleşme durumuna ve dolar cinsinden verilmişse ABD'nin, euro cinsinden verilmişse AB'nin enflasyonuna göre değişiyor. Son yıllarda ABD ve AB ülkelerinde oluşan enflasyonun yükünü de bizim ülkemizde sıradan yurttaşlar ve henüz doğmamış çocuklar sırtlanmaya devam ediyor. Bu ballı projeleri alan bir avuç iş insanını enflasyona ezdirmeme çabanız ise göz yaşartıcı, gözleri yaşartıyor.

Çok önemli bir nokta daha var; Sayıştay, devletin bu projeleri kendisi yapmadığı için vazgeçtiği gelirin yani şirketlerin geçişlerden elde ettiği gelirin de bu maliyete dâhil edilmesi gerektiğini savunuyor.

KÖİ modeli, bütçe açığının düşük gösterilmesine, yükümlülüklerin uzun vadeye yayılmasına ve hizmetlerin maliyetlerinin artmasına yol açmaktadır. Bu projelere her fırsatta karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkın, teşekkür ediyorum.

Şimdi 3 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.1.2. Yurtiçi Tasarruflar" başlığı altındaki 349.1'inci paragrafının çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Rüştü Tiryaki

Burcugül Çubuk

Sezai Temelli

Batman

İzmir

Muş

Kamuran Tanhan

Mehmet Zeki İrmec

Mardin

Şırnak

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Tanhan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ediyorum.

Ben de Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz aldım. On İkinci Kalkınma Planı'yla ilgili ifade edeceğim.

Değerli milletvekilleri, mevzu hukuk, adalet, demokrasiye gelince mangalda kül bırakmayan iktidarın bu konudaki riyakârlığının en iyi örneklerinden bir tanesi de şüphesiz, halkın iradesiyle seçilmiş belediyelerimize atanan kayyumlardır.

30 Mart 2014 tarihinde Demokratik Bölgeler Partisinin kazandığı 3 büyükşehir, 7 il, 62 ilçe ve 23 belde olmak üzere toplam 102 belediyenin 95'ine kayyum atandı. Tutuklanan 93 belediye eş başkanımızdan hâlen 18'i tutukludur. Yedi yıldır tutuklu olan ve azami tutukluluk süresi dolan eski Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanımız Gültan Kışanak'ın normal şartlarda tahliye edilmesi gerekirken edilmemesini de buradaki hukuksuzluğu da Sayın Meclisin takdirine sunuyorum. Bu vesileyle, cezaevlerindeki bütün tutsak arkadaşlarımıza selamlarımızı iletiyoruz. İrade gasbı sadece 2014 yerel seçimleriyle olmadı, 2019 yerel seçimlerinde de aynı konu sahneye konuldu. Hatta seçimlerin ertesi günü rantı kesilen kayyumlar İçişleri Bakanlığından talepte bulundular kayyum ataması için.

Değerli milletvekilleri, kayyum atanan belediyelerde gerçekleşen bütün yolsuzlukları, usulsüzlükleri, yaratılan tahribatı saymaya kalkışsak buradan Bağdat'a yol olur. Örneğin -burada gördüğünüz gibi- kayyum atanan Mardin Büyükşehir Belediyesine açılan yolsuzluk soruşturmasında ifadesi alınan iş insanı Şerif Acar, kayyumun kullandığı Audi A6 marka aracın verdiği rüşvetle alındığını ve toplamda kendisinden 3,6 milyon TL civarında paranın zorla alındığını ifadesinde belirtmektedir. Yine ifadesinin devamında tarlası imara açılacak Kasım Tuğmaner, Vali ve Kayyum Mustafa Yaman'a Ankara'da Beysu Vera evlerinde bir taşınmaz hediye etmiştir; bu taşınmazın güncel değeri 14-15 milyon TL civarında.

Yine Derik Belediyesine atanan kayyum tarafından göreve getirilen bürokratlar Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde yoksullar için ayrılan sosyal yardım fonunu kişisel seyahatleri kapsamında kullandılar.

Kayyum yönetimindeki Mardin Belediyesi "doğunun Efes'i" olarak bilinen Dara Antik Kenti'ni de imar planı yaparak imara açtı.

Yine, Kürtlere ve Ermenilere yönelik katliamlarda yaşamını yitirenlerin toplu gömüldüğü Newala Qeseba'da kayyumlar lüks villaların yapılması için imar izni verdi.

Kayyum yönetimindeki Van Büyükşehir Belediyesi mahkeme kararıyla görevlerine iade edilmesi gereken işçilerden 303'ünü ne yazık ki hiç göreve almadı. Dolayısıyla mahkeme kararlarını yerine getirmediler.

Yine, parklara, yollara, binalara verilen Kürtçe isimler sildirildi, UNESCO'nun sit alanı ilan ettiği yerlere kepçelerle girildi; liyakatsiz akrabalar ve yandaş danışmanlar, genel müdür ve daire başkanları görevlerine atandılar. Bu liste böyle epeyce uzayıp gitmektedir.

Partilerimizin yönetimde bulundukları dönemde borçsuz olan hatta kasalarında para olan belediyeler kayyum atamasıyla birlikte yolsuzluk ve hukuksuzlukların mekânı hâline geldiler. Birinci

ve ikinci kayyum atamalarında belediyelerin tümü yandaşlara rant sağlamış, bu belediyeler yüz milyonlarca hatta kimi belediyeler de milyarlarca lira borçlandırılmıştır. Söz konusu borç hâlihazırda belediyeleri hizmet yapamaz hâle getirmiştir.

Yıllarca yönettiğimiz ve deneyimleyerek kazandığımız, büyüttüğümüz yerel yönetimler mücadelesi sürekli bir biçimde iktidarlar tarafından hedef alınmıştır. Yüz yıl öncesine dayanan saldırı ve kazanımı ortadan kaldırma anlayışının bugünkü pratikteki yürütücüsü kayyumlardır. Bizatihi kayyumlar tarafından Kürtlerin kimlikleri, dilleri, kültürleri, kazanımları ve değerleri ortadan kaldırılmak ve Kürt halkı hafızasızlaştırılmak istemektedir. Dolayısıyla yapılacak yerel seçimlerde gasbettiğiniz belediyelerimizin tamamını geriye alacağız hatta yenisini ekleyerek kazanacağız ve kayyum rejimini hak ettiği yer olan tarihin çöplüğüne göndereceğiz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanhan.

Şimdi, 4 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, 5 numaralı önerge geri çekilmiştir.

Şimdi 6 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.2.1.2.1. Tekstil-Giyim-Deri-Sanayii" başlıklı altındaki 479'uncu paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragrafın eklenmesini ve diğer paragrafların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"480. tekstil, deri ve giyim sektöründe finansman, hibe, nitelikli işgücüne erişim, eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır. Sektörün yeni pazarlara erişimi desteklenecektir."

Hakan Şeref Olgun

Selcan Hamşioğlu

Adnan Beker

Afyonkarahisar

Tekirdağ

Ankara

Yüksel Arslan

Ersin Beyaz

Bilal Bilici

Ankara

İstanbul

Adana

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Bilici. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuzun verdiği önerge üzerine söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz için bir kalkınma planından bahsedecek olursak tekstil ve tekstile bağlı sektörlerin bu planın merkezinde yer alması gerekir. Sektör, millî gelirdeki payı, istihdama yönelik katkıları ve üretimden ihracata tüm aşamalarda ekonomiye sağladığı hareketlilikle bunu hak etmektedir. Ülkemiz ekonomisi açısından büyük önem taşıyan tekstil sektöründe ihracatçının dünyayla rekabet edebilmesi için yolu ve önü açılmalıdır. Ayrıca, kur baskısı, enerji, iş gücü maliyeti gibi birçok dezavantaja rağmen ülkemize katma değer sağlamaya çalışan tekstil sektörü gerekli yasal düzenlemelerle desteklenmelidir.

2021'de yürürlüğe konulan ilave gümrük vergileri ithalat karşısında ihracatımızı bir nebze korumuş olsa da dahilde işleme rejimi uygulamalarının suistimal edilmeye açık olması sebebiyle bu koruma yeterli olmamaktadır. Ülkemizde pamuk ipliği ithalatında gümrük vergisi yüzde 4 ve 5 oranında ve ilave gümrük vergisi ise yüzde 5 ve 8 oranlarında uygulanmaktadır. Rekabet içerisinde olduğumuz ülkelerin bile kendilerini koruyarak koydukları gümrük vergileri şu şekildedir: Hindistan yüzde 10 oranında vergi getirmiştir. Amerika Birleşik Devletleri yüzde 12,1 oranında vergi uygulamaktadır. Pakistan yüzde 16 oranında vergi uygulamaktadır ve Brezilya ise yüzde 18 gümrük vergisi uygulamaktadır. Elbette ülkemizin, sanayimizin ihtiyaç duyduğu ürünler, ana kalem girdileri ya da ham maddeler ithalat yoluyla gelebilir ancak öz kaynaklarımızla, kendi gücümüzle üretebildiğimiz bir ürünü korumamız en önemli amacımız ve gayemiz olmalıdır. Plansız ve haksız rekabet getirecek ithalat zaten sıkıntılar içerisinde bulunan ekonomimizi daha da zorlayacaktır.

Birçok sebeple üretimini durduran tekstil sanayicisi kısa çalışma ödeneğiyle desteklenmelidir. Kısa çalışma ödeneği mantıklı olabilecek çözümlerden biridir. Büyük küçük fark etmez, her üretici, her fabrika, her sanayi tesisi ülkemiz için çok değerlidir. Temmuz ayı itibarıyla kapasite kullanım

orani en çok düşen sektör maalesef tekstil sektörüdür. 2022 yılından itibaren tekstil ve hazır giyim sektöründe istihdam açısından yaşanan gerileme yüzde 12 civarındadır ve bu oran 145 bin kişiye karşılık gelmektedir. Sadece bu rakamlar bile sektörün sıkıntılarını anlamamız ve harekete geçmemiz için yeterli olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, tekstil ve tekstile bağlı sektörlerin ham maddesi olan pamukta da üreticinin sıkıntıları ve üretimden soğutulması sadece üreticiyi değil tüm ekonomimizi olumsuz etkileyecektir. Ayrıca, pamuk üreticisinin emek ve alın terinin karşılığını alabilmesi, üretimde süreklilik açısından olmazsa olmazdır. Pamuk ipliğindeki dış ticaret açığımız son zamanların en yüksek seviyesine gelmiştir. Bu yılki pamuk fiyatları maliyetin altında kalarak üreticiyi zarar ettirmiştir. Mesela, önümüzdeki sezon Adanalı çiftçi pamuk ekmek konusunda kararsızdır. Benim bölgem olan Adana’da birçok tekstil işletmesi de ya üretime ara vermiş veya üretim kapasitesini düşürmüştür. Öncelikle bu konuda gerekli adımların hızla atılması çok önemlidir. Hep birlikte, her alanda üreticimizin yanında olmalıyız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 6 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı’nın İkinci Bölüm’ünün “3.2.2.1. Tarım ve Gıda” başlığı altında bulunan 490.4. maddesine “Tarım arazilerinin imara açılmasına müsaade edilmeyecektir” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kaya

Sema Silkin Ün

Mesut Doğan

İstanbul

Denizli

Ankara

Biröl Aydın

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Antalya

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya’nın söz talebi vardır.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 2024-2028 On İkinci Kalkınma Planı’nın “Tarım ve Gıda” başlığıyla ilgili söz almış bulunmaktayım. Tekraren sizleri saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, tarım, özellikle salgın koşullarında anlaşıldı ki bir millî güvenlik meselesidir. Bu millî güvenlik meselesini fark etmek için aslında illa bir salgın yaşamamıza gerek yoktu ama salgınla beraber gerek gıda arzı gerekse lojistik sorunlarla ilgili meseleler bizim doğrudan gıda güvenliğini merkeze almamızı temin etti. Hatta “Ülkenin bekası ve güvenliği kadar ticaret, sanayi, tarım ve hayvancılık da önemlidir.” diyen bir önceki Millî Savunma Bakanımız Hulusi Akar Bey’di. Yani aslında, tarımın millî güvenlik sorunu olduğunun devletin üst düzey makamlarında da net olarak görüldüğü, anlaşıldığı belli oluyor. Fakat bu böyleyken, bu gerçek ortadayken 2006 yılındaki Tarım Kanunu’na göre gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’inin tarıma ayrılması şartı olduğu hâlde, 2007-2023 yılları arasında on yedi yıllık dönemde bu oranda desteklenmesi gerekirken sadece yüzde 0,6; 0,7; 0,3 gibi oranlarda tarıma destekler verildi. Bir taraftan millî güvenlik sorunu olarak kabul edilen tarım, diğer taraftan maalesef gayrisafi yurt içi hasıladan hak ettiği desteği almadı. 2006 yılında kabul edilmişti ama bir türlü bu hedefe ulaşamadı.

Ayrıca, dün gerek Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz gerekse lehte konuşma yapanlar özellikle Maastricht Kriterlerine atıf yaptı. Şimdi, Maastricht Kriterlerine göre, Avrupa Birliği kanunlarına, kurallarına göre tarımda çalışan oranının yüzde 5’e düşürülmesi gibi bir hedef var. Türkiye de 2009’dan bu yana bu oranı yüzde 10’a çekmeyi hedefliyor fakat Türkiye’nin bu tarımda çalışan sayıyı düşürme hedefinin sosyolojik olarak sorunlarını yaşamaya devam ediyoruz çünkü insanlarımızı

ürünlere kota uygulayarak tarımdan çekip büyükşehirilere istif ettiğimiz için, bundan dolayı biz maalesef doğru düzgün sosyolojik okumaları yapamıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlanan bir istatistiğe göre şu anda tarımda çalışan yaş ortalamamız 58 ve aynı zamanda tarım sektöründe 35 yaşın altında çalışanların oranının yüzde 6, 65 yaşın üzerinde çalışanların oranının ise yüzde 33 olduğuna dair veriler paylaşılıyor. Bu bize bir tehlike sinyali veriyor mu? Yani 85-90 milyonluk bir ülkede tarımda çalışanların yaş ortalaması 58 ise ve "Tarımda dışa bağımlılığı azaltacağız." iddiasıyla yola çıkmışsak nasıl olacak da 85-90 milyonu 58-60 yaşındaki insanların emeğiyle doyurmayı başaracağız, ben bunu sizin dikkatlerinize arz ediyorum.

Ayrıca, iki ay önce Mardin Kızıltepe'deydim. Mardin Kızıltepe'de önemli ölçüde mısır ekimi yapılıyor. Bu sene mısıra verilen fiyatta 300 lira fark oldu; 5.700 lira geçen seneydi, 6.000 lira verildi. Emin olunuz, bir dahaki sene Mardin Kızıltepe'de insanlar mısır ekmeyecekler. Ayrıca, Ukrayna'dan ithal edilen mısıra 8.500 lira fiyat verildi. 8.500 lira Ukraynalı çiftçiye destek ama kendi insanımıza 300 lira fark vererek onları üretimden soğutmanın neresi bir millî güvenlik meselesi olarak algılanabilir, takdirini size bırakıyorum. Ayrıca, 100 dönüm mısır eken bir çiftçi şu anda -iki ay önceki verileri söylüyorum- 113.000 lira zarar etti ve sulu alanda ekim yapan çiftçi 69.250 lira zarar etti.

Ben sözlerimi tamamlarken dün Sayın Yılmaz'ın konuşmalarını burada bitirirken -aslında kendisi toplumda bir devlet adamı, elinden geleni yapmaya çalışan bir profil olmasına rağmen- ikinci konuşmasını yaparken rakamları farklı yorumlayarak aslında bir popülizm tuzağına düştüğünü, maalesef, görmekten üzüldüğümü buradan ifade ediyorum

On İkinci Kalkınma Planı'yla alakalı "Tarım ve Gıda" başlığının bir kere daha değerlendirilmesi temennisiyle sözlerimi burada tamamliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi 7 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün 3'üncü başlığı "Plan Hedefleri ve Politikaları" bölümünün "3.2.2.1. Tarım ve Gıda" alt bölümünün 499. sıra numaralı paragrafına aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinde öngörülen tarımsal desteklemelerin Kanun'da öngörüldüğü üzere gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olmayacak şekilde uygulanması sağlanacaktır."

Rahmi Aşkın Türeli

Ali Mahir Başarır

Cevdet Akay

İzmir

Mersin

Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Tahsin Ocaklı

Sibel Suiçmez

Manisa

Rize

Trabzon

Kadim Durmaz

Tokat

BAŞKAN – Önerge üzerinde Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Bakırlioğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tartışmakta olduğumuz On İkinci Kalkınma Planı'nda tarım sektörü öncelikli alanlar arasında gösterilmiş ancak dikkatlice incelediğimiz zaman hedeflerde, politikalarda ve tedbirlerde ciddi eksiklikler olduğunu görmekteyiz. Öncelikle, tarım sektörünün bir genel değerlendirmesini yaparsak tarım sektörünün gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı her yıl düşmekte. 2013 yılında yüzde 7,4 olan pay, 2022 yılında yüzde 5,8'e kadar düşmüş. Doğrudan tarım ürünleri ticaretinde 2017 yılında

net ihracatçı pozisyonundaymışız, 2022 yılına geldiğimiz zaman ise tam tersi bir tablo geçerli, net ithalatçısınız. 2017 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 115, 2022 yılında bu oran yüzde 78. 2022 yılında 10 milyar 570 milyon liralık ithalatımıza karşılık 8 milyar 260 milyon liralık ihracatımız söz konusu.

Planda “Tarım arazilerinin etkin şekilde kullanımı, kullanılmayan arazilerin üretime kazandırılması amaçlanmış” ifadesine yer verilmekte oysa baktığımız zaman yıllar içerisinde tarım arazilerinde çok ciddi düşüşler söz konusu. Bu, önemli bir hedef, önemli bir amaç. 2002 yılında 26 milyon 600 bin hektar tarım arazisi varmış kullanılan; yıl 2020, bu oran 23 milyon 136 bin hektara düşmüş; aradaki yaklaşık 3 milyon hektarlık bir tarım arazisini kullanmaktan vazgeçmişiz. Gerçekten önemli bu ancak On İkinci Kalkınma Planı’na baktığımız zaman bu konuda herhangi bir hedef yok. Yani şu olabiliirdi mesela bu On İkinci Kalkınma Planı’nda: 2028 yılı sonunda kullanılan tarım arazilerinin miktarını 27 milyon hektara çıkarmak gibi bir hedef konulabiliirdi ancak ne yazık ki böyle bir hedef görmüyoruz.

Esas bizi bekleyen en büyük tehlikelerden bir tanesi, kişi başına üretim alanlarının giderek daralması, azalması. Nüfusumuz son yirmi yılda 20 milyon artmış. 4 milyon göçmen barındırmaktayız, 50 milyona yakın da turisti ağırlamaktayız. 2002 yılında 1 kişiye 4 dekarlık tarım arazisi düşüyorken -beslemek için- bugün için bu rakam 2,8 dekara düşmüş durumda; tabii, bu hesabın içerisinde 4 milyon mülteci veyahut da 50 milyon turist yok. Yani bir taraftan tarım alanları düşüyor, diğer taraftan da nüfus artıyor, kişi başına üretim miktarı azalıyor. Bu durumda ne oluyor? Bu durum da yeterlilik oranlarına yansımakta. Mesela, bildiğiniz gibi, buğday ilk üretilen tarımsal bitkidir ve tarım da bu topraklarda başlamıştır. Buğdaya baktığımız zaman, 2017 yılında ekim alanları 76 milyon dekar, kendi kendine yeterlilik oranı yüzde 111’ken 2022 yılına geldiğimiz zaman ekim alanlarının 67 milyon dekara, yeterliliğin ise yüzde 87’ye düştüğünü görmekteyiz. Hâl böyle olunca ne oluyor? Tabii ki ithalata sarılmaktayız, son beş yılda sadece tahıl ürünlerinin ithalatına vermiş olduğumuz para 19,5 milyar dolar.

Bir diğer husus, en önemli hususlardan bir tanesi tarımsal desteklemeler. Bizden önce çıkan hatipler de bahsetti, tarımsal desteklemelere 2024 bütçesinden ayrılan pay 91,6 milyar lira ve bunun gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı da binde 2. Şimdi, 2002 yılına bakıyorsunuz, binde 5’miş bu oran; 2003’te binde 6’ya çıkmış; 2020 yılına gelmiş, binde 4’e kadar düşmüş; yıl 2024, binde 2. Oysa Tarım Kanunu’muza göre bunun yüzde 1 olması gerekiyor yani çiftçimize, olması gerekenin beşte 1’i bir tarımsal destekleme veriliyor. Biz On İkinci Kalkınma Planı’nda bunu da görmek isterdik yani “2028 yılında desteklemeleri kanunda olduğu gibi yüzde 1’e çıkaracağız.” gibi bir hedefimiz olabiliirdi ancak ne yazık ki onu da görmedik.

Eksiklerden bir diğeri, bu kalkınma planında organik tarım veyahut da iyi tarımla alakalı herhangi bir hedef konulmamış olması. Pestisit kullanımının azaltılması, kimyevi gübrenin azaltılması konusunda herhangi bir hedef konulmamış olmasını çok ciddi bir eksiklik olarak görüyoruz çünkü Türkiye’de çok ciddi bir kimyevi gübre kullanımı var ve ithalatın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakırloğlu, çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi 8 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı’nın “3.2.2.2. Enerji” başlığı altındaki 508 numaralı paragrafına aşağıdaki alt paragrafın eklenmesini ve 508.5. numaralı paragrafın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“508.1. Toplumsal etkileri ile kıyaslandığında sağladığı tasarruf miktarının yeterli seviyede olmaması sebebiyle kalıcı yaz saati uygulaması sonlandırılacak, eğitim ve iş hayatında verimlilik kaybına neden olmayacak farklı tasarruf mekanizmaları geliştirilecektir.”

“508.5. Enerji yoğun sektörler öncelikli olmak üzere üretimde enerji verimliliğinin artırılarak AB ülkeleri seviyesine çıkarılması amacıyla destek programları genişletilecek, firmaların ihtiyaçları doğrultusunda detaylı teşvik uygulamaları hayata geçirilecektir.”

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

Adnan Beker

Afyonkarahisar

İstanbul

Ankara

Yüksel Arslan

Ömer Karakaş

Selcan Hamşioğlu

Ankara

Aydın

Tekirdağ

BAŞKAN – Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Ömer Karakaş’ın söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de 8 Eylül 2016 tarihinde yaz saati uygulaması kalıcı hâle getirildi. Uygulama başladığı tarihten itibaren yaz saati uygulamasından enerji şirketleri ve iktidar dışında memnun olan hiç kimse yok. Ülkemiz enerjide yaklaşık yüzde 74 oranında dışa bağımlı. Ülkemizin elektrik ithalatı da 2022-2023 yıllarında yüzde 23 artmış durumda. Yıllardır Batı’yla entegrasyonu olan ülkemiz son dönemde yönünü Doğu’ya ve Orta Doğu’ya çevirmiş durumda. İhivancılık zihniyeti Türkiye’yi Avrupa’dan koparıp Orta Doğu ülkesi hâline getirmiştir. Saatimizi, iktidarın sevdasının bir türlü bitmediği, sürekli dolar için kapılarını açındırdığı Katar ve Suudi Arabistan gibi Orta Doğu ülkelerine göre ayarladık. Ahmet Hamdi Tanpınar “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” kitabında “Saatin kendisi mekân, yürüyüşü zaman, ayarı insandır... Bu da gösterir ki, zaman ve mekân, insanla mevcuttur!” demiştir ama görünen o ki iktidar saatini insana göre değil dolara göre ayarlamış durumda.

Uygulama, iktidarın iddia ettiğinin aksine tasarruf değil israf doğurmuştur. Çocuğu sabah okula aç gitmesin diye kalkıp kahvaltı hazırlayan anne mutfağının elektriğini yakıyor; çocuklar karanlıkta ders yapmasın diye öğretmenler ilk ders sınıfın ışıklarını yakıyorlar. Uygulamanın başlamasıyla üreticiler ve dağıtım şirketleri kârını artırırken faturasını ise geçim sıkıntısı ve yoksulluk çeken vatandaşlarımız ödüyorlar. Günlerin de kısalmasıyla çocuklarımız, kelimelerin tam anlamıyla zifiri karanlıkta evden çıkıyor; veliler karanlıkta okula giden çocukları için tedirgin, gözleri arkada; öğrenciler ise perişan durumdalar. Öğleden sonra okula başlayan öğrencilerimizin de okulları bittiğinde hava çoktan kararmış oluyor. Anlayacağımız, akşam eve dönenlerin de kaderi aynı, sabah okula gidenlerin de. İnsanın doğasına uygun olan gün ışığıyla uyanmaktır, neden milyonlarca evladımızı karanlık kış sabahlarına mahkûm ediyorsunuz?

Geçtiğimiz günlerde, seçim bölgem Aydın’da devletimizin yurduna emanet edilmiş Zeren Ertaş kızımızın acı haberiyle içimiz yandı. Öncelikle buradan, değerli ailesine, arkadaşlarına ve tüm milletimize bir kez daha başsağlığı diliyorum. Anne-baba olarak yetiştirip büyütüp vatanımıza, milletimize hayırlı evlat olsun diye çocuklarımızı okullarımıza, yurtlarımıza, öğretmenlerimize emanet ediyoruz; sonuç, acı haber... Milletimizin kürsüsünden iktidara Zeren kızımızın babasının sözlerini iletmeyi Aydın Milletvekili olarak borç biliyorum. Babası “Ben devlete inancımı kaybettim. Çocuğumu ilk defa devlete emanet ettim ama devlet benim çocuğuma yirmi- yirmi beş gün bile bakamadı.” demiştir. Bir babaya bunu söyletmeye hiç mi utanmıyorsunuz? Devleti milletimizin gözünde bu hâle düşürmeye hiç mi ar duymuyorsunuz? Bana olaydan hemen sonra birçok endişeli aile çocukların kaldığı yurtlardan kırmızı etiketli asansör fotoğrafı atıldılar. Kırmızı etiket demek hiçbir şart altında kullanılmaması gereken asansör demektir ancak bu asansörler KYK yurtlarında hâlâ aktif olarak kullanılıyor. İktidara soruyorum: Bunlar nasıl yurt müdürleri, bunlar nasıl yöneticiler? Sizin hiç mi evladınız yok, hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Liyakatsiz kadrolarla doldurduğunuz kurumlar, vatandaşımızın devlete emanet ettiği evlatlarına sahip çıkamıyorlar, hepimize yazıklar olsun! Ülkeyi getirdiğiniz son noktada öğrencilerimizin artık sadece barınma değil can güvenliği sorunu da oluşmuş durumda.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi 9 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.2.3.6. Bilgi ve İletişim Teknolojileri" başlığı altındaki 592'nci paragrafına aşağıdaki alt paragrafın eklenmesini ve diğer paragrafların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"592.1. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna üye seçim yöntemini çoğulculuğu sağlayacak şekilde değiştirilerek Kurul'un tarafsızlığı ve özerkliği güvence altına alınacaktır. Müdahaleci ve yasaklayıcı bir RTÜK yerine yayın ve sektörünü düzenleyici ve sektörde ruhsat eşitliği sağlayan bir yapılanma oluşturulacaktır."

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

Yüksel Arslan

Afyonkarahisar

İstanbul

Ankara

Adnan Beker

Selcan Hamşioğlu

Ankara

Tekirdağ

BAŞKAN – Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Hamşioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına RTÜK'ün cezayla yıldırma politikasının son bulması ve basın özgürlüğünün teminine dair verdiğimiz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum.

Dün Sayın Cevdet Yılmaz da burada yaptığı konuşmada demokrasi ile kalkınma arasındaki paralelliği kabul etti. Keza, hukukun üstünlüğünün pekişebilmesi hak ve özgürlüklerin gerçekleşmesine, hak ve özgürlüklerin gerçekleşmesi ise aslında basın özgürlüğünün gerçekleşmesine bağlı çünkü basın özgürlüğü bütün diğer özgürlüklerin dayanağı. Özgürlükler gerilediğinde gayrisafi milli hasıla da gözle görülür oranda geriliyor. Baskı dönemleri son bulduğunda basın özgürlüğünü yeniden tesis edebilmek kolay oluyor ama ekonomik büyümeyi tekrar tesis edebilmek maalesef o kadar da kolay olmuyor. Şimdi bunu bile bile RTÜK, devlet adına sektörü denetlemek üzere sahip olduğu gücü siyasi iktidar adına medyayı bir sopayla hizaya sokmak için kullanmakta yani aslında kalkınmayı baltalamakta beis görmüyor. 2013-2022 arasındaki on yılda RTÜK'ün verdiği 443 küsur milyarlık cezanın çok önemli bölümü muhalif varsayılan kuruluşlara yönelikti. 2022'de Halk TV, Tele1, KRT, FOX TV, Flash TV'ye kesilen 17 milyon 335 bin liralık ceza "yandaş" denilen kanallara kesilen 1 milyon 674 bin liralık cezanın tam 10,3 katıydı. Daha trajikomiği var; 2021'de yine muhalif yayınlara toplam 21 milyon 500 bin lira ceza kesilirken AK PARTİ'nin hünk deyciliğini yapan yayınlara ne kadar kesildi dersiniz? Sıfır TL. RTÜK'e göre bu kanallar tam bir yıl boyunca bir tane bile yalan haber yapmamış, kimseye iftira atmamış, kimseyi küçük düşürmemiş, yanıltmamıştı; hepsi maşallah, maşallah, süphanallahıktı. Oysa sadece Genel Başkanımıza atılan iftiralardan bile defalarca yayın durdurma cezası almaları gerekirdi, muhalefete kesilen cezalara oranladığımızda ya da onları emsal aldığımızda. 2023 apayrı bir vaka, ilk altı ayda muhalif kanallara kesilen ceza tam 20 milyon 649 bin 194 TL. Bu, bütün zamanların rekoru. Neden? Çünkü seçim yılıydı, çünkü kamuoyunda muhalefetin seçimi kazanacağına dair kuvvetli bir inanç vardı ve onu kara propagandalara cevap veremez, kendini açıklayamaz hâle getirmek lazımdı. Tebrik ediyoruz, başarılıdı. Sırf bu daha rahat başarılın diye, geçen yıl burada, bu Mecliste İYİ Partinin hakkı olan üyeliğin katakulliyile nasıl gasbedildiğini hatırlatmama herhâlde gerek yok; buradaydınız, hepinizin gözlerinin önünde oldu.

"İktidara sadakatte liyakat ödülü" diye bir şey varsa, belki TÜİK biraz kıskanabilir ama bu ödül bence gönül rahatlığıyla RTÜK'e verilebilir bu performansla. Oranları kadar usulü de mahzurlu RTÜK'ün. Bir kere, RTÜK bir mahkeme midir, bir haberin yalan olup olmadığına nasıl hükmedebilir? Ama hükmediyor maalesef. Şikâyet üzerine kendini mahkeme yerine koyup tekzip bile edilmemiş ifadeler üzerinden cezayı kesebiliyor.

Çok ibretlik bir hadise yaşandı geçenlerde: Terörü övmekten bir muhalif kanala tarihinin en ağır cezasını verdi RTÜK biliyorsunuz. Şimdi, kim ki terörü övüyorsa, terör örgütleriyle iş tutuyorsa hem en ağır şekilde cezalandırılın hem de Allah da belasını versin; hiç sakıncası yok ama bir, oradaki hadise öyle değildi; iki, velev ki iddia edildiği gibi diyelim, bu terör tanımı konjonktüre göre değişen bir şey

midir ya da suçu işleyene göre suçun suç olup olmadığı değişir mi? Söz konusu muhalefet olunca montajla bağlamında çıkarılan sözler üzerinden terörü övdü sayıp da aslan kesilen RTÜK, PKK'lı terörist Osman Öcalan röportajıyla seçmen konsolide etmeye çalışan TRT'ye ne ceza verdi? PKK'nın kurucusu Abdullah Öcalan mektubuyla seçmen konsolide etmeye çalışan kanallara ne ceza verdi? Depremzedelerin feryadını duyurmayı bölünmez bütünlüğe aykırı sayıp muhalefete cezalarla boğma teli takarken terör örgütünün Habur'dan Diyarbakır'a konvoyunu övgüyle yayınlayanlara ne ceza verdi? Cumhuriyet rejimini ahlaksızlıkla suçlayanlara, Zübeyde Hanım'a dil uzatanlara ne ceza verdi? "Genel ahlaka aykırı." diye bazı kanallarda TV dizileriyle uğraşırken çocuk evliliklerini meşrulaştıranlara ne ceza verdi? Türkiye'nin basın özgürlüğünde bir yılda 16 sıra birden gerilemesine yol açan bu utanç tablosunun ülke kalkınmasının önünde ne menem bir engel teşkil ettiğinin tez zamanda fark edilmesini, RTÜK'ün yapısının gözden geçirilmesini diliyoruz.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi 10 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün "3.3. Nitelikli İnsan, Güçlü Aile, Sağlıklı Toplum" başlığı altında bulunan "3.3.1. Eğitim" başlığının çıkarılarak "3.2.2. Öncelikli Gelişme" başlığı altına eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Selim Temurci

İstanbul

Mustafa Nedim Yamalı

Ankara

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Sema Silkin Ün

Denizli

Bülent Kaya

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün söz talebi vardır.

Sayın Ün, buyurun.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; On İkinci Kalkınma Planı'nın "Eğitim" başlığı altında Saadet-Gelecek Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğal kaynakları sınırlı ülkemiz için insan kaynağımızdan daha önemli ve kalıcı bir gücümüz yok, insan kaynağımızı dünyayla rekabet edebilir bir donanıma kavuşturmaktan başka şansımız yok, o donanıma sahip gençlerimizin geleceklerini yurt dışında aramalarına sebep olma lüksümüz ise hiç ama hiç yok. Eğitim en temel insan haklarından biri. Bunun için de eğitimi kalkınmamızın odağına yerleştirmek zorundayız. Eğitim başlığının, ülkenin ekonomik büyümesinin ve istihdamının temel lokomotif olduğu için kalkınma planlarında öncelikli gelişim alanlarına alınmasını teklif ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, "Eğitimde hâlimiz nicedir?" diye sorsak burada günlerce tartışırız. Türkiye'de birçok konuda olduğu gibi eğitim konusunda da geniş müzakerelerin yapılamaması, katılımcılığın benimsenmemesi, her önemli kararın merkezden alınması, istisnai uygulamaların teamül hâline gelmesi nedeniyle gerçek anlamda bir sistem inşa edilememesinin sonuçlarını maalesef bağımsız kuruluşların yaptığı derecelendirmelerde görüyoruz. OECD tarafından yapılan PISA değerlendirmeleri ülke ortalamamızın uluslararası ortalamaların çok gerisinde olduğunu gösteriyor. En son verisi 2018 yılında açıklanan PISA raporuna göre, ülkemiz 79 ülkeden okuma becerilerinde 40'ıncı, matematik okuryazarlığında 42'nci sırada. Hemen arkamızdan gelen ülkeler Slovakya, Yunanistan, Şili, Malta, Ukrayna, Sırbistan. PISA sonuçlarının bir uyarısı da eğitimde fırsat eşitliği karnemiz hakkında veriliyor. Toplumsal barış için tüm kesimlerin adil koşullarda eğitim sistemine dâhil olmaları önemlidir. Bu fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik adil yaklaşım yakalanamadığı için PISA okuma becerilerinde ekonomik durumu iyi olanların yüzde 9'unun, yoksulların ise sadece yüzde 1'inin yüksek performansı yakalayabildiğini gösteriyor.

Yabana bakmayalım, kendi yerli ve millî istatistiklerimize bakalım. ÖSYM sınavlarında görmezden gelinemeyecek kadar büyük bir nitelik sorununuz var. 2023 yılı istatistiklerinde 100 binin üzerinde adayın 1 değil, sadece 0,5 net bile çıkaramadığı için puanları hesaplanamadı yani 100 binden fazla gencimiz sıfır çaktı. Bu dramatik sorunun çözümü ise millî gelirden ayrılan payı azaltmak asla değildir.

Kısa bir değerlendirme de üniversitelerimizle ilgili yapalım: Kaliteli bir yükseköğretim sisteminin tesisi için işe akademik özgürlüklerin garanti altına alınmasından başlamak gerek. Buna giden ilk yol, 12 Eylül askerî darbesinin ürünü YÖK'ün denetleme işlevini kaldırıp organize etme işlevinin sağlanmasından geçmektedir. Şeffaf, topluma hesap verebilir yeni bir yükseköğretim sistemi tesis edilmeli, YÖK bir rejim meselesi olmaktan çıkarılmalıdır. Bu mesele, üniversitelerimizin uluslararası sıralamalardaki yerini etkileyici sonuçlar doğurduğu için öncelikli bir meseledir. Akademik itibar, işveren itibarı gibi 6 kategoriyi baz alan QS Dünya Üniversite Sıralamalarında 2015 yılında 399'uncu sırada olan Boğaziçi Üniversitesi 2023 yılında 701-750 bandına inmiştir. Bu sonucun müsebbibi üniversitenin içine çekildiği siyasi çekişmelerdir. Uluslararası başarı endekslerindeki yerini yok etmek pahasına ülkemizin en nitelikli üniversitelerinden Şehir Üniversitesini haksızca kapatan bir iktidar için önceliğin ilim, önceliğin nitelik olduğuna inanmak hayli güçtür.

Bir önceki kalkınma planının tek somut verisi olan hedefe baktım: “2023 yılı itibarıyla dünya akademik başarı sıralamasında en az 2 üniversitemizin ilk 100’e, en az 5 üniversitemizin de ilk 500’e girmesi sağlanacaktır.” denilmiş. Peki, biz bugün bu hedefin neresindeyiz? İlk 500’e giren sadece 3 üniversitemiz var, onlar da vakıf üniversitesi; devlet üniversitelerimiz artık o yerlerini koruyamıyorlar. İlk 100’e giren bir üniversitemiz kesinlikle yok. Şimdi, yeni hedefte ilk 100 zaten hedeflenmemiş ama ilk 500’e 10 üniversitenin gireceği ümit edilmiş. Buna, geçmiş hedefleri yakalayamamış bir iktidar için bu hedefe ulaşmanın hayli güç olduğunu itiraf etmemiz gerekiyor.

Ezcümle, değerli milletvekillerimiz, özgürlükler olmadan üniversitelerimiz yükselmez, üniversitelerimiz yükselmeden de bir kalkınma asla yaşanamaz. (Saadet Partisi sıraların alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ün, teşekkür ediyorum.

Şimdi 11 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün 3'üncü başlığı “Planın Hedefleri ve Politikaları” bölümünün “3.3.1. Eğitim” alt bölümünün 661 sıra numaralı paragrafına aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Kapatılan köy okullarının yerine yeniden açılması, taşınmalı eğitim uygulamasına son verilmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.”

Rahmi Aşkın Türeli	Ali Mahir Başarır	Cevdet Akay
İzmir	Mersin	Karabük
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Tahsin Ocaklı	Sibel Suiçmez
Manisa	Rize	Trabzon
Eylem Ertuğ Ertuğrul	Kadim Durmaz	
Zonguldak	Tokat	

BAŞKAN – Önerge üzerinde Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un söz talebi vardır.

Sayın Ertuğrul, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz On İkinci Kalkınma Planı'nın geneline bakıldığında, vadettiği yeşil dönüşüm, sürdürülebilir kalkınma, nitelikli büyüme, sağlıklı aile, sağlıklı toplum, nitelikli eğitim, gelir adaleti gibi ilkeler çok çok önemlidir. Ancak bütün bir ülkenin yönetimini Cumhurbaşkanının kişisel kararlarına devreden bu sistemde sürdürülebilir kalkınma, nitelikli büyüme ve hakça bölüşümün

olanaksız olduğu aşikârdır. Kaynakları kendinden olmayana pay etmeyen, kendinden olana ise yağdıran eşitsiz bir anlayışla sürdürülebilir bir kalkınmadan nasıl söz edilebilir? Bu planın gerçekçiliğine nasıl inanalım?

Planın Birinci Bölümü’nde bölgeler ve okullar arasındaki başarı düzeyinin farklılıklarının önemini korumaya devam ettiğine, öğrenme ortamlarının niteliğinin eşitlik ve hakkaniyet çerçevesinde iyileştirilmesi gerekliliğine yer verilmiştir. İktidarın eğitime ilişkin yıllardır hedefleyip hayata geçiremediği birçok uygulama, On İkinci Kalkınma Planı’nda da yer almıştır. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması yine hedeflenmiştir.

Değerli milletvekilleri, buradan hareketle sizlere kapatılan köy okullarını hatırlatmak istiyorum. Türkiye’de 1989 yılından beri köy okulları kapatılmakta ve milyonlarca köy öğrencisi yıllardır uzaktaki okullara taşınmaktadır. Köy okullarının kapatılmasıyla yerinde eğitim imkânı da ortadan kalkmaktadır. Adına “taşınmalı sistem” denilen bu uygulamada bazı çocuklar daha güneş doğmadan evlerinden çıkarken, bazıları saatlerce kendilerini almaya gelecek arabayı beklerken, bazıları aç, yorgun, ürkek yeni sınıflarına uyum sağlamaya çalışırken eğitilmekten vazgeçmektedirler.

Çocukları daha iyi bir eğitime entegre etme amacıyla uygulanmakta olan bu sistem, aradan geçen zamanda çocukları daha iyi okullara kavuşturan değil, büyük oranda nitelikli ve eşit eğitim olanaklarını ellerinden alan bir uygulama hâline gelmiştir. Her sabah kilometrelerce yol giden çocukların hissettiği yorgunluk, taşıma merkezlerindeki sınıfların kalabalıklaşması, öğrencilerin öğretmenleriyle yakın bir ilişki kuramamaları, sosyal olarak da kendilerini dışlanmış hissetmeleri en temelde çocukların nitelikli ve eşit eğitim olanağını ellerinden almaya başlamıştır.

Planın eğitimle ilgili kısmında, tüm bireylerin “kapsayıcılık” ilkesi esasında eğitime eşit şartlarda erişerek ait olduğu aile ve topluma karşı sorumluluk sahibi olarak yetişmelerinin sağlanması hedeflenmiştir ancak en temel hak olan eğitim, bizim ülkemizde sadece belirli bir zümrenin ulaşabildiği bir olgu hâline gelmiştir. Taşınmalı eğitimin en büyük zararı ise kız çocuklarına olmaktadır. Pek çok aile ulaşım şartlarının zorluğu, yolun uzunluğu, velilerin çocuğunun okuluyla bağlantısının olmaması gibi nedenlerle kız çocuklarını okullara göndermekten vazgeçmektedirler. Kız çocukları, sadece birkaç yıl eğitim hayatından sonra eğitim hayatının dışında kalmakta, meslek edinmemekte, sosyal olarak izole edilmektedir. Bununla beraber, önümüzde bulunan On İkinci Kalkınma Planı aynı zamanda kadın istihdamını artırmak üzerine teorilerde de bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, şimdi bir soru sormak gerekir: Ülkede hâlâ taşınmalı eğitim nedeniyle eğitim alamayan kız çocukları varken kadın istihdamını artırmaya yönelik plan ne kadar gerçeği yansıtıyor? Çağdaş, nitelikli, kaliteli eğitimi ulaşılabilir kılacağını hedefleyen planda, eğitime erişim sorununu çözmek adına uygulanan taşınmalı eğitime dair sorunlardan bahsedilmemiştir.

2002 yılında 3 milyon 275 bin olan köy okullarında kayıtlı öğrenci sayısı 2022 yılı itibarıyla 609 bine gerilemiştir. Millî Eğitim Bakanlığının 2021 bütçe raporuna göre taşınmalı eğitime son on yılda 22 milyar 619 milyon lira, yemekle beraber yaklaşık 25 milyar lira harcanmıştır yani köy okullarını onarmaya harcanacak para yollara saçılmıştır. İlkokuldaki küçük çocukların taşınması yerine bu öğrencilerin bulundukları yere öğretmenlerin taşınmasına öncelik verilmelidir. Köy okulları tekrar açılarak ülkede hâlâ çözülememiş ve giderek büyüyen bir sorun olan atama bekleyen öğretmenlerimiz de bir istihdam yaratılacaktır. Köy okulundaki öğretmenler sadece birer öğretmen değildirler, öğretmenler çalıştıkları köylere hayata dair bilgiye dayanan yeni bakış açılarını getirirler ve köyün sosyal yapısını güçlendirirler. Köylere sadece imam atayarak, devletin sadece imam kadrosunu artırarak köyde yaşayan insanlara modern ve bilime dayanan bir bakış açısı kazandırılmaz; köydeki eğitimi sadece imamlara bırakmamalıyız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

Şimdi 12 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13 numaralı önerge geri çekilmiştir.

14 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölümü'nün 3'üncü başlığı "Planın Hedefleri ve Politikaları" bölümünün "3.3.3. Sağlık" alt bölümünün 709.1 sıra numaralı paragrafının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"709.1. Birinci basamak sağlık tesisleri, Sağlık Bakanlığı tarafından kamuya ait standart binalarda, nitelik ve nicelik olarak geliştirilerek bu birimlere başvuran kişilerin koruyucu, önleyici, tedavi edici sağlık hizmetlerini bütüncül olarak alabilmesi, böylece ikinci ve üçüncü basamak sağlık merkezlerine başvuruların azaltılması sağlanacaktır."

Rahmi Aşkın Türeli

Ali Mahir Başarır

Cevdet Akay

İzmir

Mersin

Karabük

Tahsin Ocaklı

Ali Karaoba

Sibel Suiçmez

Rize

Uşak

Trabzon

Kadim Durmaz

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Tokat

Manisa

BAŞKAN – Önerge üzerinde Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Karaoba. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ KARAoba (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aile sağlığı birimi merkezleri binalarının tüm Türkiye’de standart hâle gelmesiyle ilgili vermiş olduğumuz önergeyle ilgili karşınızdayım. Birinci basamak sağlık tesisleri, Sağlık Bakanlığı tarafından kamuya ait standart binalarda hizmet vermek zorundadır. Bu maddedeki değişiklik hem Sağlık Bakanlığı bütçesinin doğru kullanılması hem de standartlaşması anlamında çok önemlidir. Birçok aile sağlığı merkezi kirasını ödeyememekte, yakıt ve araç bakım giderlerini karşılayamamakta, odalar ısıtılamamakta, medikal sarf malzemeleri ve tıbbi teçhizat alınamamaktadır. Aile hekimlerinin zaman içerisinde asli görevlerinde çok ciddi değişiklikler yaşanmıştır. Tek hekim olarak asla verilmeyecek ve şartları belirlenmemiş sağlık raporları bile aile hekimine verdirilmeye başlanmıştır. Adli ve defin nöbetleri gibi, Bakanlık tarafından başka şekilde çözümlenemeyen bütün sorunlar aile hekimine yüklenmiştir. Kamuoyunda “Ben hekimlerden her şeyi isteyebilirim ve hekim her istediğimi yapmak zorunda.” algısı gelişmiş ve neredeyse her gün hekimlerimiz ve sağlık emekçilerimiz şiddete maruz kalmaya başlamıştır. Yetkililerin “Her şeyi yapacaklar. Yapmazlarsa şikâyet edin.” gibi söylemleri halk ile hekimleri karşı karşıya getirmiş, şiddete altyapı oluşturmuştur. Aşırı iş yükü, özlük haklarının kayıpları, sağlıkta şiddet aile hekimlerinin gelirlerinin tedricen düşmesi, giderlerinin ciddi bir şekilde artması sağlık emekçilerinin belini bükmeye başlamıştır. Unutulmasın ki hekimler de insan, hekimler de bu ülkenin çok zor yetişen çocuklarıdır.

Değerli arkadaşlar, değerli vekiller; 2017’den bu yana ASM sayısı yüzde 5, ASM birim sayısı yüzde 10, iş yükü ise yüzde 32 olarak artırılmıştır. Bakın, Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunun 25 kalemede giderlerine baktığımızda en büyük gider kaleminin kira, ısıtma ve bilgi sistem satın almasıyla ilgili olduğu görülür. Mevcut gider ödemeleri ve hak edişlerle bu giderleri karşılamak mümkün değildir. Bunlar göz önüne alındığında, ASM’lerimizin, başta deprem bölgeleri ve büyükşehirler olmak üzere standart olması çok önemlidir. Ayrıca, ASM’lere ticarethane gözüyle bakılması nedeniyle faturalar normalden çok daha yüksek gelmektedir.

İktidarın On İkinci Kalkınma Planı’nda yer alan Sağlık Bakanlığı verilerinde 2022-2023 rakamlarına bakıldığında, gerçekten çok uzaklaşmış durumdadır. Yaşadığımız hekim göçü hızıyla açıklanan bu verilerin sağlık hizmetlerinin planlanmasından uzak ve gerçekçi hedefleri içermediği görülmektedir.

Değerli arkadaşlar, tüm dünya, sağlık sistemini standart hâle getirdikçe, biz her şeyi rastgele yapmaya başladık; Sağlık Bakanlığı ana konusu olan sağlıkla, sağlıkçıyla ilgileneneğine betonla, inşaatla ilgilenmeye başladı. Şehrim Uşak’ta bile mevcut iki hastane yıkıldı, tek hastaneye vatandaşlar

mağdur hâle getirildi. Hak eden fakir fukaranın çocuğunu mülakatla eleyenlerin, emekliyi 5 bin TL'ye, asgari ücretliyi çaya, simide mahkûm edenlerin doktorsuz hastane yapmaları çok yakında olacaktır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin her yerinden doktorların sayısı ile ilgili, yetersizliğiyle ilgili şikâyetler gelmektedir. "Beni Türk hekimlerine emanet edin." noktasından "Giderlerse gitsinler." noktasına gelen bu sistem yüzünden acil servisler yetersiz, randevu imkânsız, sağlıkta şiddet tavan yapmış, doktorlarımızı ülkede tutmak imkânsız hâle gelmiştir. 2012'de iyi hâl kâğıdına başvuran doktor sayısı 2023'te 40 kat artmıştır, Kadro açan Sağlık Bakanlığı 3 bin kadroya 813 hekim atayabilmiştir. Çözümü, emekli hekimleri göreve çağırarak arayan Sağlık Bakanlığı bu gidişle Türkiye'nin 2'nci yüzyılına hekimsiz girmektedir. ASM'lerde 76 hasta bakan bir hekime toplamda 4,5 TL; hemşire başı ise 0,4 TL teşvik ödenmektedir. Çözümü emeklileri çağırarak arayan Sağlık Bakanlığına buradan sesleniyorum, bir ironi yapmak istiyorum: Bu hızla sağlıkçılarımızı kaybederseniz elinde mızrak, önünde yapraklı hekimlerle muayene oluruz. Sağlıkçılar mutlaka hakkını almalıdır, ciddiye alınmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karaoba.

Şimdi, 14 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.27

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.40****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Yürütme temsilcisi yerinde.

Şimdi, 15 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı’nı “3.3.5. Kadın” başlığı altındaki 727.1’inci paragrafındaki “yapılacaktır” ifadesinden sonra “Yerel yönetimlerde Belediye Eş Başkanlığı sisteminin ihdas edilmesi için yasal altyapı oluşturulacaktır.” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Rüştü Tiryaki

Burcugül Çubuk

Mehmet Zeki İrmaz

Batman

İzmir

Şırnak

Sezai Temelli

Kamuran Tanhan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Muş

Mardin

Siirt

BAŞKAN – Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş’ın söz talebi vardır.

Sayın Erdoğan Sarıtaş, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geldiğimiz noktada Türkiye’nin ekonomik sorunlarını ne yazık ki palyatif ve günü kurtarmaya dönük planlarla çözülmeyecek ölçekte büyüktür. Bu nedenle ısrarla savunduğumuz şey şudur: Yeni ve demokratik anayasaya geçilmelidir. Yerel demokrasi ayağında yerinden yönetimi esas alan, evrensel hukuk ilkeleri üzerinde yükselen bir anayasa elzemdir. Ülkedeki bütün farklılıkların eşitlik içerisinde anayasal güvence altına alınarak bir sistem kurulmalıdır. Kürt sorunu, demokratik ve barışçıl çözülmelidir. Gerçek anlamda toplumsal bir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesinin yolu buradan geçer.

Üzerine konuştuğumuz kalkınma planının en önemli başlıklarından biri de yerel yönetimler olmalıydı ancak sanki bu ülkenin onlarca belediyesini seçilmiş halk iradesi yerine atanmış memurlar yönetmiyormuş gibi kurulan cümleler, yapılan planlar hiçbir yaraya merhem olmayacaktır. Mesela, On İkinci Kalkınma Planı’nda geçen şu ifadelere bakar mısınız; diyor ki: “Belediyelerin karar alma süreçlerinde vatandaşların ve muhtarların katılım rolü güçlendirilecektir.” İki dönemdir vatandaşın seçtiği belediyelere kayyum atayan, bu iktidar değil midir?

Yine On İkinci Kalkınma Planı’nda şöyle bir ifade geçiyor: “Kadın, genç, yaşlı ve engellilerin yerel yönetimlerdeki temsil ve karar alma süreçlerine katılım mekanizmaları güçlendirilecektir.” Bu planı hazırlayan AKP-MHP iktidarının belediyelerimize atamış olduğu kayyumların ilk icraat olarak kadın ve gençlik merkezlerini kapattığı gerçeğini bilmiyorlar mı?

Bu konuda, sadece vekili olduğum Siirt’ten iki örnek vereceğim. Belediye bünyesinde açılan Berfin Kadın Danışmanlık Merkezi ve Kadın Yaşam Merkezi kayyum tarafından pasifize edilmiş, kadın çalışanların görev yerleri değiştirilmiştir. Yine, Başkan Belediyesi tarafından kurulan kadın kooperatifinin çalışmaları kayyum atamasından sonra durdurulmuştur. Kayyum atanan diğer belediyelerimizde de buna benzer onlarca örnek var. O nedenle, burada kadın çalışmalarından, eşit temsiliyetten bahsedecek en son partiler AKP-MHP iktidarındır.

Bizler açısından hayati önemi olan, yıllardır her alanda haykırmaktan geri durmadığımız, “Mor çizgimizdir.” dediğimiz eş başkanlık konusu, eş başkanlık sistemi, kadın özgürlük mücadelesinin

geldiği aşamanın toplumsal adıdır. Partimiz için yerel yönetimlerde temel hedef; kadınların yönetime eşit katılımını sağlayarak adil, eşitlikçi, şeffaf bir şekilde toplumsal dönüşüme katkı sunmak, toplumu ve siyaseti dönüştürmektir. Eş başkanlık; demokratik, ahlaki ve politik toplumun siyaset dilidir. Toplumu özgür, eşit, demokratik yönetmenin kurumudur.

Bu açıdan, yukarıda bahsettiğim kayyumların kapsamlı tahribatının yanında en önemli hedeflerden biri de eş başkanlık sistemi olmuştur. Nitekim, ilk kayyum dönemlerindeki icraatlardan biri de eş başkanlığı suç olarak göstermek olmuş ve bu minvalde soruşturmalar açmak olmuş. Buradan temel hedefin kadının özgürlük mücadelesini, kadınların toplumsal hayattaki konumunu ve elbette ki biz Kürt kadınlarının siyasete getirdiği soluğu kesmek olduğunu iyi biliyoruz.

Anayasa'nın 10'uncu maddesinde "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür." Bu kapsamda, devlet, eşit temsiliyet ilkesinin sağlanması ve uygulanmasından bizzat sorumlu pozisyonda iken bu ilkeyi hayata geçirmeye çalışan insanların hiçbir suç unsuru taşımayan fiillerden yargılanması hukuken kabul edilemez. Hem yerel hem de uluslararası kaynaklar göz önüne alındığında eş başkanlık sisteminin suç teşkil etmediği gibi siyasal alanda yasal zemine sahip bir sistem olduğunu söyleyebiliriz. Buradan hareketle, mor çizgimiz olan eş başkanlığın yasal bir statüye kavuşturulması konusu bizlerin öncelikli gündemi olacaktır. Bizler, eş başkanlık sistemini kadın ve erkeğin eşit temsiliyetinden daha ileri bir yere taşıyıp bir yaşam modeli hâline getirdik, bir yönetim şekli olmanın ötesinde bir zihniyeti dönüştürme olarak ele alıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Erdoğan Sarıtaş teşekkür ediyorum.

Şimdi, 15 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.3.7. Gençlik" başlığı altındaki 746.13'ten sonra gelmek üzere "747. Üniversite öğrencilerinin barınma ve yurt sorunlarının çözülmesi amacıyla Kredi ve Yurtlar Kurumu tüm öğrencileri kapsayacak şekilde sağlıklı, erişilebilir ve ücretsiz yeni yurtlar inşa eder." ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Rüştü Tiryaki

Burcuğül Çubuk

Sezai Temelli

Batman

İzmir

Muş

Kamuran Tanhan

Mehmet Zeki İrmez

Nejla Demir

Mardin

Şırnak

Ağrı

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in söz talebi vardır.

Sayın Demir, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2024-2028 yıllarını kapsayan On İkinci Kalkınma Planı'nın ilgili maddesine ilişkin partim adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Geride bıraktığımız on bir kalkınma planı neyi çözdü de şimdi On İkinci Kalkınma Planı çözecek, doğrusu onu da merak ediyoruz. Örneğin, on bir kalkınma planına rağmen bugün neden gençler bas bas bağıyorlar? Bas bas "Barınamıyoruz." diye seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Bir şekilde kendilerine yurtlarda bir yatak bulabilenler şimdilerde asansörle bulundukları katlara sağ salım çıkmaya ya da inmeye çalışıyorlar. Barınma kriziyle karşı karşıya bırakılan ve sayıları 8 milyona yaklaşan üniversite öğrencileri ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 10'una tekabül ediyor. Ruhsuz bir rakamdan bahsetmiyorum, yaşama atılmaya hazır, umudumuzu bağladığımız pırl pırl gençler bunlar.

Bu gençlerden biri de Zeren Ertaş'tı. Adnan Menderes Üniversitesi 4'üncü sınıf öğrencisi, 22 yaşındaki Zeren, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğüne bağlı Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda arıza yaparak düşen asansörde yaşamını yitirdi. Acılı ailesine ve yakınlarına da buradan başsağlığı dilemek istiyorum. Vali Yakup Canbolat'la görüşen Zeren Ertaş'ın babası "Çocuğumu devlete emanet ettim ama devlet benim çocuğuma yirmi-yirmi beş gün bile bakamadı." diyerek devletin gençlere verdiği

değeri de en yalın hâliyle özetledi. Yirmi-yirmi beş gün bir genci emanet edemeyeceğimiz devlet, göz göre göre ölüme giden Zeren'in ölümünü protesto eden arkadaşlarının ayaklarının üzerine basarak, kollarını kelepçeleyerek, gözaltına alarak sosyal devlet değil, yine bir polis devleti olduğunu bir kez daha göstermiş oldu.

Bakın, Aydın Makine Mühendisleri Odası, kentteki asansör sorunlarının uzun zamandır devam ettiğini ve düzenli bakımların aksadığını, denetimlerin şirketlere terk edilerek bu tür olayların önünün açıldığını açıkladı. Kâr hırsı gözünüzi doyurmada ama bir öğrenciyi, bir genci aramızdan aldı. Sorumlu yurt müdürü, benzer olaylarda olduğu gibi ancak Zeren yaşamını yitirdikten sonra görevinden alındı. Buradan soruyoruz: Gerekli tedbirleri almak ya da sorumlu kimseleri görevden almak için kokmuş, bozuk, böcekli yemeklerden toplu zehirlenme vakalarının yaşanmasını mı bekliyorsunuz?

Evet, bu, bir barınma krizidir ve bu krizi çözmek adına Hükümet tarafından yapıcı hiçbir adım atılmıyor. Koşuş sistemini anımsatan odalarıyla uzun süredir protesto edilen KYK yurtları hijyenik olmayan koşullarıyla da tepkilere neden oluyor ve âdeta cezaevlerini andırıyolar. Barınmıyoruz hareketi, geçtiğimiz günlerde “Gençliğin bütçesi nereye gidiyor?” diye çok net bir soru sordu. Biz de buradan soruyoruz: Bütçede, kalkınma planında neden gençler yok ve çok az olan ayrılan paylar nereye gidiyor?

Öğrencilerin talepleri çok insani ve asgari taleplerdir. Nedir bunlar? Özel yurtlarda ve apartlarda kalan öğrenciler için barınma desteği, kirada kalan öğrenciler için kira yardımı ve fatura desteği sağlanmasıdır. Gençler “Kapasiteler ranzalı sistemlerle değil, nitelikli yurtlarla artırılmalı. KYK bursu ücretleri asgari ücretin en az üçte 1'ine denk düşecek şekilde ayarlansın.” diyorlar. Gerçekten bu taleplerin karşılanması çok mu zordur? Halkın cebinden kesilen vergileri şirketlere ayrıcalık için harcayacağımıza gençlere harcasanız, inanın, bu taleplerin tümü kısa sürede karşılanabilecek taleplerdir. Gençlik ve Spor Bakanlığının yeni yurt yapmak...

Evet, sürem yetmeyecek tabii.

Gençler intihar eşiğine gelmişken arızalı asansörlerde can verirken saray hâlâ itibardan tasarruf etmiyor, bu kalkınma planının özünü de yine sermayeye, yandaşa kaynak aktarma ve özelleştirme oluşturuyor.

Sözlerimi bitirirken buradan bir kez daha belirtmek isterim ki hiçbir gencin hayatı ucuz değildir. Hele ki reva görülen ucuzlukta hiç değildir. Bu yüzden öğrencilerin barınma ihtiyacının ücretsiz karşılanacağı bu sistemi hep birlikte inşa etmek zorundayız. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Şimdi 16 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17 numaralı önergeyi okutuyorum, buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün “3.3. Nitelikli İnsan, Güçlü Aile, Sağlıklı Toplum” alt bölümünün “3.3.8. Engelli Hizmetleri kısmının 760 numaralı paragrafına ek olarak

“Kamuda ve özel sektörde engelli istihdamı için ayrılan ve boş durumda bulunan bütün kadroların doldurulması için gerekli takip ve kontrol mekanizmaları oluşturulacaktır” ibaresinin 760.3 numaralı paragraf olarak eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli	Ali Mahir Başarır	Cevdet Akay
İzmir	Mersin	Karabük
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Tahsin Ocaklı	Sibel Suiçmez
Manisa	Rize	Trabzon
	Kadim Durmaz	
	Tokat	

BAŞKAN – Önerge üzerinde Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın söz talebi vardır.

Sayın Ocaklı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. On İkinci Kalkınma Planı'yla ilgili görüşlerimi belirteceğim.

Önce, daha evvel kullandığım bir cümleydi ama bir daha hatırlatmakta özellikle de buradan halkımızın duymasına aracılık ettiği için Meclis kürsüsünden tekrarlamakta yarar görüyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladığımız, yirmi bir yıldır sizin göreviniz olan bu yüz yıllık süreçte, 1995 yılında Türkiye'nin borcu 1 trilyon iken beş yılda siz onu 6 katına, 6 trilyona çıkardınız. Bunu vatandaşlarımız özellikle bir bilsin isterim. Şimdi, bu bütçe tespitini yaptıktan sonra On İkinci Kalkınma Planı'nın özetinde gördüğümüz şey, evet, dijital dönüşüm, enerji ihtiyacından dolayı nükleere yöneliş ama “yapacağız” “edeceğiz” işte “iyileştireceğiz” gibi dilek ve temennilerden oluşan bir bölüm olarak, bir kitapçık olarak bize sunuldu. Şimdi, değerli arkadaşlar, geçmişteki kalkınma planlarındaki hedef sapmalarını gördüğümüz zaman bu kalkınma planına inanabilmemiz, güvenebilmemiz ne yazık ki mümkün değildir.

Yine, vatandaşlarımızın bilmesi için, muhalefet eden bütün siyasi partilerimizin isimlerini teker teker saymadan bu bizim Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiğimiz önergeleri halkımıza bir hatırlatmak istiyorum; siz nelere “hayır” demişsiniz? Ne demişiz? “Küresel değer ve zincirlere katılınca Türkiye'nin yaşam standardını yükselttik ve yoksulluğu azalttık.” diye yazmışsınız. Ya, bu, doğru değil, bunu çıkaralım dedik, “hayır” demişsiniz. İtibar gerekçesiyle -az önce de aslında konuşuldu- yapılan gereksiz harcamalara son verelim, temsil ve ağırlama giderlerini azaltıp bunları başka noktalarda kullanalım demişiz, “hayır” demişsiniz. Emekli aylıklarının asgari ücret seviyesine çıkartılmasını istemiştik ve buna da “hayır” demişsiniz. Emeklilere bayram ikramiyesini 15 bin TL yapalım demişiz, siz buna da “hayır” demişsiniz. Çok önemli benim için, Rize’de, Trabzon’da, Artvin’de çay tarımı yapan, özellikle çay cüzdanı olan emeklilerimizi şu ödenecek olan 5 bin liradan muaf tutmayın, bunlar zaten o kadar ek gelir elde edebiliyorlar demişiz, ona da “hayır” demişsiniz. Kamu-özel iş birliği projeleri için şeffaflık ve bu projelerin bilgilerine erişimle bütçelerine denetim istemiştik, ona da “hayır” demişsiniz. Kamu ve özel sektör tarafından gübre ve petrokimya gibi sanayinin ihtiyacı olan yatırımları yapalım dedik, ona da “hayır” demişsiniz. RTÜK’ü tarafsız olmaya, özerk yapısını güçlendirmeyi önerdik, “hayır” dediniz. Öğrencilere ücretsiz yemek verilmesi teklifine “hayır” dediniz. Engelli istihdamı için -burası önemli- ayrılan boş kadroların dolması için takip ve kontrol mekanizmaları olsun dedik, “hayır” dediniz.

“Hayır” diyorsunuz, niye biliyor musunuz? Sadece benim ailemde 92 yaşında bakıma muhtaç bir annem, yüzde 98 engelli raporu olan bir kız kardeşim yıllardır bu devletten akülü, tekerlekli sandalye, yatak, şu, bu, herhangi biçimde bakıcı ücreti vesaire gibi hiçbir şeye, sosyal güvenlik hizmetlerine müracaatları olmasına rağmen sahip olamamışlardır, bu da sistemdeki aksaklığı göstermesi açısından önemli bir durumdur.

Yurtlarda kayıt imkânı bulamayan öğrencilere barınma imkânı verelim dedik, “hayır” dediniz. TÜİK’in kaybolan itibarını yeniden kazandırmamız lazım, bağımsız bir yapıya kavuşturalım dedik, “hayır” dediniz. Sayıştay denetiminin tüm kamu kurumlarını içermesini ve denetim sonuçlarını da halkla paylaşmasını önerdik, ona da “hayır” dediniz. “Seçilmiş belediye başkanlarını, evet, görevden almak yerine kayyum atanmasına son verin.” dedik, ona da “hayır” dediniz. “Yazılı ve sözlü mülakatlar kayda alınsın.” dedik, ona da “hayır” dediniz. Özet, uyguladığınız yanlış ekonomi politikalarıyla yoksullaştırdığınız milyonlarca vatandaşımızı bir nebze rahatlatabilecek olan önergelerimizin tamamına “hayır” dediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ocaklı, teşekkür ediyorum.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Bitirmeme müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Şimdi 17 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Bitirmeme izin verir misiniz? Peki.

BAŞKAN – 18 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.3.9. Sosyal Hizmetler, Sosyal Yardımlar ve Yoksullukla Mücadele" başlığı altındaki 774.1'inci paragrafındaki "durumlar için" ifadesinden sonra "direncilerini arttırmak amacıyla aylık geliri yoksulluk sınırının altında olan hanelerin aylık gelirini yoksulluk sınırına çıkaracak şekilde doğrudan gelir desteği sağlanacaktır" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Sezai Temelli

Burcuğül Çubuk

Mehmet Zeki İrmez

Muş

İzmir

Şırnak

Kamuran Tanhan

Ferit Şenyaşar

Mehmet Rüştü Tiryaki

Mardin

Şanlıurfa

Batman

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın söz talebi vardır.

Sayın Şenyaşar, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyoruz. Grubum adına verilen önerge hakkında söz almış bulunmaktayım.

Önergeye geçmeden önce birkaç hususta birkaç konuyu dile getireceğim.

Birincisi, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu kürsü halkın kürsüsüdür, halkın sorunlarını gündeme getirmek için bu kürsü vardır. İç Tüzük'e uygun olduğu sürece kimsenin konuşmanın içeriğine müdahale hakkı yoktur, haddi de yoktur.

Evet, Meclis Başkan Vekili Adan'ın hakaret içerikli kelimeyi kullanmasının savunulacak hiçbir tarafı yoktur; o hakaret içerikli kelimeyi -terbiye edip vermiyor- söylemiyorum, o kelimenin arkasında duran da karakterini gösteriyor. Bu milletvekili Meclisten özür dileyerek istifa edecektir, bunun başka yolu yoktur. Eğer istifa etmiyorsa Meclis İdare Amirinin gereğini bir an önce yapması gerekiyor.

Evet, burada 14 yaşında bir kız çocuğunu gösteriyorum, adı Kübra Çoban ve bir Urfa Milletvekili olan, şu an Meclis Başkan Vekili olan Bekir Bozdağ'a da bu çocuğu gösteriyorum. Bu kız çocuğunu tanıyor musunuz? Evet, burada seçim öncesi eski Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın seçim öncesi bir cümlesini açıklıyorum: "Biz seçimi kazanırsak secde ederek Allah'a şükrederiz." demiştiniz, doğru değil mi Başkanım?

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Ne alakası var?

FERİT ŞENYAŞAR (Devamlı) – Evet, Urfa'da seçimi kazandınız ama Bekir Bozdağ'ın dediği gibi başlarını secdeye koyarak şükretmediler. Urfa'da sabaha kadar silah sesleri susmadı ve sağa sola ateş edildi. Bu kız çocuğu evinin önündeydi ve -bir mağanda silahı demiyorum- bir seçmen silahıyla kızın başına ateş ediliyor, bu çocuk beş ay yoğun bakımda kalıyor ve yakın zamanda da hayatını kaybediyor. Yıl 2023 ve faili meçhul cinayet demiyoruz. Ben, buradan, bu konuyu Maide 32'nci ayetle dile getirmek istiyorum: "Kim bir insanı haksız yere öldürürse sanki bütün insanlığı öldürmüş gibi olur." Bu çocuğun katili faili meçhul değil, silahla seçimi kutlayan bütün seçmenlerdir.

Evet, bir Gazze -Filistin- savaşı var, yakın zamanda İsrail bir hastaneyi bombaladı ve burada, Mecliste herkes en sert şekilde reddetti. Bu anneyle ilgili beş yıldır devam eden bir adalet mücadelesi var ve bu annenin 3 insanı Suroç Devlet Hastanesinde katledildi. İsrail'i kınayanlar, hastanede bu katliamı yapan teröristleri de kınayacak mı?

Evet, bir büyümeden bahsediyoruz. On İkinci Kalkınma Planı var ve bu bir masal kitabıdır. Daha önceki planlarınız tutmadığı gibi bu da tutmayacaktır çünkü adaletin olmadığı yerde kalkınmadan bahsedemezsiniz, adaletin olmadığı yerde özgürlükten bahsedemezsiniz.

Benim önergem, evet, büyüyor ama bu büyümeden yüzde 37 olan yoksul kesimin de faydalanmasını istiyoruz ve bu büyümeden, devde kulak misali, yoksul kesimlere de yardım yapılmasını istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 18 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, 19 numaralı önerge çekilmiştir.

20 numaralı önerge çekilmiştir.

21 numaralı önerge çekilmiştir.

22 numaralı önerge çekilmiştir.

23 numaralı önerge çekilmiştir.

24 numaralı önerge de çekilmiştir.

Şimdi 25 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.5.4. Kamuda Stratejik Yönetim" başlığı altındaki 944'üncü paragrafına aşağıdaki alt paragrafın eklenmesini ve diğer paragrafların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"944.1. Sayıştay'ı Anayasa'da bir Yüksek Mahkeme olarak düzenleyerek, hesap verebilir ve şeffaf bir yönetim anlayışıyla Sayıştay denetiminin kapsamı tüm kamu kurum ve kuruluşlarını içerecek şekilde genişletilecektir. Sayıştay Başkanlığı'nın bütün raporlarının ve denetim sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılması sağlanacaktır"

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

Selcan Hamşioğlu

Afyonkarahisar

İstanbul

Tekirdağ

Adnan Beker

Yüksel Arslan

Burhanettin Kocamaz

Ankara

Ankara

Mersin

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın söz talebi vardır.

Sayın Kocamaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın "Kamuda Stratejik Yönetim" başlığı altındaki 944'üncü paragrafı hakkında vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değişiklik önergemiz, Sayıştay'ı Anayasa'da bir yüksek mahkeme olarak düzenleyerek, hesap verebilir ve şeffaf bir yönetim anlayışıyla Sayıştay denetiminin kapsamının tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsayacak şekilde genişletilmesini ve Sayıştay Başkanlığının bütün raporlarının ve denetim sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılmasını öngörmektedir.

Değerli milletvekilleri, Sayıştay bugün iktidar baskısıyla işlevsiz bırakılmıştır. Vesayetten rahatsızlık duyduklarını ve sonuna kadar mücadele ettiklerini söyleyenler, bugün tüm kamu kurumlarında kendi vesayetlerini oluşturmuşlardır. Varlık Fonu, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı gibi pek çok kurum Sayıştay denetimi dışında tutulmuştur. Kamu kurumlarının Sayıştay denetiminden kaçırılması şeffaflığı zedelediği gibi kurumların hatalarını görmesini de engellemekte ve kendilerini düzeltmelerine de fırsat vermemektedir. Ayrıca, bu kurumlar Sayıştay denetiminden kaçırıldığı için yapılması gereken denetim yabancı firmalara yaptırılmakta, yüz altmış bir yıllık bir kurumun bilgi ve tecrübesi hiçe sayılmakta, ayrıca da kamu zararına neden olunmaktadır. Aynı zamanda, Sayıştay denetçileri tarafından tespit edilen bazı bulgular üst kurul tarafından sansürlenmekte ve Sayıştay raporlarına girmesi engellenmektedir. Bu durum, birçok raporun içinin boşaltılması ve yapılan usulsüzlüklerin gizlenmesi anlamına gelmektedir. Sayıştay denetçilerinin tespit ettiği bulguların vatandaşlarımızdan ve Meclisten gizlenmesi Sayıştayın itibarını zedelemekte ve kuruma itibar kaybettirmektedir.

Değişiklik önergemizle tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Sayıştay denetimine alınması, raporların kamuoyuyla paylaşılması gerekir ancak bu önergemiz Komisyonda kabul edilmemiştir. Peki, burada hangi yolsuzluk ve usulsüzlükleri ya da neyi, kimden gizleme çabası yatmaktadır? Bizim amacımız, başta Sayıştay olmak üzere, ülkemizde bütün kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini layıkıyla yapmaları ve hesap verebilirlikleri sağlanmalıdır. Tüyu bitmedik yetimin hakkının korunması ve milletimizden toplanan vergilerin hangi işlerde kullanıldığının ve nerelerde, nasıl harcandığının

hesabı bütün kamu kurum ve kuruluşları tarafından mutlaka verilmelidir, aksi takdirde tüm kurumlar ve sizler töhmet altında kalırsınız.

Kamuda şeffaflık çok önemlidir. İşgal ettiğiniz makamlar kimsenin babasının malı ya da bu ülke kimsenin babasının çiftliği değildir. Bugün o makamlarda sizler varsınız, yarın başkaları olacaktır. O makamlar bugün size emanettir, o makamların asıl sahibi de milletimizdir. Sayıştayın gerçek anlamda iktidar partisinin baskılarından uzak ve bağımsız bir şekilde görevini yerine getirmesi amacıyla değişiklik önergemizi yeniden Genel Kurulun takdirine sunuyor ve desteklerinizi bekliyoruz.

Devletin kurumlarının güven kaybetmesi, üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Güvensizlik en başta yabancı yatırımları ve Türkiye'nin dünyadaki vizyonunu ve itibarını olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye, bu nedenle birinci lig yerine ikinci, üçüncü ligde yer almaktadır. Sayıştaya olan güven her geçen gün azalmaktadır. Sayıştay niçin Hükûmeti korumak amacıyla işine gelen bulguları Meclise gönderiyor, işine gelmeyenleri göndermiyor? Bunu sorgulamak ve milletin haklarını korumak milletimiz adına bu Gazi Meclisin görevidir. TÜİK'e güven kalmamıştır. TÜİK bugün Hükûmeti korumak için siyasi kararlara imza atıyor, rakamlara takla attırarak enflasyonu düşük gösteriyor. Bu nedenle işçi, memur, emekli, asgari ücretli kesime daha düşük maaş zammı yapılıyor; böylece ücretlilerin hakkı gasbediliyor. İktidara sormak gerekir: Hemen her konuda haktan, hukuktan, kul hakkından dem vuran sizlersiniz; peki, bu bir kul hakkı değil midir? Verilen hukuksuz kararlara yargıya güven de kalmamıştır. Ayrıca, mahkeme kararlarının uygulanmaması da ayrı bir garabettir. Kararlar hukuk kurallarına göre değil, adamına göre alınmaya başlanmıştır. İktidarcı yürütmeyi durdurma kararları maalesef, ciddiye alınmamaktadır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kocamaz, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi 25 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan On İkinci Kalkınma Planı'nın "3.5.6. Yerel Yönetimler" başlığı altındaki 953'üncü parafındaki "güçlendirilecektir" ifadesinden sonra "Halkın özgür iradesiyle seçtiği belediyelere kayyum atanamayacaktır." ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Rüstü Tiryaki

Burcugül Çubuk

Mehmet Zeki İrmez

Batman

İzmir

Şırnak

Sezai Temelli

Kamuran Tanhan

Muş

Mardin

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in söz talebi vardır.

Sayın İrmez, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetin ilk yüzyılında, kuruluştan günümüze yurttaşlık bağı demokrasiyle değil, ret, asimilasyon ve inkârla kurulmaya çalışıldı. Farklılıklarla ortaklaşma yerine aynılaşma ve tekleşme esas alındı. Buna "hayır" diyenlerse toplu kıyım, katliamlarla bastırıldı. Yaşananlar daha ilk günkü tazeliğinde belleğimizde yerini koruyor ve yüz yıl geçti; ne hak talepleri son buldu ne de talep edenler. 2'nci yüzyılda da aynı politikanın farklı farklı yüzleri ortaya konmaya çalışılıyor. Orta Doğu'da Kürtlerin kazanımlarına karşı saldırılar gerçekleştiriliyor. Cumhuriyetin ötekilerine karşı yaşam dahi reva görülüyor. Bir yönetim formunun özünü adı değil, politikaları belirler. Elbette ki umutsuz değiliz. Kurucu ötekiler olarak 2'nci yüzyılda da haklı mücadelemiz tereddütsüz devam edecektir.

Sayın milletvekilleri, AKP iktidara geldiği günden bugüne, ideolojisine uygun olarak neoliberal politikaların yılmaz savunucusu olmuş bu iktidar işçiye, emekçiye, emekliye, kadınlara yani yaşamını

alın teriyle, bileğinin hakkıyla kazanan milyonlara, bu ülkenin esas çoğunluğuna düşman, patrona ise dost olmuştur. İşçi kazanımlarını gücü yettiğince yok etmeye çalışan AKP, fırsatını her bulduğunda bu gündeminden vazgeçmemiştir. Yandaş sarı sendikalarla iş birliği yapmıştır, emekçiye sürgünü, KHK'yi yaşatmış, daima emekçinin yanında değil karşısında olmuştur. Hatırlayın lütfen OHAL zamanında Cumhurbaşkanının sözlerini. Ne diyordu Erdoğan? “Bir tane fabrikada grev söz konusu mu? Böyle bir şeye anında müdahalemizi yapıyoruz ve OHAL anında bir çözüm kaynağı oluyor.” Ya da bir diğer sözünü hatırlayın: “Anamız ağlıyor.” diyen Mersinli çiftçiye “Ananı da al, git.” diyordu Erdoğan. Unutmadık bu sözleri, bu tavrı ve bu tutumu.

Sayın milletvekilleri, AKP'nin işçi ve hak düşmanı politikası şimdi de kalkınma planıyla birlikte emekçilerin kıdem tazminatına “tamamlayıcı emeklilik sistemi” denilen ve ne olduğu belirsiz ama amacı belli bir sistemle göz koymuş durumda. Oysaki yapılması gereken hakların güvence altına alınması, emekçilerin sorunlarının çözülmesi, iş güvencesi ve kıdem tazminatı hakkına engel teşkil edecek tüm uygulamalara son verilmesidir. Bugün işçilerin işten çıkış bildireleri kıdem tazminatı, ihbar ve işsizlik ödeneği alamayacakları şekilde düzenleniyor. İşçiler kıdem tazminatı almasın diye senesi dolmadan işten çıkarılıp tekrardan işe alınıyor. Cinsiyet dağılımına baktığımızda, kadınlarda kıdem tazminatı almama oranı daha da yüksek. Örneğin, 2021 yılında yaklaşık 16 milyon sigortalı işçi varken işten çıkış bildirgesi sayısı 18 milyon civarındadır. Evet, bu sistem Mecliste de uygulanıyor sayın arkadaşlar, Meclisin çatısı altında bulunan milletvekili arkadaşlarımızın danışmanlarının kıdem tazminatına göz dikilmişken dışarıda çalışan milyonlarca işçinin, emekçinin hâlini, durumunu siz düşünün. Nasıl oluyor bu? Ali Cengiz oyunuyla, hileyle danışman arkadaşlarımızın kıdem tazminatı almasının önüne geçiliyor; 31 Aralıkta iş çıkışı yapılıyor, 1 Ocakta ise işbaşı gerçekleştiriliyor. Evet, işverenler işçilerin kıdemini sıfırlamak için mobbinge maruz bırakıyor, işçiyi istifaya zorluyor.

Evet, arkadaşlar, işçilerin, emekçilerin sorunlarını, sıkıntılarını dakikalara sığdırmak elbette ki mümkün değil. Çalışanlar özel emeklilik şirketlerine yönlendiriliyor, kıdem tazminatı emeklilik sisteminin bir parçası hâline getirilmek ve fona dönüştürülmek isteniyor. AKP iktidarı bir kez daha ekonomik krizin faturasını emekçinin sırtına yüklemeye çalışıyor. Bu kürsüden açıkça ifade ediyoruz ki önceliğiniz yurttaşların yaşam standardını yükseltmektir. O kirli ellerinizi emekçinin kıdem tazminatından çekin. Sosyal güvenlik sisteminde sorun teşkil eden emekçiler değil, sizlersiniz, sizler. Ekonomiyi getirdiğiniz durum ortada, yurttaşlara yaşattığınız dar boğaz ortada. (HEDEP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Şimdi 26 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27 numaralı önerge geri çekildi.

Şimdi 28 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün “3.5.7. Kamuda İnsan Kaynakları” başlığı altında yer alan 960.3 numaralı paragraftaki ibarenin tamamının metinden çıkarılmasını ve yerine “Kamuya personel istihdamında ve meslek içi yükselme ve nitelikli görevlere seçilmelerde mevcut bulunan mülakat sistemi kaldırılacak, yerine objektif kriterlere dayalı sınavlar yapılacaktır.” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Bülent Kaya

Serap Yazıcı Özbudun

İstanbul

İstanbul

Antalya

Selim Temurci

Mustafa Nedim Yamalı

İstanbul

Ankara

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in söz talebi vardır. Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, On İkinci Kalkınma Planı hazırlığının ülkemize, milletimize, devletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Önde Sayın Gül, burada Sayın Bozdağ; iki eski Adalet Bakanı arasında adalet vurgulu bir konuşma yapacağım.

Evet, cumhuriyetimizin 100’üncü yılını tekrar kutluyor, cumhuriyetimizi yaşatacak ve yüceltecek olan gençlerimize buradan selam gönderiyorum, gençlerin selamını da iktidar partisindeki arkadaşlara iletmek istiyorum.

Arkadaşlar, konu malum; konu, gençlerin umutla beklediği, sizin şu seçim öncesinde verdiğiniz meşhur sözünüz yani mülakatların kaldırılması. Kalkınma Planı’nda biz net bir ifade göremedik. Beklerdik aslında, çok somut bir şekilde, amasız fakatsız bir şekilde “Mülakatlar kaldırılacak.” sözünü beklerdik ama bu netlikte bir ifadeyi göremedik. Ne gördük? “Sözlü sınavların atamaya konu olan görevin niteliğinin gerekli kıldığı hâllerle sınırlı olarak yapılması sağlanacak.” diye gidiyor. Şimdi, burada şunu sormak istiyorum: Görevin niteliğinin gerekli kıldığı hâller nelerdir? Mesela, öğretmenlerimiz için böyle bir şey geçerli midir? Çünkü en çok onlar konuşuluyor son günlerde. Özellikle Sayın Millî Eğitim Bakanımızın belirsiz, net olmayan açıklamaları öğretmen adaylarımızda ciddi bir hayal kırıklığı yaşatmıştır. Oysa, selefi olan önceki Bakan seçim öncesinde ne demişti? “Mülakatlar kaldırılacak, tek kriter KPSS olacak.” demişti. Onun referansı neresiydi? Sayın Cumhurbaşkanının vermiş olduğu sözdü “Mülakatlar kaldırılacak.” sözüydü.

Mesele şu arkadaşlar: Mesele sizin verdiğiniz sözü tutmanız. Derdimiz adalet; derdimiz gençlerimiz; derdimiz ülkemizin geleceği; derdimiz umutsuzluğa, gelecek karamsarlığına kapılan gençlerimizin yeniden umudunu yeşertmek; derdimiz oğlunu, kızını zor şartlar altında okutan ama bugün onlar için torpil aramak zorunda kalan annelerin, babaların yüreğine su serpmektir.

Evet, Sayın Gül, ben bütün AK PARTİ’li Grup Başkan Vekili arkadaşlarımıza bu selamı iletiyorum, size de özellikle iletmek istiyorum. Gençlerin bu anlamda bütün AK PARTİ’ye selamı var, bunu özellikle paylaşmak istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, yorgunsunuz, hastalık da vardı dün, ama mevzu gençlerimiz, onun için onların selamını size de özellikle iletmek istiyorum. Bu konu önemli, gençlerimizin duası sizi de iyi eder, bizi de iyi eder, bütün Türkiye’yi ihya eder diyorum.

Evet, arkadaşlar, bizim verdiğimiz bütün önergelere iktidarın gelenek hâline gelmiş uygulamaları ölçüsünde genelde ret oyu veriyorsunuz. Ancak bizim bu verdiğimiz önerge sizin sözünüz arkadaşlar, sizin sözünüzle ilgili bir önerge veriyoruz, onun için bunu bir daha gözden geçirin diyorum. Mademki 2053 hedefi koyuyoruz, o zaman liyakatli bir sistemi inşa etmek zorundayız. Eğer biz liyakatli bir sistemi inşa edemezsek 2053, 2071 hedefleri değil, daha geriye gitmek zorunda kalırız; geriye değil, bizim ileriye, hep ileriye doğru gitmemiz gerekiyor. Onun için kaldırılalım şu mülakat sistemini, kiralım prangaları, açalım şu gençlerin önünü; gençler kazansın diyoruz, Türkiye kazansın diyoruz.

Önerimiz şudur: Burada, kalkınma planında bulunan ilgili maddenin kaldırılması; kamuya personel alımında, meslek içi yükselmelerde ve nitelikli görevlere alımlarda mevcut mülakat sisteminin kaldırılması ve bunun yerine objektif kriterlere dayalı sınavların getirilmesidir. Önerimiz bu; önerimizi sizin vicdanlarınıza, kamuoyunun da takdirine sunuyoruz arkadaşlar.

Tek bir derdimiz var: Liyakat sistemi esas alınsın; torpili olan, amiyane tabirle dayısı olan değil, hak eden kazansın, Türkiye kazansın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 28 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

29 numaralı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 38 sıra sayılı On İkinci Kalkınma Planı'nın İkinci Bölüm'ünün "3.5.9.2 Çok Taraflı Kalkınma İşbirliği" başlığı altında yer alan maddelere ek olarak, 976.7 paragraf numarasıyla "D-8 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı tekrar aktif hâle getirilecek ve Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya, Pakistan ve Türkiye arasında ekonomik kalkınma hamlesi yapılarak Müslüman ülkeler arasındaki ekonomik, siyasal ve askeri ilişkilerin güçlenmesi sağlanacaktır." ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Necmettin Çalışkan

İsa Mesih Şahin

Birol Aydın

Hatay

İstanbul

İstanbul

Hasan Ekici

Şerafettin Kılıç

Sema Silkin Ün

Konya

Antalya

Denizli

BAŞKAN – Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın söz talebi vardır.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; On İkinci Kalkınma Planı'nın ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Bu çerçevede, dış politikayla ilgili olmak üzere ülkemizin elini güçlendirecek bir madde teklifinde bulundum, bununla ilgili değerli hazıruna bilgi arz edeceğim.

Elbette dış politikanın ne kadar önemli olduğunu, gücümüzün ne kadar zayıf olduğunu bugünlerde, maalesef yaşayarak görüyoruz. Aslında her sabah uyandığımızda yeni bir umutla ayağa kalkıyoruz "Acaba bugün, Filistin'de yaşanan soykırıma, katliama karşı en küçük bir adım atılır mı?" diyoruz. Maalesef ki burada bizim iktidardan beklentimiz ne savaş gemisi göndermesi ne savaş uçakları göndermesi; beklediğimiz tek şey, desteği kes yeter. Elbette biz Filistin'e duysuz kalamayız. Filistin'e sahip çıkmamız bizim imani görevimizdir çünkü ilk kıblemizdir Kudüs; Filistin'e sahip çıkmak bizim insani görevimizdir çünkü Filistin'de masum siviller katlediliyor; Filistin'e sahip çıkmak bizim millî görevimizdir çünkü Filistin'in tapusu bizdedir, çünkü Büyük Orta Doğu Projesi çerçevesinde hedef Türkiye'dir, Kapadokya'ya kadar olan sınır maalesef ki büyük İsrail'in hedefi içerisinde.

Değerli milletvekilleri, burada, bu teklifteki amacımız şu: Belki bugün...

(Uğultular)

BAŞKAN – Saygıdeğer Hatip, bir dakikanızı rica edebilir miyim.

Değerli milletvekilleri, salonda büyük bir uğultu var, lütfen hatibi dinleyelim, konuşmalarımıza ara verelim.

Buyurun Sayın Hatip.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Seçim öncesi Gazze'de havai fişekler patlayacağı söyleniyordu, maalesef bugün bomba yağıyor. Böyle bir ortamda iktidar sahiplerine şunu sormaktan daha doğal bir şey yok: Acaba neyi bekliyorsunuz? Savaş bitince masada mı yer alacaksınız? Kaç kişinin daha ölmesini bekliyorsunuz? Üçüncü dünya savaşının çıkmasını mı bekliyorsunuz, hedef olan Türkiye'nin içine ateş düşmesini mi bekliyorsunuz?

Elbette İsrail'in katliamını kınıyoruz, eleştiriyoruz, şiddetle eleştiriyoruz, hepimiz üzgünüz ve biliyoruz ki on altı yıldır Gazze'ye ambargo var ama Gazze'ye ambargo karşılığında İsrail'e ambargo yok, tersine eleştiri var. Aslında, burada, bugün, iktidar mensubu onlarca milletvekili Gazze'ye üzüldüğünü söyledi, hakikaten inanıyoruz ama şunu da hatırlatmadan geçemeyeceğiz ki Gazze'yi, Filistin'i bombalayan pilotlar Konya'da eğitildi, o uçakların yakıtı İskenderun'dan gidiyor, o katil askerlerin besini Alanya'dan gidiyor, o askerlerin suyu Manavgat'tan gidiyor, gemiyle her türlü ticari alışveriş devam ediyor. Zaten 20 milyar dolara çıkmış olan ticaret hacmimizde de 1'inci sırada demir çelik mamullerinin yer alması manidar, söylemeye dilim varmıyor ama belki o katillerin elindeki silah bile bir şekilde desteğinizle gidiyor. Onun için diyorum ki...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Yüreğiniz yetiyorsa gelin, burada konuşun! Gerçekler konuşuluyor

Arkadaşlar, onun için, üzölmeyin, gereğini yapın; üzölmeyin, başkaldırın. Buradan “tweet” atarak, slogan atarak, kınamayla mı devam edeceksiniz, yoksa Filistin’e sahip çıkmayı da 2053-2071 içerisinde mi bırakacaksınız?

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Sen ne yaptın, sen?

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Ukrayna’ya İHA gönderirken, Azerbaycan’a SİHA gönderirken Filistin’e dua göndermeyle mi yetineceksiniz? Desteği kesin yeter ama adım atın; bugünden sonra yapılacak sadece insani yardım. Gıda yardımı da asla yeterli değildir, gıda yardımı yapmak demek “Aç ölmeyin.” demektir. Size düşen, desteği kesmek, desteği kesmek, burada, ciddi, samimi adım atmaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 29 numaralı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz’ın bir teşekkür konuşması talebi vardır ancak oylamadan sonra bu talebi karşılayacağım, sayın vekillerimize de duyurmak isterim.

Sayın milletvekilleri, On İkinci Kalkınma Planı üzerinde verilen önergelerin işlemleri tamamlanmıştır.

Planın tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika sürece vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörölen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 396

Kabul : 266

Ret : 130 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

Mahmut Atilla Kaya

İzmir

İzmir”

Bu sonuca göre On İkinci Kalkınma Planı kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, On İkinci Kalkınma Planı’nın kabulü nedeniyle teşekkür konuşması yapmak üzere Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz’ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

IX.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER

1.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın, On İkinci Kalkınma Planı’na değerlendirmeleriyle katkıda bulunan tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

2053 vizyonumuz çerçevesinde uzun vadeli yol haritamız olacak olan On İkinci Kalkınma Planı’na Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesiyle son şekli verilmiştir. Değerlendirmeleriyle katkıda bulunan tüm milletvekillerine bir kez daha teşekkür ediyorum.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Dünyanın yeni sınamalarla karşı karşıya olduğu şu dönemde cumhuriyetimizin yeni yüzyılına güçlü bir başlangıç yapacağımıza inanıyorum. Bu doğrultuda, Kızılçelma'mız, milletimizin asırlık hayallerinin ifadesi olan Türkiye Yüzyılı'dır. 2053 vizyonu çerçevesinde tasarlanan On İkinci Kalkınma Planı'mız cumhuriyetimizin yeni yüzyılında ileriye dönük karar alma süreçlerimizde yol gösterici temel dokümanımız olacaktır.

Bu vesileyle, plan çalışmalarını her aşamada sahiplenene ve perspektifiyle bize yön gösteren Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum. Bugün gerçekleşen müzakereler dâhil özverili çalışmaları için Değerli Başkanım size ve tüm milletvekillerine, özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyelerine, Türkiye Yüzyılı hedefine Cumhuriyet İttifakı çatısı altında destek veren siyasi partilere ve Milliyetçi Hareket Partisi lideri Sayın Devlet Bahçeli'ye yürekten teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Kalkınma planının koordinasyonunu yürüten Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığımız başta olmak üzere plan hazırlık çalışmalarına katkı ve emek veren tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın çalışanlarına, özel sektörden katkıda bulunanlara, sivil toplum temsilcilerine ve akademi camiasına da yine yürekten teşekkür ediyorum.

On İkinci Kalkınma Planı'mızın ve 2053 perspektifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepinizi bir kez daha saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 53 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin'in.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konumuz kentsel dönüşüm, konumuz depreme hazırlık, konumuz şehirlerimizin geleceği.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin en büyük gerçeklerinden biri deprem. Deprem, hayatın da ülkemizin de önemli bir gerçeği. Biliyoruz, depremler önlenemez ancak yapılabilecek, alabileceğimiz tedbirlerimiz elbette var. Yapılabilecek şey şehirlerin doğru yere kurulmasıdır, yapılabilecek şey doğru bir şehirçilik anlayışının ortaya konulmasıdır, yapılması gereken, şehirlerimizin depreme hazır hâle

(*) 53 S. Sayılı Basmayazı tutanağa ekliidir.

gelmesidir. Onun için, birçok yerde söyledim, burada da söylemek istiyorum: Biz, depremden sonra arama kurtarma faaliyetleriyle övünen bir ülke değil yıkılmayan binalarıyla övünen bir ülke olmak istiyoruz. Evet, hedef yıkılmayan binalar olmalı, yıkılmayan binalar!

Barınma hakkı, konut hakkını da içeren temel bir insan hakkıdır ve Anayasa'mızda da koruma altına alınmıştır. Bu yasa teklifi, önemli olmakla birlikte bu düzenleme yasalaştığında, ülkede son dönemde krize dönüşmüş olan barınma ve konut sorunu çözülebilecek midir? Şehirler depreme hazır hâle gelebilecek midir? Bu yasa yeterli midir? Bu yasa sürdürülebilir çözümler ortaya koymakta mıdır? Yoksa süreç yine sürüncemede mi kalacaktır? Esasında, şimdi, milletimizden özür mahiyetinde bir kanun teklifi var ortada. Neden özür mahiyetinde diyorum çünkü genel gerekçede, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli bu depremlerde yaşadığımız kayıplarla bir daha karşı karşıya kalmamak için afet riski odaklı kentsel dönüşüm çalışmalarının baştan gözden geçirilmesi ve dönüşüm uygulamalarının ivedilikle başlatılması ve tamamlanmasını sağlayacak tedbirlerin gecikmeksizin alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Yani bunca yıl gecikilmiş midir? Bunca yıl gereken önem verilmemiş midir? Bu bir itiraf mıdır? Bunu da sormadan edemiyorum.

Şu soruyu... Evet, yıllardır bir şeyi hep vurguluyoruz: Şehirlerimizin, özellikle İstanbul'un depreme hazırlığı maalesef hep göz ardı edilmiştir, maalesef hep halının altına itilmiştir, bu konu gerçekçi bir şekilde konuşulmamıştır. Biraz korkulacak bir deprem olunca hemen bir kriz masası kurulur, biraz kamuoyunun gazı alınır, orada da vali-belediye başkanları kavgalarına şahit oluruz. Sonuç, sonra ne olur? Üç beş gün sonra gündem değişir. Maalesef bugüne kadar böyle olmuştur, hep ihmal edilmiştir şehirlerimiz. Evet, bu konu gerçekçi bir şekilde dert edilmemiştir değerli milletvekilleri.

Kendime örnek aldığım bir devlet adamı Sayın Recep Yazıcıoğlu'nun bir sözü hep aklıma gelir: "Ben gidemediğim köylerin, mezraların valisi olsam ne olur, olmasam ne olur." der sıra dışı Valimiz Sayın Yazıcıoğlu. Şimdi, ben de soruyorum: Bu soruna gerçekçi yaklaşmayan, bu sorunu dert etmeyen -bakın, burada parti ayrımı gözetmiyorum- bakanlara, parti ve dönem ayrımı gözetmeksizin tüm belediye başkanlarına sesleniyorum: Bugüne kadar İstanbul'un, Türkiye'nin deprem sorunu gün gibi ortadayken siz bu sorunu dert etmiyorsanız, çözüm üretmiyorsanız, benim vatandaşım depremde enkazın altında kalıyorsa -kusura bakmayın- bakan olsanız ne olur, belediye başkanı olsanız ne olur. İstanbul'da il başkanlığı, ilçe başkanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak; İstanbul'u karış karış gezen bir kardeşiniz olarak açık söylüyorum: İstanbul'un dönüşemeyen, İstanbul'un ihmal edilen yerlerini gördüğümde benim uykularım kaçıyor. Bu yüzden, İstanbul'la ilgili, şehirlerimizle ilgili doğru yapılacak her şeye destek vereceğimizin altını çiziyoruz; yeter ki doğru yapılınsın diyoruz.

Değerli milletvekilleri, şu soruyu sormak istiyorum: Böylesine önemli bir yasa teklifi neden istişare edilmez? Evet, böylesine önemli bir yasa teklifi neden istişare edilmez? Siyasi partilerle neden görüşülmez? Hadi, kendinize güveniyorsunuz diyelim; kimler katkı sunmuş bu yasa teklifine ben merak ediyorum? Bu yasa teklifine katkı sunan eski belediye başkanı arkadaşların yönettikleri iller, yönettikleri ilçeler şu anda depreme hazır mıdır? Bu soruyu da özellikle sormak istiyorum. Eğer hazır değilse burada bir çelişki yok mudur? Yani kendi şehrinin, kendi yönettiği belediyeyi depreme hazırlayamayan eski belediye başkanlarının bu yasa teklifini hazırlamış olması bir çelişki değil midir? Bunu da kamuoyunun takdirine sunuyorum. Kanun teklifinin içeriğiyle ilgili bazı çekincelerimizi dile getireceğim ama bu işin önce bir samimiyet yönünü de değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum.

Arkadaşlar, iktidar partisindeki değerli milletvekilleri, değerli başkanlar; inanmak istiyoruz, güvenmek istiyoruz ancak geçmişteki olumsuz örnekleri de düşündükçe bu güven sorunu ortaya çıkıyor; bu güven sorununu yaşıyoruz. Şimdi, bazı örnekleri masaya yatıracağım. Burada eski yerleşimlerin dönüşümünden bahsediyoruz ama Malatya Bostanbaşı örneğini bir masaya yatıralım. Yeni yapıldığı hâlde bir bölümü depremde yıkılan, önemli bir bölümü de ağır hasarlı hâle gelen ve yıkılması gereken binaları konuşmayalım mı? Deprem Yönetmeliği'ne göre yapılmış arkadaşlar Malatya Bostanbaşı. Demek ki bir şeyler yanlış yapılmış; ya yanlış bir yere yapılmış bu binalar ya da denetimler eksik yapılmış. Burada denetim firmalarının belediyeyle olan ilişkilerine de dikkat çekmek istiyorum, bu konu araştırılmalıdır. Burada iktidar partisindeki arkadaşların da bir şeye dikkatini çekmiş oldum, bunun da altını özellikle çiziyorum. Malatya Bostanbaşı dediğimiz bölge on yıl öncesine kadar kayısı bahçelerinin olduğu bir bölge; Malatya'ya "yeşil Malatya" adının verilmesinin kaynağı olan bir

bölgeden bahsediyoruz. Aktarılan bilgiye göre burası sulak tarım arazisi. Gördüğümüz kadarıyla bir rant uğruna yanlış bir şehircilik anlayışı ortaya konmuş, üzerine bir de tarım alanları yok edilmiş. İşte, burada, değerli milletvekilleri, biz bu zihniyeti eleştiriyoruz. Biz bu zihniyeti değiştirmedikçe Türkiye’de hiçbir şeyin değişmeyeceğinin altını çiziyoruz.

Gelelim İstanbul’a. 2007 yılında Zeytinburnu’nda o meşhur yapılan üçlü binalar var ya, Sayın Cumhurbaşkanının da kamuoyuna yansıyan bir açıklaması vardı, işte “Arkadaşımdı, tıraşlamasını istedim, yapmadı, alındım.” gibi bir ifade yansıdı kamuoyuna. Arkadaşlar, bu bina neden tıraşlanmamıştır, yapılırken neden müsaade edilmiştir? Sonradan mahkeme süreçleri yansıdı basına, bilirkişi raporları geldi “Tıraşlanacak.” dendi vesaire. Şu soruyu da soruyorum: Bu bina 2018’de imar affından yararlanmış mıdır? Bu soruyu da iktidar partisindeki arkadaşlara yöneltiyorum.

Yine, başka bir örnek... Bakırköy sahile, doldurma alana yapılmış binalar. Deniz dolduruluyor, bina yapılıyor, estetik bozuluyor, siluet bozuluyor. Arkadaşlar, miting yaptığınız Maltepe Yenikapı Meydanı’nı düşünün, o meydan üzerine yani dolgu alanlarının üzerine yüksek katlı binalar yapılıyor. İşte, Bakırköy sahile yapılan binalar böyle binalar. Kim yapmış? Emlak Konut. Sayın Kurum keşke burada olsaydı, geçmişte oranın başkanlığını yaptı. Sayın Kurum, İstanbulluların karşısına geçip bu projeyi savunabilir mi? Buyursun, anlatabiliyorsa İstanbul’a bu projeyi anlatsın. Eğer anlatamıyorsa da artık diyecek bir şey yok. Değerli milletvekilleri, değerli kamuoyu; burada önemli olan bir husus, burası “İstanbul’a ihanet ettik.” öz eleştirisinden sonra yapılan bir yer; bunun da altını özellikle çiziyorum.

Esenyurt, 2009’da 400 bin nüfuslu bir ilçe, 2023’te, arkadaşlar, 1 milyon nüfusu aşmış; bu olabilir bir şey değil; ya, böyle bir şehircilik anlayışı olmaz. Burada isim ve ilçe belirtmeden bir belediye başkanının tarihe geçmiş bir sözünü de aktarmak istiyorum, hikâye şöyle: Vatandaş belediye başkanına geliyor “Ya, Başkan, biz müteahhitle anlaşıyoruz, örneğin, 10 daire bize düşüyor, 10 daire müteahhide düşüyor, 10 katlı bir yer. Ya, biz anlaşıktan sonra bu 15 kata çıkıyor, 20 kata çıkıyor.” Başkanın cevabı ne arkadaşlar? “Siz anlaştığınız daireleri alıyor musunuz? Alıyorsunuz. Gerisi sizi ilgilendirmez. Yer seninse gök Allah’ın, sana ne?” diyor arkadaşlar. Evet, bizim itirazımız “Yer seninse gök Allah’ın.” diyen bu zihniyetledir; bunu da özellikle paylaşıyorum.

Bursa TOKİ’lerin tarihi kenti nasıl dönüştürdüğünü de iyi biliyoruz. Güzelim Bursa ne hâle gelmiş, getirilmiş. Arkadaşlar, bizim itirazımız söylemlerin yatay, eylemlerin dikey olmasınadır.

Değerli milletvekilleri, önce bu bakış açılarını sunmak istedim.

Teklife bakacak olursak, yasayla rezerv yapı alanının belirlenmesi çok kolaylaştırılıyor. Eskiden rezerv alanı olarak meskûn mahallerin dışı belirlenirdi ama şimdi bir alanda riskli yapı olsun olmasın rezerv alanı ilan edilebilecek. Yani Kadıköy Moda’da bir bölge rezerv alanı ilan edilebilecek. Bir yanlışlık varsa düzeltebilir iktidar partisindeki arkadaşlar. Bizim itirazımız bu yasa da kötüye kullanılacak olan bu sınırsız yetkiyedir, bunu özellikle paylaşmak istiyorum.

Yine, askerî alanların imara açılması sorunu... Askerî bölgeler yapılaşmaya açılmayacaktı, değil mi? Bunu konuştuk daha önce. Ama bir bir açıldığını da üzülerek görüyoruz. Bu yasaya bu açıdan da itiraz ediyoruz. Askerî alanlar da dâhil olmak üzere bu yasayla rezerv alanı olabilir. İşte, bizim bu güven sorununuz arkadaşlar, bu duruma itiraz ediyoruz.

Şimdi, yalnızca deprem bölgesindeki mahkeme ve tebligat süreçlerinin hızlandırılması için 2577 sayılı Kanun’a geçici bir madde ekleniyor, burada yargılamaların hızlandırılması amaçlanıyor. Belki yargıya güven tam olsa buna destek verebiliriz, bu sorunu bir şekilde aşabiliriz ama yargıya güven var mı? Maalesef yok. Çünkü Anayasa Mahkemesi kararı gün gibi ortadayken bir ülkede yerel mahkemelerin Anayasa Mahkemesi kararını dahi uygulamadığı bir yerde yargıya güvenden bahsedemeyiz. Onun için burada bu konulara itiraz ediyoruz. Ayrıca yargı yolunu hızlandırmaktan bahsedeceksek sadece deprem bölgesi değil, İstanbul için de bu konu düşünülmelidir.

Yargı yolu için önemli bir önerimiz şudur: Afet mahkemeleri kurulmalıdır. Yeni bir ihtisas mahkemesinden bahsediyoruz. Ülkemiz bir afet bölgesidir, başta deprem olmak üzere tüm afetlere ülkemizi hazırlarken karar alıcıların elini güçlendirmek ve hızlı sonuca ulaşmak için alanında uzmanlaşmış, tıpkı iş mahkemeleri gibi, kadastro mahkemeleri gibi, aile mahkemeleri gibi afet mahkemeleri kurulmalıdır; afet mahkemelerinde yapılacak olan yargılamalarda vatandaşın herhangi ad altında yargılama gideri de alınmamalıdır.

Yasayla tüm yetkiler Bakanlıktan alınıp Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devrediliyor. Yeni bir kurum kuruluyor, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı. Peki, bu kurum ne kadar verimli olacak? Bizim itirazımız Türkiye’de kurumların verimli işlememesine. AFAD kurumu da 3 kurumun birleştirilmesiyle kuruldu, yeni bir adımdı, önemli bir adım olarak kuruldu, önemli bir amaca hizmet edecekti ama 6 Şubat Kahramanmaraş depreminde gördük ki bu kurum hantal kaldı. Bu Başkanlığın işlevi de hantal olacaksa bu yasa çözüm değil, çözümsüzlük getirir; bunu da özellikle belirtiyorum.

Ayrıca, 8’inci maddeye baktığımızda, Kentsel Dönüşüm Başkanlığının her istediği alanda yetki kullanabilecek olmasını yanlış buluyoruz. Burada değerli iktidar partisindeki arkadaşlara bir eleştirimiz var: AK PARTİ ilk kurulduğunda yerel yönetimleri güçlendirme vaadi vardı, şimdi, burada bütün yetkiler merkezde toplanıyor; bu bir çelişki değil midir? Üstüne bir de Bakanlık bile yapmıyor, “Kentsel Dönüşüm Başkanlığı” adı altında yapılıyor; bu çelişkiyi de kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Yine, 3’üncü maddede dış finansman kaynaklarının Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından kullanılması amaçlanıyor. Belediyelerin de bu dış finansman kaynaklarını kullanabilmesinin önü açılmalıdır.

7’nci maddede riskli yapı tespitinin Başkanlık veya idarece resen yapılabilmesi, konutlara kolluk kuvvetinin gerekirse zorla girebilmesi gibi ölçsüz yetkiler bulunmaktadır. Bu madde hem anayasal hakların ihlali hem de idare ile vatandaş arasında oluşabilecek gerilimler nedeniyle tekrar düşünülmelidir, daha ölçülü ibareler bu maddeye konulmalıdır.

Yine, başka bir husus, taşınmazının rezerv yapı alanı olarak ilan edilmesi talebinde bulunan bir vatandaşın ön şart olarak taşınmazın yüzde 30’unu devretmesi isteniyor veya bedeli isteniyor. Bu bir arsaysa yüzde 50-55 oranına çıkıyor. Bu oranlar neye göre belirlenmiştir? Vatandaş burada mağdur edilecektir; bu ölçsüz oranlara da itiraz ediyoruz.

Kira yardımı konusu... Kentsel dönüşüm çalışmasında verilen kira yardımıyla bu işi yürütmek mümkün değildir. Vatandaş, 1980’li, 1990’lı yıllarda hasbelkader çalıştığıyla bir ev almış, bugün emekli, kentsel dönüşüm çalışmasıyla başka bir kiraya çıkması gerekiyor, verilen rakam 3.500 lira kira yardımı; bu, yeterli mi? Yetmez. 7.500 lira emekli maaşı alan bir insan... İstanbul’da bugün kira fiyatlarının en aşağı, en kötü yerde 10 bin lira olduğunu düşündüğümüzde, bu uygulanabilir bir şey değildir. Bu anlamda önerim, teklifimiz, kentsel dönüşüm çalışmasına yapılan kira yardımlarının rayice göre planlanmasıdır; bunu da özellikle belirtiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu çalışmanın bu hâliyle kentsel dönüşüm sürecini hızlandıracığı kanaatinde değiliz, tam aksine yeni sorunlara gebe bu süreç. Daha sürdürülebilir çalışmalara ihtiyacımız vardır, tam aksine yeni, daha planlı, programlı çalışmalara ihtiyacımız vardır.

İstanbul özelinde de önerilerimiz vardır. İstanbul’un depreme hazırlık konusuna, dönüşüm konusuna daha bütüncül yaklaşmalıyız. Değerli milletvekilleri, İstanbul bizim, hepimizin. Biz değerli başkanla, değerli Milletvekiliyle İstanbul’da birlikte siyaset yaptık, şimdi de birlikte İstanbul milletvekilliği yapıyoruz. İstanbul, bizim ortak derdimiz. Onun için bu dertle konuşuyoruz burada, “Birlikte bir şey yapabilir miyiz?” diye konuşuyoruz. Bu parçalı hazırlıklarla biz İstanbul’u normalleştiremeyiz, bölge bölge rezerv alanlarıyla İstanbul’u normalleştiremeyiz, İstanbul’u bütüncül olarak masaya yatırmak zorundayız. Burada da merkezî yönetim, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, konunun tüm paydaşlarının aynı ortamda buluşacağı bir masa oluşturmak zorundayız.

Önerimiz, İstanbul için bu masanın oluşturulması, İstanbul’a bütüncül açıdan bakılması, İstanbul için özel bir İstanbul yasası hazırlanmasıdır. İstanbul’a bütüncül bakılmalıdır. Ada bazlı mı dönüşüm olacak, parsel bazlı mı dönüşüm olacak? Mevcut imar planları İstanbul’un dönüşümü için yeterli midir? Bunların hepsinin masaya yatırılması lazım.

Zeytinburnu, Bakırköy, Bahçelievler gibi ilçelerimizdeki mevcut imar yeterli midir, değil midir? Burada küçük de olsa bir emsal artışı olmalı mıdır? Bunların hepsinin bütünsel olarak masaya yatırılması gerekir. Yoksa bölge bölge rezerv alanlarıyla bu konu çözülmez değerli milletvekilleri.

Evet, değerli milletvekilleri, bize tarihin emanetidir bu şehirler. İstanbul bize tarihin emanetidir. Türkiye’nin her bir şehri bize tarihin emanetidir. Bu bilinçle konuşuyoruz. Konuştuğumuz her şey, bu güzel vatana sahip çıkmak içindir.

Burada toparlayacak olursak, bazı önerilerimizi de tekrarlayarak birkaç öneriyi daha huzurlarınıza sunmak istiyorum. Burada bu konuya özel -İstanbul'un dönüşümü için çok önemli- ihtisas mahkemelerinin, afet mahkemelerinin kurulmasını tekrar öneriyoruz.

Yine, deprem toplanma alanlarında sıkıntılarımız var. İstanbul'da deprem toplanma alanlarının bir bölümünün yapılaşmaya açıldığı görüyoruz; bunların tespit edilip, buraların hızlı bir şekilde kamulaştırılması gerekmektedir. İskânlı alanlarda, tıpkı araç muayenelerinde olduğu gibi taşınmaz muayene sistemi getirilmelidir. Deprem bölgesinde -burada deprem bölgesi milletvekilimiz var- bazı binalarda kolonların kesilmesi nedeniyle binaların yıkıldığı tespit edilmiştir. İskân verildikten sonra da belli periyotlarla bu tespitlerin, bu incelemelerin yapılması gerekmektedir, bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

Yine, İmar Kanunu'na aykırılıkta cezalar caydırıcı olmalıdır, zaman aşımı vesaire süreler de yeniden gözden geçirilmelidir.

Burada İstanbul için iki önemli husus: Tabii ki İstanbul depremine hazırlık için İstanbul'un küçültülmesi önemlidir. İstanbul'un küçültülmesi için de bu anlamda teşvikler önemlidir.

Bir başka önemli husus: İstanbul sanayisi Türkiye'nin lokomotifidir. İstanbul çıktığı, İstanbul sanayisi çıktığı anda bütün Türkiye çöker. Bu anlamda da İstanbul'daki sanayi bölgelerini hızlı bir şekilde diğer bölgelere aktaracak bir çalışmayı da planlamamız gerekiyor değerli milletvekilleri.

Özetle, konuşmamın sonunda... Tabii gönül isterdi ki böylesi önemli bir çalışma istişareyle yapılsın ama yeterli istişareler yapılmadı. Gönül isterdi ki bu yasa amaca gerçekten hizmet etsin. Bu yasa uzun vadeli bir şekilde amaca hizmet edecek bir yasa değildir. Bu yasa özellikle İstanbul'un sorunlarını bütüncül olarak çözecek bir yasa değildir. Bu anlamda, özellikle İstanbul'a odaklanalım diyorum, İstanbul için daha bütüncül, daha planlı bir çalışmayı birlikte ortaya koyalım diyorum. İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır gerçeğini tekrar bütün Meclise hatırlatmak istiyorum.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi ikinci söz İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz'a aittir.

Sayın Beyaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Baştan söylemek isterim ki İYİ Parti olarak üzerinde derinlemesine düşünülmüş, ülkemiz ve milletimiz için verimli olacak bir kentsel dönüşüm sürecini destekliyoruz ancak hızlı aksiyon alınacağı kanaatiyle alelacele yapılan kanunlara da şerh koymadan edemeyiz.

Özellikle, milletimizi yasa boğan ve ülkemizde kapanması zor derin acılar bırakan 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremlerde büyük kayıplar veren 11 ilimiz başta olmak üzere, büyük bir endişeyle beklenen Marmara depremiyle deprem riski altında olan diğer bölgelerimizin ivedi bir şekilde dönüştürülmesi şarttır. Fiziki ömrünü tamamlamış, vatandaşımıza işlevsel bir yaşam alanı sağlamaktan uzak konut ve yerleşim yerlerinin dönüştürülmesiyle başta deprem olmak üzere, doğal afetlere dayanıklı ve de insanımızın ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilecek inşalar yapılması, hayata geçirilmesi elzemdir.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuşacağımız kanun hiç şüphesiz Türkiye'nin en büyük gereksinimlerinden birini düzenliyor. Peki, kentsel dönüşümden ne anlıyoruz? Aslında bu soruya ülkemizin kısa tarihine bakarak cevap aramak en mantıklısı olacaktır.

Ülkemiz kırsaldan kente göçüş sürecini 1950'li yıllarda yaşamaya başlamıştır, hızla artan nüfus büyükşehirlerde bir dizi sorunu da beraberinde getirmiştir; bunların başında da çarpık kentleşme gelmektedir. Kırdan kente göçün başlatıldığı bu plansız ve kontrolsüz kentleşme süreci başta gecekondulaşmayla birlikte hukuki, mimari ve fiziksel standartlara uygun olmayan yerleşim yerlerinin oluşmasına da sebep olmuştur. Ayrıca, bu yerleşim yerleri, altyapı başta olmak üzere pek çok hizmetten mahrum kalmış, şehir estetiği bozulmuş ve zaman içerisinde bu bölgeler rant alanı ve oy deposu görülerek birtakım imtiyazlarla insanların canı hiçe sayılarak kentleşmeye açılmıştır. Bu durum

şehrin kapasitesine külfet getirmiş ve şehirde yaşayanların da şehre göçenlerin de bir memnuniyetsizlik içerisinde toplumsal hayatı paylaşmalarına sebep olmuştur.

Daha önce, bu kürsüden dile getirdiğim benzer bir konuyu içinde barındıran araştırma önergemde belirttiğim üzere, ülkemizde 18 kent merkezimiz, 80’den fazla ilçe ve 500 köyümüz doğrudan fay hattı üzerinde bulunuyor. AK PARTİ iktidarları döneminde yani son yirmi yılda yeterli kentsel dönüşüm yapılmadığı, bunun yerine kıyılarımızın doldurulduğu, acil tahliye ve sel riski taşıyan alanlara, tarım arazilerine hatta ormanlık alanlara bile imar izni verildiği de göz önünde bulundurulursa olası felaketlerin büyüklüğünü daha iyi anlayabiliriz. Bu felaketlerin neticesi iktidar grubunun “Büyük olsun, bizim olsun.” diyerek kurmaya niyetlendiği beton miğferli medeniyetinin kâr maksimizasyonu ile buluşması daha vahim bir hâle yol açacaktır. İnsan canının bir meta hâline geldiği, neoliberal ekonominin bir tezahürü sayılabilecek bu yaklaşım iktidar grubunun lafa gelince son zamanlarda savunuculuğunu kimseye bırakmadığı Türk-İslam kültürüyle bağdaşmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının verilerine göre sadece İstanbul’da 8 milyon civarında bağımsız birim olduğu ve bunların 1,5 milyonunun risk altında olduğu tespit edilmiştir. Yine, ülkemizde 1 milyon 207 bin adet kentsel dönüşüm başvurusu olduğu da bilgiler dâhilindedir. Her ne kadar görüştüğümüz bu kanun içeriğinde başvuru olsun olmasın bütün bir ülkede hızlı bir kentsel dönüşüm sürecinin başlatılacağını öngörülse de hâlihazırda kentsel dönüşüm taleplerine cevap verilmemiş bir ortam ve ekonomik krizle boğuşulan bir süreç herkesçe malumdur. Bu pencereden bakıldığında, kentsel dönüşüm düşüncesi, yaşadığımız büyük deprem ve sel felaketlerinin bilançosundan son derece duygusal değil, ekonomik kaygıları da değerlendirmemiz gerekliliğini gün yüzüne çıkarıyor.

Değerli milletvekilleri, bizler “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarıyla bu topraklarda bin yıldır hüküm süren bir milletiz; insanımızın malı, canı devletin koruması ve gözetiminde olmalıdır, sağlıklı barınma ihtiyacı ve kaliteli yaşam alanına sahip olmak her vatandaşımızın hakkıdır. Bunun içindir ki biz, kentsel dönüşüm sürecinin şakaya gelmeyeceğini biliyor ve İYİ Parti olarak, başta belirttiğim üzere, verimli bir kentsel dönüşüm politikasını destekliyoruz ama kanunun ivedilik iddiasıyla alelacele görüşülmesi ve vatandaşımızın neyle karşı karşıya kalacağını üzerinde derinlemesine mütalaa edilmemesi doğru bir yaklaşım değildir.

Burada, sizlere usul üzerine eleştirilerimizi arz etmek isterim. 20 Ekim 2023 Cuma günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve üç gün sonra, 23 Ekim Pazartesi günü, benim de üyesi olduğum Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda yapılan bir ön görüşmeyle, Bakan Yardımcısı ve Bakanlık bürokratları tarafından bizlere izah edilen kanun teklifi, hemen ertesi gün, 24 Ekim Salı günü Komisyona getirilmiştir. Hem iş bölümü ve usule uygunluk açısından verimsiz geçen hem de bir gün içinde, hatta saatler içinde tüm teklifi görüştüğümüz bir Komisyon toplantısını tecrübe etmiş olduğumuzu, yapıcı eleştiri ve muhalif fikirlere hiçbir şekilde açık olunmadığını da bir kez daha görmüş bulunmaktayız. Yasa yapma sürecinin ilk adımlarından biri olan Komisyon sürecinin bu kadar hızlı ve verimsiz geçirilmesi, Gazi Meclisimizin itibar ve işleyişine gölge düşürmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 23’üncü maddesi tali komisyonların ilgili konular üzerine görüş bildiren komisyonlar olduğunu açıkça belirtiyor ancak iktidarın alelacele bir şekilde kanun yapma alışkanlığı ve bu uygulamadaki ısrarı tali komisyonlarda görüşme sürecini de ortadan kaldırıyor, farklı alanlarda tecrübe ve birikimi olan milletvekillerimiz görüşlerini, önerilerini ve katkılarını sunamıyor. Bu durum, kanunun muhtevasını ve uygulayıcılarını yavan bırakıyor. Etkili bir müzakere sürecinin oluşmamasına, mevzuatın her yönüyle incelenememesine sebep olan bu uygulama, maalesef, kanun yapma usulü açısından sakattır.

İYİ Parti Grubu olarak Gazi Meclisimizin milletimize karşı sorumluluğunun farkında olarak ve bu sebeple milletimizin menfaatine olan maddeleri desteklediğimiz gibi vatandaşımıza sorun çıkarması muhtemel maddeleri ve çelişkili ifadeleri değerlendirip muhalefet şerhimizde kamuoyunun bilgisine sunduk. Kanun teklifi Genel Kurula gelmeden önce Komisyon sürecinde verdiğimiz önergelerimizle konunun düzeltilmesi için çaba sarf ettik ancak iktidar bu sorumluluk ve ciddiyetten uzak bir tutum sergileyerek muhalefetin olgun eleştiri ve tekliflerine dahi kulak tıkamıştır. 27’nci Dönemde de buna

benzer bir yasama süreci olmuş, muhalefetin olumlu ve olgun eleştirileri göz ardı edilmiştir. Bu tutum hâlâ devam ettirilmekte, iş birliğinin ve ortak aklın önü tıkanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin gerekçesinde ülke topraklarımızın yüzde 66'sının, nüfusumuzun yüzde 71'inin yüksek riskli deprem bölgesinde bulunduğu belirtilmiştir. Bu riskten yola çıkarak afetlere dirençli bir ülke hâline gelmemizin tek çaresinin kentsel dönüşüm olduğu ifade edilmiştir.

31 Mayıs 2012 tarihinden günümüze on yılı aşkın süredir yürürlükte olan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'la yürütülen süreçle ülkemizde 36 milyon bağımsız bölümün bulunduğunu öğreniyoruz. Bu 36 milyon bağımsız bölümü oluşturan 31 milyon konut ve 5 milyon iş yerinden 6 milyonluk kısmının risk altında olduğunu da veriler bize açıklıyor.

6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden günümüze kadar 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüştürüldüğü, 2 milyon bağımsız bölümün de acilen dönüştürülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının açıklamalarında yer alan 1 milyon 207 bin kentsel dönüşüm başvurusunun 6 milyon riskli yapının içinde olduğunu kabul etmek bile son on bir yılda dönüştürüldüğü açıklanan 2 milyon 200 bin bağımsız bölüme karşın bu 6 milyonluk kısım kaç yılda dönüştürülecektir? Bu öngörü ve çalışma hakkında hiçbir bilgi yoktur. Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurup hukuki işlem sürelerini kısaltarak ve yetkileri artırarak sürecin hızlandırılacağını düşünmek doğru bir yaklaşım değildir. Ülkemizin içinde bulunduğu risk haritası göz önüne alındığında riskli yapıların ve alanların ivedilikle dönüştürülmesi konusunda 6306 sayılı Kanun'un uygulama sürecinde karşılaşılan sorunları çözmek için idari, mali ve hukuki eksiklikler giderilmeye çalışılarak, bazı durumların Bakanlıkça resmen yapılmasının önü açılarak maliklerin haklarının da kısmen düzenlendiği belirtilmektedir.

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depreminde durumun vahametinin anlaşıldığı söylenerek daha kapsamlı ve afet riski odaklı kentsel dönüşüm sürecinin hukuki değişikliğinin önemi vurgulanmıştır. Bu kapsamda, kanunla kentsel dönüşüm işini yapacak kurumsal kimlik olarak Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurulmuştur.

“AK PARTİ” deyince aklımıza inşaat, “inşaat” deyince akla hiç şüphesiz TOKİ gelmektedir. Toplu Konut İdaresi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı altında muhteşem yetkilere sahip bir kurum olarak yıllardır karşımızdadır. TOKİ üzerinden bir örnek verecek olursak, 2019 yılında 100 Bin Sosyal Konut Projesi'yle halkımıza “müjde” diye duyurulan sosyal konut projesi hakkında 27'nci Dönem milletvekillerimizden Hayrettin Nuhoğlu'nun (7/77952) esas numaralı soru önergesine 21 Mart 2023 tarihinde verilen cevapta teslim edilen ve teslim aşamasında olan konut sayısının 32.731 olduğu, söz konusu projede inşaatı devam eden konut sayısının 64.752 olduğu belirtilmiştir. Bu cevaptan sanki 65 bin konutun inşaatı hızla sürüyormuş gibi algılanmaktadır ancak söz konusu önerginin son sorusuna verilen cevapta “İnşaatları tamamlanan konutlar bir planlama dâhilinde vatandaşlarımıza teslim edildiğinden, tamamlandığı hâlde teslim edilmeyen konut bulunmamaktadır.” denilmektedir. Kısacası, TOKİ “müjde” diye duyurulan projenin yüzde 65'inden fazlasını dört yılda tamamlayamamıştır.

TOKİ konusunda şaibeler halkımızca malumken ve önümüzde bu büyük projenin bile sürüncemede olduğu durum ortadayken işleyişin nasıl olacağı kamuoyu tarafından anlaşılmayan buna benzer bir kurum daha kurulmuş, adına “Kentsel Dönüşüm Başkanlığı” denilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının on bir yıldır resen yaptığı iş ve işlemleri bundan sonra kurulan Başkanlığa devretmesi de düşündürücüdür. Ülke yönetiminde merkeziyetçi, tek adam rejimini savunan iktidar iş kentsel dönüşüme gelince yetki devrini benimsemiştir. Burada akları kurcalayan başlıca soru, Başkanlığın rantın önünü açıp açmayacağıdır. Meslek örgütlerinin bulunmadığı, bilim insanlarının görüşünün alınmadığı, yerel yönetimlerden bahsedilmeyen kanunla iktidarın iştahının kabardığı da görülmektedir. Burada, kanun teklifinde bahsi geçen yapılaşmaya esas alanın yüzde 30'luk kısmının mülkiyetinin devrine muvafakat edilmesi veya yüzde 30'luk kısmının değerinin dönüşüm projeleri özel hesabına gelir olarak kaydedilmek üzere Kentsel Dönüşüm Başkanlığına verilmesi isteniyor. Yani vatandaşa deniliyor ki: “Ya arsanın yüzde 30'unu devlete vereceksin ya da yüzde 30'unun parasını yatıracaksın.” Komisyon sürecinde “Bu yüzde 30'u nereden buldunuz?” diye sordüğümüzda, ilgili Bakan Yardımcısı “Matematiksel bir veriye dayanmıyor.” diyerek cevap vermişti. Yani burada bile bir belirsizlik var, neye göre kime göre yüzde 30'luk kısım kamuya devroluyor ya da parası isteniyor.

Bu yüzde 30'luk oranın neye göre tespit edildiği konusu matematiksel olarak izaha muhtaç olmakla birlikte, Bakanlık tarafından tek gerekçesi kentsel dönüşüm için gelir elde etmek olduğu belirtilmiştir. Başkanlık milletin malından kendine hisse çıkarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, hem genel gerekçede hem de madde gerekçelerinde hep bir ivedilik konusu işlenmiş ve kentsel dönüşümün hızla yapılması konusunda hukuki kolaylıkların sağlandığı söylemi geliştirilmiştir ancak bu hızlı işlem yapma isteğinin pratikte büyük sorunları da yanında getireceği öngörüsü göz ardı edilmiştir.

Buradan yola çıkarak akla gelen birçok soru var, bunların başında: Afet riskli alanların tespiti konusunda çalışmalar nelerdir? Riskli bölge haritaları yapılmış mıdır? Deprem, sel, orman yangını ihtimali olan alanlar, heyelan riski olan bölgeler belirlenmiş midir? Kentsel dönüşüm konusunda hangi alanlar önceliklidir? Bu bölgelerdeki ekonomik, sosyal ve kültürel yapı dikkate alınmış mıdır? Özellikle tespit, tahliye ve yıkım süreçlerinde davaların en seri şekilde sonuçlandırılması düşüncesi doğrultusundaki maddeler Anayasa'nın vatandaşımızın konut dokunulmazlığına, konutunda arama yapılamayacağı ve konutundaki eşyalarına el konulamayacağı hükümlerine aykırı olarak düzenlenmiştir. Yine Anayasa'nın 21'inci maddesine göre, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemeyeceği belirtilmiştir. Yeni düzenlemede, bu madde de ihlal edilerek konuta girme yetkisi, yeterli kolluk kuvveti marifetiyle mülki idare amirine verilmektedir. Mahkeme kararı yerine mülki idare amirinin yazılı izniyle yapılacak işlem toplumsal zarar verecek, vatandaşla devleti karşı karşıya getirecek bir ortama zemin hazırlayacaktır; hem yerel güvenlik politikamız zedelenecek hem de çatışma zeminine sebep olacaktır.

Komisyon görüşmelerinde şerh koyduğunuz maddeler üzerinde de muğlak ifadeler bulunmakta; bazı maddeler yasayla çelişmekte, bazıları da yetki konusunda sorunlu bir uygulamaya sebebiyet vermektedir. Yüzde 30'un idareye bırakılması ya da parasının ödenmesi konusundaki düşüncelerimize ek olarak söylemek isterim ki şerhlerimiz arasında riskli bölgedeki tarlasının rezerv alan olarak belirlenmesi için malikin terk edeceği arsa miktarının yüzde 50-55'lerin üzerine çıkacağını belirttik. Bu durumun birçok vatandaşımızı mağdur edecek bir sonucu da beraberinde getireceğini öngörerek teklif metninden maddenin çıkarılmasını önerdik ama önerimiz reddedildi.

Yine, bir başka maddede Anayasa, uluslararası sözleşmeler ve kanunlarımızca koruma altına alınan konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğini de Komisyon önergelerimizle Başkanlığa sunduk. Anayasa'mızın 21'inci maddesine göre usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemeyeceği, konutunda arama yapılamayacağı ve eşyasına el konulamayacağı hükmünü hatırlatarak mülki idare amirine verilen yetkinin mahkemeye verilmesi gerektiğini söyledik ancak önerimiz yine reddedilmiştir.

Kanun teklifinde geçen ön alım hakkıyla ilgili çekince ve eleştirilerimizi de şu şekilde ifade ettik: Ön alım hakkı tapuya şerh verilecek, şerhin etkisi her durumda şerhin verildiği tarihin üzerinden on yıl geçmekle sona erecektir; bu durum da farklı mağduriyetler doğuracaktır. Teklifte bulunan ön alım hakkıyla ilgili hükmün 22 Kasım 2001 tarihli 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Sözleşmeden doğan ön alım hakkı" başlıklı 735'inci maddesi hükümlerince belirlenmesi gerektiği hususundaki teklifimiz de reddedilmiştir.

Bir başka maddede riskli yapı tespiti için konuta girilmesi ve yapıların tahliye edilmesi için işlem yetkisinin mülki idare amirine verilmesinin de sorun teşkil edeceğini dile getirdiğimizi özellikle vurgulamamız gerekmektedir. Yine, bu düzenlemeyle Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle sorgusuz sualsiz ve hatta vatandaşlarımızın ruhsatlı binaları dahi rezerv alan ilan edilebilecektir, bu yerlere resen el konulabilecektir. Bu uygulamanın toplumu kaosa, çatışmaya iteceği endişesiyle, başını soktuğu evinden çıkmak istemeyecek milyonlarca insanımızın akıbetini sorgulamamız gerektiğine de dikkatinizi çekmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, sonuç itibarıyla, görüştüğümüz Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Teklif'le getirilen bazı düzenlemelerin kentsel dönüşüm sürecini hızlandırmak adına yapıldığı gerekçelendirilse de birçok uyumsuzluğu da beraberinde getirecektir. Ülkemizin adil ve verimli bir kentsel dönüşümüne muhakkak ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak ciddi bir şekilde üzerinde çalışılması gereken süreci hem hukuki hem de pratikte baltalamaya sebebiyet

vermek, bayındır hâle getirilmesi gereken vatan topraklarını huzursuzluk zemininde işlemek, toplumsal barışa ve adalete zarar verecektir.

Kentsel dönüşüm konusunun ciddiyetinin farkında olduğumuzu ve yapısal anlamda desteklediğimizi ifade etmekle birlikte kanun teklifi metnini yetersiz ve eksik bulduğumuzu belirtmek istiyorum; eleştiri ve çekimcilerimizi de bu vesileyle aziz milletimizin dikkatine sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Beyaz, teşekkür ediyorum.

Şimdi üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Ankara milletvekili Sayın Sadir Durmaz'a aittir.

Sayın Durmaz, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda “deprem yasası” olarak bilinen kanuni düzenleme hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında geçtiğimiz gün milletçe coşkuyla kutladığımız 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızı ve cumhuriyetimizin 100'üncü yılını tebrik ediyor “Nice yüz yıllara Türkiye Cumhuriyeti!” diyorum.

Ayrıca, bütün dünyanın gözü önünde en acımasız savaş koşullarında dahi başvurulmayan yöntemlerle âdeta bir terör örgütü gibi davranarak sivil ve masum insanları katleden İsrail'i nefretle kınıyorum. Hayatlarını kaybeden Filistinli kardeşlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, içine doğup büyüdüğümüz medeniyet ve inancımız bize her şeyin bir ölçü ve denge içinde yaratıldığını, dengeyi bozmanın felaketlere gebe olduğunu söyler ve en önemlisi de doğanın, tabiatın bizlere emanet edildiğini öğütler. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda ilhamımızı “Kıyamet anında olsanız dahi elinizdeki fidanı dikiş.” diyen iki cihan serveri Hazreti Peygamber'in kutlu sünnetinden ve kendini doğanın bir parçası görüp tabiatı hayatının merkezine alan kutlu ecdadımızdan almaktayız. “Yaratılanı severiz Yaradan'dan ötürü.” diyen Yunus Emre'nin veciz dizesini ilke olarak benimseriz; insana, tabiata ve diğer mahlukata bahçesindeki ağaçları harap eden karıncaları dahi incitmeye çekinen Sultan Süleyman Han'ın hassasiyetiyle yaklaşırız. Kültür ve medeniyetimizden aldığımız ilhamla oluşturduğumuz üretken belediyeçilik anlayışımızda şehirlerimize yüksek bir hassasiyetle yaklaşıyoruz. İklim değişikliği, deprem ve her türlü afete karşı da geçmişin tecrübelerinden yararlanıp zamanın ruhunu yakalayarak çözümler üretiyor, tedbirler geliştiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İbni Haldun “Coğrafya kaderdir.” der. Evet, coğrafya kaderdir; gerçekten, arkasında bizlerin okumaktan aciz olduğu ilahi bir planın varlığını hissettiğimiz bir gerçeklik vardır. Türkiye, tarih boyunca büyük depremlerin meydana geldiği yüksek sismik aktif Anadolu plakası üzerinde bulunmaktadır. Bu gerçeklik bize Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu söylemektedir. Ülke topraklarımızın neredeyse yüzde 70'e yakını birinci ve ikinci derecede deprem kuşağında yer almaktadır. Son yüz yıl içerisinde maruz kaldığımız 6 ve üzeri şiddetteki depremleri düşündüğümüz vakit kentsel dönüşüm çalışmalarının ne kadar önemli olduğu zaten görülecektir.

Ülkemizde 1900'den günümüze 7'nin üzerinde 20 deprem meydana gelmiştir. Bu da Türkiye'yi depremlerden zarar gören ülkeler sıralamasında en üst sıralara taşımaktadır. Türkiye'de 1900 ve 2023 yılları arasında can kaybına ve hasara neden olan 269 deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremlerde can kaybı ve ağır hasar bakımından en büyük depremler sırasıyla 2023 Kahramanmaraş, 1939 Erzincan ve 1999 Gölcük merkezli Marmara depremleridir. Özellikle son olarak yaşadığımız ve milletçe derinden sarsıldığımız Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremleri bu hakikatin en net göstergelerindendir. 6 Şubatta meydana gelen depremlerde 11 şehrimiz ve 14 milyon insanımız doğrudan etkilenmiş, 18 şehrimiz de dolaylı olarak bu depremlerin etkisini hissetmiştir. Merkez üssü Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan söz konusu depremler 108.745 kilometrekaresi ülkemizde olmak üzere yaklaşık 350 bin kilometrekare alanı etkilemiştir. Almanya'nın 357.588, İngiltere'nin 130.279, Belçika'nın 30.688, Hollanda'nın 41.850 kilometrekare yüzey alanına sahip olduğu düşünülürse depremlerin etki alanı çok daha iyi anlaşılacaktır.

Depremden etkilenen 11 ilin toplam nüfusu 2022 yılı için 14 milyon 13 bin 196 kişi olarak kaydedilmiştir. Bu nüfus ülke demografisinin yüzde 16,4'üne tekabül etmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan hasar tespit çalışmalarına göre toplam 850 bin bağımsız bölüm ya yıkılmış ya da ağır hasar alarak kullanılamaz hâle gelmiştir. Kayıtlara “asrın felaketi” olarak geçen depremler coğrafyamızda görülmemiş yaralar açmıştır. Söz konusu depremlerde 50 binin üzerinde canımızı yitirdik, şehirlerimizin alt ve üst yapısı büyük zararlar gördü.

Yeri gelmişken ifade etmeliyim ki asrın felaketi Kahramanmaraş depremlerinde devletimiz ve milletimiz ilk saniyesinden itibaren teyakkuza geçmiştir. Devletimizin tüm birimleri anında afet bölgesinde soluğu almış, kadirşinas Türk milleti de her türlü maddi ve manevi imkânını seferber ederek kardeşlerinin yarasını sarmak için 11 şehrimize âdeta akın etmiştir. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak, deprem felaketinin yaşandığı ilk anda, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatlarıyla deprem bölgesine geçerek partimizin belediyeleriyle valiliklerimizi, AFAD'ı irtibatlandırıp her çeşit yardımın en kısa zamanda doğru yere ulaşması için gayret ettik. Bu anlamda belediyelerimiz ve teşkilatlarımız başta olmak üzere Türk gençliğinin söğüt ağacı olan Ülkü Ocakları'mız da afetin ilk anından itibaren bölgede gönüllü faaliyetlerde bulundular, hâlâ da bölgedeki çalışmalarına güçlü bir şekilde devam etmektedirler. Cenab-ı Allah, elinden ne geliyorsa neye gücü yetiyorsa o imkân dâhilinde deprem bölgesine, depremzedelerimize yardım eden herkesten, her kurumdan razı olsun. Depremde kaybettiğimiz canlarımıza rahmet, yaralılarımıza şifa ihsan eylesin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, bize düşen, yaşananlardan ders çıkarıp doğa ile tectonik hareketlerle mücadele etmek yerine tabiata uyum sağlamaktır. Bu anlamda atılacak en büyük adım, yapılacak en büyük hamle hiç şüphesiz kentsel dönüşüm çalışmalarıdır. Bilimi ve tekniği merkeze alarak yeni bir şehir tasavvuru ortaya koyacağımız kentsel dönüşüm çalışmaları ülkemiz ve milletimiz için hem bir zorunluluk hem de bir anlamda fırsattır. Özellikle deprem gibi afetler sonrası daha da büyük acıların yaşanmaması için depreme karşı dirençli şehirlerin ve her türlü afete karşı güvenli hayat alanlarının inşası önümüzde bir zaruret olarak durmaktadır. Deprem sonrası yaraların sarılmasında kentlerin yeniden ihyası önemli rol oynamaktadır. Kent hafızasını yok etmeden güvenlik, barınma, sosyal donatılar, coğrafya, soyut ve somut kültürel varlıklar göz önünde bulundurularak, yeni yaşam alanları inşa edilerek depremin yaraları sarılmalıdır. Ülkemizin gerçeklerini görüp kabul ederek ve gerekli tedbirleri bir an önce alarak “Deprem değil, bina öldürür.” tespitinden hareketle kentsel dönüşüm çalışmaları hızlandırılmalıdır. Kentsel dönüşümde afetlere dirençli ve güvenilir yapılar oluşturmak için risk azaltma stratejileri, yapısal tasarım yöntemleri, malzeme seçimi, maliyet etkinliği ve sürdürülebilirlik gibi konulara odaklanmak gerekmektedir. Kentsel dönüşüm bölgelerinde sürdürülebilirlik bağlamında kentsel planlama süreçlerinde akıllı şehir yaklaşımının önemli bir rolü ve işlevi olduğu konusunda dünya çapında bir ortak akıl oluşmuş durumdadır. Dolayısıyla yeni şehir planlamalarında kent hafızası, kent tarihi, kent dinamikleri, bölge iklimi, coğrafyası, fay hatlarının konumları ve nüfus dikkate alınarak sosyal donatıları, bölge halkının inançlarından, alışkanlıklarından, gelenek ve kültürlerinden kopartılmadan inşa edilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız tarafından açıklanan verilere göre, Türkiye’de bugüne kadar 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümü tamamlanmış, bunun 800 bini İstanbul’da gerçekleşmiştir. Ancak sağlıklı yapı stokumuzun fazlalığı bizi endişeye sevk etmektedir. Devam etmekte olan kentsel dönüşüm çalışmalarının daha etkin, daha hızlı ve daha sonuç odaklı bir yöntem ve bürokratik yapılanmayla seyir alması 6 Şubat sonrasındaki bir mecburiyet hâline gelmiştir. Bu anlamda ilk adım Sayın Cumhurbaşkanımızın yayımladığı kararname olmuştur. Düzenlemeyle, tüzel kişiliği sebebiyle borçlanamayan, mülk edinemeyen ve ortaklık kuramayan Bakanlığımız, ihdas ettiği Başkanlıkla âdeta geniş bir hareket kabiliyeti bulmuştur. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan Başkanlıkla çok yoğun iş yükü olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı biraz olsun rahatlayacaktır. Başkanlık bütün enerjisini, birikimini ve tecrübesini kentsel dönüşüm sürecine vererek İstanbul’un Marmara Bölgesi’nin ve Türkiye’nin başta deprem bölgeleri olmak üzere tüm bölgelerinin afetlere karşı dirençli hâle gelmesi için harcayacaktır. Ayrıca, Başkanlığın altında kurulan genel müdürlükler de işlerin daha muntazam ilerlemesini sağlamak için hem Bakanlığımıza hem de Başkanlığa kolaylık sağlayacak ve iş yükünü azaltacaktır.

Kentsel dönüşüm süreçlerinde en büyük açmaz hiç şüphe yok ki dönüşüme rızanın alınmasındaki orandı. Üçte 2 olan bu rıza şartı âdeta kentsel dönüşümün önünü tıkayan bir süreç olarak görülmekteydi. Dönüşümde ve ruhsatta rıza oranının 50 artı 1'e çekilmesi ülkemizin, şehirlerimizin ve nice canlarımızın hayatlarının kurtarılması adına büyük bir adım olacaktır. İnşallah, bu düzenlemeyle başta İstanbul ve Marmara olmak üzere ülkemizdeki sağlıklı yapı stokunun hızlı ve güvenli dönüşümü temin edilecektir.

İkinci bir husus da bazı şahısların "Haberim yoktu." gibi bahaneler üreterek dönüşüm sürecini yavaşlatmasıydı. Artık teknolojinin de tüm imkânları kullanılarak vatandaşa yapısının riskli olduğu ve dönüşümün sağlanacağı net bir şekilde ifade edilecektir. Kentsel dönüşüm çalışmalarında bunun gibi daha pek çok konuda karşılaşılan zorlukların ortadan kaldırılması için epeyce bir düzenleme içeren yasa teklifini oldukça gerekli ve yerinde bir düzenleme olarak değerlendiriyoruz. Ayrıca, teklifin titiz bir çalışma, güçlü bir hesap yeteneği ve kabiliyetleri geliştirici bir mantık silsilesi içerisinde olduğu da görülmektedir.

Ben, bu anlamda, kentsel dönüşüm yasasında yapılacak değişiklikler ve kurumsal düzenlemeler sürecinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bütün bu süreci otuz yılı aşkın tecrübesiyle yöneten ve yönlendiren Sayın Bakanımıza ve yakın çalışma arkadaşlarına da hususi olarak teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak düzenleme teklifine tam destek vereceğimizin altını çiziyorum. Söz konusu düzenlemenin devletimiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum, Gazi Meclisimizi hürmetle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Zeynep Oduncu'ya aittir.

Sayın Oduncu, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım.

AKP-MHP iktidar bloku, geçmiş dönem yasama süreçlerinde olduğu gibi yeni döneme de yasama etiği ve muhalefet saygı ilkelerini açıkça ihlal ederek başlamıştır, kanun yapım sürecini planlamayarak teklifi komisyon aşamasından hızlıca geçirmeyi alışkanlık hâline getirmiştir. İktidar, yasama süreçlerinde komisyon faaliyetlerinin önemini açıkça yok saymaktadır, yasa teklifi Komisyona sunulmadan önce, Komisyon aşamasında hiçbir meslek örgütünden görüş almamıştır, ayrıca bir yasama kurnazlığı tarzı olan torba yasayı bir rutin hâline getirmiştir. Yasa teklifinin 28'inci Dönemde de bu şekilde devam etmesi kabul edilebilir değildir. Sonuç itibarıyla komisyonlar yasama yılında görüş belirtmek ve Meclis çalışmalarına dâhil olmak içindir. Bu yüzden torba yasayla önümüze getirilen çalışmaları kabul etmediğimizi bir daha buradan tekrarlamak istiyoruz. Zira birbirleriyle alakasız ve birden fazla kanunu, kanun hükmünde kararname değişikliklerini içeren torba yasalar uzmanlık alanları gözetilmeksizin getirilmektedir. Bu şekilde getirilen yasalar ihtisas komisyonlarında teklif üzerinde yeterli hazırlık yapılmasına müsaade edilmeden kısa süreler içerisinde ve tartışmalar olgunlaşmadan ivedilikle geçirilmeye çalışılmaktadır. HEDEP olarak geçmiş yasama dönemlerinde olduğu gibi bu yasama döneminde de torba yasa tekniğine şiddetli bir şekilde muhalefet etmeye devam edeceğimizi bir daha söylemek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, 6 Şubat Maraş merkezli depremde on binlerce insanımızı yitirdik. Hâlen yaraların sarılmadığı, acıların dinmediği, felaketin kelimelerle anlatılamayacak boyutlarda olduğu bir depremdi. Önlemler alınmadığı için birçok insanımızın yaşamını yitirdiği bir deprem felaketiyle karşı karşıya kaldık. Yaşanan iki büyük depremden hemen sonra yetkili kurumlarımızla deprem bölgesine gittik, deprem bölgesindeki yaraları sarmaya çalıştık, yaşanan mağduriyetleri bire bir yerinde gözlemledik. Üzerinden uzun bir zaman geçmesine rağmen hâlen aynı mağduriyetlerin yaşandığını, yaraların sarılmadığını, elbette geçmeyecek acıların yaşandığını biliyoruz ama bir nebze olsun halka dokunulmadığını, halkın yaralarının sarılmadığını gözlerimizle gördük. Hâlâ insanlar çadırlara mahkûm, konteynerlere mahkûmsa gerçekten şu anda ülkeyi yöneten iktidarın

kendini sorgulaması gerekiyor çünkü üzerinden sekiz ay geçti. İnsanların bu şekilde kendi kaderleriyle baş başa kalmasını kabul etmediğimizi buradan bir daha yineliyorum.

6 Şubatta yaşanan depremde Türkiye'nin tüm acı deneyimlerine rağmen deprem felaketine karşı hazır olmadığımız gerçeğiyle karşı karşıya kalınmıştır. AKP iktidarları tarafından depreme karşı gerekli önlemler alınmadığı gibi başta İstanbul olmak üzere kentler talana ve ranta, afet toplama alanları birer birer alışveriş merkezlerine dönüştürülmüştür. Rant, çarpık kentleşme, alınmayan tedbirler, siyasi sorumsuzluk doğal afetlerle birleşince toplum için kaçınılmaz yıkımlara sebep olmuştur. 17 Ağustos ve 6 Şubatta yaşanan yıkım da tam bu sorumsuzluk ve rantçı anlayışın sonucudur.

11 ilimizi direkt olarak etkileyen 6 Şubat 2023 depremi üzerinden sekiz aydan fazla süre geçmiş olmasına rağmen hâlâ hasar tespit durumu çalışmaları yapılmadığı gözlemlenmektedir. Kısa süre içinde çok fazla sayıda yapı üzerinde ve mahkeme kurullarında bilirkişi olmayan personelin genel olarak gözlemsel yaptıkları tespitlerle zoraki, kısa sürelerle oluşturdukları raporlar söz konusu yapıların hasar durumlarının tam olarak tespit edilmemesine sebep olmuştur. Hak sahiplerinin itirazları incelenmeden mahkemelerin direkt çözüm yeri olarak sunulması bu süreci daha da uzatacaktır. Ağır hasarlı olarak tespit edilen yapılarda yıkım işlemleri tamamlanmamış, yıkım kararı alınan bu yapıların bir kısmında yurttaşlar hâlen ikamet etmeye devam etmektedir.

Deprem bölgesinde Cumhurbaşkanına açılış yaptırmak için birkaç köy projesi dışında tamamlanan çalışma bulunmamaktadır. Birçok ilçe ve köyde henüz çivi dahi çakılmamıştır. Nereye yapılacağı belli olmayan yüzlerce köy bulunmaktadır. İlk raporları sağlıklı yapılmadığından yer seçimleri sürekli değiştirilen köyler bulunmaktadır. Rezerv konut alanı olarak yine aynı yerleşim yerlerinde bulunan parseller üzerinde yapılabileceği belirtilmiştir. Oysaki daha önceki yerleşimler jeolojik, jeofizik ve benzeri herhangi bir etüt yapılmadan o günün şartlarında oluşturulmuştur. Bugün ise teknoloji gelişmiş, her türlü etüt yapılabilecek imkânlar varken yine aynı yerleşim yerinde yapılaşmayı sağlamak yeni yıkımların önünü açmaktır. Yeni yerleşim yerlerinin teknik olarak bu işin uzmanları tarafından gerekli etüt, tespit, deney ve analizler yapılarak tespit edilmesi gerekmektedir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda süreçlerin mahkeme yoluyla hızlı bir şekilde çözülmesinin önünü açmak kesin bir çözüm değildir. Sahada daha sağlıklı bir şekilde sorunların tespit edilmesi, depremzedelerin hassasiyetlerinin de göz önünde bulundurularak ivedilikle yerinde karar verilmesi daha kalıcı bir çözüm olacaktır.

Şunu bu şekilde anlatabiliriz: 11/6/2023 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki "Adana'da 2.438, Adıyaman'da 23.640, Diyarbakır'da 2.361, Gaziantep'te 12.607, Hatay'da 34.129, Kahramanmaraş'ta 30.310, Kilis'te 2.628, Malatya'da 25.302, Osmaniye'de 6.856, Şanlıurfa'da 3.000 olmak üzere toplamda 143.271 köy evi yapılacak" demiştir ancak henüz 30.000 civarı köy konutunun ihalesi yapılmamış ve bu ihale edilen köy konutlarının yarısına bile başlanılmamıştır. Dolayısıyla konut yapımının önündeki engel hasar tespit çalışmaları veya mahkeme süreçleri değildir, ivedilikle sahada gerekli çözümlerin üretilmesi gerekmektedir.

TBMM'de depremle ilgili Komisyon kuruldu, yüzlerce sayfalık deprem raporu hazırlandı. Bu raporda o kadar fazla konu olmasına rağmen afetlerle ilgili en son yapılacaklar arasında yer alan kentsel dönüşümü ilk öncelik almamızın sebebi nedir, Meclisin bunu açıklaması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, kentsel dönüşüm son yirmi yıldır ülkemizde siyasi iktidarın inşaat temelli ekonomik büyüme zihniyeti çerçevesinde neoliberal piyasa ekonomisiyle yönlendirilmiştir. "Kentsel dönüşüm" adı altında yapılan uygulamalar geniş halk kesimlerini, kentin tarihi, kültürel ve doğal değerlerini hiçe sayarak pervasızca biçimlendirilmiştir. En çok da ormanlar, su havzaları, dereler gibi ortak doğal kullanım alanları bu dönüşümün kurbanı olmuştur. Siyasal iktidar, kentsel dönüşümün uygulayıcısı olarak kanunlar, kanun hükmünde kararname, özel imar izinleri, emsal artışları, Toplu Konut İdaresinin (TOKİ) tekelleşmesi, çevresel etki değerlendirmesi muafiyetleri gibi bir dizi yasa, kanun ve yönetmelik aracılığıyla yapılan projelerle "kentsel dönüşüm" olgusunu kavramsal olarak, halk gözünde "rantsal dönüşüm" olarak çevirmiştir. Kentsel dönüşüm, bütünlüklü bir planlamanın sonucu olmaktan giderek uzaklaşmakta, yeni bir imar faaliyetine dönüşmektedir. Oysa konu, parçalı bir anlayışla değil, kent bütünlüğü çerçevesinde ele alınmalıdır. Bölgenin risk öncelikleri kategorize edilerek hazırlanmış master planları çerçevesinde uygulanmalıdır. "Yık-yap" anlayışının ve rant eksikli

düzenlemelerin ortaya çıkardığı yoğunluk artışları, ulaşım başta olmak üzere yeni altyapı sorunları yaratmaktadır. Güçlendirilerek korunacak yapılar dahi “yık-yap” anlayışı nedeniyle yıkılmaktadır. Deprem riski az olan bölgelerde, deprem korkusu üzerinden yeni yapılaşma alanları açılmak istenmektedir. Bu bağlamda riskli alan alanları bilimsel araştırmalar temelinde belirlenmemekte, yeşil alanlar, sosyal dokular, yoğunluğu az olan yerleşimler acımasızca yok edilmektedir. Kentsel dönüşüm yasası, kamuya ait arazilerin ve boş alanların tüketilmesiyle birlikte, siyasal kurumu finanse eden özelliğe sahip inşaat sektörü için yeni arsa üretiminin aracı hâline getirilmiştir. Bu kapsamda deprem tehlikesi, mevcut yapı stokunun deprem güvenliğinin olmaması da inşaat sektörüne dayalı ekonomik düzeni sürdürebilmek için kullanılmıştır. Riskli alanların belirlenmesi ve yapı stokuna yönelik yıkım kararlarına bir meşruiyet alanı sağlamak için kentsel dönüşüm “deprem odaklı kentsel dönüşüm” denilerek yeni bir algı yaratılmıştır. Ayrıca, kentsel dönüşüm ve kentsel yenileme çalışmaları bir ihtiyaç nedeniyle değil, daha çok gayrimenkul piyasasının talepleri doğrultusunda gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Siyasal iktidar tarafından şimdiye dek çıkarılan imar aflarıyla kıyı alanları, tarım arazileri, meralar, orman alanları, dere yatakları, içme suyu havzaları ile tarihî, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen kaçak ve mevzuata uygun olmayan bina ve tesislere ayrıcalıklı imar hakları verilerek her biri bir kent ve çevre suçu niteliğinde olan yapılar yasallaştırılmıştır.

2003 yılından beri kentleri depreme dayanıklı hâle getirmek, deprem yaralarını sarmak amacıyla toplanan yaklaşık 70 milyar TL’lik deprem vergisi ise “örtülü ödenek” adı altında başka alanlara harcanmıştır. 2012 yılında yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’la deprem zararlarını azaltmaya yönelik olarak sunulan kentsel dönüşüm projeleri asıl olarak rantal dönüşüm hizmet etmiştir. Jeolojik, jeoteknik etütler sonucunda imara uygun olmayan alan olarak ilan edilmiş bölgeler dahi “kentsel dönüşüm” adı altında yapılaşmaya açılarak daha da tehlikeli hâle getirilmiştir. Özellikle diğer alanlara göre deprem riski çok daha az olan ancak rant değeri yüksek alanlar riskli ilan edilerek siyasi iktidara yakın müteahhitler ve sermayedarların rant alanına dönüştürülmüştür. Uzun yıllar bir arada ve ortak yaşama kültürü bulunan mahallelerde yaşayan insanlar zor kullanılarak cüzi kira yardımlarıyla yerlerinden edilmiştir. Bunlardan örnek olarak vermek istersek şöyle söyleyelim: İstanbul’da “kentsel dönüşüm” adı altında rant alanına dönüştürülmek istenen mahallelerden biri Tozkoparan Mahallesi’dir. Daha önce de bu örneği vermiştik ama burada bir daha yinelemek istiyoruz çünkü şu anda risk alanı olmayan alanlarda bir yıkım söz konusu ve o yüzden bunların kayıtlara geçmesi gerekiyor. Ranta açılmak istenen mahallede hiçbir sözleşme ve güvence verilmeden halk tapulu mülklerinden çıkarılmaktadır. Kentsel dönüşüm uygulamalarının yürütüldüğü yerlerden biri de İstanbul’un Beyoğlu ilçesi Fetihtepe Mahallesi 3550 ada bölgesidir. Bölgede yapılmak istenilen uygulamaya dair planlar yerel mahkemeler ve Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Mahkeme kararlarına rağmen 2016 yılında gerekli etütler ve incelemeler yapılmadan Fetihtepe’nin de içinde yer aldığı Beyoğlu’ndaki 6 mahalle riskli alan ilan edilmiştir. İktidarın önceki icraatlarına bakıldığında, getirilen bu düzenlemenin de rant yasasına dönüştürülme ihtimali yüksektir.

Riskli yapılara ilişkin dönüşüm sürecinde yapılan işlemlerin gerçekleştirilebilmesi için aranan üçte 2 çoğunluk şartı salt çoğunluk olarak değiştirilerek yarıdan fazlasının oy vermesi durumunda diğer hak sahiplerinin onayı aranmayacaktır. Mevcut uygulamada bir yerin rezerv alanı olabilmesi için üzerinde yapı olmaması ve meskûn mahal dışında yer alması gerekiyordu. Yeni düzenlemeyle rezerv yapı alanı tanımındaki “yeni yerleşim alanı olarak” ifadesi yasadan çıkarılarak meskûn mahal dışı şartı kaldırılmaktadır. Böylece, şehir merkezindeki değeri yüksek yerler dâhil olmak üzere, gerekli görülen bütün yerler rezerv yapı alanı ilan edilecektir. Rezerv yapı alanı ilan edilen yerler dönüşüm için boşaltılıp yerine binalar yapılabilecektir. Yeni düzenlemeyle rezerv alanı ilan edilen yerlerde artık yapıların riskli olup olmadığına bakılmaksızın elektrik, su, doğal gaz kesilebilecek; verilen tüm kamu hizmetleri durdurulabilecek. Mevcut uygulamada sadece riskli alanlarda, yapılarda bu hizmetler durdurulabiliyordu; mülk sahipleri riskli yapı kararlarını engellemek için başka şehir ya da ülkelere gittiğinde o binalarda tespit yapılamıyordu. Bu düzenlemeyle mülk sahiplerinin evde olma şartı aranmayacak. Teklifte göre, kentsel dönüşüm kararları ile hasar tespit raporlarına yönelik açılan davalarda ilk inceleme ve savunma süreleri kısaltılmıştır. İvedi yargılama usulü nedeniyle özellikle deprem bölgeleri ve kentsel dönüşümün uygulandığı alanlar için şimdiye kadar yapılan uygulamalarda meydana gelen sıkıntıların daha fazla yaşanması muhtemeldir.

Yasa teklifinin bir diğer tehlikeli yanı da dar gelirli ve borçlu yurttaşların mülkiyet hakkına yöneliktir. Teklifle hacizli tapulara sahip vatandaşlar eğer haczi ödemezse dönüşüm sonucu kendisine verilecek yapıda sadece oturma hakkına sahip olacak, oturacak başka yeri olanlar ise evlerinden tahliye edilecektir. Teklife göre, dönüşüm sonucunda yoksul veya dar gelirli olarak kabul edilenlere verilecek konutların hak sahibinin dönüşümden önceki taşınmazının tapu kaydında yer alan ipotek, haciz, intifa hakkı gibi haklar ve şerhler tapuda sadece hak sahibinin hissesi üzerinden devam ettirilecek. Hak sahibinin üzerine kayıtlı ikamet edebileceği konut, nitelikli başka bir gayrimenkulü yok ise hak sahibine; hak sahibi evli ise hak sahibi ve eşine bu konutta oturma hakkı tanınacak.

Yeni döneme yeni torba yasa teklifleriyle başlayan AKP-MHP iktidarı yasama tekniğini de daha şimdiden ortaya koymuştur. Bizler Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak halklarımız, emekçiler, kadınlar, gençler ve emeklileri doğrudan ilgilendiren barınma ve kent hakkı üzerine getirilen düzenlemelerin yangından mal kaçırırçasına torba yasa teklifi olarak getirilmesine asla razı gelmeyeceğiz. Bu hukuksuzluğa karşı en güçlü şekilde muhalefet etmeye devam edeceğiz. Torba kanunlarıyla bir yere varılmayacağını çok iyi biliyoruz. Türkiye’de yasamanın komisyonlardan geçerek, gerekli toplumsal STK’lerin görüşleri alınarak gerekli yasaların oluşması gerektiğini bir daha buradan söylüyoruz çünkü Meclis bunun için vardır. Halkların söyledikleri ve halkların iyiliği açısından yapılması gereken bir noktada olmamız gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Oduncu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Zeybek’e aittir.

Sayın Zeybek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun üzerinden yüz yıl geçti, 2’nci yüzyılın bu ilk Meclis konuşmamda siz hazırunu ve bizi izleyen yüce milletimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Evet, görüştüğümüz yasa ne? Kahramanmaraş merkezli depremde on binlerce insanını kaybeden ülkemizin Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarında 449 sıra sayılı bir Meclis çalışması yaptık. Bu Meclis çalışması 800 sayfadan fazla bir kitapçık olarak da seçimlerden hemen önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme geldi ve bu Mecliste kabul edildi. Şimdi, bu yasa, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı kurulmasıyla ilgili bu yasa, aslında bizim o yapmış olduğumuz çalışmanın içinde var olan önermelerden birkaçını içeriyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri, geçtiğimiz ay önce gazetelerde, televizyonlarda “Kentsel dönüşüm yasası geliyor. Kentsel dönüşüm yasasıyla birlikte riskli yapılarla ilgili önemli düzenlemeler hayata geçecek.” diye bir fragman döndü. Biz de merak ettik; Komisyon Başkanına, üyelere sorduk, gruba sorduk, dedik ki: “Ya, bu yasayı bize de gönderin, biz de inceleyelim, acaba içinde neler var?” Şimdi, yasayı inceledik, kısa bir yasa. Ne var içinde? Tebligat Yasası’yla ilgili bizim Deprem Komisyonundaki önermelerimize yer verilmiş, olumlu. Tebligatı kısaltıyor, bu konularla ilgili mevzuatta yaşanan sıkıntıların giderilmesi konusunda ileri bir aşama. Başka ne var? Hukuki süreçlerle ilgili kötü niyetli ya da art niyetli insanların yargıyı kullanarak kentsel dönüşüm sürecindeki engellemelerini; bu manada, mahkemeleri uzun süre meşgul etmesini ya da istinaf yoluyla süreçlerin yavaşlamasıyla ilgili önerme getiriyor. Doğru mu? Bu da doğru.

Peki, beklenti bunlar mıydı? Başka ne getiriyor? Kentsel Dönüşüm Başkanlığının finansal boyutuyla ilgili bir düzenleme getiriyor, bir de rezerv alanlarla ilgili kent merkezlerindeki imar alanlarının, tapulu alanların, mülkiyet alanlarının da rezerv alan sınırlarının içine dâhil edilmesiyle ilgili bir düzenleme getiriyor. Aslında, bakıldığında, yasanın getirdiği temel çerçeveyi böyle özetleyebiliriz.

Peki, değerli arkadaşlar, şuradan sormak istiyorum: İstanbul milletvekilleri, 3’üncü bölge milletvekilleri; sizin bölgenizde, Esenyurt’ta 30 bin tane konut mağduru var, bu yasanın içinde Esenyurt konut mağdurlarıyla ilgili tek bir önerme var mı? Yok. Peki, bu konut mağdurlarının meselesinin nereden kaynaklandığını... Bunu engelleme konusunda bir düzenleme var mı? Yok.

Değerli arkadaşlar, hatırlayınız, sizin Belediye Başkanınız, hani, adını Esenyurt'ta stada verdiğiniz, hani, adını hastaneye verdiğiniz Belediye Başkanı 3 bloklu arsaya 5 blok, 10 katlı arsalarla 30 kat... Binalara ruhsat vermedi, vermediği ruhsatı, projeler için kat irtifakları düzenledi; yurttaşların, binlerce insanın kandırılmasına ve bütün birikimlerinin birtakım müteahhitler eliyle çalınmasına göz yumdu. Vatandaş, benim vatandaşım gitti tapuya kat irtifakı var, geldi arsaya, belediye tarafından tabela konulmuş, ruhsat numarası yazılmış ama gitmez, benim insanım gitmez; orada ruhsatı gördükten sonra, kat irtifaklı tapuyu gördükten sonra gider, parasını verir, borçlanır, senedini verir...

Değerli arkadaşlar, bugün, Esenyurt'ta hâlâ borcunun taksitini ödemeye çalışıp ama ortada evini dahi görmeyen... Aynı evi birkaç kişiye satmış olan müteahhitlerin yarattığı bir enkaz var. On yıldır Esenyurt mağdurlarının durumuyla ilgili şu Parlamento'ya bir düzenleme getirmediğiniz.

Başka bir konu şu: Askerî alanlarla ilgili. Bakın, rezerv konut sahası ya da rezerv alanların... 6306 sayılı Yasa'da deniliyor ki: "rezerv konut alanlarını oluşturacağım, riskli yapı stokunu azaltmak için, oradaki yapı yoğunluğunu azaltmak için buralardaki emsal transferlerini konut ya da sanayi ya da ticaretin bir kısmını rezerv alanlara transfer edeceğim, hem kentin merkezî yerlerindeki yoğunluğu azaltacağım ama aynı zamanda yeni yerleşim alanları oluşturacağım. Peki, siz ne yaptınız değerli arkadaşlar, ne yaptınız? Rezerv alanları ilan ettiğiniz askerî alanları, -Çekmeköy'den Tuzla'ya, Esenler'e- İstanbul'un bütün bölgelerindeki askerî alanları siz rant projelerine çevirdiniz ve kentin dönüşmesi, kentsel dönüşüm, riskin azaltılması konusunda beklenti içinde bulunan vatandaşların sorunlarını asla çözmediniz.

Size önerdik, özellikle İstanbul'da yaşayanlar için önerdik. Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; sadece tapulu arsa üzerinde evi olup riskli olanlarla ilgili düzenleme getiriyorsunuz. Benim kentimde, İstanbul'da yaşayan insanların yüzde 40'ı kiracı. Kiracılarla ilgili bir düzenleme var mı yasada?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yok, akıllarında da yok.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Peki, siz Suriye'den gelenleri koruyorsunuz, Afrika'dan gelenleri koruyorsunuz, Asya'dan gelenleri koruyorsunuz ama İstanbul'da, büyükşehirlerde riskli yapılarda, ev sahibinin -kötü niyetli diyelim- oturmaktan imtina ettiği, güçlendirme masrafından kaçındığı evlerde zorunlu olarak yaşamak zorunda olan kiracılarla ilgili herhangi bir düzenleme getirmiyorsunuz. Dedik ki: "Geçici konut alanlarını yasaya getirin." Bu kentte sadece tapulu arsası olanların, tapulu mülkü olanların değil, aynı zamanda kiracıların da kiracı vasfını sürdürebilmeleriyle ilgili bir düzenleme getirin. Var mı yasanın içinde? Yok, kiracıları unutmuşsunuz. O nedenle siz, her zaman olduğu gibi, yoksuldan ve emekçiden yana olmadığınız gibi bu konuda da olmadınız.

Bakın, değerli arkadaşlar, kentsel dönüşümün bir numaralı düşmanı enflasyondur. Nerede o bizim "Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım." diyen Bakan? Gözlerini kapayacaktı, bir açtığında her şey düzelecekti.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – O hâlâ uykuda!

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Siz gözlerinizi kapattığınız zaman İstanbul'da 85 metrekaare daire 140 bin TL'ye mal ediliyordu, şimdi TOKİ, deprem bölgesinde 100 metrekaare tünel kalıplı bir binayı 2 milyon 850 bin liraya ihale ediyor. Nereden, nereye! (CHP sıralarından alkışlar)

Enflasyon kentsel dönüşümün bir numaralı düşmanıdır çünkü otuz yıllık, kırk yıllık evinde oturmak zorunda olan emekli, çoğunlukla da sizin 7.500 lira ve onun altında maaşla geçinmeye mahkûm ettiğiniz emekli bu evlerini nasıl güçlendirecek ya da yıkıp yeniden yapacak? Ona bir düzenleme getiriyorlar; emeklilerin, emekli karı kocanın kendi evini yıkıp yeniden yapamayacağını gören AKP iktidarı yeni bir madde getiriyor, diyor ki: "Biz senin adına yapacağız. Sana orada ölene kadar bakacağız, öldükten sonra da senin mülkün hazineye geçecek. Mirasçıların ancak borcunu öderlerse hak sahibi olacaklar."

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – "Mirasın bana ait." Devlet mirasçı.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Bu, aslında sizin, fiilen, Türkiye'nin emeklilerini gerçekten yaşarken mezara soktuğunuzun açık bir delilidir.

Niye enflasyon kentsel dönüşümün düşmanıdır? Bakın, gelin, benim kentim İstanbul'a, her ilçede onlarca, yüzlerce açılmış hafriyat çukuru var. Siz o hafriyat çukurlarını nerede görüyorsunuz biliyor musunuz? Televizyonlarda. Mahallenin çocukları yüzmek için yağmur sularının doldurduğu hafriyat çukurlarına girip boğulduğunda siz orada hafriyattan kaynaklanan bir problem olduğunun

farkındasınız ama bizim kentimizin çöküntü alanlarında, eski yerleşim yerlerinde, her mahallede, her adada başlanmış, hafriyat alınmış, temel betonu atılmış, atılmamış onlarca, yüzlerce hafriyat var. Niçin kalıyor bunlar? Daha iki sene önce 200 liraya satılan hazır betonun 1 metreküpbü bugün 3 bin TL'ye satılıyorsa hangi yatırımcı hangi sözleşmeyle, hangi yüklenici, hangi vatandaş bu yükün altından kalkabilir? Sizin asgari ücreti 2.200 liradan 11 bin liraya çıkarmanız, emekli maaşını 2.500 liradan 7.500 liraya çıkarmanız konut meselesinde yaşadığımız bu yüksek enflasyonu asla ortadan kaldırmıyor. Niye ama arkadaşlar? Kentsel dönüşüm mağdurlarının bir numaralı sorumlusu yine AKP iktidardır. Hani o "Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım." diyen Bakan vardı ya, eğer siz yanlış bir faiz, yanlış bir kur, yanlış bir ekonomi hesabıyla toplumun karşısına çıkarsanız tasarrufunu altına -altın dövizine bağlı- döviz baskıyorsanız faize, faizi baskıyorsanız sevgili arkadaşlar gayrimenkul sermaye açısından birinci yatırım aracına dönüşür. Gayrimenkul birinci yatırım aracına dönüştüğünde Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre anayasal bir hak olan barınma hakkından emekçileri, yoksulları, çalışanları, onun da ötesinde artık toplumun bütün kesimlerini barınma hakkından mahrum bırakırsınız.

Değerli arkadaşlar, bakın, 2 milyon 850 bin TL, 3 milyon TL civarında bir konut maliyetinden bahsediyoruz, arsa maliyetiyle birlikte İstanbul'da herhangi bir konutun maliyeti 5 milyon TL'nin altında değil. Asgari ücretle çalışan bir karı kocanın bir binadan 100 metrekare bir daire alabilmesi için yemeden içmeden, hiçbir harcama yapmadan yirmi beş yıl maaşıyla para ödemesi gerekiyor; işte, ülkeye getirdiğiniz ekonomik çöküntünün doğal sonucu. O nedenle, değerli arkadaşlar, gayrimenkuller bir yatırım aracı değildir, insanların barınma hakkı, temel hakkı bir yatırım aracı hâline dönüşemez. O nedenle, uyguladığınız yanlış faiz, yanlış döviz, yanlış ekonomi politikasının ceremesi yüzünden bugün bütün büyükşehirlerin insanları ya ev sahibi olamıyorlar ya kiracı olamıyorlar ya ev sahipleri ile kiracılar arasında derin uçurumlar ve derin problemler yaşanıyor ya da çok önem verdiğimiz, toplumumuzun en temel organı dediğimiz aile kurumunu kurmak için evlilik müessesesi giderek yapılamaz ve gençlerimiz evlenme yaşını 25'lerden 30'lara, 30'lardan 35'lere çekerek hâle geldi. Bu da sizin ülkemize getirdiğiniz ekonomik çöküntünün temel bir sonucudur.

Değerli arkadaşlar, yasa teklifinin içinde 2981'e göre hak sahibi olmuş olanlarla ilgili bir düzenleme var mı? Yok. Bakın, Parlamento kapanmadan önce bu yasanın süresi doldu, AK PARTİ Grubuna geldiler, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna geldiler, Cumhuriyet Halk Partisine, Halkların Demokratik Partisine, İYİ Parti Grubuna 2981'le tapu tahsis belgesi olan mahalle birlikleri geldi ve size derdini anlatmaya çalıştı. Dediniz ki: "Meclis açıldığında bu yasayı getireceğiz." Getirdiniz mi? Yine yasa teklifinin içinde yok. Niye bunu getirmeniz gerekiyor biliyor musunuz? Tapu tahsis belgesi olan insanlar tapularını almayla hak kazandıklarında yani imar planına göre parselasyon yapıp mülkiyet tesis edildiğinde belediyenin belirlediği sokak rayıcı üzerinden tapu alırken bu yasanın süresi dolduğu ve uzatmadığınız için şimdi artık bu insanlar piyasa rayıcı üzerinden bu mülklerini satın almak durumunda kalıyorlar. Hangi insanlar? Hâlâ gecekonduda yaşamak zorunda kalanlar.

Değerli arkadaşlar, yine, bu yasa teklifinin içinde 2960 sayılı Boğaziçi Yasası'yla ilgili... Boğaziçi Kanunu özel bir yasa. 2863 sayılı Kanun, kültür varlıklarıyla ilgili, sit alanlarıyla ilgili yasa. Bizim tarihî mirasımız saydığımız eski eserlerimizle ilgili bir öneri var mı, bir düzenleme var mı? Hayır, yok. Ne var? Boğaziçi, Üsküdar, Sarıyer, Beykoz ve Beşiktaş'ta altmış yıl önce yapılmış olan yapılar korozyon nedeniyle artık risk teşkil etmektedir. Biliyorsunuz, bu binalar yıkıldığında yeniden yapılma şansı yok; 1955 öncesinde yapılmadıkları için kanunen onarıma ve güçlendirilme şansı yok. Gelin, şu yasa teklifinin içine vakit geçmeden bir düzenleme koyalım, buralarla ilgili, yasanın el vermediği durumlarda evini güçlendirmek zorunda kalacak olan yurttaşlarımızla ilgili bir düzenleme yapalım; biz varız.

Yine, bu yasa teklifinin içinde -Komisyon çalışmalarında söyledik, burada bir kez daha söylemek istiyorum- şöyle bir metin var: "Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet yürütmek üzere kurulan ve mal varlığının en az yüzde elli Bakanlıkça sağlanan vakıflara rayiç bedel üzerinden..." Kim bu vakıf, sorduk bunu. Bunu yasa teklifinden çıkarın arkadaşlar; bu tür işlemlere gerek yok, bunların her birinin açık açık tarif edilmesi gerekir. Acaba gelecekte yeni kurulacak vakıflara özel imtiyazlar mı sağlanacak? Bizim, vakıflarla ilgili, kendi cebinden para harcayarak vakfetmiş insanlara saygımız sonsuz; ecdadımızın kurmuş olduğu vakıf kültürünün, vakıf anlayışının gelecek kuşaklara aktarılması

konusunu destekliyoruz. Ama bütün kaynakları devletten alacaksın, maaşlar devletten gelecek, paralar devletten gelecek, sen de vakıf yöneteceksin, oturacaksın “Ben de vakıf üzerinden işlem yapıyorum.” diyeceksin. Yok, maalesef bunu kimse yemiyor artık.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yemeyecek.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bir başka nokta şu: Kentsel dönüşüm, kentsel dönüşüm... Nerede yapılıyor bu kentsel dönüşüm? Beşiktaş'ta yapılıyor, Etiler'de yapılıyor, Bağdat Caddesi'nde yapılıyor. Biraz önce değerli hatipler söyledi, Bakırköy sahil yolundaki kamusal alanlar, askerî alanlar, fabrikalar ve bütün o bölgedeki kamusal hizmet alanları imara açıldı. İsim vermedi, 16/9 kuleleri işte, İstanbul'da Sultan Ahmet'in, Ayasofya'nın silüetini bozan yapıların yapıldığı bölge. Buralarda “kentsel dönüşüm” adı altında rantasal dönüşüm yapıldı. Şimdi, ben sormak istiyorum: Arkadaşlar, bu kentsel dönüşüm niye bizim geçekundu mahallelerine çok girmiyor? Neden buralardaki riskli yapıları... Hani bu seçimlere bir hafta, bir ay, on beş gün kala her gün bir katın atıldığı, kaçak yapılan yapıların olduğu -ne betonarmesi betonarme ne donatısı donatı ne mühendislik hizmeti almış- bölgelerle ilgili neden bir uygulama gelmiyor? Çünkü uygulamanın özü, kentsel dönüşüm değil rantasal dönüşüm. “Kentsel dönüşüm” sözcüğü son derece değerli bir sözcük. Tabii ki dirençli kentler yaratalım, tabii ki riski en aza indirelim ama bunu yaparken arkadaşlar... Her yerden para kazanabilirsiniz ama insanların en temel hakkı olan barınma hakkının bulunduğu konutların bir zenginleşme aracına dönüşmesi mümkün değil.

Şimdi, bu yasa teklifinde hukuki düzenlemeler getiriliyor ama bunlardan bir tanesine değinmek zorundayım. Burada çok gündeme getirdim ben geçen dönemde, hani şu Demirören'in Ziraat Bankasından aldığı krediye karşılık olarak 2011 yılında 14 milyon doları aldığı, 2018 yılında 315 milyon dolara Ziraat Bankasına ettiği arsa vardı ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Haram olsun!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Orayı anlamadık.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Hani 315 milyon dolara Ziraat Bankasına sattı, 14 milyon dolara almıştı. Dünyanın hiçbir yerinde sekiz yılda 14 milyon doları 315 milyon dolara çıkarma ticari zekâsına sahip bir ülke yok; hem de vergiden muaf, hem de kazanç vergiden muaf.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Demirören değil ki o!

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - Hani burada, imar planı yapılan yerlerde değer artış kazancı vergisi koymuştuk; soruyorum buradan Bakanlık yetkililerine: 1 kuruş değer artış vergisi alabildiniz mi? Alamazsınız çünkü her şey kılıfına uyduruluyor, her şey yasanın boşluklarından yararlanarak yapılıyor. Peki, ne oldu Ziraat Bankasına geçen bu yerle ilgili? Plan yaptınız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı plan yaptı, plan iptal oldu; pazartesi iptal oldu, perşembe günü askıya çıkardınız.

Şimdi, hani rezerv konut sahalarında riskli yapıların iyileştirilmesi, deprem riski taşıyan bölgedeki yurttaşların transfer edilmesi için yapılıyor diyoruz ya; şimdi, değerli arkadaşlar -ekranda gözüktüyor mu, tam göstermek istiyorum- işte sizin rezerv konut anlayışınız, Kemerburgaz'daki golf sahasına yapmış olduğunuz dönüşüm planınız işte bunlar. Arkadaşlar, siz busunuz, anlatabildim mi?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Rant, rant!

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - 3 milyon dolarlık villalar yapıp, daireler yapıp bunları halka satmak; siz bunlar için kaynak ayırıyorsunuz, siz bunlar için milyar dolarlık ihaleler düzenliyorsunuz. Özel imar planı olan yerde 2 katlı, 6,50 imarlı olan yerlerde bodrum kat dâhil 6 katlı binalar yapıyorsunuz buradan zararlarınızı kurtarmak için.

Şimdi, yasa koyucu, her yasanın olumlu yanlarını düşünür; yöneticilerin halktan yana, kamudan yana, kamucu, toplumcu bir anlayışla yasaları uygulayacağını düşünür ama eğer siz, burada, kamudan, toplumdaki, temel insan haklarından yana olmazsanız işte, o zaman gidersiniz yeşil alanları da imara açarsınız, askerî alanları da talan edersiniz; şehrin merkezinde elinizde kala kala sadece mezarlıklar kalır. Korkarım ki bir gün gelecek, bu yağma anlayışında olan gruplar baskı altına aldığında sizi “Ya, şehrin merkezindeki bu mezarlıklar da bizim moralimizi bozuyor. Bunları da askerî alanları şehir dışına taşıdığımız gibi taşıyalım.” fikri oluşacak. O nedenle her yasa aynı zamanda bir uygulama, aynı zamanda bir vicdan, aynı zamanda kamu kaynaklarının kimden yana kullanılacağıyla ilgili çok önemli sonuçlar doğurur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zeybek, lütfen tamamlayalım.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; o nedenle, yerel yönetimlerle iş birliği yapılmak zorunda. Kentsel dönüşüme tabi alanlarda vatandaşla demokratik usullerle plan yapma süreçlerinin işletilmesi gerekir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü yılında, cumhuriyetin 100'üncü kuruluş yılı dönümünü kutladığımız bu günlerde halka rağmen, halkın katılımı olmadan, demokratik olmayan yöntemlerle, dayatmalarla projeler gerçekleştirmenin mümkün olmadığını, Türk milletinin artık demokrasiyi içselleştirdiğini ve barınma hakkı gibi en temel hak konusunda kendi hakkını sonuna kadar koruyacağını ve mücadele edeceğini bilmek gerekir.

O nedenle, sözlerimi tamamlarken yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, yaşasın Mustafa Kemal Atatürk diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zeybek, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahıslar adına birinci söz, İstanbul milletvekili Sayın Özgür Karabat'a aittir.

Sayın Karabat, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yıllardır bu kürsüden ya da Türkiye Büyük Millet Meclisinde tüm denetleme yollarına başvurarak ülkemizin bir gerçekliğini, afeti ve deprem gerçekliğini anlatmaya çalıştık ama görüyorum ki ne yazık ki başarılı olmadık, yedi düvele anlattığımızı sizlere anlatamadık, anlamadınız.

Değerli arkadaşlarım, cumhuriyetin 100'üncü yılını hep birlikte kutluyoruz ama cumhuriyetin ne hâlde olduğuna da kısaca bakmakta fayda var: Özelleştirme politikalarıyla, cumhuriyetin inşa ettiği nice kıymeti yok pahasına sattınız, yandaşlarınızı zengin ettiniz. Eğitimde dijital dönüşümde dünya çağ atlarken bizim bilimsel kurumlarımız hurafelerin, liyakatsizliğin eline bırakıldı. 11 ilde meydana gelmiş afetin üzerinden tam dokuz ay geçmesine rağmen yaraları sarmakta ne yazık ki acizsiniz. Cumhuriyetle yaşıt kurumlarımız başta Osmanlı'dan gelen kurumlarımız, Kızılayımız, AFAD'ımız en kritik zamanlarda sayenizde sınıfta kaldı.

Sayın milletvekilleri, elbette ülkenin bir dönüşüme ihtiyacı var, şüphesiz bu ülkenin yenilenmeye ihtiyacı var ama bu yorgun kadrolarla ve bu zihniyetle bunun gerçekleştirilmesi mümkün değil. AKP iktidara geldiğinde 17 Ağustos depreminin acısı hâlâ tazeydi, üzerinden tam yirmi dört yıl geçti; tüm iktidar olanaklarına rağmen ne yaptınız? 6 Şubatta anladık ki kocaman bir hiç. Deprem sonrası getirilen 6 kalem vergiden 90 milyar, sadece özel tüketim vergisinden 85 milyar topladınız; kuru güncellersek bugünkü rakamlarla 700 milyar topladınız ama ne hesabını verebildiniz ne de hiçbir şeyi başarabildiniz.

Değerli milletvekilleri, yirmi yıldır yurttaştan depreme karşı milyarlarca vergi toplayan AKP iktidarı ne yaptı? Bir kanuni düzenleme yapmak için ülkemizin enkaza dönmesi mi gerekiyor? 6 Şubattan bu yana kadar yaşadıklarımız ortada. Yıllardır deprem diye diye dilimizde tüy bitiyor, Marmara Denizi depremine dikkat çekiyoruz ama bunun için tek bir adım atmıyorsunuz. Bırakın adım atmayı, bununla ilgili çalışma yapan ilçe belediyelerini, büyükşehir belediyelerini -koordinasyonu bıraktık- engellemeye çalışıyorsunuz. 6 Şubatta gördük ki bu ülkede sadece yapılar değil devletin kurumları da çürümüş, devletin kurumları da ne yazık ki çökmüş değerli arkadaşlarım. Zor zamanlarda yurttaşın imdadına koşması gereken kurumlarımız liyakatsizlikle, yandaşlıkla içten içe ne yazık ki çürütülmüş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, depremin üzerinden tam dokuz ay geçti ve kış geliyor. İnsanlar çadırlarda yaşamaya çalışıyorlar. Dokuz ay geçti ve siz şimdi hâlâ insanların derdine درمان olabilmemiş değilsiniz. Üzülerek söylememiz gerekir ki başka bir enkaz da sizsiniz değerli milletvekilleri, Hükümetiniz değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu sevinerek söylemiyorum, bunu üzülmekle söylüyorum. Ne yazık ki kendisi enkaz olan, yurttaşı enkazdan kurtaramayan bir hükümetle karşı karşıyayız.

Şunu da söylemek isterim, gerçekten niyetiniz yurttaşın hayatını koruma mı, gerçekten yurttaşın hayatını kollamama mı onun derdine درمان olmak mı yoksa başka bir şey mi diye yaptığınız işlere baktığımızda sorguladığım şeylerden bir tanesi şu: Değerli arkadaşlar, bu kentsel dönüşümü mesela İstanbul'da nerelerde yapıyorsunuz? Az önce Sayın Zeybek de söyledi, siz kentsel dönüşümü Beşiktaş'ta yapıyorsunuz, kentsel dönüşümü Sümerbankın arazilerinde, Bakırköy'de yapıyorsunuz, kentsel dönüşümü sahil kentlerinde yapıyorsunuz. Siz kentsel dönüşümü tasarlarlarken acaba kaç tane yurttaşın barınma hakkını sağlarız, kaç tane yurttaşımız sağlıklı bir şekilde barınır diye düşünüyorsunuz. Siz

kentsel dönüşümden bahsederken konutun metrekaresinin kaç para ettiğini düşünüyorsunuz, insan hayatını dolarla, metrekaresi birimiyle ölçüyorsunuz. Reva mıdır bu değerli arkadaşlarım? Ne yazık ki durum böyle. Ben itiraz eden milletvekiline İstanbul'un sahillerine bakın derim. Kentsel dönüşümü nerede yapıyorsunuz? Olimpiyat arazisi diye tesis edilmiş alanlarda. Yaklaşık 1.700 tapu sahibinin olimpiyat arazisi diye arsasında önce imarı sıfırlayarak, oranın arsasını değersiz hâle getirerek, sonra olimpiyattan vazgeçtik diye o arsaları kendi belediyelerinize alarak, o belediyenin şirketlerine alarak, vatandaşın malını pul ederek kentsel dönüşüm yapmaya çalışıyorsunuz. Şimdi soruyorum: Bir kentsel dönüşüm varsa ve orada bir mülk varsa, onun sahibi varsa, orada bir değer artışı varsa, siz bu değer artışına oradaki mülk sahibini ortak eden bir kentsel dönüşüm modeli geliştirebiliyor musunuz? Oradaki değer artışına kamuyu ortak eden bir kentsel dönüşüm modeli geliştirebiliyor musunuz? Ne yazık ki hayır. Sadece ve sadece size yakın inşaat şirketlerinin kâr edebileceği bir inşaat düzenini öngörüyorsunuz, rant düzenini öngörüyorsunuz ve bütün büyüme sisteminiz, Türkiye'deki büyüme sisteminiz inşaat temelli bir büyüme sistemi, inşaat temelli bir büyüme sistemi ve ne yazık ki plansız büyüyörsünüz. Bu plansız büyüme İstanbul'a ihanetin ta kendisi. Zaten itiraf ediyorsunuz "İstanbul'a ihanet ettik." diyorsunuz. Bu plansız büyüme, inşaata dayalı büyüme modeli hem İstanbul'a hem büyükşehirlere hem de bu ülkeye ihanetin ta kendisi değerli milletvekilleri; bunu özellikle söylemek isterim. Bu büyüme modelini de gözden geçirmek öncelikli işlerden bir tanesi diye düşünüyorum ben.

Şimdi, başka bir konu: Esenyurt mağdurları. Değerli arkadaşlar, bir ev alabilmek, onun için fedakârlık yapmak nasıl bir şeydir bilir misiniz? Yıllar boyu biriktirirsiniz, çocuğunuza bir ev almak istersiniz, bazen çeyiz parasından, bazen emekli parasından fedakârlık yaparsınız. Esenyurt'ta böyle 20 binden fazla konut var; 100 bine yakın insanın yeni bir evde yaşama hayali var ve ne yazık ki belediyenizin verdiği garantiler var, ne yazık ki belediyenizin verdiği ruhsatlar var. İnsanlar buna güvenerek evler almışlar ve ne yazık ki bir evde kiminle ortak olduğunu bilmeden üç kişiyle, dört kişiyle ortak olmuşlar. Bu Türkiye'nin gündeminde yeni değil, bugün söylemiyoruz, on yılı aşta, herkes biliyor, Esenyurt'ta yaşayan herkes biliyor, geçmiş Belediye Başkanınız biliyor, bakanlarınız biliyor.

Peki, siz Kiler'in Sapphire'ine Halk Bankasından batık krediler verirken, finans kaynaklarını oraya ayırırken -ya, Allah aşkına- bu kaynakların bir kısmını Esenyurt'taki yoksul konut mağdurları için neden aktarmıyorsunuz, neden? Bunun önünde bir engel mi var? Kaynağı yoksula aktarmanızın önünde hangi engel var? Getirin yasaları, burada hep beraber alkışlayarak çıkaralım, getirin hep beraber çıkaralım! (CHP sıralarından alkışlar) Var mısınız buna siz? Yok.

Bir şey daha soracağım, sahi dünya 5'ten büyük değil miydi? Esenyurt'ta kimden korkuyorsunuz? O inşaat sahipleri, kim onlar? Kim? Korkuyor musunuz onlardan siz? Niye onlarla baş edemiyorsunuz? Bir avuç çeteye mi teslim olacağız biz? Yakışır mı bu bize? Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hükûmetine, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir bakanına bir inşaat mafyası sistemine, bir rant mafyası sistemine, düzenine teslim olmak yakışır mı, insanları mağdur etmek yakışır mı? Yakışır mı değerli arkadaşlar?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yakışmaz!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Ya, Allah aşkına vicdanınıza sorun. İnsanlar çeyiz paralarıyla ev almışlar ya! İnsanlar çeyiz paralarıyla ev almışlar, çocuklarını okula gönderememişler ve ev almışlar, hâlâ taksit ödüyorlar, almadıkları evin taksitini ödüyorlar, almadıkları evin taksitini ödüyorlar değerli arkadaşlar. Bu reva mıdır, bu insanlık mıdır? Bunu sorgulamak hepimizin ne yazık ki hakkıdır.

Ya, şunu söyleyeyim: Şimdi herkese para var. Az önce Sayın Zeybek söyledi, 100 metrekaresilik bir konutun maliyeti 2 milyon 850 bin, değil mi? Peki, hiç hesapladınız mı kaç asgari ücret bu? Türkiye'ye getirdiğiniz düzenin sonucu bu, tam 250 asgari ücrete denk geliyor. 250 asgari ücreti kaç yılda kazanıyorlar? Ya, arkadaşlar, yirmi yıldan fazla. Yani insanlar hiçbir harcama yapmayacaklar, ne okula gidecekler ne yiyecekler ne içecekler; 250 asgari ücreti verecekler ve bir konut sahibi olabilecekler, bir konut sahibi olabilecekler. Herkese var, Türkiye Cumhuriyeti'nin yoksul vatandaşlarına yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karabat, lütfen tamamlayalım.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Teşekkür ediyorum, toparlıyorum.

Yabancı için kaynak var, göçmen için kaynak var, sığınmacı için kaynak var, Kiler'e kredi için kaynak var, Demirören'e kredi için kaynak var ama ne yazık ki fakire kaynak yok, fukaraya kaynak

yok, barınma ihtiyacı için kaynak yok. İşte, sizin Türkiye Yüzyılı'nız bu; işte, sizin tercihiniz bu değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Karabat.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Herkese kaynak var, herkese var.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sana var, sana; sana kaynak var.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Herkese var, herkese.

BAŞKAN – Şimdi, şahsı adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Demir'e aittir.

Sayın Demir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin 100'üncü yılını hep birlikte büyük bir coşkuyla kutladık. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını rahmetle, minnetle yâd ediyorum. Köklü çınarımız cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının Türkiye Yüzyılı olması için birlik ve beraberlik içinde çalışmaya, mücadeleye devam edeceğiz.

Ayrıca, ülkemizde 6 Şubatta meydana gelen asrın depreminde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet; sevdiklerine, yakınlarına da başsağlığı diliyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu 6306 sayılı Yasa'yla ilgili kanun çalışması yaptık, düzenledik ve bunu düzenlerken ilham kaynağımız aslında... Burada Mecliste 2 tane araştırma komisyonu oluşturuldu: Bunlardan bir tanesi İzmir ve Elâzığ depremlerinden sonra oluşmuş 278 sıra sayılı Raporu hazırlayan Araştırma Komisyonu; Komisyon, orada da ben de görev aldım, sizler de görev aldınız; inanılmaz güzel bir çalışma yapıldı. O çalışmalarla âdeta -o zaman da söylemiştik- doktora tezinden daha önemli bir rapor çıktı, âdeta depremlerle ilgili herkesin başucu kitabı niteliğinde bir kitap oluşturduk, bir, kaynağımız o. Yani Mecliste grubu bulunan tüm partilerin ortak kararıyla ve yine tüm partilerin en değerli milletvekilleriyle oluşturdukları komisyon çalışmaları sonucu oluşturulmuş raporun neticesidir bu. Onlara, o arkadaşlara buradan tekrar teşekkür ediyoruz. Ayrıca 6 Şubat depreminden sonra tekrar bir komisyon oluşturuldu ki çok acil bir durumdu, yüzyılın felaketiyle karşılaştık öngörülemez, kimsenin öngöremeyeceği bir felaketle karşılaştık ve bunun, oluşmuş felaketin çözümü için yeniden bir komisyon oluşturuldu, o da 449 sıra sayılı Komisyon Raporu'nu hazırladı.

Şimdi, bunların hepsine baktığımızda -buralara bakmayacağım- tüm önerilerin, şu anda bu teklifteki bütün önerilerin ilham kaynağı o 2 komisyon raporunun neticesidir; bunlara vakit olursa tek tek gireceğim.

Arkadaşlarımızın, hatip arkadaşlarımızın, muhalefetteki arkadaşlarımızın konuşmalarına aslında cevap vermeyecektim ama yani komisyonda da o kadar çok konuştuk, cevap verdik, tekrar cevap verdik ama burada yine konuşma gereği duydular; ben de buna istinaden bazılarını cevap vermeye çalışacağım.

Şimdi "enflasyon" diyorsunuz; tamam, ülkede enflasyon var, bu enflasyon yaklaşık bir buçuk yıldır var. Burada mangalda kül bırakılmıyor konuşulurken ama arkadaşlar, 16 milyon insanın yaşadığı ve "16 milyona hizmet ediyoruz." deyip övündüğünüz İstanbul'a aday olurken 100 bin tane konut sözü verdiniz ya! Yılda ne yapar? 20 bin konut. Nerede 20 bin konut, enflasyon mu vardı orada?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Var tabii.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Devletin desteklemesi gerekmiyor mu bunu? Devletin desteklemesi gerekiyor.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Yok, hayır; orada irade yoktu, orada millete hizmet etmenin zerresi yoktu da ondan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Projeleri onaylıyor musunuz, projeleri?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Ya yapamazsınız da ya 100 bin konutun sözünü verirsiniz de "Ya, yapamadık, hadi 20 bin konut yapalım." deyin ya!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – "Yüzde 4 enflasyon." dediniz, yüzde 150 enflasyon çıktı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Projelere onay vermiyorsunuz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir dakika...

Geçmiş 3,5'tan bahsediyorum. Hadi hatırınız için 5 bin konut yapalım, hadi olmadı hatırınız için 100 bin yerine bin konut yapalım, o bile yok arkadaşlar ya!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – KİPTAŞ 10 bin konut yaptı, 10 bin.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar...

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Fatih’te siz kaç tane yaptınız?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yerel yönetimin tek başına bunun altından kalkması mümkün değil zaten.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, şimdi “Kentsel dönüşümü nasıl yaptınız, kim yaptı, nerede yaptınız?” diye soruyorsunuz ya bakın, sayıyorum: Güngören, Tozkoparan’da yaptık, yapıyoruz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul)– Çok iyi yapıyorsunuz, bravo(!)

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Çok güzel söylediniz Özgür Bey.

Ben Fatih’te Belediye Başkanlığı afet...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul)– Tozkoparan’a gidelim mi beraber?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir saniye...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul)– Sizinle beraber Tozkoparan’a gidelim, beraber gideceğiz beraber.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir şey söyleyeyim, bir saniye. Yaşadığım şeyi söylüyorum: Belediye Başkanıken kentsel dönüşüm alanı ilan ettik bir yeri, aynı anda CHP’nin meşhur Belediye Başkanının olduğu yerde aynı çerçevede, aynı alanda, TOKİ aynı şartlarda ikimize de “Gelin, bu kentsel dönüşüme başlayalım.” dedi. Ben yaptım, on yıl sürdü, büyük sıkıntılar yaşadık.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Hani beş yılda...

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir saniye...

Ama o CHP’li Belediye Başkanımızın kılı bile kıpırdamadı. Aynı imkânlar oraya sunulduğu hâlde hiçbir şey yapılamadı. Bunun canlı şahidiyim. Kentsel dönüşüm...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Mustafa Bey, Sulukule’de Roman bırakmadınız ya! Sulukule’yi Romansızlaştırdınız.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, ben kentsel dönüşümden bahsediyorum bakın. Güngören’de yapıyoruz, Okmeydanı’nda yapıyoruz, Beyoğlu’da yapıyoruz, Gaziosmanpaşa’da yapıyoruz, Zeytinburnu’da yapıyoruz, Kâğıthane’de yapıyoruz, Pendik’te yapıyoruz. Bunların hepsi AK PARTİ’li belediyeler arkadaşlar, CHP’li belediyelerin hiçbir tanesinin kılı kıpırdamaz. Hiçbirinin...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yalan! Yalan!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İzmir depremzedeleri neden sokakta? Hayır, onların evleri niye yapılamadı? TOKİ’nin işiydi.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – İzmir’i konuşmayın. İzmir’e bizzat gittik. İzmir’de bütün hak sahiplerinin bütün talepleri yerinde karşılandı, sadece kat sayıları düşürüldüğü için o kat sayıları düşürülen yine aynı yerde karşılandı.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İnsanlar sosyal medyadan seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Evet “Onlar da rant peşinde.” diyorsunuz, en iyi siz anlarsınız.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, ne demeye getiriyorum?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yerel yönetim tek başına yapamaz, lütfen ya! Biraz gerçekçi bakmak lazım.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Yani gelip burada kürsüde mikrofonda konuşmak kolay ama insanların en zor, en kıymetli, en hayati eviyle ilgili tasarrufta bulunmak, karşılığında hayatlarını kurtarmak adına tasarrufta bulmak çok zor.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Romanları şehir dışına sürdünüz; penceresi, kapısı olmayan evlere kapattınız.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, biz şimdi Romanları konuşmayalım, Romanlara tanıdığımız imkânlar cumhuriyet tarihinde yapılmamış çalışmalar. Onu Avrupa Parlamentosunda bile paylaştık.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Romanlara ilk defa bir şey yapılmış, bunu mu tartışacağız? O da yapılmamış, eksik yapılmış.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sizinle beraber gidelim, Silivri’ye de gidelim; belediye yapmış mı yapmamış mı, kaç adet yapmış?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Şimdi arkadaşlar, bizim problemimiz ne biliyor musunuz kentsel dönüşümde? Bizim problemimiz değerli arkadaşlarım şu: Bu insanların, vatandaşlarımızın hayatını kurtarma pahasına her türlü riski alıyoruz, her türlü imkânı sunuyoruz, kiracısından varisine kadar -bakın, hak sahibi demiyorum- tapu tahsisine kadar her şeyi yapıyoruz ama bir şeyi başaramıyoruz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Kiracıyla ilgili bir şey yok.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Nedir biliyor musunuz? İnsanlarımızın, bu mağdur insanlarımızın, bu dar gelirli insanlarımızın o sıkıntılı dönemdeki konjontürel ruh hâllerini istismar edenlerle baş edemiyoruz, onların o sıkıntılı durumlarından siyaset yapanlarla baş edemiyoruz. Ben size daha önce de söyledim, arkadaşlar, insanların hayatı söz konusu olduğunda, lütfen, elinizi insanların bu can alıcı noktalarından çekin, hep beraber oturup konuşalım.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Aynen, siz de elinizi vicdanınızı koyun.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Şu kanun, şu yaptığımız teklif komisyonlarda jet hızıyla geçti.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Komisyonlardan jet hızıyla siz geçirdiniz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bu, şu andaki kanunun bir tanesinin bile eksikleri var mıdır? Vardır şüphesiz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Ne eksik? Yanlış, yanlış!

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Halkı zorla evinden çıkarıyorsunuz, mağdur ediyorsunuz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Ama çıkan kanunlardan bir tanesine bile itiraz edecek kimseyi biz bulamadık.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Madem bu kadar insaflısınız, yerinden dönüşüm yapın.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Vakıflarla ilgili, vakıflarla ilgili arkadaşımızın itirazı oldu; aslında Bakanlığın çalışma alanlarında çalışma yapmakla sınırlı ve hisselerinin yarısından fazlası Bakanlığa ait olan bu vakıflarla ilgili çalışmaları Grup Başkanımız, Grup Başkan Vekillerimiz oturup konuştular; netice itibarıyla bunu da hep beraber, konsensüs içerisinde düzenlemeye hazırız. Hepinizin ne dediği bizim için son derece önemli ama kulaklarımızı kapatıp, konuşulan hiçbir şeyi duymadan, hiçbir şeyi görmeden burada konuşmanın ne millete ne de bu Meclise faydası olacağını düşünmüyorum.

Değerli arkadaşlar, değer artışı... Artık metinden çıktık. Şimdi, arkadaşımızın bir tanesi dedi ki: “Değer artışı kanununu çıkardınız, Bakanlık bundan ne kazandı?” Çıkardığımız kanun şuydu 2020 yılında: Eğer yaptığımız plan değişikliğinde değer artışı olarsa bu oluşan değer artışının yüzde 100’ü -bakın, yüzde 90’ı değil- yüzde 100’ü kamuya gitsin arkadaş ya. Nedir bu yerel yönetimlerin bu konuda sıkıntıları?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Demirören’den bir kuruş almadınız!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir saniye...

Ne oldu, biliyor musunuz? Atladığınız bir şey var Gökan Bey, bu kanun çıkmadan önce İstanbul Büyükşehir Belediyesine binlerce dosya gelirken şimdi dosya sayısı iki elin parmağıyla sınırlı. Neden?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çünkü CHP var, CHP’de plan tadilatı olmaz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Neden, biliyor musunuz? Çünkü rantçıların önünü kestik biz bu yasayla.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Rantı tek elde topladınız.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Önceden rantçıların önünü mü açmıştınız?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Hayır, bak, biz buna müsaade etmedik, buna aslında hepinizin şapka çıkartması lazım. Bu kanunu çıkarırken de hepiniz buna destek verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Hatip, Demirören 14 milyon dolara aldı, 315 milyon dolara Ziraat Bankasına sattı; kaç kuruş değer artışı vergisi ödedi?

BAŞKAN – Sayın Demir, lütfen tamamlayalım.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bizim derdimiz imar planlarını değiştirip millete rant aracı olmaktan çıkarıp ayrıca imar planlarının değiştirilmesi suretiyle şehirlerdeki yoğunluğun, artışın da önüne geçmekti; onun için o kanunu çıkardık. Altı yıllık milletvekilliği hayatımda, çalışmalarım da benim göğsümü gererek, övünerek yaptığım çalışmalardan bir tanesi arkadaşlar. Hepimizin orada çok ciddi katkısı var.

Hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Bu kanun son derece önemli bir kanun, destek bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

163.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkanım, sayın hatip -biliyorsunuz ki İstanbul Büyükşehir Belediyesi partimizin bir belediyesi, gurur ve onur duyduğumuz bir Belediye Başkanımız var- “100.000 konut vadettiniz, 10.000 yapmadınız.” dedi, “1.000 yapmadınız.” dedi, “100 yapmadınız.” dedi.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – 100 değil, 400 yaptınız, 490 tane yaptınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – “Yapacağız.” dediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, KİPTAŞ... Büyükşehir Belediyesi konut yapmaz ama ona bağlı şirket KİPTAŞ yapar. Şimdi, ben söylüyorum: Eyüpsultan Yeşilpınar Evleri, Bulgur Palas...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bulgur Palas kentsel dönüşüm alanı değil ya, tarihî eser Bulgur Palas, Fatih'te. Hikâye bunların hepsi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ...Bakırköy İş Bankası Konutları, İncirli İş Bankası Konutları, Pendik Arkatlı Evleri, Kartal Kaper Sitesi, Beşiktaş Karanfilköy, Gaziosmanpaşa Haliç Proje, Beylikdüzü Kırlangıç Evler, Güngören Doğakent Evleri... Binlerce sayarız; bunlar, ekimde yapılan projeler, İstanbul'u gezin, İstanbul'a bakın, sokağa çıkın, öyle konuşun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Biz gidiyoruz, her tarafındayız İstanbul'un, her sokağındayız.

BAŞKAN – Peki teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin tümü üzerinde gruplar adına ve şahıslar adına konuşmalar yapıldı.

Şu anda soru için sisteme giren yok, soru-cevap işlemi kısmı tamamlanmıştır ve teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, gündemimizdeki işler tamamlanmıştır.

Bu nedenle, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 1 Kasım 2023 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.33

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 38) On İkinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) Sunulduğuna Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 38

Oylama Saati : 22:30
 Üye Sayısı : 600
 Kabul Edenler : 262
 Reddedenler : 129
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 5
 Toplam : 396
 Açık Üyelikler : 0
Kabul Edilmiştir

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HEDEP	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Kısacak	Sadullah	DEVA	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Ret
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurahman	CHP	Ret
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Ret
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	HEDEP	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	HEDEP	Ret
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakık	Sırrı	HEDEP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Ret
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Anslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Ret
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Diğer	Senra	CHP	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Ret
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Kabul
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Ret
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sanceroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret/Mük.
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Ret
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Ret
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Ret
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	HEDEP	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Ret
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Ret
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Ret
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	HEDEP	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	HEDEP	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	HEDEP	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Ret
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Ret
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altıca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Bursa	Gözükara Dırmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Ret
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Ret
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Ret
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Ret
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Ret
Çanakkale	Uz	Radvan	İYİ PARTİ	Ret
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayncı	Vahit	MHP	Kabul
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Ret
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	HEDEP	Ret
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Tannkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Ret
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	HEDEP	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Ret
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Edirne	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sargül	Mustafa	CHP	Ret
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	HEDEP	Ret
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Ret
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozalı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Binyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikalın	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Ret
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Ret
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	İşık Gezmış	Elvan	CHP	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	HEDEP	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	HEDEP	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	HEDEP	Katılmadı
Hatay	Atalay	Şerafettin Can	TİP	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Ret
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nemin	CHP	Ret
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halcı	Hikmet Yalın	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Ret
Mersin	Bozan	Ali	HEDEP	Ret
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Diñç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Diñcer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret
Mersin	Koca	Perihan	HEDEP	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Kabul
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Bırol	SAADET P	Ret
İstanbul	Ayırım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul/Mük.
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigül Sütü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Ret
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Ret
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Ret
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurum	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	HEDEP	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Ret
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Ret
İzmir	Akın	İbrahim	HEDEP	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Ret
İzmir	Böllünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çubuk	Burçgül	HEDEP	Ret
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Ret
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	DEVA	Ret
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Ret
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	İYİ PARTİ	Ret
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Ret
İzmir	Türelî	Rahmi Aşkın	CHP	Ret
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Ret
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülistan	HEDEP	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Ekmecki	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Ret
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul/Mük.
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Ret
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Ret
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aşila	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Bitmez	Hasan	SAADET P	Ret
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HEDEP	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Ret
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Kabul
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Ret
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Ret
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Ret
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Bıçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdumrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Ret
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Ret
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Ret
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	HEDEP	Ret
Mardin	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	HEDEP	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	HEDEP	Ret
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Ret
Muğla	Özlağ	Selçuk	SAADET P	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Ret
Muş	Boz	Sümeyye	HEDEP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Muş	Temelli	Sezai	HEDEP	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Ret
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Ret
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Ret
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacak	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Ret
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	HEDEP	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Santaş	Sabahat	HEDEP	Ret
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Ret
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Ret
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Hamşoğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Ret
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Ars lan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükkaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	HEDEP	Ret
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	HEDEP	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	HEDEP	Ret
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	HEDEP	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	HEDEP	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	HEDEP	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigıt	Gülcan	HEDEP	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	HEDEP	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	HEDEP	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Ret
Zonguldak	Yavuzılmaz	Deniz	CHP	Ret
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yakdır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Ret
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	HEDEP	Ret
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	HEDEP	Katılmadı
Şırnak	Doğan Dağlı	Ayşegül	HEDEP	Katılmadı
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	HEDEP	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	HEDEP	Katılmadı
Bartın	Aklatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Ret
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
İğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 38
İğdır	Hun	Yılmaz	HEDEP	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinkeleş	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Denir	Mustafa	MHP	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Ret
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Sayıştayın 2022 yılı Denetim Raporu'nda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'yla ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/5082)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Ednan ARSLAN
İzmir Milletvekili

Kamuya açıklanan Sayıştay Başkanlığı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2022 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda;

“İletim sistemindeki sayaçların doğru üretim ve/veya tüketim miktarlarını kaydetmemesi halinde üretim ve/veya tüketim miktarlarının tespiti kapsamında yapılacak hesaplamalara ilişkin usul ve esasların olmadığı, Yine Sayıştay Başkanlığının TEİAŞ 2021 Yılı Denetim Raporunda; İletim sistemindeki sayaçların teknik olarak sayaç kaynaklı ve/veya sayaç dışı bir unsurdan kaynaklanması halinde eksik veya fazla tüketim yapabildiği, ancak yapılan incelemede iletim sistemindeki sayaçların eksik veya fazla üretim/tüketim yapması halindeki hesaplamaların usul ve esaslarının TEİAŞ tarafından belirlenmediği, Bu itibarla; iletim sistemindeki sayaçların, sayaç ve/veya sayaç dışı bir unsurdan kaynaklanan sebepler sonucunda doğru üretim ve/veya tüketim miktarlarını kaydetmemesi halinde üretim ve/veya tüketim miktarlarının tespitine ilişkin usul ve esasların EPDK tarafından belirlenmesi gerektiği” tespitlerinde bulunulmuştur.

Bu bağlamda:

1- 2021 yılı ve 2022 yılı denetim raporlarında tenkit konusu yapılan; “İletim Sistemindeki Sayaçların Doğru Üretim ve/veya Tüketim Miktarlarını Kaydetmemesi Durumunda Üretim ve/veya Tüketim Miktarlarının Tespitine İlişkin Usul ve Esasların Olmaması” hususuna ilişkin TEİAŞ ve diğer ilgili taraflar ile ortak bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

2- Sayıştay'ın hukuki noksanlık giderilsin talimatı gereği söz konusu usul ve esasları ne zaman tamamlamayı planlıyorsunuz?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GÜNLÜDÜR
31 Ekim 2023

Sayı : 64272063-610- 219653

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/5082)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/10/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1301565 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Ednan ARSLAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/5082 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7/5082 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN EDNAN ARSLAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28/2**

**ESAS NO
7/5082**

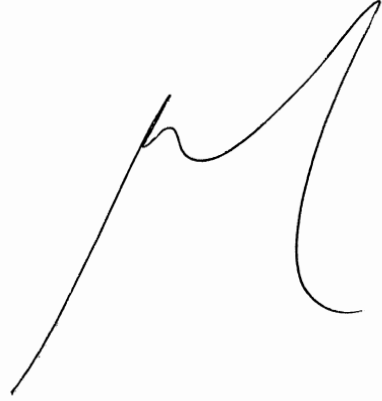
İletim sistemi kullanıcılarının elektrik enerjisi üretim ve tüketimleri, ana sayaç ve yedek sayaç olmak üzere iki sayaç tarafından ölçülmekte olup, ölçüm noktasında bulunan ana sayacın herhangi bir nedenle (sayacın normal ölçüm yapmasına engel olacak mahiyette dışarıdan herhangi bir müdahalenin yapılmış olması, ana sayacın kayıt yapmaması gibi) hatalı ölçüm yaptığıının tespit edilmesi halinde, sayacın hatalı ölçüm yaptığıı tespit edilen döneme ait verilerin yerine ölçüm noktasında yer alan yedek sayaç verileri kullanılmaktadır. Çok düşük bir ihtimal olmakla birlikte ana sayaç ve yedek sayacın birlikte yanlış ölçüm yaptığıına ilişkin bir durumla karşılaşılması durumunda ise uygulamada kullanıcının üretim veya tüketiminin tespit edilmesine yönelik farklı yöntemler bulunmaktadır.

Bununla birlikte, söz konusu durumlarda uygulanmak üzere “İletim Sisteminde Yer Alan Sayaçlarda Hatalı Ölçüm Kaydedilmesi veya Ölçüm Kaydedilmemesi İle Sayaca/Ölçü Devresine Müdahale Durumunda Tesis Edilecek İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar” taslağı hazırlanmış olup, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ile iş birliği içerisinde mezkûr taslak üzerindeki çalışmalara devam edilmektedir.

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bedelli askerlikte kışlaya gitme şartının kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/5240)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Savunma Bakanı Sayın Yaşar Güler** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLIOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen mesajda; “Bedelli askerlikte kışla şartının kaldırılması. Yurtdışında yaşayanlar sadece ücret yaptırıyorlar fakat Türkiye’de yaşayanlar mecbur kışlaya gitmek zorunda. Bu eşitsizliğin kaldırılarak. Kışlanın kaldırılmasını talep ediyoruz. İnsanlar özel sektörde esnaf ve ailesi bakmak zorunda günlük kazancı ile evini geçindirenler var. O yüzden 28 günlük kışla şartının kaldırılmasını talep ediyoruz.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Yukarıda bahsi geçen ifadeler doğru mudur?
- 2) Konu ile ilgili bakanlığınıza ulaşmış başvuru var mıdır?
- 3) Konu ile ilgili bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2023/7082 - 2868722
Konu : Yazılı Soru Önergesi

27 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1303846 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/5240 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

7179 sayılı Askeralma Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası hükümlerine göre bedelli askerlik hizmetine tabi olanların temel eğitim süresi bir aydır. Bakanlığımızın temel askerlik eğitiminin kaldırılmasına yönelik çalışması bulunmamaktadır.

Arz ederim.

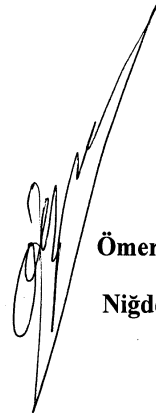

Yaşar GÜLER
Bakan

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Güllüce ve Yeşilburç köyleri arasında yapılması planlanan yolun akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5264)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sn. Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 09.10.2023

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

Niğde İli Merkez Güllüce Köyü ile Yeşil Burç Köyü arasındaki köy yolunun yapılması için Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanı Adil Karaismailoğlu köyü ziyaretinde söz vermiştir.

- 1- 5 yıl önce köyü ziyarette verilen söz e rağmen 3 km yol neden halen yapılmamıştır?
- 2- Köy yolu yapımı hangi tarihte gerçekleşecektir?
- 3- Altunhisar-Ankara-Adana Bağlantı yolu çok virajlı ve gidiş geliş yol olarak sorunlu bir yol olmasına karşın düzenli ve sürekli kullanılan bu yol neden duble yol olarak düzenlenmemektedir?
- 4- Altunhisar İlçesi ile Ankara-Adana yoluna bağlanan yolda her yıl kazalar meydana gelmekte ve özellikle yaz aylarında trafiği artmaktadır, bu yolun duble yol olarak yapılması düşünülmekte midir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-1497538

Konu : Niğde Milletvekili Ömer Fethi
GÜRER'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 18.10.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1303846 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/5264 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
7/5264 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Niğde ili Merkez Güllüce köyü ile YeŖil Burç köyü arasındaki yol; Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki yol ağında yer almamaktadır.

Altunhisar-Akçaören-(Aksaray-UlukıŖla) Ayrımı İl Yolu 31 km uzunluğunda sathi kaplamalı tek yol olarak trafiğe hizmet vermektedir. Yolun üstyapı standardının yükseltilmesi için yatay-düşey hat ve kavşak taslak plan çalıŖmaları tamamlanmış olup kesin proje çalıŖmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, karayollarında; yol üzerinde mevcut trafik miktarı, gelecekteki trafik miktarları ve bölgedeki geliŖime bağlı beklenen trafik miktarları dikkate alınarak, oluŖturulan trafik etüt raporuna göre yol sınıfı ve Ŗerit sayısı belirlenmekte olup, Altunhisar-Ankara-Adana Bağlantı Yolu; günümüz itibariyle bölünmüş yol yapım kriterlerini sağlamamaktadır. Bölgedeki geliŖime bağlı trafik miktarının artmasıyla bölünmüş yol yapımı yeniden değerlendirilebilecektir.

